

čj. 33924/2019-MZE-18123

Ministerstvo zemědělství
Sekce potravinářských výrob - Úřad pro potraviny

**Výroční zpráva z úředních kontrol ČR
za rok 2018**

Ing. Jindřich Fialka
náměstek ministra
Sekce zemědělství a potravinářství

Schváleno dne 24. 6. 2019

OBSAH

VÝROČNÍ ZPRÁVA ČR Z ÚŘEDNÍCH KONTROL ZA ROK 2018 8

Tabulka: Školení inspektorů - výsledky dle organizací 9

1 A) SYSTÉM KONTROL ZDRAVÍ ZVÍŘAT 10

SVS 10

9.1 Úřední kontroly 10

Tabulka č. 1: Plnění plánu kontrol ve schválených zařízeních v roce 2018 11

Tabulka č. 2: Plnění plánu kontrol na hospodářstvích a svodech zvířat v roce 2018 12

Tabulka č. 3: Výsledky kontrol v roce 2018 13

Tabulka č. 4: Důvody neplánovaných kontrol v roce 2018 14

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany chovatelů 15

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků 16

Tabulka č. 5: Počet a druh nedodržení požadavků 16

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků 18

9.4 Opatření k zajištění účinnosti 19

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů a výrobců 19

Tabulka č. 6: Přehled uložených opatření a sankcí 19

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného provádění úředních kontrol 19

Tabulka č. 7: Přehled o uskutečněných školeních / poradách 20

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti 21

1 B) SYSTÉM KONTROL OZNAČOVÁNÍ A POHYBU ZVÍŘAT 23

ČPI 23

9.1 Úřední kontroly 23

Tabulka č. 1 Počet provedených úředních kontrol (2018) 23

9.1.1 Kontroly podmíněnosti 23

9.2 Celkové dodržování požadavků u provozovatelů (označování a evidence hospodářských zvířat) 23

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků 23

Tabulka č. 2 Výsledky kontrol hospodářství s chovem turů 24

Tabulka č. 3 Výsledky kontrol označování a evidence ovcí a koz 24

Tabulka č. 4 Výsledky kontrol označování a evidence prasat 25

Tabulka č. 5 Výsledky kontrol označování a evidence koní, oslů a jejich kříženců 25

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržení 25

Tabulka č. 6 Zjištěné nedostatky v % u turů 26

Tabulka č. 7 Množství zjištěných chyb v ústřední evidenci zvířat 26

Tabulka č. 8 Zjištěné nedostatky v % u ovcí a koz 27

Tabulka č. 9 Zjištěné nedostatky v % u prasat 27

Tabulka č. 10 Zjištěné nedostatky v % u koní, oslů a jejich kříženců 28

9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků 28

9.2.2.3 Základní příčiny nedodržení požadavků 28

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany chovatelů hospodářských zvířat 29

Tabulka č. 11 Počet uložených opatření, zvláštních opatření a počet návrhů na uložení sankce v roce 2018 29

Tabulka č. 12 Sankce 29

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly 29

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti 29

SVS 30

2A) A 7A) SYSTÉM KONTROL POTRAVIN A HYGIENY POTRAVIN VČETNĚ 31

POTRAVIN ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU 31

OOVZ 31

9.1 Úřední kontroly provedené orgány ochrany veřejného zdraví 31

Tabulka č. 1 Přehled počtu evidovaných kontrolovaných subjektů 32

Tabulka č. 2 Přehled počtu provedených kontrol 32

Tabulka č. 3 Odběr vzorků 32

Tabulka č. 4 Přehled případů vyhlášených nebezpečných výrobků 34

9.1.2 Cílené kontrolní akce vyhlášené hlavním hygienikem 34

9.2 Celkové dodržování u provozovatelů a výrobců 37

9.2.1 Četnost a druh případů nedodržování 37

Tabulka č. 5 Přehled frekvence vybraných zjištěných závad 37

9.2.2 Analýza případů nedodržování 38

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržování	38
9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování.....	39
9.2.2.3 Základní příčiny případů nedodržování	39
9.4. Opatření k zajištění efektivnosti.....	39
9.4.1 Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů a výrobců	39
Tabulka č. 6 Přehled sankcí při porušení právních předpisů.....	40
Tabulka č. 7 Druhy uložených opatření.....	40
9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného provádění služeb úředních kontrol.....	40
9.5 Výkaz celkové výkonnosti.....	41
SVS	42
9.1 Úřední kontroly	42
Graf č. 1a) Zastoupení komodit v systému RASFF v roce 2018	43
Graf č. 1b) Kategorie nebezpečí v systému RASFF v roce 2018.....	44
9.1.1 Kontroly dle typů potravinářských podniků.....	45
9.1.2 Audity podle nařízení EP a R (ES) č. 854/2004 (tabulky 15 a) – d)	45
9.1.3 Maloobchodní sektor.....	45
9.2 Vyhodnocení jednotlivých skupin závad	45
9.2.1 Vyhodnocení jednotlivých skupin závad v závislosti na typu provozu	46
9.2.2 Vzorky.....	47
Tabulka č. 1a) Výsledky monitoringu zoonóz - <i>Salmonella</i> spp. za rok 2018.....	48
Tabulka č. 1b) Výsledky monitoringu zoonóz - <i>Campylobacter</i> spp. – slepá střeva kuřecích brojlerů v roce 2018.....	48
Graf 2) Druhové zastoupení <i>Campylobacter</i> spp. u brojlerů v roce 2018	48
Tabulka č. 1c) a d) Výsledky monitoringu zoonóz – shiga-toxin produkující <i>E.coli</i> za rok 2018.....	49
Tabulka č. 1e) Výsledky monitoringu zoonóz – enzymy produkující <i>E.coli</i> za rok 2018	49
9.2.2.1 Výskyt případů nedodržování povinností.....	49
Tabulka č. 2a) Přehled výsledků mikrobiologických vyšetření v roce 2018.....	50
Tabulka č. 2b) Přehled výsledků fyzikálně-chemických vyšetření v roce 2018	50
Tabulka č. 2c) Přehled výsledků smyslových vyšetření v roce 2018.....	50
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	50
9.4.1 Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů potravinářských podniků.....	50
9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly.....	51
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	51
Tabulka č. 3 Plnění plánu doporučené frekvence kontrol u provozovatelů potr. podniků.....	52
Tabulka č. 4a) Přehled kódů závad	53
Tabulka č. 4b) Přehled zjištěných závad u provozů schválených pro trh EU	54
Tabulka č. 4c) Přehled zjištěných závad u provozů pro přímý prodej konečnému spotřebiteli	55
Tabulka č. 5a) Přehled počtu auditů podle nařízení EP a R (ES) č. 854/2004	56
Tabulka č. 5b) Přehled počtu auditů podle nařízení EP a R (ES) č. 854/2004 – provozy pro prodej konečnému spotřebiteli	57
Tabulka č. 6) Přehled správních řízení zahájených z podnětu KVS a dalších vybraných opatření KVS za ČR v roce 2018.....	57
ÚSKVBL.....	58
SZPI.....	58
9.1 b) Úřední kontroly potravin a hygieny potravin, celkové výsledky.....	58
9.2 b) Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců.....	59
Tabulka č. 1: Počty kontrol (vstupů do provozoven), 2007 – 2018	60
Tabulka č. 2: Počty nevyhovujících vzorků podle komodit 2008 – 2018	61
Tabulka č. 3: Výsledky kontroly mikrobiologických požadavků 2018	64
Tabulka č. 4: Přehled vybraných skupin cizorodých látek (pesticidy, kontaminanty, aditivní látky)	66
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	74
9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů potravinářských a krmivářských podniků a ostatních příslušných výrobců a provozovatelů podniků	74
Tabulka č. 5: Sankce pravomocně uložené v letech 2011 – 2018 za nejčastěji porušovaná ustanovení právních předpisů	76
Tabulka č. 6: Přehled o uložených opatřeních a sankcích – SZPI 2012-2018	77
9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly.....	77
Graf 1: Dotazy veřejnosti směřované na Oddělení komunikace se spotřebiteli ÚI SZPI v roce 2018.....	83
Graf 2: Dotazy veřejnosti určené Oddělení komunikace se spotřebiteli ÚI a tiskovému mluvčímu SZPI dle typu tazatele v roce 2018	84
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	85
Tabulka č. 7: Počet vzdělávacích akcí a počet zaměstnanců SZPI na vzdělávacích akcích v letech 2014 – 2018....	87
Tabulka č. 8: Přehled vynaložených přímých prostředků na vzdělávání zaměstnanců SZPI v tuzemsku a zahraničí v letech 2014 – 2018.....	87
Tabulka č. 9: Procenta nevyhovujících vzorků na obsah cizorodých látek	89

Tabulka č. 10: Výsledky kontroly mikrobiologických požadavků	89
Tabulka č. 11: Počet nevyhovujících šarží	89
Tabulka č. 12: Výsledky kontroly hygieny a systémů založených na zásadách HACCP	91
Tabulka č. 13: Sledovatelnost, čl. 18 nařízení EP a R (ES) č. 178/2002	92
Tabulka č. 14: Vyhodnocení podnětů ke kontrole	92
Tabulka č. 15: Počty nevyhovujících šarží potravin zveřejněných na webu Potravin na pranýři, 2012 - 2018	93
Tabulka č. 16: Počty nevyhovujících šarží potravin zveřejněných na webu Potravin na pranýři v roce 2018 dle jednotlivých dozorových orgánů	94
2B) A 7B) REŽIMY JAKOSTI ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN, VÍN A LIHOVIN	95
SVS	95
9.1 Úřední kontroly	95
Tabulka č. 1: Počty kontrol potravin s chráněným označením (ZTS, CHOP, CHZO)	95
9.1.2 Potravin s označením <i>KLASA, Regionální potravina</i>	95
SZPI	95
9.1 Úřední kontroly	95
9.1.2 Potravin s označením <i>KLASA, Regionální potravina</i>	95
Tabulka č. 1: Kontrola potravin s označením Regionální potravina	96
2C) A 7C) KONTROLA EKOLOGICKÉ PRODUKCE.....	99
MZe	99
9.1 Úřední kontroly	99
9.3 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků	99
Tabulka Celkové počty kontrol u subjektů v letech 2015 - 2018.....	99
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	99
9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany osob podnikajících v ekologickém zemědělství.....	99
9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících kontroly	100
SVS	100
9.1 Úřední kontroly	100
3) SYSTÉM KONTROL DOVOZU ZVÍŘAT A ŽIVOČIŠNÝCH PRODUKTŮ.....	101
SVS	101
9.1 Úřední kontroly	101
Tabulka č. 1: Přehled zásilek v roce 2018	101
Tabulka č. 2: Přehled zásilek v roce 2017	102
Tabulka č. 3: Srovnání zásilek v letech 2017 a 2018	102
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany dovozců	103
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	103
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	103
4) SYSTÉM KONTROL KRMIV A VÝŽIVY ZVÍŘAT.....	104
ÚKZÚZ	104
9.1 Úřední kontroly krmiv a výživy zvířat	104
Tabulka č. 1: Plán a plnění 2018	105
Tabulka č. 2: Četnost kontrol podle činnosti prováděné výrobcem	105
Tabulka č. 3: Celkové počty zkontrolovaných provozů v roce 2018.....	105
Tabulka č. 4 Celkové počty kontrol u subjektů a provozů v roce 2018	106
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků	108
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků.....	108
9.2.2 Analýza nedodržení požadavků.....	108
9.2.2.1 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků.....	109
9.2.2.2 Základní příčina nedodržení požadavků.....	109
9.2.2.3 Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva	109
Tabulka č. 5 : Vývoj počtu oznámení týkajících se krmiv a ČR, r. 2008 – 2018.....	109
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	110
9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů potravinářských a krmivářských podniků a ostatních příslušných výrobců a provozovatelů podniků	110
Tabulka č. 6: Důvodné příčiny pro zahájení správního řízení	111
9.4.2. Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly.....	111
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	111
Tabulka č. 7: Porovnání plánu a skutečného plnění kontrolní činnosti v letech 2013 až 2018	112
Tabulka č. 8: Celkové počty odebraných vzorků podle jednotlivých činností.....	113
Tabulka č. 9: Celkové počty odebraných vzorků podle druhu krmiva.....	113

SVS	114
9.1 Úřední kontroly krmiv	114
9.2 Celkové dodržování požadavků	115
9.2.1 Četnost a druh případů nedodržení	115
9.2.2 Analýza případů nedodržování	116
9.2.2.1 Výskyt případů nedodržování	116
9.2.2.2 Povaha rizika vyplývající z nedodržování	116
9.2.2.3 Základní příčina případů nedodržování	116
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	116
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti	116
5 A) SYSTÉM KONTROL TSE A VŽP	117
SVS	117
9.1 Úřední kontroly TSE	117
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	118
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti	118
ÚKZÚZ	118
9.1 Úřední kontroly	118
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků	118
5 B) SYSTÉM KONTROL VŽP	119
SVS	119
9.1 Úřední kontroly VŽP	119
9.2. Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů	119
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků	119
9.2.2 Analýza nedodržení	120
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	120
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti	120
6 A) SYSTÉM KONTROL VÝROBY MEDIKOVANÝCH KRMIV, DISTRIBUCE A POUŽÍVÁNÍ VETERINÁRNÍCH LÉČIV	122
ÚSKVBL	122
9.1 Úřední kontroly	122
Tabulka č. 1: Přehled plánovaných a provedených inspekcí ÚSKVBL v letech 2015 - 2018	124
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků	125
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků	125
Tabulka č. 2: Přehled porušení a příslušná legislativní ustanovení za rok 2013 – 2018 (správní řízení)	126
9.2.2 Analýza nedodržení požadavků	128
9.2.2.1 Výskyt případů nedodržení	128
9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků	129
9.2.2.3 Základní příčiny nedodržení požadavků	129
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	129
9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů (dle zákona o léčivech)	129
Tabulka č. 3 Přehled počtu seminářů/školení pořádaných ÚSKVBL v letech 2015 – 2018	130
9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly	130
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti	131
6 B) SYSTÉM KONTROL REZIDUÍ VETERINÁRNÍCH LÉČIV	132
SVS	132
9.1 Úřední kontroly	132
9.2 Celkové dodržování požadavků u provozovatelů	132
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků	132
9.2.2 Analýza nedodržení požadavků	132
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	133
9.5. Prohlášení o celkové výkonnosti	133
ÚSKVBL	134
8) SYSTÉM KONTROL DOVOZU POTRAVIN ROSTLINNÉHO PŮVODU	135
SZPI	135
9.1. Úřední kontroly	135

9.2. Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců.....	135
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků.....	137
9.2.2 Analýza nedodržení požadavků.....	137
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	138
9 A) SYSTÉM KONTROL ZDRAVÍ ROSTLIN	139
ÚKZÚZ	139
9.1 Úřední kontroly	139
Tabulka č. 1 Přehled počtu odebraných vzorků POR je uveden v následující tabulce:	139
Tabulka č. 2 Přehled vydaných nařízení o MRO je shrnut do následující tabulky:	139
Tabulka č. 3 Přehled zjištěných porušení a vydaných OÚ:.....	140
Tabulka č. 4 Přehled výsledků kontrol nakládání s POR dle typu kontroly.....	141
Tabulka č. 5: Přehled o dovozních rostlinolékařských kontrolách r. 2018	142
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců.....	143
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků.....	143
Tabulka č. 6 Přehled kontrol nakládání s POR u profesionálních uživatelů POR v roce 2018 dle druhu a četnosti nedodržení požadavků.....	143
9.2.2 Analýza nedodržení požadavků.....	143
9.2.2.1 Případy nedodržení.....	143
9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků.....	144
9.2.2.3 Základní příčiny nedodržení požadavků.....	144
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	145
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	146
9 B) SYSTÉM KONTROL REZIDUÍ PESTICIDŮ V POTRAVINÁCH	149
SVS	149
9.1 Úřední kontroly	149
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců.....	149
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků.....	149
9.2.2 Analýza nedodržení požadavků.....	149
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	149
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	150
SZPI.....	150
9.1 Úřední kontroly	150
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců.....	150
Graf: Zjištěné nálezy reziduí pesticidů v rámci monitoringu cizorodých látek v potravinách v letech 2003 – 2018	151
9.4 Opatření k zajištění účinnosti	151
Tabulka č. 1: Notifikované nálezy reziduí pesticidů do systému RASFF zjištěné v rámci monitoringu cizorodých látek v roce 2018	152
9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti.....	153
Tabulka č. 2: Přehled odebraných vzorků na stanovení pesticidů v rámci monitoringu CL v letech 2004– 2018..	153
9 C) SYSTÉM KONTROL REZIDUÍ PESTICIDŮ V KRMIVECH.....	154
SVS	154
9.1. Úřední kontroly	154
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany u provozovatelů a výrobců.....	154
ÚKZÚZ	154
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany u provozovatelů a výrobců.....	154
10) SYSTÉM KONTROL POHODY ZVÍŘAT.....	155
SVS	155
9.1. Úřední kontroly	157
9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů.....	159
9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků.....	159
Tabulka č. 1: Nejčastěji zjišťované nedostatky při kontrolách ustájených zvířat, stájí a prostorů pro chov hospodářských zvířat	160
Tabulka č. 2: Zjištěné závady při kontrole vnitrostátní přepravy hospodářských zvířat	161
Tabulka č. 3: Zjištěné závady při kontrole mezinárodní přepravy hospodářských zvířat	161
Tabulka č. 4: Zjištěné závady při kontrole přepravy ostatních zvířat mimo hospodářská zvířata	161
Tabulka č. 5: Zjištěné závady při kontrole porážení hospodářských zvířat	162
Tabulka č. 6: Podíl zjištěných nedostatků u skotu	162

Tabulka č. 7: Podíl zjištěných nedostatků u prasat	162
Tabulka č. 8: Podíl zjištěných nedostatků u drůbeže	163
Tabulka č. 9: Zjištěné nedostatky při kontrole v chovech zájmových zvířat	163
Tabulka č. 10: Zjišťované nedostatky v obchodech se zájmovými zvířaty	164
9.2.2 <i>Analýza nedodržení požadavků</i>	165
Tabulka č. 11: Porovnání počtu kontrol a kontrol se závadami (2017 - 2018)	167
9.4 <i>Opatření k zajištění účinnosti</i>	168
9.4.1 <i>Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů potravinářských a krmivářských podniků a ostatních příslušných výrobců a provozovatelů podniků</i>	168
Tabulka č. 12: Opatření k zajištění efektivnosti	168
9.4.2 <i>Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly</i>	169
Tabulka č. 13: Opatření přijatá k zajištění účinného provádění úředních kontrol	169
9.5 <i>Prohlášení o celkové výkonnosti</i>	171
11) AUDITY	173
9.3.1 <i>Audity provedené podle čl. 4 odst. 6 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004</i>	173
OOVZ	173
SVS	173
ÚSKVBL	176
SZPI	176
ÚKZÚZ	178
Tabulka údajů o výsledcích interního auditu v roce 2018	180
ČPI	180
9.3.2. <i>Audity a inspekce kontrolních subjektů – čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 882/2004</i>	181
SZPI	181
ÚKZÚZ	181
12) JEDNOTNÝ INTEGROVANÝ VÍCELETÝ VNITROSTÁTNÍ PLÁN KONTROL ČR - ZMĚNY ..	182
13) EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	184
1) <i>Údaje o ekologické produkci uvedené v příloze XIII c) nařízení 889/2008</i>	184
2) <i>Informace týkající se dozoru a auditů</i>	187
3) <i>Závěry o kontrolním systému ekologické produkce</i>	188
SEZNAM ZKRATEK	189

Výroční zpráva ČR z úředních kontrol za rok 2018

Výroční zpráva z úředních kontrol ČR za rok 2018 (dále jen „Zpráva 2018“) je zpracována v souladu s požadavky uvedenými v čl. 44 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 (dále jen „nařízení EP a R (ES) č. 882/2004“) a rozhodnutí Komise č. 2008/654/ES o pokynech, které mají být nápomocny členským státům při přípravě výročních zpráv o jednotných integrovaných víceletých vnitrostátních plánech kontrol stanovených v nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 (dále jen „JIVVPK“).

Zpráva 2018 byla zpracována v úzké spolupráci Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“), Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MZ“) a příslušných orgánů provádějících úřední kontroly, a to:

- Státní veterinární správa - dále jen „SVS“ (oblast kontroly surovin a potravin živočišného původu, zdraví a pohody zvířat),
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce - dále jen „SZPI“ (oblast kontroly výroby a uvádění na trh potravin a provozování stravovacích služeb),
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – dále jen „ÚKZÚZ“ (oblast krmiv, ekologického zemědělství a oblast zdraví rostlin),
- Česká plemenářská inspekce – dále jen „ČPI“ (oblast identifikace a registrace zvířat)
- Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv – dále jen „ÚSKVBL“ (oblast veterinárních léčiv) a
- orgány ochrany veřejného zdraví – dále jen „OOVZ“ (oblast provozování stravovacích služeb a oblast materiálů přicházejících do styku s potravinami).

Kontaminace potravin a krmiv radionuklidy je sledována složkami Radiační monitorovací sítě (zejména SVS, SZPI, ÚKZÚZ). Činnost sítě je řízena a koordinována Státním úřadem pro jadernou bezpečnost.

Generální ředitelství cel (dále jen „GRČ“) neprovádí kontroly dle nařízení EP a R (ES) č. 882/2004, ale spolupracuje s dozorovými orgány při dovozu potravin a krmiv na základě uzavřených dohod o spolupráci. GRČ má uzavřenou Dohodu o spolupráci se SVS, SZPI a ÚKZÚZ.

Každý z příslušných orgánů si podklady do Zprávy 2018 zpracoval ze svého informačního systému, do kterého vkládá údaje z provedených úředních kontrol, provedl analýzu údajů a připravil dílčí části za oblasti ve své působnosti. Vzhledem k prováděcímu nařízení Komise (EU) 2019/723 ze dne 2. května 2019, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, pokud jde o jednotné vzorové formuláře, jež se mají použít ve výročních zprávách předkládaných členskými státy - části „Executive Summary“ a „Souhrnné tabulky“, které měly sloužit jako podklady jednotného vzorového formuláře - na rozdíl od dřívějších verzí - již nejsou součástí Zprávy 2018.

Koordinaci při zpracovávání, kompletaci a předání Zprávy 2018 EK zajišťuje MZe – Sekce zemědělství a potravinářství - odbor potravinářský.

MZe – Sekce zemědělství a potravinářství, odbor bezpečnosti potravin zajišťuje agendu školení inspektorů.

Jednotné školení pracovníků provádějících úřední kontroly na národní úrovni se koná formou studia e-learningových kurzů od roku 2011. Účastníkům z dozorových orgánů koordinovaných MZe je přiděleno 15 modulů (e-kurzů), ve kterých jsou zpracována témata dle kapitoly I přílohy II nařízení EP a R (ES) č. 882/2004.

Do sedmého kola jednotného školení bylo zařazeno 81 inspektorů ze třech dozorových orgánů. Školení úspěšně absolvovalo 74 účastníků. 7 účastníků studium ani nezahájilo. Rozdělení počtu účastníků a jejich úspěšnost dle jednotlivých organizací je zobrazena v tabulce.

7. kolo jednotného školení inspektorů k bezpečnosti potravin (1. 10. 2017 - 30. 4. 2018)

Tabulka: Školení inspektorů - výsledky dle organizací

	celkem účastníků	počet absolventů	% absolventů z počtu účastníků
SVS	41	38	92,7
SZPI	20	19	95
ÚKZÚZ	20	17	85
Celkem	81	74	91,3

Osmé kolo e-kurzů bylo spuštěno na období od 1. 10. 2018 do 30. 4. 2019 pro 80 účastníků (SVS – 40, SZPI – 20, ÚKZÚZ – 20).

Školení na úrovni Společenství

Školení BTSF – Better Training for Safer Food se koná od roku 2006 pro členské státy, třetí a rozvojové země. V roce 2018 za ČR absolvovalo prezenční školení BTSF 95 účastníků, e learningové kurzy BTSF úspěšně absolvovalo 46 účastníků.

Účastníky školení na úrovni Společenství jsou zaměstnanci MZe, SVS, SZPI, UKZÚZ a dále zaměstnanci MZ, OOVZ, SZÚ, kteří se podílí na kontrolách dle nařízení č. 882/2004.

1 A) SYSTÉM KONTROL ZDRAVÍ ZVÍŘAT

SVS

9.1 Úřední kontroly

Počet kontrol provedených v roce 2018 v oblasti ochrany zdraví zvířat je v souladu s JIVVPK (bod 4.3.3. oddíl 3.2.). Přehled počtu plánovaných a neplánovaných kontrol včetně jejich důvodů a výsledků je uveden v tabulkách č. 1, 2, 3, 4 a 5.

Pro kontrolu biologické bezpečnosti bylo vybráno 2,94 % hospodářství z celkového počtu registrovaných, což představuje 2,95 % registrovaných chovatelů (subjektů).

Plánovaný počet kontrol chovatelů v souvislosti s používáním veterinárních léčiv představoval 0,87 % registrovaných hospodářství a 0,94 % registrovaných chovatelů (subjektů).

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance) byly v roce 2018 plánovány a provedeny v oblasti zdraví zvířat, v oblasti používání veterinárních léčivých přípravků a v oblasti bezpečnosti potravin.

Tabulka č. 1: Plnění plánu kontrol ve schválených zařízeních v roce 2018

		Počet podniků k 1. 1. 2018		Minimální roční frekvence kontrol	Počet kontrolovaných podniků	Počet kontrol				Počet kontrol se závadami					
		Počet subjektů	Počet CZ			Plánované	Neplánované	Celkem počet kontrol	% neplánovaných kontrol	Z plánovaných	%	Z neplánovaných	%	Počet kontrol se závadami celkem	%
Plemenářská zařízení		55	58	2x (1x koně, ovce, kozy)	56	107	2	109	1,83%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Shromažďovací střediska		13	14	1x	13	13	0	13	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Obchodníci		8	8	1x	4	4	1	5	20,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontrolní stanoviště		4	5	1x	4	4	0	4	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí		2	2	1x	2	2	0	2	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Závody s produkcí násadových vajec a drůbeže		52	161	1x	161	166	6	172	3,49%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Produkční podniky akvakultury	vysoká úroveň rizika	120	120	1x ročně	380	344	58	402	14,43%	1	0,29%	2	3,45%	3	0,75%
	střední úroveň rizika	140	140	1x ročně											
	nízká úroveň rizika	143	143	1x za 2 roky											
Soukromí veterinární lékaři		2 518	2 518	10%	198	182	25	207	12,08%	5	2,75%	3	12,00%	8	3,86%
Zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“ podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb.		38	38	1x	30	29	3	32	9,38%	2	6,90%	0	0,00%	2	6,25%
Veterinární technici		120	120	Všichni nově registrovaní + ostatní 1x za 5 let	8	8	0	8	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Celkem		3 213	3 327	-	856	859	95	954	9,96%	8	0,93%	5	5,26%	13	1,36%

Tabulka č. 2: Plnění plánu kontrol na hospodářstvích a svodech zvířat v roce 2018

	Počet kontrolovaných subjektů		Plán kontrol	Počet kontrol				Počet kontrol se závadami					
	Počet subjektů	Počet CZ		Plánované	Neplánované	Počet kontrol celkem	% neplánovaných	Z plánovaných	%	Z neplánovaných	%	Počet kontrol se závadami celkem	%
Biologická bezpečnost	1 067	1175	240	240	1 188	1 428	83,19%	16	6,67%	188	15,82%	204	14,29%
Kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků	339	348	na základě výsledků analýzy rizika	194	162	356	45,51%	3	1,55%	32	19,75%	35	9,83%
Kontrola podmíněnosti - bezpečnost potravin	65	66	na základě výsledků analýzy rizika	54	14	68	20,59%	0	0,00%	14	100,00%	14	20,59%
Kontrola podmíněnosti - zdraví zvířat	61	61	na základě výsledků analýzy rizika	61	0	61	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontroly podmíněnosti - používání veterinárních léčivých prostředků	53	53	na základě výsledků analýzy rizika	53	0	53	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontrola hospodářství ovcí a koz s přiděleným statusem rizika klasické klusavky a kontrola hospodářství ovcí a koz při přidělení statusu TSE	480	532	1x ročně	453	83	536	15,49%	6	1,32%	14	16,87%	20	3,73%
Kontrola chovatelů včel	421	464	minimálně 1x ročně	100	621	721	86,13%	5	5,00%	13	2,09%	18	2,50%
Kontrola a ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES	216	237	minimálně 5 % zásilek	302	27	329	8,21%	8	2,65%	7	25,93%	15	4,56%
Dodržování podmínek svodů zvířat	120	121	minimálně 10 % ročně	210	9	219	4,11%	4	1,90%	2	22,22%	6	2,74%
Celkem	2 822	3 057		1 667	2 104	3 771	55,79%	42	2,52%	270	12,83%	312	8,27%

Tabulka č. 3: Výsledky kontrol v roce 2018

	Počet kontrol 2017	Počet kontrol 2018	Rozdíl	Počet závad 2017	% kontrol se závadou 2017	Počet závad 2018	% kontrol se závadou 2018	Rozdíl v počtu závad 2017 a 2018	Rozdíl v procentu závad 2017 a 2018
Plemenářská zařízení	108	109	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Shromažďovací střediska	16	13	-3	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Obchodníci	3	5	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontrolní stanoviště	4	4	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí	2	2	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Závody s produkcí násadových vajec a drůbeže	168	172	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Produkční podniky akvakultury	465	402	-63	4	0,86%	3	0,75%	-1	-0,11%
Soukromí veterinární lékaři	220	207	-13	9	4,09%	8	3,86%	-1	-0,23%
Zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“ podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb.	33	32	-1	3	9,09%	2	6,25%	-1	-2,84%
Veterinární technici	8	8	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Dodržování podmínek svodů zvířat	218	219	1	2	0,92%	6	2,74%	4	1,82%
Kontrola a ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES	308	329	21	10	3,25%	15	4,56%	5	1,31%
Dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům	1824	1428	-396	212	11,62%	204	14,29%	-8	-2,66%
Kontrola chovatelů včel	908	721	-187	14	1,54%	18	2,50%	4	0,95%
Kontrola podmíněnosti - bezpečnost potravin	72	68	-4	16	22,22%	14	20,59%	-2	-1,63%
Kontrola podmíněnosti - zdraví zvířat	50	61	11	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontroly podmíněnosti - používání veterinárních léčivých prostředků	59	53	-6	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků	436	356	-80	24	5,50%	35	9,83%	11	4,33%
Mimořádná kontrolní akce k uznání statusu TSE na hospodářstvích s chovem ovcí a koz	440	536	96	2	0,45%	20	0,43%	18	3,28

Tabulka č. 4: Důvody neplánovaných kontrol v roce 2018

	Počet kontrol				Důvod neplánované kontroly										
	Plánované	Neplánované	Počet kontrol celkem	% neplánovaných kontrol	Podnět (stížnost, udání)	Podezření z nákazy	Nedostatky při předchozí administrativní kontrole	Došetřování v případě pozitivního vzorku atp.	Schvalování subjektu	Seřízení po mimořádné události	Následná kontrola	Součinnost s jiným orgánem státní správy	Přemístění cirkusů	Mimořádná kontrola (MK)	MK k uznání statusu TSE na hospodářstvích s chovem ovcí a koz
Plemenářská zařízení	107	2	109	1,83	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Shromažďovací střediska	13	0	13	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obchodníci	4	1	5	20,00	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Kontrolní stanoviště	4	0	4	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí	2	0	2	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Závody s produkcí násadových vajec a drůbeže	166	6	172	3,49	0	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0
Produkční podniky akvakultury	344	58	402	14,43	2	5	11	7	28	5	0	0	0	0	0
Soukromí veterinární lékaři	182	25	207	12,08	5	0	3	5	4	0	0	8	0	0	0
Zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“ podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb.	29	3	32	9,38	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Veterinární technici	8	0	8	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dodržování podmínek svodů zvířat	210	9	219	4,11	6	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontrola a ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES	302	27	329	8,21	1	1	17	7	0	0	0	0	0	4	0
Dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům	277	1241	1518	81,75	125	195	97	272	24	6	1	6	0	82	90
Kontrola chovatelů včel	100	621	721	86,13	54	434	19	109	0	2	0	1	0	1	0
Kontrola podmíněnosti - bezpečnost potravin	54	14	68	20,59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0
Kontrola podmíněnosti - zdraví zvířat	61	0	61	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontroly podmíněnosti - používání veterinárních léčivých prostředků	53	0	53	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků	194	162	356	45,51	3	0	3	60	0	0	0	2	0	3	0

V roce 2018 byla provedena v oblasti kontroly zdraví zvířat a kontroly používání veterinárních léčivých přípravků 1 mimořádná kontrolní akce.

V rámci **mimořádných kontrolních akcí** v roce 2018 bylo provedeno 82 kontrol.

- Mimořádná kontrolní akce k uznání statusu TSE na hospodářstvích s chovem ovcí a koz probíhala v souladu s legislativou EU, která umožnila chovatelům o uznání statusů žádat. Uznávání statusů rizika TSE na hospodářstvích ovcí a koz bylo prováděno na základě žádosti chovatele. V chovech ovcí a koz je možné stanovit dva druhy statusů rizika z pohledu TSE (scrapie) - status zanedbatelného rizika, u kterého se vyhodnocuje posledních 7 let a status kontrolovaného rizika, u kterého se hodnotí poslední 3 roky. Za účelem uznání statusu TSE na hospodářstvích s chovem ovcí a koz bylo v roce 2018 provedeno 9 mimořádných kontrol.

Významnou součástí výkonu státního veterinárního dozoru je kontrola při přemísťování zvířat, která zahrnuje činnosti vykonávané v souvislosti s veterinární certifikací a s obchodováním se zvířaty v rámci zemí EU nebo s dovozem a vývozem zvířat z a do třetích zemí. V rámci kontrolní činnosti související s veterinární certifikací a s obchodováním se zvířaty v rámci zemí EU bylo vydáno 31 497 certifikátů TRACES. Certifikované zásilky za účelem vývozu zvířat do třetích zemí obsahovaly v roce 2018 celkem 66 561 kusů skotu, 0 kusů prasat, 24 kusů koz, 344 kusů ovcí, 4 406 940 kusů jednodenních kuřat, 109 001 480 kusů násadových vajec a 94 797 kusů inseminačních dávek skotu. Do chovů hospodářských zvířat bylo v roce 2018 přijato 28 zásilek koní ze třetích zemí.

V roce 2018 bylo na hospodářstvích, svodech a u schválených subjektů provedeno celkem 4 725 kontrol. Z toho se 3 057 kontrol uskutečnilo na hospodářstvích, 856 ve schválených zařízeních a u SVL, 219 kontrol proběhlo na svodech zvířat. Celkový počet kontrol se zjištěným nedostatkem byl 325, což představuje ve srovnání s rokem 2017 nárůst počtu kontrol se závadou o 1,68 %. Počet a charakter závad u jednotlivých kontrolovaných subjektů byly zohledněny při plánování kontrol pro rok 2019 tak, aby systém státního dozoru byl účinný, byly dodrženy minimální počty kontrol v jednotlivých oblastech a aby strategie kontrol zvyšovala odpovědnost kontrolovaných chovatelů a subjektů.

V roce 2018 bylo provedeno na hospodářstvích, při svodech a u schválených subjektů 2 199 kontrol neplánovaných, z nichž většina byla provedena z důvodu podezření výskytu nebezpečné nákazy (636), došetřování vzorků (463), na základě podnětu (196), v souvislosti se schvalováním a registrací podniků (61), nebo z důvodu zjištěných nedostatků při předchozí kontrole (156) vzorků.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany chovatelů

1. Při kontrolách ve schválených zařízeních (a u podnikatelů, kteří obchodují se zvířaty) bylo v roce 2018 zjištěno 13 nedostatků.

2. Při kontrolách soukromých veterinárních lékařů byly zjištěny nedostatky v 8 případech, především administrativního charakteru.

3. Při kontrolách na hospodářstvích a na svodech hospodářských zvířat byly zjištěny závady ve všech oblastech kontrol. Převažovaly nedostatky administrativního charakteru, v menší míře byla zjištěna porušení ve smyslu nesplnění povinností chovatele nebo pořadatele svodu. Nejčastěji byla porušení zjištěna v oblasti dodržování biologické bezpečnosti na hospodářstvích. Další oblastí, kde byly rovněž často zjišťovány nedostatky, byly kontroly používání léčivých přípravků v chovech, kontroly chovatelů včel, ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES a kontroly v zařízeních k obchodování s „ostatními zvířaty“, podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb.

4. Při kontrolách podmíněnosti bylo zjištěno ve 14 případech nedodržení požadavků z oblasti bezpečnosti potravin.

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Přehled počtu a druhu porušení v jednotlivých oblastech kontrol je v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Počet a druh nedodržení požadavků

	Počet kontrol	Počet kontrol se závadami	%	Druh nedodržení požadavků	
				Legislativa	Porušení
Kontrola a ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES	329	15	4,56%	Zákon č. 166/1999 Sb.	Dopravce neměl k dispozici příslušnou dokumentaci.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Zvířata nebyla provázena správně a úplně vyplněným veterinárním osvědčením v souladu se stanovenými veterinárními podmínkami.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Příjemce zvířat neinformoval předem krajskou veterinární správu o příchodu zvířat z jiného členského státu.
Kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků	356	35	9,83%	Zákon č. 166/1999 Sb.	Záznamy o použití veterinárních léčivých přípravků (VLP) neobsahovaly všechny údaje.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel uvedl do oběhu produkty zvířat, kterým byly podávány nepovolené nebo zakázané látky, nebyly dodržovány stanovené ochranné lhůty.
				Zákon č. 378/2007 Sb.	Stanovené ochranné lhůty nebyly v souladu s rozhodnutím o registraci a zákonem o veterinární péči.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel potravinových zvířat nevedl anebo neuchovával záznamy o podání léčiv a dalších látek zvířatům.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nedodržoval podmínky stanovené právními předpisy při podávání léčiv zvířatům.
				Zákon č. 166/1999 Sb., Zákon č. 378/2007 Sb.	Chovatel s léčivými přípravky nezacházel v souladu s legislativou.
Dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům (včetně mimořádných kontrol)	1518	219	14,43%	Zákon č. 154/2000 Sb.	Chovatel nezabezpečoval používání schváleného typu označování zvířat.
				Zákon č. 154/2000 Sb.	Chovatel nezabezpečoval vedení evidence zvířat a hospodářství.
				Zákon č. 154/2000 Sb.	Chovatel nezabezpečoval hlášení změn do centrální evidence (termíny hlášení o narození, úhynu, ztrátě a přemístění zvířete).
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel neměl provedeny předepsané zdravotní zkoušky/vakcinace u zvířat v plném rozsahu (V souladu s MKZ, platnou legislativou).

				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nezajišťoval odstraňování vedlejších živočišných produktů (kafilerní box, doklady o převzetí uhynulého zvířete asanačním podnikem, včasné hlášení úhynu).
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel neprokázal, že předepsané zkoušky/vakcinace byly provedeny ve stanoveném časovém termínu.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nepředložil výsledky předepsaných zkoušek KVS do jednoho měsíce od jejich provedení.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nearchivoval protokoly/doklady o provedeném vyšetření/vakcinaci předepsanou dobu.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel neměl vypracovaný pohotovostní plán.
				Zákon č. 166/1999 Sb., Zákon č. 246/1992 Sb.	Ve stájích nebyly udržovány vhodné hygienické a mikroklimatické podmínky.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Zvířata nebyla chovaná ve stájích, jiných prostorech a zařízeních, v nichž přicházela do styku pouze s materiály, které by nemohly poškodit jejich zdraví, popřípadě nepříznivě ovlivnit zdravotní nezávadnost jejich produktů a které by bylo možno v případě potřeby řádně čistit a dezinfikovat.
Soukromí veterinární lékaři	207	8	3,86%	Zákon č. 166/1999 Sb.	Nebyly dodrženy podmínky mimořádných veterinárních opatření.
				Zákon č. 378/2007 Sb	Záznamy o výdeji nebo předepisování léčivých přípravků při poskytování veterinární péče neobsahovaly požadované údaje.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Záznamy o použití VLP u "potravinových zvířat" neobsahovaly požadované údaje.
				Zákon č. 378/2007 Sb	Do oběhu byla uváděna anebo při poskytování veterinární péče byla používána léčiva s prošlou dobou použitelnosti.
Produkční podniky akvakultury	402	3	0,75%	Zákon č. 378/2007 Sb	Nebyla dodržena doba uchavávání záznamů o předepsání, výdeji a požití veterinárních léčiv při poskytování veterinární péče - nejméně 5 let.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Nebyly uchovávány doklady o sběru, likvidaci a odvozu uhynulých živočichů pocházejících z akvakultury po dobu nejméně 2 let.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nesledoval zdravotní stav zvířat, nehlásil příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy anebo nevedl záznamy o úhynech živočichů pocházejících z akvakultury.

Kontrola chovatelů včel	721	18	2,50%	Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel neměl provedené předepsané zdravotní zkoušky u zvířat v plném rozsahu (v souladu s Metodikou kontroly zdraví).
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nedodržel podmínky mimořádných veterinárních opatření.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nezabezpečoval hlášení změn do centrální evidence.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nezabezpečoval vedení evidence včelstev a stanovišť.
				Zákon č. 166/1999 Sb.	Včely nebyly chovány v prostorech a podmínkách, které vyžadují jejich biologické potřeby, fyziologické funkce a předcházení poškození jejich zdraví.
Zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“ podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb.	32	2	6,25%	Zákon č. 166/1999 Sb.	V zařízení nebyly vedeny a průběžně aktualizovány záznamy o: 1. počtu a identitě (věk, pohlaví, druh a, je-li to vhodné, individuální označení) zvířat každého druhu přítomného v podniku, 2. přesunech zvířat (počet a identita zvířat, původ, místo určení, nakažový status), 3. výsledcích vyšetření, 4. případech onemocnění, a použitím způsobu léčení, 5. výsledcích postmortálních vyšetření uhynulých a mrtvě narozených zvířat, 6. průběhu izolace nebo karanténního období. Zařízení nedodrželo podmínku uchovávání záznamů nejméně deset let.
Kontrola hospodářství ovcí a koz při přidělení statusu TSE + rizika klasické klusavky	536	20	3,73%	Zákon č. 166/1999 Sb.	Chovatel nevedl záznamy o všech přesunech z/na hospodářství.

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

Nedostatky zjištěné při kontrolní činnosti v roce 2018 se týkaly porušení zákona č. 166/1999 Sb., zákona č. 154/2000 Sb., zákona č. 378/2007 Sb. a zákona č. 246/1992 Sb.

Převážná většina nedostatků byla zjištěna při kontrolách na hospodářstvích a týkala se:

1. Nedodržení požadavků na evidenci a označování zvířat.
2. Nedodržení povinností vyplývajících z MKZ:
 - neprovedení povinných úkonů vyplývajících z MKZ,
 - nedodržení termínů předepsaných vyšetření a vakcinací,
 - nedostatky v dokumentaci k výše uvedeným povinným úkonům.
3. Nedodržení požadavků při přesunech zvířat, zejména neúplnosti nebo nesprávnosti vyplněných údajů na dokladech TRACES u zásilek přijímaných zvířat, neoznámení zásilky zvířat systémem TRACES, nedostatků v identifikaci zvířat a v provedení vyšetření požadovaných při obchodu.
4. Nedodržení požadavků na zacházení s veterinárními léčivy.

Nejčastější příčinou nedodržení požadavků ze strany chovatele je neznalost legislativy a nepochopení povinností, které z ní vyplývají (např.: vedení evidence). Tato skutečnost souvisí s narůstajícími požadavky na chovatele vyhovět neustále se měnící legislativě na úrovni EU i na národní úrovni. Nejzávažnější pro oblast zdraví zvířat jsou porušení zjištěná při kontrolách biologické bezpečnosti. Většina nápravných opatření je směřována právě k porušením v této oblasti. Závady byly odstraněny na místě nebo ve stanoveném termínu.

Celková četnost kontrol se závadou v roce 2018 (6,88 %) je (5,20 %) o 1,68 % vyšší, než v předchozím roce.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů a výrobců

Tabulka č. 6: Přehled uložených opatření a sankcí

Opatření		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Příkazní řízení	počet pokut příkazem	268	258	340
	celková částka pokut příkazem	1 015 300	1 423 000	2 351 200
	počet vydaných závazných pokynů příkazem	20	22	24
Předběžná opatření dle § 13 veterinárního zákona		118	74	43
Správní řízení	počet pokut ve správním řízení	35	21	13
	celková částka pokut ve správním řízení	180 600	464 700	579 500
	počet vydaných závazných pokynů ve správním řízení	0	1	3
	počet MVO ve správním řízení	29	24	8
Počet vydaných MVO		518	480	264

Výše celkové částky příkazních pokut i pokut v správním řízení vybraných v roce 2018 (2 930 700 Kč) je ve srovnání s celkovým součtem pokut za rok 2017 (1 923 200 Kč) vyšší.

9.4.2. Opatření přijatá k zajištění účinného provádění úředních kontrol

Kontrolní činnost prováděná v souladu s celoročním plánem byla v roce 2018 průběžně vyhodnocována ÚVS na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS a na základě výsledků fyzických kontrol provedených referenty ÚVS na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro epizootologii a oblast péče o pohodu zvířat, které se konají cca 4x ročně, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období.

Dle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě nebo v nálezové situaci formou metodických návodů a pokynů v dopisech zasílaných na KVS.

Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení. Zápisy ze školení a porad, včetně všech prezentací předložených na těchto akcích jsou stejně jako veškeré platné pokyny a metodické návody trvale dostupné na Portálu SVS.

Vyhodnocení změn nálezové situace bylo zohledněno v úpravách MKZ pro rok 2018. Výsledky hodnocení kontrolní činnosti v oblasti zdraví zvířat jsou využity pro stanovení počtu kontrol a parametrů rizika v plánu kontrol na rok 2018.

V roce 2018 se uskutečnila školení pro úřední veterinární lékaře, chovatele, zástupce obcí, krajských úřadů, regionálních organizací KVL, tak i školení SVL.

Byla dodržena frekvence, která vyplývá z VPK pro provedení školení pro SVL stejně tak jako stanovená frekvence porad s okresními organizacemi KVL a porad se zástupci obcí a krajských úřadů na úrovni KVS k pohotovostním plánům.

Tabulka č. 7: Přehled o uskutečněných školeních / poradách

Datum	Místo	Počet	Cílová skupina	Téma
leden 2018	Holešov	10, 12	zásahové jednotky Policie ČR, Útvar rychlého nasazení, Celní správa	Školení Policie ČR a Celní správy při lovu v zamořené oblasti afrického moru prasat
únor 2018	Brno	130	inspektoři KVS SVS, Český svaz včelařů a ostatní včelařské organizace, MZe, SVÚ, VFU Brno	5. mezinárodní seminář "Zdravotní problematika v chovech včel"
březen 2018	Dvůr Králové nad Labem	50	inspektoři KVS SVS	Porada vrchních inspektorů KVS pro epizootologii a péči o pohodu zvířat
duben 2018	Praha	92	inspektoři KVS SVS	Seminář k dotačním titulům v oblasti zdraví a pohody zvířat
duben 2018	Praha	14	SVÚ Olomouc, SZPI, VÚVeL, MZ, MZe, SZÚ Praha	Mezirezortní pracovní skupina k problematice zoonóz
květen 2018	Praha	28	inspektoři KVS SVS, ÚVS SVS	Porada koordinátorů k problematice IBR
červen 2018	Boletice	52	inspektoři KVS SVS, ÚVS SVS, SVÚ Jihlava, VVÚ Hlučín	Součinnostní cvičení SVS a AČR "NÁKAZA 2018"
červen 2018	Praha	23	KVS SVS	Koordinační schůzka k projektu "Máme rádi zvířata"
srpen 2018	Praha	39	inspektoři KVS SVS, VVÚ Hlučín	Porada vrchních inspektorů pro epizootologii
září 2018	Praha	102	inspektoři KVS SVS, ÚVS SVS	Seminář k problematice používání veterinárních přípravků
říjen 2018	Brno	124	inspektoři KVS / MěVS, ÚVS	Celostátní porada KVS pro oblast péče o pohodu zvířat + konference „Ochrana zvířat a welfare“
říjen 2018	Hradec Králové	22	KVSA, KVSS, KVSP, KVSU, KVSU, KVSL, KVSH, KVSE	Školení záloh pohotovostních středisek pro mimořádné situace (PSMS)
listopad 2018	Brno	24	KVSC, KVSJ, KVSU, KVSM, KVSZ, KVST, VVÚ Brno	Školení záloh pohotovostních středisek pro mimořádné situace (PSMS)
prosinec 2018	Praha	38	inspektoři KVS / MěVS, ÚVS SVS, KUR, IAG, LEG	Porada vrchních inspektorů pro epizootologii
prosinec 2018	Praha	27	inspektoři KVS / MěVS, ÚVS SVS, KUR, IAG, LEG	Porada KVS pro oblast péče o pohodu zvířat
prosinec 2018	Praha	12	ÚVS SVS, SVÚ Olomouc, SZÚ Praha, ÚSKVBL Brno	Mezirezortní pracovní skupina zoonózy

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Strategickým cílem SVS v oblasti zdraví zvířat a sledování výskytu nálezů je především:

1. **sledování nálezů a zoonóz**, např. monitoring TSE u skotu, ovcí, koz; monitoring aviární chřivky, monitoring nebezpečných nálezů ryb;
2. **ochrana území** před zavlečením aktuálně se vyskytujících nálezů v zemích EU nebo ve třetích zemích – katarální horečka ovcí, nodulární dermatitida skotu, aviární chřivka, klasická mor prasat, africká mor prasat atd.;

Systém státního dozoru nad dodržováním legislativy EU a národní legislativy je účinný a jsou dodržovány minimální počty kontrol v jednotlivých oblastech. Účinnost systému kontroly zdraví zvířat dokládá udržení statusů země prosté brucelózy skotu, tuberkulózy skotu, enzootické leukózy skotu, brucelózy ovcí a koz, klasického moru prasat, Aujeszkyho choroby v chovech prasat, infekční anémie lososovitých, slintavky a kulhavky, afrického moru koní, moru malých přežvýkavců, vztekliny, statusu země se zanedbatelným rizikem BSE a udržení schválených (duben 2008) dodatečných garancí na infekční bovinní rinotracheitidu. V roce 2018 se nevyskytl žádný nový případ katarální horečky a celé území ČR je zemí prostou této nákazy.

Pohotovostní plány jsou průběžně doplňovány a aktualizovány. V roce 2018, v souvislosti s výskytem nebezpečných nálezů jako byla vysoce patogenní aviární chřivka a zejména africká mor prasat, došlo k aktualizaci řady postupů, zejména v oblasti personálního a technického vybavení krajských krizových center pro tlumení nálezů (KKCTN). Ukázalo se, že vzhledem k rostoucí efektivnosti zemědělství a tím klesajícímu počtu volných pracovních sil, je potřeba zapojit větší množství úředních veterinárních lékařů a také stanovit podmínky většího zapojení soukromých veterinárních lékařů. Spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) se i u „menších“ ohnisků stala pravidlem.

Podle potřeby se provádí aktualizace pohotovostních plánů, pokud se objeví nové informace o nálezích, v jejich diagnostice, v šíření nebo klinických příznacích. Plány se přizpůsobují změnám legislativy, aktualizují se kontakty na spolupracující orgány a organizace. Pro aktualizace jsou využívány, kromě zkušeností z eradikací reálných ohnisků nebezpečných nálezů také výstupy ze cvičení a informace ze zahraničních zdrojů (EU FMD, OIE, školení BTSF). Pracovníci Oddělení pro řešení krizových situací se pravidelně účastní všech zahraničních školení, zaměřených na likvidaci a kontrolu ohnisků a získané informace předávají dalším kolegům (kaskádový trénink). V případě výskytu ohniska nebezpečné nákazy na území ČR se účastní činnosti v ohniscích, aby získávali nové poznatky a informace o problémech, které se při takové činnosti objevují.

Všeobecná revize všech textů pohotovostních plánů a jejich příloh se provádí pravidelně 2x ročně. Tyto aktualizace jsou zasílány všem KVS.

Podle stanoveného harmonogramu (říjen 2018) byly proškoleny skupiny pro vystřídání členů pohotovostních středisek pro mimořádné situace (PSMS) v ohniscích nálezů. Školení se týkalo zejména bezpečnosti práce osádek, používání osobních ochranných pomůcek a zásad bezpečného zacházení s novou technikou. Proškolení proběhlo také v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, manipulace se zvířaty, organizace utrácení, dodržování standardních operačních postupů a vedení záznamů o prováděné činnosti.

KKCTN a PSMS byly vybaveny kompletními mobilními sestavami pro utrácení drůbeže v malých chovech za pomoci CO₂ a tzv. „big-bagů“, dále vybavením osobními ochrannými prostředky pro nepříznivé povětrnostní podmínky a pro ochranu pracovníků před biologickými riziky. Obě PSMS byla vybavena terénními vozidly pro sběr a svoz uhynulých divokých prasat z nepřístupných lokalit v zamořené oblasti AMP.

V měsíci červnu 2018 proběhlo pravidelné součinnostní cvičení pracovníků KVS a veterinárních lékařů Armády ČR, kteří organizují a případně se zapojují do likvidace ohnisek nebezpečných nákaz. Toto cvičení bylo zaměřeno především na činnosti v zamořené oblasti AMP u prasat divokých, dalším tématem bylo řešení ohniska SLAKu.

Na všech KVS SVS bylo organizováno společné cvičení „u stolu“ zaměřené na řešení důsledků mimořádné události, vzniklých v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy (HPAI, AMP).

Pravidelně jsou vypracovány a aktualizovány mapové podklady s údaji o nákazové situaci v ČR a EU, které jsou přístupné na Portálu Státní veterinární správy.

V roce 2018 pokračovala SVS ve spolupráci s ČPI při kontrolách v oblasti označování a evidence. Podstatou spolupráce je porovnání seznamů hospodářství, které byly vybrány analýzou rizika pro národní kontroly oběma dozorovými orgány. Inspektoři KVS uskutečnili s příslušnými pracovníky ČPI společnou kontrolu obou dozorových organizací na hospodářstvích, která byla analýzou rizika současně vybrána ke kontrole SVS i ČPI. Cílem spolupráce, porovnávání seznamů hospodářství ke kontrole (vybraných na základě analýzy rizika) a společných kontrol je snížení počtů kontrol prováděných různými dozorovými orgány u chovatelů.

1 B) SYSTÉM KONTROL OZNAČOVÁNÍ A POHYBU ZVÍŘAT

ČPI

9.1 Úřední kontroly

Hospodářství ke kontrole označování a evidence turů, ovcí a koz jsou vybírána analýzou rizika a prováděna inventarizačním způsobem podle přímo použitelných předpisů Evropských společenství. Počet plánovaných kontrol v porovnání se skutečně provedenými je patrné z přehledu uvedeného v tabulce.

Tabulka č. 1 Počet provedených úředních kontrol (2018)

Druh kontroly		Plánovaný počet kontrol	Skutečný počet kontrol	%
Označování a evidence hospodářských zvířat	Turů	617	805	130
	Ovcí a koz	725	812	112
	Prasat	206	215	104
	Koní	0	40	0
Celkem provedených kontrol		1 548	1 832	118

Navýšení plánu kontrol je způsobeno tím, že do přehledu jsou vedle úředních kontrol označování a evidence, zahrnuty kontroly vyvolané na základě podnětu, kontroly nařízené ministerstvem a kontroly následující po kontrole úřední, na základě zjištěných nedostatků. V roce 2018 nebyly plánovány kontroly označování a evidence koní, 40 provedených kontrol je provedeno zejména na základě podnětů třetích osob, nebo kontrol vyvolaných z kontroly jiného druhu, při které bylo zjištěno porušení nedostatků u druhu koně. Údaje z druhu koně na základě uvedeného nejsou zohledněny v celkových provedených kontrolách (Tabulka č. 1)

9.1.1 Kontroly podmíněnosti

V roce 2018 bylo provedeno 633 kontrol, při kterých bylo zjištěno u 271 kontrol porušení bodů podmíněnosti. Dále bylo zjištěno celkem 238 národních a 47 mimořádných kontrol označování a evidence s porušením bodů podmíněnosti a to jak u žadatelů o dotace, tak u nežadatelů.

9.2 Celkové dodržování požadavků u provozovatelů (označování a evidence hospodářských zvířat)

Výsledky kontrol jsou také pravidelně zahrnovány do analýzy rizika při výběru hospodářství ke kontrole na další rok.

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Výskyt nedostatků podle jednotlivých druhů zvířat dokumentují níže uvedené tabulky a související informace.

Hospodářství s chovem turů

Podle nařízení Komise (ES) č. 1034/2010 musí být provedena kontrola minimálně 3 % všech hospodářství.

Kontroly se vždy provádějí inventarizačním způsobem - ověřením identity všech zvířat, přítomných na hospodářství.

Tabulka č. 2 Výsledky kontrol hospodářství s chovem turů

Celkový počet hospodářství evidovaných na území ČR k 1. 1. 2018		17 657
Celkový počet kontrolovaných hospodářství		761
Celkový počet provedených kontrol		762
Celkový počet turů evidovaných k 1. 1. 2018		1 427 933
Celkový počet evidovaných turů v kontrolovaných hospodářstvích		76 066
Výsledky provedených kontrol (zjištěné nedostatky) dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000	Zvířat	Hospodářství
1. v označování zvířat (čl. 4)	1 298	153
2. ve stájovém registru (čl. 7)	157	21
3. v hlášení do ústřední evidence (čl. 7)	680	94
4. bez průvodních listů skotu nebo bez záznamu o přemístění zvířete (čl. 6)	364	51
Zvířata a hospodářství, u nichž bylo zjištěno pouze jedno nedodržení předpisů podle bodů 1 – 4	1 374	161
Zvířata a hospodářství, u nichž bylo zjištěno více než jedno nedodržení předpisů podle bodů 1 – 4	159	34
Zvířata a hospodářství s nedodržením předpisů celkem	1 533	169
Zákaz přemísťování jednotlivých zvířat	998	110
Zákaz přemísťování všech zvířat na hospodářství	1 203	58
Utracení zvířat	0	0
Celkem vydáno zákazů přemísťování	2 201	168

Hospodářství s chovem ovcí a koz

Kontroly v roce 2018 se prováděly na základě nařízení Komise (ES) č. 1505/2006 ve znění pozdějších předpisů, tj. nejméně 3% registrovaných hospodářství s 5% evidovaných zvířat, a to zásadně inventarizačním způsobem. Kontroly probíhají s ohledem na reprodukční cyklus samic, sezónnost a charakter chovu.

Tabulka č. 3 Výsledky kontrol označování a evidence ovcí a koz

Celkový počet hospodářství evidovaných na území ČR k 1. 1. 2018		25 505
Celkový počet kontrolovaných hospodářství		803
Celkový počet provedených kontrol		805
Celkový počet ovcí a koz evidovaných k 1. 1. 2018		322 748
Celkový počet ovcí a koz v kontrolovaných hospodářstvích		41 700
Výsledky provedených kontrol (zjištěné nedostatky) dle Nařízení Rady (ES) č. 21/2004	Zvířat	Hospodářství
1. v označování zvířat (čl. 4)	1 406	168
2. ve stájovém registru (čl. 5)	268	44
3. v hlášení do ústřední evidence (čl. 6)	866	115
Počet opatření uložených na kontrolovaných hospodářstvích		208

Hospodářství s chovem prasat

Kontroly hospodářství s chovem prasat se provádějí v rozsahu a způsobem stanoveným vyhláškou č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Analýza rizika vychází z dostupných informací v databázi ústřední evidence a z výsledků předchozích kontrol. Prasata na hospodářství a jejich pohyby se evidují hromadným způsobem, označení zvířat kódem hospodářství se kontroluje zpravidla vzorkovým systémem. Při kontrolách je důraz kladen především na zaregistrování hospodářství, evidování počtu zvířat a hlášení pohybů zvířat v ústřední evidenci.

Tabulka č. 4 Výsledky kontrol označování a evidence prasat

Celkový počet kontrolovaných hospodářství v roce 2018	211
Celkový počet provedených kontrol	212
Výsledky provedených kontrol (zjištěné nedostatky) dle plem. zákona a vyhl. č. 136/2004 Sb.	Hospodářství
1. v označování prasat (§ 22 zákona, § 18, §19, 20, 21 vyhlášky)	7
2. v registru prasat v hospodářství (§ 23 zákona, § 52 vyhlášky)	2
3. v hlášení do ústřední evidence (§ 23 zákona, § 53 vyhlášky)	39
Počet opatření uložených na kontrolovaných hospodářstvích	14

Hospodářství s chovem koní

Výběr hospodářství ke kontrole se provádí na základě analýzy rizika, která je tvořena náhodným výběrem a jsou v ní zahrnuty především výsledky kontrol z minulých let a předávání údajů do ústřední evidence. Systém ústřední evidence sleduje koně ve vztahu k majiteli, nikoliv k chovateli a hospodářství, na kterém se v aktuálním čase nachází. Řada majitelů má koně ustájené mimo svá hospodářství nebo vlastní hospodářství nemá. Při prodeji koně je povinností nového majitele nahlásit přemístění. V roce 2018 byly u koní prováděny pouze kontroly na základě podnětu třetích osob nebo kontroly vyvolané na základě zjištění nedostatků z jiných kontrol. Bylo provedeno celkem 27 kontrol označování a evidence evidovaných v IZR + 13 kontrol mimořádných, při kterých bylo zjištěno v 8 případech porušení zákona.

Tabulka č. 5 Výsledky kontrol označování a evidence koní, oslů a jejich kříženců

Celkový počet kontrolovaných hospodářství v roce 2017		27
Celkový počet provedených kontrol		27
Celkový počet koní v kontrolovaných hospodářstvích		166
Výsledky provedených kontrol (zjištěné nedostatky) dle plem. zákona a vyhl. č. 136/2004 Sb.	Zvířat	Hospodářství
1. v označování koní (§ 22 zákona, § 13 – 17 vyhlášky)	3	2
2. v registru koní (§ 23 zákona, § 41 vyhlášky)	8	4
3. v hlášení do ústřední evidence (§ 23 zákona, § 42 – 46 vyhlášky)	16	6
4. nedostatky v průkazech koní (§ 23 zákona, § 46 vyhlášky)	9	4
Počet opatření uložených na kontrolovaných hospodářstvích		7

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržení

V **chovu turů** je velmi problematické porovnávat jednotlivé kontrolní roky. Je zde spousta vlivů ovlivňující výsledek kontroly. Mezi ně patří například počet zvířat na kontrolovaných hospodářstvích. V tabulce č. 6 je uvedeno procentuální porovnání výskytu nedostatků u kontrolovaných zvířat a na kontrolovaných hospodářstvích od roku 2013:

Tabulka č. 6 Zjištěné nedostatky v % u turů

Nedostatky	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Zvířat	Hospod	Zvířat	Hospod	Zvířat	Hospod	Zvířat	Hospod	Zvířat	Hospod	Zvířat	Hospod
v označování zvířat	3,4	33,9	2,3	25,4	3,3	32,1	2,6	28,0	2,0	20,8	1,7	20,1
ve stájovém registru	0,2	0,9	0,3	2,9	0,7	3,1	0,2	3,9	0,3	3,6	0,2	2,8
v hlášení do ústřední evidence	1,3	17,2	1,8	51,3	2,3	54,4	1,4	42,7	1,5	48,0	0,9	12,4
v průvodních listech skotu	0,3	7,6	0,4	7,8	0,6	8,4	0,4	7,4	0,5	8,1	0,5	6,7
zákaz přemísťování	5,4	35,4	4,7	29,9	6,8	36,1	4,8	31,3	5,3	23,7	2,9	22,1

Nedostatky v označování zvířat jsou ve většině případů způsobeny ztrátou jedné nebo obou ušních známek. Vyšší výskyt těchto ztrát je zaznamenáván především na pastevních areálech, kde jsou zvířata ponechána značnou část roku bez denního dozoru. Výskyt starších zvířat nikdy neoznačených je minimální. Evidence vedená chovatelem (stájový registr) je dlouhodobě na dobré úrovni a výskyt chyb je zjišťován pouze v ojedinělých případech. V poslední době k tomu také napomáhá vyšší využívání programu pro vedení stájového registru na PC, zejména využívání Portálu farmáře.

Ukazatel „Nedostatky v hlášení do ústřední evidence“ v sobě zahrnuje několik dílčích ukazatelů. Nejvíce zjištěných případů nedodržení zákona se týká neodhlašování přemístěných zvířat z databáze hospodářství a s tím související počet zvířat s příznakem nepárového hlášení a počet opožděných hlášení. Na druhém místě lze zmínit případy, kdy chovatel zapomene včas nahlásit tele po narození do ústřední evidence. Procento nedostatků tohoto ukazatele je dlouhodobě vysoké.

Poměrně příznivé výsledky jsou zjišťovány u kontrol průvodních listů skotu, kde možnou příčinou může být mimo jiné i to, že chovatelé, jatky, asanační podniky a další subjekty vyžadují vždy průvodní listy při nákupu a přemísťování turů spolu se zvířetem.

Tabulka č. 7 Množství zjištěných chyb v ústřední evidenci zvířat

Počet kontrolovaných turů	76 066	
Počet turů s chybou v databázi celkem	680	0,89 %
Z toho počet zvířat s příznakem nepárového hlášení*	226	0,30 %
evidovaných navíc	237	0,31 %
nevidovaných	217	0,29 %
Počet hospodářství, která nezasílají hlášení do 7 dnů	298	39,16 %
Počet uložených opatření a zvláštních opatření	354	-

* *příznak je automaticky uveden u zvířete, pokud se hlášení o jeho přemístění nespárovalo v ústřední evidenci a liší se podle toho, zda chybu způsobil původní nebo současný chovatel.*

Z Tabulky č. 8 je možné odvodit, že nejvíce nedostatků v chovu ovcí a koz se vyskytuje v označování zvířat a hlášení jejich pohybů do ústřední evidence.

Tabulka č. 8 Zjištěné nedostatky v % u ovcí a koz

Nedostatky	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.
v označování zvířat	5,6	28	4,6	29,6	4,8	35,9	5,2	33,8	3,9	27,1	3,3	23,6	3,4	20,9
ve stájovém registru	0,7	1,7	1,4	1,4	0,3	2,7	0,6	3,7	0,6	5,5	0,6	4,4	0,6	5,5
v hlášení do ústřední evidence	4,4	25,7	3,6	19,1	1,7	46,5	2,7	43,5	2,5	32,6	2,2	14,3	2,1	14,3

Kontroly na hospodářství s chovem prasat dokazují dlouhodobé nedostatky v hlášení o narození, úhynu a přemísťování prasat do ústřední evidence. Chovatelé, kteří způsobí v hlášení chybu, ji na základě zpětného upozornění z ústřední evidence neopraví. V databázi se následně všechna další hlášení, již správná, nepromítají a chovatel se potom jeví jako osoba, která nezasílá hlášení o zvířatech vůbec.

Většina chovatelů po upozornění a vysvětlení systému evidence chyby opravila v nejkratší možné době. Proto byly uloženy sankce pouze těm chovatelům, kteří buď nikdy nezasílali hlášení, nebo nezasílali hlášení dlouhodobě.

Tabulka č. 9 Zjištěné nedostatky v % u prasat

Nedostatky	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Hosp.	Hosp.	Hosp.	Hosp.	Hosp.	Hosp.	Hosp.
v označování zvířat	2,4	1,3	2,1	4,3	2,2	3,5	3,3
v registru prasat v hospodářství	0,8	0,7	1,4	3,1	0,7	4,1	0,9
v hlášení do ústřední evidence	22,8	22,9	17,1	23,1	8,7	28,7	18,5

V chovu koní, oslů a jejich kříženců (dále jen koně) jsou trvale zjišťovány chybějící průkazy koní, které mají být předávány při přemísťování se zvířaty. Koně nejsou evidováni na hospodářství, ve kterém se aktuálně nacházejí, ale podle majitelů. Všechna uložená opatření se týkají jak průkazů koní, tak zásadních chyb v ústřední evidenci. V roce 2018 byly provedeny pouze kontroly na základě podnětu třetích osob nebo kontroly vyvolané z jiných typů kontrol.

Tabulka č. 10 Zjištěné nedostatky v % u koní, oslů a jejich kříženců

Nedostatky	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.	Zvířat	Hosp.
v označování zvířat	0,8	11,8	13,4	15,8	1,1	2,6	4,2	2,9	3,8	4,1	1,1	3,4	1,8	7,4
v registru koní v hospodářství	2,7	5,9	10,1	21,1	2,1	7,4	10,6	8,6	5,7	5,1	5,6	7,7	4,8	14,8
v hlášení do ústřední evidence	12,5	41,2	6,7	15,8	10,6	30,7	7,9	17,1	10,1	8,3	10,2	12,0	9,6	22,2
nedostatky v průkazech koní	1,6	17,6	28,5	15,8	2,8	9,5	4,2	2,9	5,2	6,0	2,3	6,0	5,4	14,8

9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků

U turů, kteří jsou využíváni na produkci masa i mléka, je povinnost individuálního označení a sledování životní dráhy nezbytná. Jakékoliv pochybení může znamenat ohrožení výroby potravin nebo šíření nebezpečných nákaz. Bez přesné evidence nelze přistoupit k účelné likvidaci BSE ani jiných hromadných nákaz. Obdobná rizika jsou i v chovu ovcí a koz a zpracování produktů z těchto zvířat.

V chovu prasat se zvířata nesledují individuálně, ale je nutné registrovat hospodářství a pohyby zvířat na nich chovaných. Tak lze zamezit šíření hromadných nákaz a přijmout odpovídající veterinární opatření.

V chovu koní je nutné poukázat na skutečnost, že pro výživu lidí se v České republice využívá koňské maso omezeně. Základním identifikačním prostředkem u koní je průkaz koně s podrobným slovním i grafickým popisem, který zvíře doprovází při veškerých přesunech a mikročip, kterým musí být každé zvíře narozené od 1. 7. 2009 označeno. Na jatkách sledují porážená zvířata orgány veterinárního dozoru a kontrolují údaje v průkazech koní. Ústřední evidence slouží především pro účely registrace majitelů koní a zvířat z chovatelského hlediska.

9.2.2.3 Základní příčiny nedodržení požadavků

Ve většině kontrolovaných případů byla prokázána neúmyslná chyba chovatele, způsobená nedbalostí, případně nepochopením zásad označování a evidence zvířat. Je zřejmé, že vlastní evidenci na hospodářství vede naprostá většina chovatelů správně, avšak předávání údajů do ústřední evidence bývá pro některé problém. Největší nedostatky se nacházejí u drobných chovatelů, kteří dosud vedou evidenci a zpracovávají hlášení ručně. Českomoravská společnost chovatelů, a.s., která pořizuje data do ústřední evidence, věnuje značnou pozornost informování chovatelů, jednak formou písemných pokynů k vedení ústřední evidence nebo elektronickou cestou na svých webových stránkách. Informace chovatelům podávají i konzultanti společnosti v regionech, kteří na vyžádání pomáhají chovatelům s problémy při evidenci zvířat.

Nedostatky v označování zvířat jsou ve většině případů způsobeny ztrátou jedné nebo obou ušních známek, avšak zvířata jsou identifikovatelná náhradním způsobem. To dokládá i skutečnost, že nebylo z tohoto důvodu utraceno jediné zvíře. Ztrátovost ušních známek je způsobena zejména technologickým systémem každého chovu a sezónní pastvou bez pravidelné kontroly chovatele.

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany chovatelů hospodářských zvířat

Tabulka č. 11 Počet uložených opatření, zvláštních opatření a počet návrhů na uložení sankce v roce 2018

Druh kontroly		Uloženo	
		Opatření	Zvl. opatření
Označování a evidence hospodářských zvířat	Turů	190	169
	Ovcí a koz	218	0
	Prasat	1	0
	Koní	13	0
	Celkový počet opatření a sankcí	435	169

Opatření a zvláštní opatření

Pokud je při kontrole zjištěno nedodržení předpisů, ukládá vždy kontrolující inspektor podle charakteru zjištěných porušení chovateli opatření k odstranění nedostatků a příčin, které vedly k jeho uložení. Na hospodářství s chovem turů ukládá též zvláštní opatření, zákaz přemísťování zvířat, pokud jsou zjištěny nedostatky v označení, popřípadě v průvodních listech nebo evidování zvířete přítomného na hospodářství.

Opatření i zvláštní opatření se ukládají formou rozhodnutí a jejich splnění, respektive odstranění, je nutné následně zkontrolovat. Zvláštní opatření je teprve po této kontrole zrušeno.

Sankce

Tabulka č. 12 Sankce

Přestupkové řízení zahájené od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018	301
Zastavené přestupkové řízení	2
Celková výše pokut v Kč s nabytím právní moci od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018	1 722 000
Minimální výše správní sankce v Kč	500
Maximální výše správní sankce v Kč	100 000
Počet vydaných rozhodnutí / Počet odvolání	57 / 10

Pozn.:

Do tabulky 12 jsou započítány i sankce uložené za jiné přestupky, než je označování a evidence (např. plemenitba atd.)

V porovnání s rokem 2017 je počet přestupkových řízení nižší o 122. Současně došlo k nárůstu celkové výše uložených sankcí na částku 1 722 000,- Kč. Průměrná výše sankce činila v roce 2018 cca 5 171,- Kč.

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

V roce 2018 byla upravena vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem. Změna se týká zejména označování a evidence běžců.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Přímo použitelná nařízení orgánů evropských společenství ukládají kontrolovat ročně nejméně 3 % hospodářství s chovem turů a 3 % hospodářství s chovem ovcí a koz (s 5 % zvířat). Dále jsou prováděny kontroly podmíněnosti minimálně u 1 % žadatelů. Celkový plán na rok 2018

byl překročen o téměř 18 %. Příčinou byla vlastní zjištění inspektorů při jiné kontrole nebo došetřování jednotlivých případů a řada podnětů od stěžovatelů nebo jiných orgánů státní správy a institucí, po jejichž prošetření následovaly v mnoha případech též úplné kontroly hospodářství.

Úřední kontroly označování a evidence zvířat jsou prováděny podle postupů stanovených příslušnými evropskými předpisy a národní legislativou. Inventarizační způsob kontrol umožňuje detailně detekovat situaci v každém hospodářství, u všech zvířat a u každého zvířete zvlášť.

Kontrolní zaměstnanci Inspekce mají k dispozici údaje v databázi ústřední evidence s možností sledovat životní dráhu zvířat, jejich aktuální umístění i konkrétní údaje o chovateli a jeho hospodářství.

Zásadou Inspekce je nedostatům předcházet jak vhodně cílenou osvětou chovatelů, tak poradenskou aktivitou během kontrol. Značný důraz je kladen na ukládání opatření k odstranění nedostatků, které je chápáno jako základní a nejefektivnější prostředek nápravy.

Inspekce koordinuje svou kontrolní činnost s orgány veterinárního dozoru nejen na úrovni vrcholových orgánů, ale přímo na regionálních pracovištích. Pokud je při kontrolách zjištěno nedodržování jiných předpisů, jako je týrání zvířat, porušování protinákazových opatření apod., informují se zástupci obou institucí, případně provádějí kontrolu společně. Ministerstvo metodicky řídí Inspekci z hlediska provádění kontrol, zároveň s ní konzultuje odbornou i legislativní problematiku označování a evidence hospodářských zvířat.

SVS

V roce 2018 nebyly SVS provedeny žádné cílené kontroly označování zvířat. Označování a evidence zvířat byly kontrolovány jako součást ostatních veterinárních kontrol v rámci státního veterinárního dozoru. Viz Systém kontrol zdraví zvířat.

2A) A 7A) SYSTÉM KONTROL POTRAVIN A HYGIENY POTRAVIN VČETNĚ

POTRAVIN ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU

OOVZ

9.1 Úřední kontroly provedené orgány ochrany veřejného zdraví

Frekvence kontrol vychází z plánu kontrolní činnosti a z hodnocení rizika spojených s daným typem provozovny podle charakteru vykonávané činnosti a cílové skupiny spotřebitelů, tzn., že větší pozornost je věnována zařízením s výrobou pokrmů a zařízením poskytujícím stravovací služby v rámci zdravotních a sociálních služeb a stravování dětí. Současné se vychází z personálních možností pracoviště.

Výkon úředních kontrol je prováděn formou kontrol plánovaných a neplánovaných kontrol. Plán je sestavován podle metodiky Hlavního hygienika ČR na základě „Metodiky pro sestavování kontrolních plánů“ pro daný rok.

Kontrolními plány je pokryta pouze část úředních kontrol, resp. část tzv. běžného hygienického dozoru, kterou je možné dopředu naplánovat. Kromě toho budou prováděny kontroly, které nelze předem stanovit, jako je šetření stížností apod. Tyto kontroly jsou vykonávány nad rámec stanovený kontrolními plány

Četnost kontrol v provozovnách stravovacích služeb za rok je určena na základě míry rizikovosti zařízení nebo jeho činnosti a předpokládaného počtu těchto zařízení. Počet odebraných vzorků si stanoví každé regionální pracoviště podle dlouhodobých průměrů odebraných vzorků se zaměřením na rizikové skupiny pokrmů a potravin ve vztahu k provozovnám a epidemiologické situaci.

V roce 2018 bylo pracovníky krajských hygienických stanic provedeno celkem 21 898 úředních kontrol v 19 295 provozovnách z celkového počtu 63 935 registrovaných provozoven stravovacích služeb s výjimkou školního stravování. Z tohoto počtu kontrol bylo nejvíce kontrol provedeno v provozovnách stravovacích služeb s výrobou pokrmů (8 969 kontrol), v provozovnách stravování zaměstnanců (1 624 kontrol), v prodejnách potravin s rychlým občerstvením, bufetech a cukrárnách (2 162 kontrol), v provozovnách stravovacích služeb ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb (1 718 kontrol), v pevných stáncích (2 451 kontrol) a v mobilních provozovnách (stánky, pulty, vozíky) (1 437 kontrol). Zbytek kontrol se týká jiných typů zařízení stravovacích služeb, např. stánků nebo občerstvení při jednorázových akcích, a zařízení pro výrobu a uvádění potravin do oběhu, skladů, centrálních kuchyní apod.

Z hlediska typu kontroly byly vedle plánovaných kontrol (13 446 - nárůst o 23 % ve srovnání s rokem 2017) provedeny kontroly neplánované, kam spadají opakované kontroly prováděné s cílem ověření plnění nařízených opatření (1 501 - nárůst o 11 %), podněty spotřebitelů (1 756 – nárůst o 6 %), kontroly konané na základě podezření na výskyt nebo v souvislosti s výskytem onemocnění z potravin (194 – pokles o 12 % ve srovnání s předchozím rokem). V rámci cílených kontrolních akcí vyhlášených hlavním hygienikem ČR bylo provedeno 408 kontrol a 2 627 kontrol na základě ohlášení činnosti.

V oblasti materiálů a předmětů pro styk s potravinami bylo provedeno celkem 1 278 kontrol, což představuje nárůst o 11 % ve srovnání s rokem 2017. Celkem bylo zkontrolováno 2 390 výrobků (nárůst o 6 %). V rámci hlášení ze systému RASFF bylo provedeno šetření 5 oznámení v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami týkajících se ČR. Do systému RASFF bylo nahlášeno 8 nebezpečných výrobků.

V roce 2018 bylo v 12 351 evidovaných zařízeních školního stravování a stravování dětí provedeno celkem 5 631 kontrol.

Tabulka č. 1 Přehled počtu evidovaných kontrolovaných subjektů

Kontrolované subjekty	2015	2016	2017	2018
Provozovny veřejného stravování	62 331	63 202	63 359	63 935
Provozovny školního stravování	12 269	12 288	12 329	12 351
Materiály a předměty určené pro styk s potravinami	1 301	722	2957	4072
Celkem	75 901	76 212	78 645	80 358

Tabulka č. 2 Přehled počtu provedených kontrol

Kontrolované subjekty	2015	2016	2017	2018
Provozovny veřejného stravování	23 072	17 122	19 646	21 898
Provozovny školního stravování	6 611	5 316	5 158	5 631
Materiály a předměty určené pro styk s potravinami	1 197	1 106	1 155	1 278
Celkem	30 880	23 544	25 959	28 807

Z analýzy plnění kontrolních plánů v jednotlivých krajích vyplývá, že plán kontrol stanovený v roce 2018 byl splněn, a to jak v oblasti úředních kontrol stravovacích služeb, včetně školního stravování, tak i předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami.

Odběr vzorků

U vzorků pokrmů a potravin určených k přímé spotřebě a stěrů z povrchů je odběr vzorků zaměřený zejména na kontrolu mikrobiologických požadavků a látky vznikající v průběhu výroby a uvádění pokrmů do oběhu. Sledování dalších parametrů u potravin a potravinových surovin je prováděno pouze cíleně. Je neefektivní vyšetřovat duplicitně vzorky v případech, pokud jsou suroviny a potraviny předmětem dozoru jiných orgánů.

Odběr vzorků probíhal na třech úrovních:

- odběr v rámci státního zdravotního dozoru, tzv. „běžný“ odběr,
- odběr při došetřování podezření na ohrožení zdraví, stížností a upozornění spotřebitelů, apod.,
- odběr v souvislosti s výskytem epidemií.

Tabulka č. 3 Odběr vzorků

		Provozovny veřejného stravování s výjimkou školního stravování	Školní stravování
Celkový počet odebraných vzorků		4 734	1 313
Počet nevyhovujících vzorků		1 099	129
Zastoupení nevyhovujících vzorků	mikrobiologicky	681	111
	chemicky	192	18
	senzoricky	18	0

Ve srovnání s rokem 2017 se počet odebraných vzorků v oblasti stravovacích služeb při úředních kontrolách zvýšil o cca 25 % a počet nevyhovujících vzorků o cca 9 %.

Mezi nejčastěji odebírané komodity v provozovnách společného stravování s výjimkou školního stravování patřily teplé pokrmy – 1 106 vzorků (14 % nevyhovělo), studené pokrmy – 339 vzorků (8 % nevyhovělo), cukrářské výrobky – 151 vzorků (11 % nevyhovělo), zmrzlina – 1 001 vzorků (46 % nevyhovělo). V 81 případech byly odebrány vzorky pitné vody, kdy 46 % vzorků bylo vyhodnoceno jako nevyhovujících.

Podle agentů byly nejčastěji příčinou nevyhovujícího hodnocení v případě mikrobiologické analýzy potravin a pokrmů indikátorové mikroorganismy. V případě koliformních bakterií nevyhovělo 3 % odebraných vzorků, v parametru *Escherichia coli* 2 % vzorků, v parametru *Bacillus cereus* nevyhověla 0,8 %. I v roce 2018 pokračoval trend z předchozích let, kdy byl zjištěn nízký počet mikroorganismů způsobujících závažná onemocnění.

V provozovnách školního stravování bylo celkem odebráno 1 313 vzorků. Z tohoto počtu nevyhovělo 129 vzorků (10 %). Nejčastěji odebíranými komoditami byly studené pokrmy (166 vzorků – z tohoto počtu 15 vzorků nevyhovělo chemickým ukazatelům a 11 mikrobiologicky) a teplé pokrmy (48 vzorků – 3 vzorky nevyhověly chemicky).

Bylo provedeno 50 odběrů vzorků pitné vody ze zdrojů zásobujících stravovací provozy. Z tohoto počtu nevyhovělo stanoveným hygienickým limitům 28 vzorků pitné vody (23 vzorků nevyhovělo mikrobiologicky a 5 chemicky).

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami bylo odebráno a testováno 193 vzorků, z toho bylo 17 výrobků hodnoceno jako nevyhovujících (9 %).

Nejčastějšími příčinami stejně jako v předchozích letech bylo nedoložení prohlášení o shodě výrobku s požadavky právních předpisů, nedoložení nabývacích dokladů (sledovatelnost) a nedostatky v označení výrobků.

Rizika u nevyhovujících výrobků byla chemické povahy. Jednalo se především o překročení maximálního limitu specifické migrace pro obsah formaldehydu, překročení specifického migračního limitu pro primární aromatické aminy a překročení specifického migračního limitu pro olovo a kadmium v pitném okraji výrobků určených k podávání nápojů. Zjištěné látky nebyly pouhými příměsmi a nevyhovující výrobky pocházely z Číny, ve dvou případech nebyl původ výrobků zjištěn.

Tabulka č. 4 Přehled případů vyhlášených nebezpečných výrobků

Nebezpečný výrobek	Riziková látka
sada plastového nádobí	formaldehyd a melamin
sada plastového nádobí	formaldehyd a melamin
miska	formaldehyd
sada plastových misek	formaldehyd
miska	melamin
bambusový termohrnek	formaldehyd a melamin
sada plastového nádobí	formaldehyd a melamin
plastová lahev	akrylonitril
miska	formaldehyd
pohár	formaldehyd
sada sklenic	migrace kadmia a olova z pitného okraje
sada skleněných odlivek	migrace kadmia a olova z pitného okraje
sklenice	migrace kadmia a olova z pitného okraje
sada plastového nádobí	melamin

9.1.2. Cílené kontrolní akce vyhlášené hlavním hygienikem

I. Cílený státní zdravotní dozor zaměřený na pokrmy z drůbežího masa a vajec v zařízeních poskytujících stravovací služby

V období květen – září 2018 byl realizován krajskými hygienickými stanicemi (dále jen „KHS“) cílený státní zdravotní dozor (dále jen „SZD“) zaměřený na ověření úrovně zajištění zdravotní nezávadnosti pokrmů, rozpracovaných pokrmů a polotovarů z drůbežího masa a vajec v zařízeních poskytujících stravovací služby s důrazem na ověření bezpečnosti pokrmů z hlediska přítomnosti vybraných mikrobiologických agens schopných vyvolat onemocnění. Na základě zjištění provedených v rámci SZD se posuzovala účinnost postupů založených na zásadách Systému analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů (dále jen „HACCP“) aplikovaných v kontrolovaných potravinářských podnicích.

Každé územní pracoviště KHS zabezpečilo pro účely mikrobiologického vyšetření odběr vzorků pokrmů, rozpracovaných pokrmů nebo výrobků určených k přímé spotřebě s obsahem drůbežího masa a/nebo vajec.

V rámci SZD provedly orgány ochrany veřejného zdraví 418 kontrol ve 410 provozovnách stravovacích služeb a bylo odebráno 421 vzorků.

Při odběru vzorků se zaměřila pozornost na pokrmy/výrobky:

- s kratší dobou tepelného opracování (např. steaky), s nižší teplotou tepelného opracování (např. „zastřená“ vejce, vaječné pokrmy) a tepelně neopracovaných, ale určených k přímé spotřebě (např. tatarák se syrovým vejcem),
- u nichž je zvýšené riziko nerovnoměrného tepelného opracování (např. grilovaná kuřata), nebo riziko křížové kontaminace, porušení teplotního řetězce a dalších faktorů, které mohou vést k mikrobiální kontaminaci pokrmu.

Laboratorní vyšetření vzorků bylo provedeno v akreditovaných laboratořích v následujícím rozsahu:

- průkaz *Salmonella* spp.
- průkaz a stanovení počtu *Campylobacter* spp.

Všechny vzorky ve sledovaných ukazatelích vyhověly.

Současně byl proveden v provozovnách i SZD zaměřený na kontrolu postupů na principu HACCP, zajištění sledovatelnosti, na dodržování skladovacích podmínek a teplotního řetězce u surovin, rozpracovaných pokrmů/polotovarů a hotových pokrmů, ochranu potravin před kontaminací, včetně postupů při rozmrazování drůbežího masa, podmínky tepelného opracování, manipulace a nakládání s odpady, úroveň a dodržování provozní a osobní hygieny a další případná rizika kontaminace prostředí v souvislosti s následným ohrožením zdravotní nezávadnosti pokrmů podle konkrétní situace v provozovně.

Z kontroly postupů založených na principu HACCP vyplynulo, že v 11 provozovnách nebyl postup na principu HACCP zpracován. Ve 133 provozovnách byl používán "plný" systém na zásadách HACCP, ve 142 provozovnách zjednodušený HACCP založený na principech SVP a SHP, ve 124 provozovnách zjednodušený HACCP s využitím generických postupů.

V rámci šetření postupů založených na principu HACCP bylo zjištěno, že v 52 provozovnách nebylo postupováno dle zpracovaného systému, v 18 provozovnách nebylo nebezpečí identifikováno, v 21 provozovnách nebylo nebezpečí teoreticky ovládáno, ve 40 provozovnách nebyla prováděna aktualizace systému, v 80 provozovnách nebylo prováděno ověřování účinného fungování, ve 33 provozovnách provozovatel nerozuměl principu HACCP, ve 45 provozovnách nebyli zaměstnanci proškoleni nebo nerozumí či neovládají problematiku HACCP.

V 97 provozovnách byly zjištěny nedostatky, které mohou ovlivnit bezpečnost produktů. Mezi nejčastěji zjišťovanými nedostatky bylo nedodržení provozní hygieny, nedostatečné vybavení provozovny (např. nedostatečný počet dřezů, chybějící hrubá přípravná zeleniny), křížení činností, nezajištění sledovatelnosti vlastních hotových zchlazených a zmrazených výrobků, nedodržování teplotního řetězce, skladování potravin při nevyhovujících teplotních podmínkách, nevhodné rozmrazování masa, nechránění nebalených potravin, polotovarů, surovin a rozpracovaných pokrmů před kontaminací, prošlá data spotřeby potravin.

Za zjištěné nedostatky bylo navrženo 104 finančních sankcí v celkové výši 398.000,- Kč. Kromě finančních sankcí bylo uděleno i 9 napomenutí a 23 opatření. Nejčastěji se jednalo o nařízení provedení sanitace, dále pak o nařízení likvidace pokrmů, pozastavení výkonu činnosti a zákaz používání látky, suroviny, polotovaru, potraviny k výrobě pokrmu.

Na základě výsledků cíleného státního zdravotního dozoru lze zhodnotit úroveň zajištění zdravotní nezávadnosti pokrmů a výrobků z drůbežího masa a vajec v zařízeních poskytujících stravovací služby jako vyhovující. Všech 421 odebraných vzorků vyhovělo ve stanovených mikrobiologických kritériích *Salmonella* spp. a *Campylobacter* spp. Z kontrol postupů založených na zásadách HACCP vyplynulo, že tyto postupy jsou v 97 % zkontrolovaných provozoven vytvořeny. Nicméně nebylo podle nich v 52 provozovnách postupováno, v 80 provozovnách se neprovádělo ověřování funkčnosti systému a ve 40 provozovnách nebyla prováděna aktualizace

systému. V 97 provozovnách byly zjištěny nedostatky, které mohou ovlivnit bezpečnost produktů. Zjištěné nedostatky byly např. v oblasti zajištění sledovatelnosti, skladování potravin, dodržování teploty pokrmů při výdeji, rozmrazování potravin, křížení činnosti, značení produktů či provozní hygieny. Tyto i další oblasti zajištění bezpečnosti pokrmů jsou neustále kontrolovány v rámci pravidelně prováděného státního zdravotního dozoru.

II. Cílený státní zdravotní dozor v oblasti výrobků určených pro styk s potravinami, týkající se plastového kuchyňského nádobí a náčiní

Cílem státního zdravotního dozoru bylo ověřit, zda je plastové kuchyňské nádobí a náčiní z melamin-formaldehydové pryskyřice uváděné na trh České republiky bezpečné a uvedení těchto výrobků na trh je v souladu s relevantními právními předpisy.

V důsledku pokračujícího dovozu kuchyňského náčiní a kuchyňského nádobí pro domácnost ze třetích zemí, zejména ze zemí Dálného východu a Číny se na trh České republiky, a tím i na jednotný trh Evropské Unie, dostávají výrobky, u nichž existuje riziko, že nemusí splňovat požadavky na bezpečnost stanovené pro tyto druhy výrobků článkem 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1935/2004 a příslušnými ustanoveními nařízení (EU) č. 10/2011 o materiálech a předmětech z plastů určených pro styk s potravinami. Riziko pro spotřebitele spočívá zejména v potenciální zátěži lidského organismu karcinogenními látkami – primárními aromatickými aminy, formaldehydem a melaninem, migrujícími z výrobků určených pro styk s potravinami vyrobenými z polyamidu a melamin-formaldehydové pryskyřice. Rizikovými dodavateli nevyhovujících výrobků mohou být i domácí či zahraniční výrobci nebo dovozci z členských zemí EU. Navíc ze zkušeností většiny členských států EU vyplývá, že dotčené výrobky jsou reimportovány na trh EU z jiných zemí než ze zemí dotčených Nařízením Komise (EU) č. 284/2011 ze dne 22. března 2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong a kterým byla stanovena zvláštní kontrolní opatření pro dovoz výrobků pod celním kódem KN 3924 10 00.

V rámci cíleného státního zdravotního dozoru bylo odebráno a k provedení laboratorních testů předáno 64 vzorků, z toho 62 vyrobených z melamin-formaldehydové pryskyřice (z toho 12 výrobků z „bambusu“) a 2 z polystyrenu. Laboratorními testy bylo nalezeno celkem 11 nevyhovujících výrobků - 5 nevyhovujících výrobků z melamin-formaldehydové pryskyřice (1 × melamin, 3 × formaldehyd, 1 × obojí; z toho 4 × země původu Čína, 1 × neuvedeno) a 6 nevyhovujících výrobků z „bambusu“ (1 × melamin, 2 × formaldehyd, 3 × obojí) - tj. celkem 17 %. Z 12 výrobků z „bambusu“ jich bylo nevyhovujících 6, tj. 50 % (vše země původu Čína). Nevyhovující výrobky byly zpravidla vyhlášeny jako nebezpečné a byla zaslána notifikace do rychlého evropského varovného systému pro potraviny a krmiva RASFF.

Výsledek cíleného SZD ukázal, že se přes stále platné nařízení (EU) č. 284/2011 na trhu ČR dlouhodobě nacházejí nevyhovující výrobky z melamin-formaldehydové pryskyřice. Jejich podíl na trhu je přes systematický a dlouhodobý dozor víceméně stejný (a totožný jako v roce 2017, tj. 17 %). Objevil se nový fenomén tzv. „bambusového“ nádobí prodáváného jako ekologicky snadno rozložitelný výrobek. Odebráno bylo 12 výrobků, přičemž 6 z nich (tj. 50 %!) bylo nevyhovujících. Zemí původu všech těchto nevyhovujících výrobků byla Čína. Ukazuje se, že tato komodita musí zůstat stále v popředí zájmu orgánů dozoru. Je zřejmé, že pokud není dodržena technologie výroby, mohou být tyto výrobky rizikové. Toto zjištění je v souladu s připravovaným doporučením Komise ve věci dozoru nad výrobky určenými pro styk s potravinami. Dále by bylo vhodné, pokud by Evropská komise přistoupila k takové modifikaci výše citovaného nařízení, která by umožnila účinnější kontrolu těchto z Číny dovážených výrobků.

9.2. Celkové dodržování u provozovatelů a výrobků

Vyhodnocení dodržování právních předpisů vychází z výsledků úředních kontrol a z analýzy protokolů o kontrole, ve kterých jsou zaznamenány a popsány zjištěné nedostatky. V případě vzorků výrobků odebraných pro účely laboratorního vyšetření jsou podkladem protokoly o zkoušce a zhodnocení rizika provedené odbornými pracovníky. Výsledky jsou zaznamenávány do informačního systému IS HV, IS PBU, IS HDM administrovaného MZ.

9.2.1 Četnost a druh případů nedodržování

Přehled nejčastějších případů nedodržení požadavků právních předpisů provozoven stravovacích služeb, v nichž je vykonáván státní zdravotní dozor krajskými hygienickými stanicemi, uvádí následující tabulka č. 5:

Tabulka č. 5 Přehled frekvence vybraných zjištěných závad

Parametr závady	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)
Zdravotní průkazy	2	2	2	1,1
Osobní hygiena	5	5	4	3
Provozní hygiena	19	17	16	15,1
Zásobování pitnou vodou	2	2	2	1,5
Stavebně-technický stav	22	23	20	15,9
Skladovací podmínky potravin	13	9	9	8,6
Datum použitelnosti nebo minimální trvanlivosti	9	8	8	8,9
Označování rozpracovaných pokrmů, polotovarů, cukrářských výrobků a pokrmů	29	29	24	22
Informační povinnost - alergen	9	6	6	3,9
Doklady o původu potravin	7	9	6	5,9
Manipulace, křížení činností	12	12	12	11
Technologický postup	9	3	5	3
Bezpečnost pokrmů při uvádění pokrmů do oběhu, výdej, přeprava, rozvoz	6	7	7	5,7
Kontrola zavedení postupů na principech HACCP	15	13	10	7,8
Manipulace s odpady	6	5	5	4,3
Sanitace a regulace škůdců, přístup domácích zvířat, doklady k sanitaci a deratizaci	4	5	2	2,4
Školení osob činných ve stravovacích službách	7	6	6	2,9
Oznamovací povinnost	5	5	5	4,8
Dodržování postupů založených na HACCP	15	13	12	10,3
Požadavky na stav, konstrukci a instalaci zařízení ve styku s potravinami, obaly potravin	12	12	12	9,1

Kromě přehledu uvedeného v tabulce č. 5 byly kontrolovány další znaky jako zásobování pitnou vodou nebo povinnosti provozovatelů stravovacích služeb stanovené jinými právními předpisy.

V roce 2018 stejně jako v předešlých letech byla věnována pozornost dosledovatelnosti potravin nabízených v provozovnách stravovacích služeb a potravin používaných k přípravě pokrmů.

V roce 2018 nadále probíhaly kontroly v návaznosti na nařízení (EU) č. 284/2011 ze dne 22. března 2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong, a to v úzké součinnosti s orgány celní správy. Tyto kontroly byly zaměřené na plastové kuchyňské nádobí z melaminu, protože plastové kuchyňské nádobí z polyamidu nepředstavuje v současnosti v tržní síti ČR problematickou oblast a probíhaly v podstatě výhradně na trhu, neboť přes jediné stanovené vstupní místo nebyl sledovaný druh výrobků dovezen. Stanoviska byla vydávána na žádosti celních úřadů v případech, kdy celní úřad měl pochybnosti o tom, že předmětné výrobky jednak spadají do dané kategorie výrobků, a jestli odpovídají požadavkům právních předpisů. V několika případech bylo požádáno o provedení dodatečné kontroly a potvrzení související dokumentace v důsledku změny záměru s dovezenými výrobky, nebo při dovozu přes vstupní místo nebyly k dispozici doklady požadované výše uvedeným nařízením.

9.2.2 Analýza případů nedodržování

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržování

V roce 2018 bylo nejvíce nedostatků zjištěno v dodržování požadavků na provozní hygienu. Jako problematická oblast se stále jeví neodpovídající stavebně-technický stav provozovny. Opakovaně jsou zjišťovány nedostatky při skladování potravin a při manipulaci s potravinami. Stále jsou nalézány nedostatky v souvislosti s postupy založenými na zásadách HACCP, i když jak vyplývá z tabulky č. 5, počet závad zjištěných u postupů založených na principech HACCP ve srovnání s předchozím rokem opět klesl. Tento trend lze přičíst zejména předchozímu úsilí vynaloženého pracovníky krajských hygienických stanic v dozorové činnosti i v oblasti vzdělávání provozovatelů v této problematice. Dosud je v nedostatečné míře provozovateli aplikováno možné zjednodušení (flexibilita), zejména v případě menších provozoven a provozoven s menším rizikem, které mají problémy se zaváděním postupů založených na principech HACCP. Nedaří se zcela dosáhnout správného pochopení smyslu zavedení systému (jak u provozovatelů, tak u poradců, expertů).

Je nutné zdůraznit, že většině provozoven v dozorové kompetenci orgánů ochrany veřejného zdraví stačí ke splnění článku 5 nařízení (ES) č. 852/2004 zavedení nezbytných požadavků, nebo uplatnění příručky správné praxe, která je volně k dispozici na internetu a je šířena profesními svazy. Nedostatky v této oblasti souvisí s častou výměnou pracovníků v zařízeních stravovacích služeb a jejich nedostatečným proškolením. Počet nedostatků v osobní hygieně ve srovnání s předchozím rokem mírně poklesl, ale obecně stále platí, že dodržování osobní hygieny personálu provozoven stravovacích služeb není stále uspokojivé.

Ve školních jídelnách přetrvávají především stavebně – technické nedostatky, které mnohdy vedou k neodpovídajícímu způsobu skladování potravin, nevhodné manipulaci s potravinami a neodpovídající provozní hygieně.

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami tkví hlavní příčina v nedodržování požadavků na tyto výrobky v neznalosti právních předpisů, kterými se stanovují požadavky na tyto výrobky. Jednoznačně největší problém představuje dovoz ze zemí mimo Evropskou unii, především z Číny, ale i z dalších rozvojových států. Výrobky jsou velmi často prodávány na trzích, kdy prodejci nejsou schopni doložit dokumentaci k výrobkům a není mnohdy

ani možné dosledovat původ výrobku. Určité nedostatky jsou zjišťovány i v případě velkodistributorů, zejména v oblasti prohlášení o shodě. V tomto případě jsou subjekty většinou ochotny s orgány ochrany veřejného zdraví spolupracovat a k přijímání opatření přistupují často na základě dobrovolnosti.

9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování

Většina zjištěných nedodržení v praxi zpravidla nepředstavuje bezprostřední ohrožení bezpečnosti potravin a lze je odstranit na místě. Pro odstranění závad stavebně-technického charakteru provozovny je v praxi stanoven termín odstranění závady a provedena kontrola plnění, nebo je nařízeno přerušení činnosti do doby odstranění závad – na základě zhodnocení rizika podle velikosti a typu provozovny, druhu pokrmů a cílové skupiny spotřebitelů. Při zjištění stavu, který může představovat ohrožení bezpečnosti potravin, jsou přijímána opatření na místě, zejména nařízení sanitace a dezinfekce, pozastavení činnosti nebo uzavření provozovny do doby odstranění zjištěných závad.

V případě nevyhovujících materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami postup pro dovozce a distributory těchto výrobků upravuje § 5 odst. 6 zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů, který stanoví povinnost distributorů a dovozců výrobky okamžitě stáhnout z trhu. Dovozece nebo distributor je podle § 5 odst. 7 zákona o obecné bezpečnosti výrobků povinen umožnit osobě, která vlastní nebezpečný výrobek, aby jej mohla vrátit zpět uvedenému dovozci nebo distributorovi na jejich náklady.

9.2.2.3 Základní příčiny případů nedodržování

Příčiny závad v oblasti stravovacích služeb jsou stejné jako v minulých letech. Nízká úroveň znalostí personálu s jejich častou fluktuací, a neznalost samotných provozovatelů nebo osob, které v této oblasti provozují poradenství. Tato situace se týká zejména menších provozoven, které mívají větší problémy s orientací v právních předpisech týkajících se bezpečnosti potravin. K výše uvedeným důvodům přistupují i důvody ekonomické, v některých případech snižování počtu pracovníků, nedostatky v oblasti stavebně – technické způsobilosti provozovny, nevyhovující manipulace s potravinami, nedodržování správné praxe, nízká úroveň provozní a osobní hygieny a v nezanedbatelné míře i klamání spotřebitele.

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami tkví hlavní příčina v nedodržování požadavků na tyto výrobky v neznalosti právních předpisů, kterými se stanovují požadavky na tyto výrobky. Jednoznačně největší problém představuje dovoz ze zemí mimo Evropskou unii, především z Číny, ale i z dalších rozvojových států. Výrobky jsou velmi často prodávány na trzích, kde prodejci nejsou schopni doložit dokumentaci a není mnohdy ani možné dosledovat původ výrobku. Určité nedostatky jsou zjišťovány i v případě velkodistributorů, zejména v oblasti prohlášení o shodě. V tomto případě jsou subjekty většinou ochotny s orgány ochrany veřejného zdraví spolupracovat a k přijímání opatření přistupují často na základě dobrovolnosti.

9.4. Opatření k zajištění efektivnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů a výrobců

V roce 2018 bylo v sektoru stravovacích služeb s výjimkou školního stravování navrženo za zjištěné nedostatky celkem 5 742 sankcí, z toho 5 152 finančních ve výši 19 800 300,- Kč a 590 nefinančních sankcí (napomenutí). Z celkového počtu finančních sankcí bylo 4 829 sankcí uloženo podle zákona o ochraně veřejného zdraví, 18 sankcí podle zákona o ochraně spotřebitele a 117 sankcí podle zákona o potravinách.

Ve školním stravování a stravování dětí bylo uloženo celkem 567 finančních sankcí v celkové výši 1 246 200,- Kč a 95 nefinančních sankcí.

Nejčastěji byly sankce ukládány v souvislosti s nedodržováním provozní hygieny, skladovacích podmínek potravin, nedostatky v zavedení a dodržování postupů založených na zásadách HACCP, stavebně-technickým

stavem provozovny, křížením činností, nedodržením doby spotřeby, nedostatečným doložením původu potravin a osobní hygienou personálu.

Tabulka č. 6 Přehled sankcí při porušení právních předpisů

Sankce	2015		2016		2017		2018	
	počet	suma (Kč)	počet	suma (Kč)	počet	suma (Kč)	počet	suma (Kč)
zařízení poskytující stravovací služby s výjimkou školního stravování								
celkem	4 295	13.069.400	3587	12.674.700	4 059	14.026.700	5 742	19.800.300
školní stravování a stravování dětí								
celkem	376	622.050	315	500.700	362	708.700	662	1.246.200

Tabulka č. 7 Druhy uložených opatření

Typ opatření	2015	2016	2017	2018
nařízení provedení sanitace	250	230	226	352
nařízení likvidace pokrmů	413	139	91	109
nařízení uzavření provozovny, pozastavení činnosti	94	150	37	37
zákaz používání nejakostní vody	16	12	6	13

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami bylo ve správním řízení uděleno 78 sankcí v celkové výši 356.200,- Kč. Kromě finančních postihů bylo uloženo 31 opatření, která spočívala v zákazu uvádění výrobků na trh a jejich stažení z další distribuce, přeznačení výrobků nebo doplnění dokumentace a dále vyhlášení nebezpečných výrobků.

Další dopady způsobené zveřejněním nebezpečných výrobků, náklady na jejich stažení z trhu a doplnění dokumentace, se jeví jako daleko účinnější opatření než případné finanční postihy.

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného provádění služeb úředních kontrol

Pro zajištění jednotného postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při výkonu dozoru byly zpracovány na centrální úrovni v základních oblastech standardní pracovní postupy a metodické návody, které jsou aktualizovány a jsou k dispozici všem krajským hygienickým stanicím. Ke sjednocení kontroly a hodnocení systémů založených na principech HACCP, byl vypracován „Metodický návod pro sjednocení postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při posuzování postupů založených na zásadách HACCP“. K dispozici je i materiál obsahující popis a kvalifikaci nejčastěji se vyskytujících nedostatků v sektoru stravovacích služeb, který je rovněž podkladem pro jednotné posuzování závad v zařízeních společného stravování, a dále metodický materiál pro aplikaci principu flexibility v těchto zařízeních.

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami byl zpracován „Standardní pracovní postup pro provádění státního zdravotního dozoru pro pracovníky oboru hygieny předmětů běžného užívání v oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami“.

Využívány jsou: „Metodický pokyn pro kontrolu správné výrobní praxe ve výrobě předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami“, a „Metodický návod pro sjednocení postupu krajských hygienických stanic pro provádění kontrol podle nařízení (EU) č. 284/2011“, Pokyn pro šetření internetového prodeje předmětů běžného užívání, kam se řadí předměty a materiály určené pro styk s potravinami.

Problémy v oblasti výkonu státního zdravotního dozoru a příklady kazuistik jsou řešeny na celostátních poradách na základě požadavku krajských hygienických stanic a aktuální situace. Závěry jsou pak přenášeny na regionální a místní úrovni.

V oblasti kontroly školního stravování se aplikují stejné postupy jako v celé oblasti veřejného stravování. Pracovníci oboru při výkonu státního zdravotního dozoru postupují v souladu s postupy stanovenými pro obor hygiena výživy v příslušných standardních pracovních postupech. Podobně jako v předchozím období bylo posuzování závad v zařízeních školního stravování opakovaně projednáváno na poradách organizovaných v rámci metodické činnosti krajskými hygienickými stanicemi a Ministerstvem zdravotnictví.

Pracovníci OOVZ se účastní školení BTSF – Better Training for Safer Food. V roce 2018 se zúčastnilo 17 pracovníků prezenčního školení BTSF a 15 pracovníků e-learningových kurzů BTSF.

9.5 Výkaz celkové výkonnosti

Pro provádění úředních kontrol v oboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání je k dispozici 341 úvazků. V rámci oboru část pracovníků vykonává kontroly v provozovnách stravovacích služeb, část inspektorů vykonává kontroly v oblasti předmětů běžného užívání, kam patří rovněž předměty a materiály určené pro styk s potravinami. Vedle dozorové činnosti vykonávají v rámci oboru jiné činnosti vyplývající z jiných právních předpisů. V oblasti hygieny dětí a mladistvých je k dispozici 171 úvazků.

Pro laboratorní vyšetření vzorků slouží laboratoře dvou zdravotních ústavů (Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě a Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem), akreditované Českým institutem pro akreditaci, obecně prospěšnou společností, dle ČSN EN ISO/IEC 17025, a laboratoře Státního zdravotního ústavu. Laboratoře provádějí chemické, mikrobiologické a senzorické analýzy, hodnocení zdravotních rizik, stanovení specifické nebo celkové migrace látek u materiálů určených pro styk s potravinami.

V roce 2018 došlo ve srovnání s předchozím rokem ke zvýšení počtu úředních kontrol v zařízeních veřejného stravování. Z vyhodnocení kontrolních plánů vyplývá, že byly splněny i stanovené cílené úkoly hlavního hygienika i všechny regionální priority a plán kontrol stanovený v roce 2018.

Za ukazatel efektivity výkonu státního zdravotního dozoru lze považovat i stabilní situaci, pokud jde o průkaz přítomnosti patogenních mikroorganismů v odebraných vzorcích pokrmů.

V roce 2018 došlo ke zvýšení počtu kontrol v sektoru materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami a k mírnému nárůstu počtu zkontrolovaných výrobků. V rámci kontrol u výrobců předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami byly prováděny kontroly správné výrobní praxe, a pozornost byla věnována rovněž kontrolám podle nařízení (EU) č. 284/2011.

Pokud jde o udělené sankce, tak jejich počet se zvýšil. Vedle finančních postihů jsou využívány zákonné možnosti k udělování opatření jiných než finanční postihy, např. pozastavení činnosti, nařízení likvidace pokrmů nebo surovin, nařízení povinné sanitace, nebo vyhlásování nebezpečných výrobků, kdy tato opatření se v některých případech ve srovnání s finanční sankcí jeví jako postih účinnější.

SVS

Vyhodnocení plnění stanovené minimální frekvence kontrol u provozovatelů potravinářských podniků v roce 2018 (viz tabulka č. 13)

9.1 Úřední kontroly

Předpokládané cíle stanovené národním plánem kontrol v podnicích zpracovávajících živočišné produkty byly dosaženy. Plán doporučeného počtu kontrol byl prakticky splněn.

K 1. 1. 2018 bylo evidováno celkem 6 639 provozoven pod státním veterinárním dozorem, v průběhu roku došlo k mírnému snížení tohoto počtu na 6 625 provozoven. Údaj se týká provozů zařazených na uveřejňovaných seznamech. K počátku roku 2015 začala SVS vykonávat dozor i nad manipulací se surovinami živočišného původu v provozovnách společného stravování (restaurace apod.). Inspektoři postupně navštěvují tyto provozy, a pokud v nich dochází k manipulaci zejména s čerstvým masem, případně dalšími surovinami živočišného původu, zařazují je do námi evidovaných provozů, ve kterých bude i nadále vykonáván pravidelný veterinární dozor. Takto bylo převzato k 1. 1. 2018 14 806 provozoven a k 1. 1. 2019 již 17 435 provozoven.

Lze konstatovat, že na konci roku 2018 byl počet provozů schválených podle nařízení EP a R (ES) č. 853/2004 vyšší o 62, počet registrovaných maloobchodních zařízení se snížil o 76. Do maloobchodního sektoru spadají podle hygienického balíčku i restaurace. Ty jsou SVS pouze evidovány, registraci provádí OOVZ, nicméně pokud je SVS přebírá pod svůj dozor, je třeba je rovněž započítat. Takto započítané restaurace zvýšily počet maloobchodních provozů pod dozorem SVS o 2 553.

Dalšími dozorovanými subjekty jsou osoby podílející se na obchodování a přepravci. Takových dozoruje SVS téměř 3 800.

V roce 2018 bylo plánováno v dozorovaných provozech celkem 23 836 kontrolních akcí dle jednotlivých zveřejňovaných seznamů. Skutečně bylo v rámci plnění plánu provedeno 21 703 akcí. V 379 provozech došlo k navýšení plánované doporučené frekvence kontrol na základě analýzy rizika, s přihlédnutím k požadavkům článku 3 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004. V souladu s metodikou SVS byla ve 459 provozech naopak frekvence snížena. Snížení stanovené frekvence se připouští například u sezonně provozovaných subjektů. Z uvedeného počtu plánovaných akcí bylo vykázáno 481 akcí alespoň s jednou závadou; téměř polovinu tvoří akce v nově dozorovaných restauracích.

Akcí mimo plán kontrol navazujících na došetření těchto závad, mimořádných kontrol a kontrol v subjektech nezařazených na uveřejňovaných seznamech bylo 28 655 a z toho akcí s alespoň jednou závadou bylo 1 214. Zpravidla je při plánovaných akcích zjišťován menší počet závad, než při akcích neplánovaných. Neplánované akce jsou zpravidla důsledkem dříve zjištěných nedostatků, jsou zaměřené cíleně na určitý okruh závad.

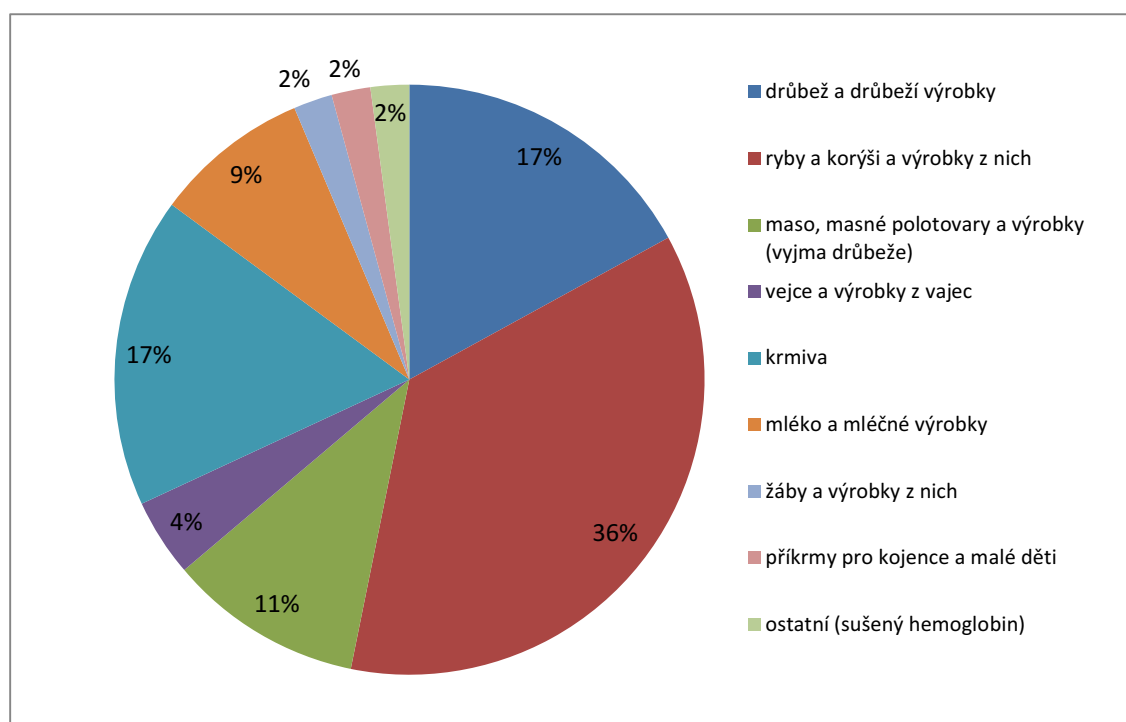
Mimo plán kontrol bylo například provedeno 4 506 kontrol v rámci mimořádných kontrolních akcí zaměřených na kontrolu potravin živočišného původu uvedených na trh v ČR. Při tom byla zjištěna alespoň jedna závada ve 42 akcích. V rámci mimořádné kontrolní akce KLASA bylo provedeno 86 kontrol; bylo zjištěno minimálně jedno porušení pravidel v 5 případech. V roce 2018 pokračovala kontrola subjektů podnikajících v režimu EKO-BIO, tedy podniků, které produkují potraviny v biokvalitě s označením BIO. Při těchto kontrolách byla zjištěna čtyři porušení pravidel eko-bio produkce. Celkem SVS provedla v roce 2018 takto zaměřených kontrol 62.

Nedílnou součástí dozoru je i kontrola zásilek, které opouštějí území ČR. A to jak do jiných členských států, tak do třetích zemí. Vzhledem k tomu, že zásilky do třetích zemí musí být doprovázeny veterinárním certifikátem, zásilka musí být vždy zkontrolována; těchto kontrol bylo v loňském roce 7 946.

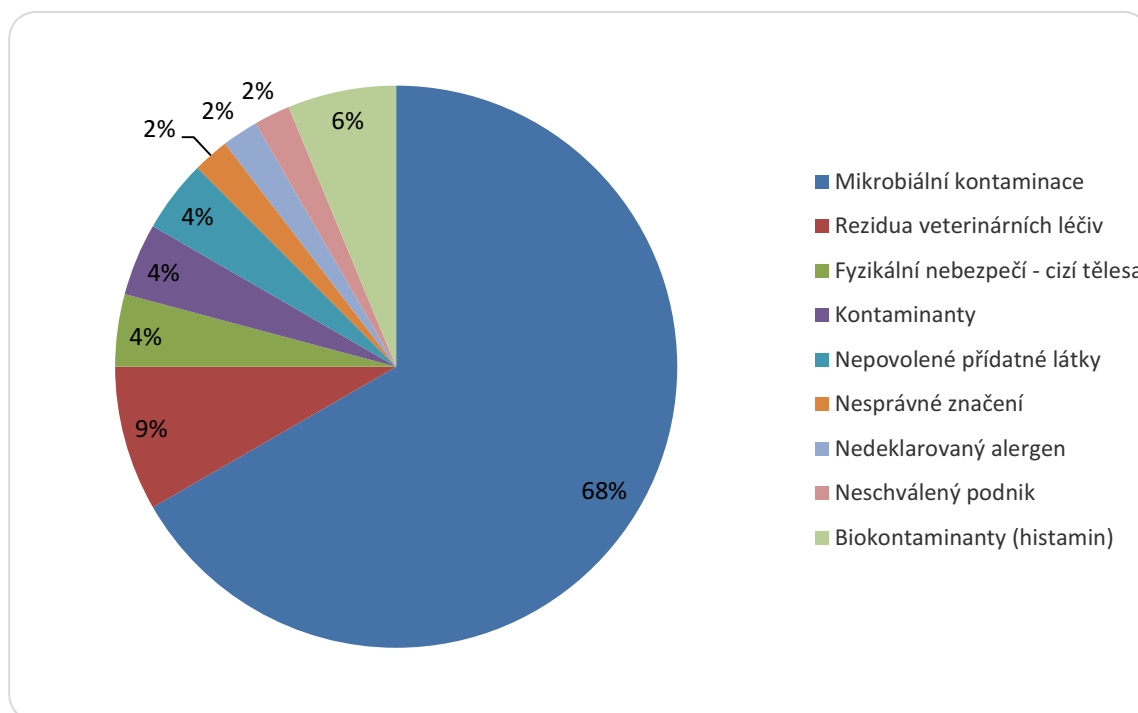
Mezi neplánované kontroly patří i kontroly zásilek v místech určení tak, jak je to běžné, na základě povinného hlášení. Těchto kontrol bylo téměř 8 000, včetně kontrol zásilek ve spolupráci s celní správou či Policií ČR. Závada se při nich vyskytla v 336 případech. Posouzeno bylo téměř 175 000 tun zboží, neuvolněno na trh bylo více než 60 tun, z toho bylo jako nepoživatelné neškodně odstraněno přes 26 tun. Uvedená čísla nezahrnují vejce, která jsou vykazována v kusech a kterých nebylo na český trh propuštěno necelých 6 000 z téměř 35 000 000 posouzených.

I v roce 2018 se v podstatě podařilo zkoordinovat dozorovou činnost tak, aby byly dodrženy plánované počty kontrol. Nedocházelo tak k nadměrnému překračování počtu kontrol na straně jedné, ani k neplnění na straně druhé.

Graf č. 1a) Zastoupení komodit v systému RASFF v roce 2018

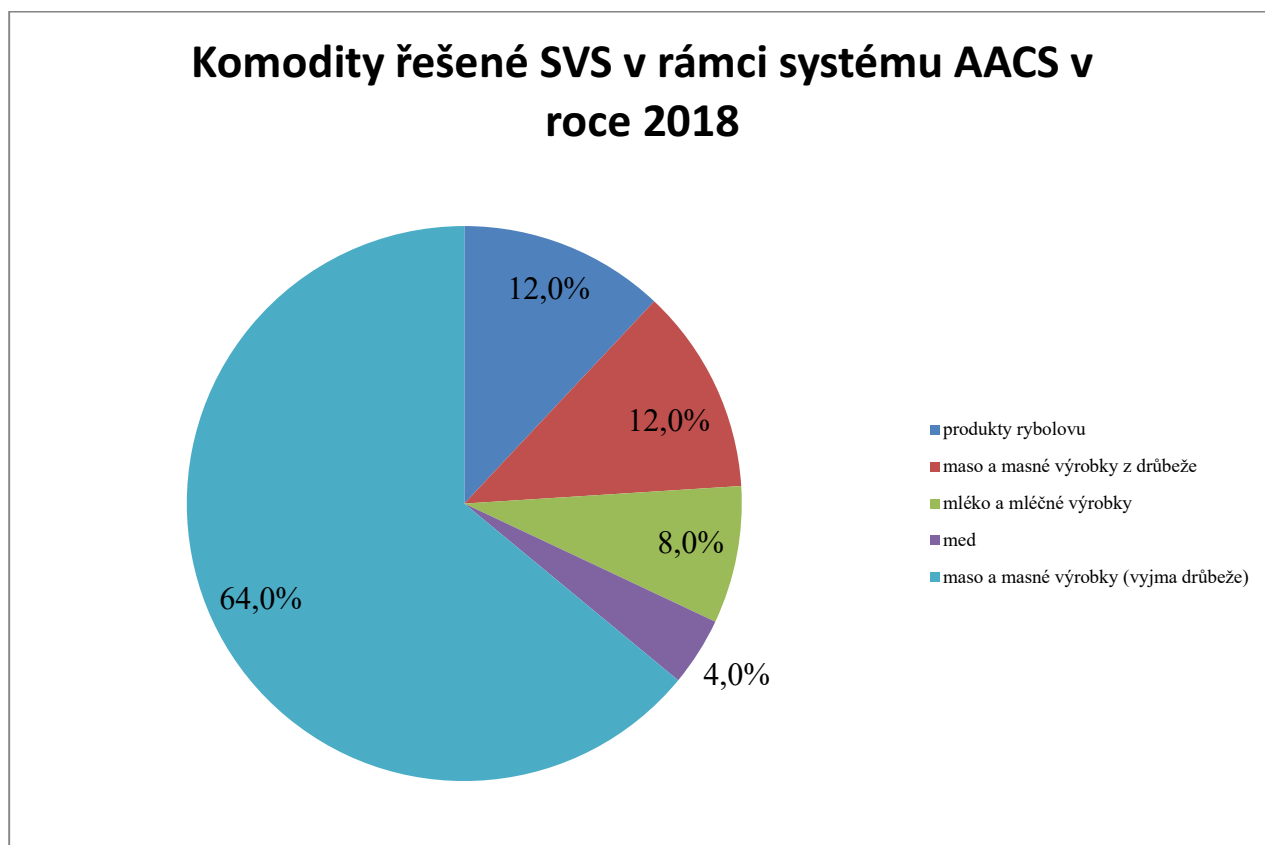

Graf č. 1b) Kategorie nebezpečí v systému RASFF v roce 2018

SVS je dále zapojena do systému AACS (Administrative Assistance and Cooperation System). V roce 2018 SVS řešila celkem 26 případů, z toho 13 případů bylo oznámeno Českou republikou a 13 případů jsme obdrželi z jiných států.

Graf č. 1c) Komodity řešené SVS v rámci systému AACS v roce 2018

9.1.1 Kontroly dle typů potravinářských podniků

Doporučená frekvence kontrol byla stanovena centrálně pro všechny typy potravinářských podniků. Krajské veterinární správy mohou upravit (zvýšit či snížit) doporučenou frekvenci a v některých případech i k úpravě doporučené frekvence kontrol přistoupily. Úpravy byly provedeny na základě posouzení míry rizika a objemu výroby ve spojení s výsledky předchozích kontrol v konkrétních provozech.

Plnění plánu se liší podle jednotlivých dozorovaných komodit. V některých případech se jedná o sezónní vlivy, v jiných o změnu počtu dozorovaných subjektů. Z tohoto důvodu uvádíme detailní analýzu kontrolní činnosti při dozorování jednotlivých komodit.

9.1.2 Audity podle nařízení EP a R (ES) č. 854/2004 (tabulky 15 a) – d)

Při provádění auditů provozoven zpracovávajících živočišné produkty byly zjišťovány takové druhy neshod, které logicky vyplývají ze závad zjišťovaných i při běžném veterinárním dozoru (inspekcích). Vzhledem k obdobné povaze problémů jsou nalézané nesrovnalosti okomentovány u jednotlivých komodit, jako zjišťované závady.

V roce 2018 bylo v celé ČR zahájeno a ukončeno 430 auditů. Při stanovení následné frekvence auditů se přihlíží k výsledkům auditů předchozích. Pro zjednodušení jsou podniky řazeny do čtyř skupin. Pokud je podnik zařazen do první skupiny (takových bylo v roce 2018 215), je možné snížit frekvenci auditů v následujícím období. Naproti tomu podniky zařazené do čtvrté skupiny neodpovídají požadavkům legislativy ES. Do této skupiny byl v loňském roce zařazen jeden podnik. Necelá polovina podniků (46,28 %) byla při loňských auditech hodnocena jako vyhovující s menšími neshodami (199). Pouze menší část je hodnocena jako podnik způsobilý, ovšem s nutností zesíleného veterinárního dozoru, při kterém je vymáháno urychlené odstranění zjištěných neshod. Celkem bylo takto hodnoceno 6 podniků.

Poznámka: V tabulce č. 15 jsou uvedeny počty auditů v jednotlivých provozech. Tyto počty nelze srovnávat s výše uvedenými údaji o kontrolovaných podnicích, protože jeden podnik může mít více provozů.

9.1.3 Maloobchodní sektor

Vyhodnocení plnění plánu kontrol v maloobchodě bylo provedeno v rámci jednotlivých komodit (viz výše v této kapitole).

Počet kontrol vzrůstá zejména v souvislosti s řešením případů v rámci systému rychlého varování RASFF, při řešení stížností a podobně.

Orgány veterinárního dozoru v rámci své kompetence dozorují jen část provozů, ve kterých jsou prodávány potraviny živočišného původu konečnému spotřebiteli, tak jak je stanoveno v zákonu č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích.

9.2 Vyhodnocení jednotlivých skupin závad

Aby bylo možné široké spektrum závad účelně vyhodnocovat, byly závady podle jednotlivých právních předpisů sloučeny do skupin závad, viz tabulka č. 14a). Do výkazu závad v informacích o potravinovém řetězci zahrnujeme i závady v identifikaci zvířat dodaných na jatky.

Četnost jednotlivých skupin závad u podniků **schválených** podle nařízení EP a R (ES) č. 853/2004 se příliš nemění. V roce 2018 byly prakticky ve všech sektorech zjišťovány nejčastěji závady v nedodržování postupů správného čištění a sanitace 26,76 %).

Na druhé místo se řadí nedostatky ve správné výrobní a hygienické praxi (23,24 %) a na třetím místě se objevují závady v označování výrobků (22,16 %). Další v pořadí je skupina

„administrativních závad a vedení dokumentace“ (6,22 %) a pětiprocentní hranici překročily i závady v manipulaci s produkty (5,68 %).

U podniků pouze registrovaných pro přímý prodej konečnému spotřebiteli je na prvním místě téměř tradičně nedodržování zásad správné výrobní a hygienické praxe (26,72 %), na druhém místě pak jsou závady ve sledovatelnosti (18,63 %), dále závady v manipulaci s produkty (13,97 %), označování (12,75 %), a v čištění a sanitaci (10,42 %).

Orgány veterinárního dozoru vyžadují od výrobců průběžné vzorkování produkce v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích a zároveň provádí nezávislé odběry vzorků pro ověření. Tato činnost vede ke snižování počtu nevyhovujících nálezů.

Závady zjišťované v systémech HACCP jsou nejčastěji formálního charakteru, bez skutečného dopadu do potravinářské praxe (i když existují výjimky a některá nedodržení by mohla mít dopad na zdravotní nezávadnost produkce). Závady administrativního charakteru představují obvykle nedostatky ve vedení dokumentace, které mohou ovlivnit sledovatelnost výrobků, čímž může být ztíženo případné zpětné stahování zdravotně závadných či nejakostních nebo chybně značených produktů z oběhu.

Nesprávná manipulace s produkty způsobuje často porušení teplotního řetězce, stejně jako možnou kontaminaci produktů.

Nedostatky ve značení výrobků mohou vést i ke klamání spotřebitelů nebo k jejich nesprávnému informování. Situace se v průběhu let celkem stabilizovala a zejména větší podniky již správné označování svých výrobků zvládají, i když k občasným excesům stále dochází – příčinou jsou mnohdy snahy marketingu vyzdvihnout výrobek na základě vlastností společných všem ostatním výrobkům dané kategorie. Celkově lze konstatovat, že provozovatelé již vcelku dobře zvládají legislativu, týkající se označování potravin provozovateli potravinářských provozů a její aplikaci v praxi. Některé sporné body se průběžně řeší v rámci schůzek koordinační pracovní skupiny na MZe.

9.2.1 Vyhodnocení jednotlivých skupin závad v závislosti na typu provozu

Potravinářské podniky zpracovávající čerstvé maso

Obecně lze konstatovat, že v roce 2018 bylo nejvíce závad nalézáno při kontrolách čištění a sanitace, údržbě provozu, dodržování správné výrobní a hygienické praxe a označování výrobků. V masných výrobních však byly na prvním místě nedostatky ve značení výrobků a vedení dokumentace, čištění a sanitace až na místě druhém. Každý nález neshody či závady v návaznosti na požadavky platné legislativy je s provozovatelem řešen individuálně a její odstranění je kontrolováno při následných inspekcích daného provozu. Byla přijímána systémová opatření k minimalizaci jejich opětovného výskytu.

Potravinářské podniky zpracovávající čerstvé drůbeží maso

V sektoru zpracování drůbežího masa se mezi nejčastější závady řadí nedostatky v dodržování správné výrobní praxe čištění a sanitaci a na druhém místě v čištění a sanitaci dodržování správné výrobní a hygienické praxe. Ve všech případech byly tyto nedostatky řešeny s provozovatelem a jejich odstranění bylo kontrolováno následně provedenými inspekcemi.

Potravinářské podniky zpracovávající mléko

Stejně jako v roce 2017 byly v roce 2018 nejčastějšími závadami v sektoru zpracování mléka závady v čištění a sanitaci. Na druhé místo postoupily závady v označování výrobků a nedostatky ve správné výrobní a hygienické praxi byly vloni na třetím místě. V roce 2018 byla četnost nejčastěji nalézáných závad shodná s četností celého dozorovaného sektoru. Nedodržení sanačních postupů, stejně jako nedodržování zásad správné hygienické praxe, se velmi brzy může projevit v nestandardnosti výroby.

Závady v označení výrobků

Závady zpravidla nezvyšují riziko přímého ohrožení zdravotní nezávadnosti, ale mohou vést ke špatnému informování nebo klamání spotřebitelů. Celkově lze ovšem konstatovat, že procento akcí se závadou je v mlékárenských provozech poměrně nízké – cca 2,1 4 %.

Potravinářské podniky zpracovávající maso zvěře

Kontroly byly zaměřeny na produkci masa volně žijící zvěře, tedy prvovýrobu, distribuci zvěře a provozy zpracovávající zvěřinu. Důraz byl kladen na oblast sledovatelnosti ulovených kusů a jejich legálního uvádění do oběhu a přímý prodej konečnému spotřebiteli. V rámci hygienických kontrol v místech s výskytem zvýšených hodnot radioaktivních látek u prasat divokých byly odebrány vzorky. I v roce 2018 byly v jejich mase zjišťovány nadlimitní hodnoty cesia 137. Při kontrolách provozů zpracovávajících ulovenou zvěř nebyly zjištěny závady. Ty byly zjištěny pouze při kontrolách zařízení registrovaných jako zařízení pro zacházení se zvěřinou a v zařízeních pro uchování těl ulovené volně žijící zvěře. V oblasti prvovýroby byly prováděny kontroly uživatelů honiteb a proškolených osob. Nejvíce závad u uživatelů honiteb bylo zjišťováno i v tomto roce v oblasti vyšetřování prasat divokých na trichinelózu.

Potravinářské podniky zpracovávající produkty rybolovu

Vzhledem k tomu, že v ČR se zpracovávají z převážné většiny produkty mořského rybolovu, tak se i zjištěné závady týkaly zejména surovin pocházejících z jiných členských států. Při kontrolách provozů zpracovávajících produkty rybolovu nebyly zjišťovány zásadnější neshody. Nejčastěji byly zjišťovány neshody ve správné výrobní a hygienické praxi, čištění a sanitaci a dále v označování a sledovatelnosti surovin a potravin.

Potravinářské podniky zpracovávající vejce

Nejvíce závad v tomto sektoru bylo zjištěno v oblasti dodržování zásad správné výrobní a hygienické praxe a údržbě provozu. Dále byly závady zjištěny v oblasti sledovatelnosti a označení výrobků a v neposlední řadě i v oblasti čištění a sanitace. Ve všech případech byly tyto nedostatky řešeny s provozovatelem a jejich odstranění bylo kontrolováno následně provedenými inspekcemi.

Potravinářské podniky zpracovávající med

Při běžných kontrolách byly v rámci plánu kontrol nalezeny následující druhy závad: nedostatky v čištění a sanitaci, údržbě provozu a správné výrobní a hygienické praxi. V rámci plánovaných kontrol nevyhověly tři vzorky v těchto parametrech: hydroxymethylfurfural, součet glukózy a fruktózy, vodivost, rezidua inhibičních a zakázaných látek. Zneplánovaných kontrol nevyhověly vzorky: med v parametrech rezidua inhibičních a zakázaných látek, aktivita diastázy, hydroxymethylfurfural a sacharóza.

Maloobchodní sektor

Vyhodnocení jednotlivých závad a jejich četnosti bylo provedeno v rámci jednotlivých komodit (viz výše v této kapitole).

9.2.2 Vzorky

Při výkonu veterinárního dozoru byly i v roce 2018 odebrány vzorky pro potřeby rozhodování o dozorovaných komoditách, případně jako doplňující informace pro celkové posouzení provozního stavu dozorovaných subjektů a také v rámci mimořádných kontrolních akcí vyhlášených SVS. Tyto vzorky nejsou předem plánovány, jsou odebrány dle potřeby v nezbytném rozsahu. Nesouvisí se vzorky, které jsou povinně odebrány v rámci systému monitoringu reziduí a kontaminantů a vzorky, které jsou odebrány při monitoringu zoonóz.

Monitoring zoonóz probíhá na základě zákona č. 166/1999 Sb., vyhlášky č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a podle vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka

(a návazného Metodického návodu SVS č. 1/2014). Přehled výsledků vyšetření monitoringu zoonóz za rok 2018 je uveden v tabulkách 1a-1e a grafu č. 2.

Tabulka č. 1a) Výsledky monitoringu zoonóz - **Salmonella spp.** za rok 2018

Druh zvířete	Počet vzorků	Počet pozitivních nálezů	Procento pozitivních nálezů
Skot	2934	11	0,37
Prasata	5141	31	0,6
Kuřata	1205	87	7,22
Krůty	390	12	3,08

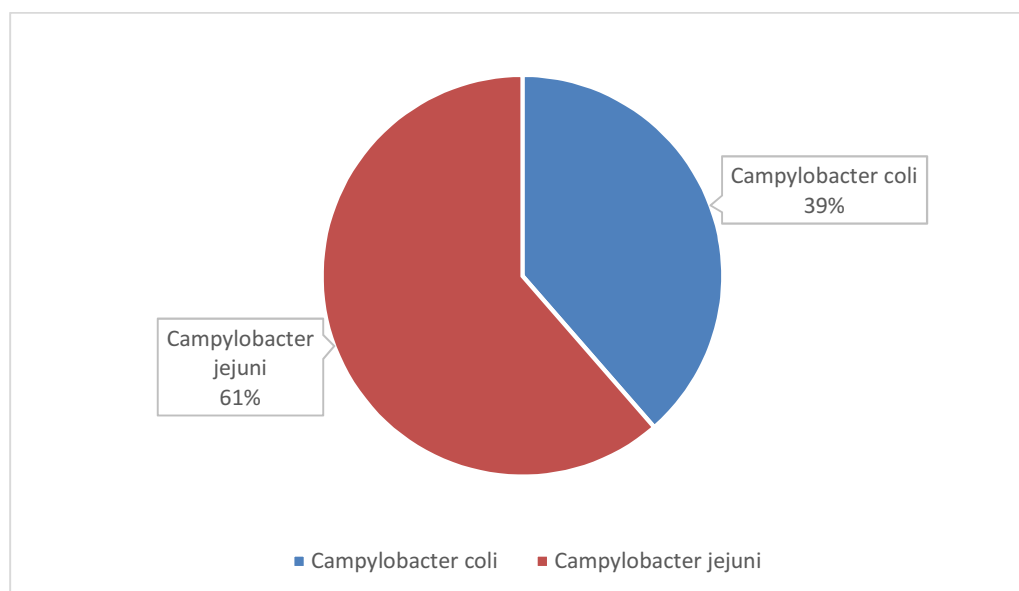
U pozitivních vzorků byla testována antimikrobiální rezistence v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise o sledování a ohlašování antimikrobiální rezistence zoonotických a komenzálních bakterií (2013/652/EU).

Tabulka č. 1b) Výsledky monitoringu zoonóz - *Campylobacter* spp. – slepá střeva kuřecích brojlerů v roce 2018

<i>Campylobacter</i> spp.	Počet vzorků	Počet pozitivních nálezů	% pozitivních	<i>C. jejuni</i>	<i>C. coli</i>
Brojler	643	415	64,5	255	160

Z hlediska druhu byl v roce 2018 u drůbeže v ČR zastoupen druh *C. jejuni* častěji než *C. coli*, jak je patrné z níže uvedeného grafu 2).

Graf 2) Druhovému zastoupení *Campylobacter* spp. u brojlerů v roce 2018

U pozitivních vzorků byla také sledována antimikrobiální rezistence v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise 2013/652/EU. Izoláty ze slepých střev brojlerů se vyznačovaly vysokou mírou rezistence vůči chinolonovým antibiotikům (ciprofloxacin a kyselina nalidixová).

Dále byla vyšetřována slepá střeva brojlerů na původce *E.coli*. Celkem byly ve 189 případech izolovány kmeny *E.coli*, u kterých byla dále sledována antimikrobiální rezistence v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise 2013/652/EU.

Nejčastěji byla rezistence zaznamenána u antimikrobiálních látek ciprofloxacin (73,5 %), kyselina nalidixová (67,7 %), ampicilin (40,7 %), sulfonamidy (23,8 %), tetracyklin (20,1 %) a trimethoprim (18,5 %). Nízkou hladinu rezistence vykazoval chloramfenikol (2,1 %), gentamicin (2,1 %) a azithromycin (0,5 %). Naopak ve všech případech byl citlivý meropenem, tigecyklin a colistin. Meziroční porovnání ukazuje v roce 2018 vzestup úrovně rezistence testovaných izolátů k většině sledovaných antimikrobiálních látek vyjma tetracyklinu.

Ani v jednom případě nemuselo být prováděno dodatečné fenotypové testování rozšířených β laktamáz. Pro detekci shiga toxin produkujících *Escherichia coli* náležejících k séro skupinám O26, O103, O104, O111, O145 a O157 byly odebírány vzorky z jatečně upravených těl skotu a prasat pomocí abrazivní houbičky.

Tabulka č. 1c) a d) Výsledky monitoringu zoonóz – shiga-toxin produkující *E.coli* za rok 2018

Druh zvířete	Počet vzorků	Počet pozitivních vzorků STEC (průkaz genů stx)	Pozitivní STEC %
Skot	102	2	1,96
Prasata	145	1	0,69
Celkem	247		

Sledovaný parametr	Skot	Prase
Gen <i>stx1</i>	0	1
Gen <i>stx2</i>	2	0
Gen <i>eae</i>	0	0
O26	0	0
O103	0	0
O104	0	0
O111	0	0
O145	0	0
O157	0	0
Počet izolovaných kmenů STEC	2	1

V souladu s prováděcím rozhodnutím Komise 2013/652/EU bylo pro účely vyšetření *E. coli* produkující ESBL nebo AmpC nebo karbapenemázu odebráno celkem 291 vzorků čerstvého drůbežího masa a 316 vzorků slepých střev brojlerů. U izolátů *E. coli* suspektně produkujících ESBL, AmpC, karbapenemázy bylo provedeno testování antimikrobiální rezistence v požadovaném rozsahu.

Tabulka č. 1e) Výsledky monitoringu zoonóz – enzymy produkující *E.coli* za rok 2018

	Odebrané vzorky	Izolace
Čerstvé drůbeží maso	291	140
Slepá střeva brojlerů	316	141
Celkem	607	

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržování povinností

Poměrně vysoké procento nevyhovujících výsledků jak v mikrobiologicky, tak fyzikálně - chemicky vyšetřených vzorků je samozřejmě ovlivněno tím, že jsou mnohdy došetřovány nevyhovující výsledky rozborů komerčních vzorků provozovatelů. Jde v mnoha případech o cílené odběry.

Tabulka č. 2a) Přehled výsledků mikrobiologických vyšetření v roce 2018

Kategorie	celkem vzorků	z toho nevyhov.	(%)
Masné suroviny	15 051	2 027	13,47
Masné výrobky	6 648	117	1,76
Ryby, rybí výrobky	200	3	1,50
Mléčné výrobky	4 805	122	2,54
Vejce, vaječné výrobky	161	22	13,66
Ostatní potraviny	286	5	1,75
VŽP a krmiva	1 481	49	3,31
Prostředí	18 089	374	2,07
Voda	136	17	12,50

Tabulka č. 2b) Přehled výsledků fyzikálně-chemických vyšetření v roce 2018

Kategorie	celkem vzorků	z toho nevyhov.	(%)
Masné suroviny	9 100	128	1,41
Masné výrobky	5 340	80	1,50
Ryby, rybí výrobky	546	16	2,93
Mléčné výrobky	4 830	39	0,81
Vejce, vaječné výrobky	807	2	0,25
Ostatní potraviny	1 622	14	0,86
VŽP a krmiva	100	4	4,00
Prostředí	38	0	0,00
Voda	37	0	0,00

Tabulka č. 2c) Přehled výsledků smyslových vyšetření v roce 2018

Kategorie	celkem vzorků	z toho nevyhov.	(%)
Masné suroviny	305	0	0,00
Masné výrobky	30	0	0,00
Ryby, rybí výrobky	12	0	0,00
Mléčné výrobky	27	0	0,00
Vejce, vaječné výrobky	70	0	0,00
Ostatní potraviny	65	0	0

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů potravinářských podniků

Přehled správních řízení je uveden v tabulce č. 6 Přehled správních řízení zahájených z podnětu KVS a dalších vybraných opatření KVS v roce 2018.

Na základě vyhodnocení trendů při porovnání přehledů správních řízení zahájených z podnětu KVS a dalších vybraných opatření za období roku 2017 až 2018 je možné konstatovat:

Celková výše uložených pokut za oblast veterinární hygieny a ekologie v roce 2018 činila 18 103 355 Kč, což je prakticky stejná částka jako v předchozím roce (viz tabulka č. 6); rovněž i počty správních řízení a dalších opatření jsou obdobné, což vypovídá o tom, že situace je v této oblasti ustálená.

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

V roce 2018 vydala SVS v oblasti veterinární hygieny pět nových metodických návodů:

- pro úřední kontroly pravidel stanovených v článku 48 nařízení (ES) č. 1069/2009 u osob schválených nebo registrovaných v souladu se článkem 23 a 24 nařízení (ES) č. 1069/2009;
- pro úřední kontroly pravidel k provádění kontrol potravin nesoucích označení „chráněné zeměpisné označení“, „chráněné označení původu“ a „zaručená tradiční specialita“;
- k ujednocení postupu krajských veterinárních správ při kontrole identifikace koňovitých při jejich porážce nebo úhynu;
- kritéria pro odběr vzorků pro sledování reziduí antimikrobik a koncentrace vybraných kontaminantů na základě analýzy rizika při veterinární prohlídce na jatkách;
- pro stanovení frekvence úředních kontrol potravinářských podniků
- a čtyři byly revidovány.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Strategické cíle orgánů veterinární správy v oblasti veterinární hygieny jsou uvedeny v JIVVPK - bod 4.3.1 odd. 3.3 - Veterinární hygiena - Cíl 2-4

Počet zahájených správních řízení v oblasti veterinární hygieny a ekologie oproti předchozímu roku poněkud poklesl., Vzhledem k tomu, že nebyl zaznamenán zvýšený počet alimentárních onemocnění v návaznosti na námi kontrolované komodity a v ČR neměla původ žádná krizová situace způsobena některou námi dozorovaných komodit, máme za to, že stanovených cílů bylo dosaženo.

Tabulka č. 3 Plnění plánu **doporučené** frekvence kontrol u provozovatelů potr. podniků

	počet leden 2018	počet leden 2019	pohyb	počet kontrol		index %
				plán	skutečnost	
E01 - Čerstvé maso - jatky	214	209	-5	1 257	1 316	104,69
E02 - Čerstvé maso - bourárny	432	428	-4	2 531	2 583	102,05
E03 - čerstvé maso - mrazírny	235	249	14	753	779	103,45
E04 - čerstvé drůbeží maso - porážky	39	39	0	228	236	103,51
E05 - čerstvé drůbeží maso - porcovny	133	135	2	792	768	96,97
E06 - čerstvé drůbeží maso - mrazírny	151	160	9	482	500	103,73
E07 - masné výrobny	432	445	13	2 646	2 684	101,44
E08 - zpracování vajec	19	18	-1	106	110	103,77
E09 - třídírny a balírny vajec	68	62	-6	348	318	91,38
E10 - zpracování ryb	59	64	5	353	335	94,90
E11 - králíčí maso a maso farmové zvěře	39	44	5	405	388	95,80
E12 - zvěřina	96	100	4	441	444	100,68
E13 - mlékárny	207	216	9	1 141	1 139	99,82
E13a - sběrná střediska mléka	1	1	0	1	2	200,00
E14 - střevárny	12	13	1	77	81	105,19
E15 - hlemýždi	5	6	1	24	24	100,00
E16 - mrazírny - ostatní živočišné produkty	365	400	35	825	868	105,21
E17 - mleté maso, masné polotovary	209	205	-4	1 248	1 263	101,20
E18 - výrobky s malým podílem živočišné suroviny	52	51	-1	222	219	98,65
E19 - Schválený maloobchod	43	30	-13	55	29	52,73
E20 - zpracování potravinářské želatiny	2	1	-1	1	0	0,00
E21 - zpracování potravinářského kolagenu	3	2	-1	2	0	0,00
E30 - čerstvé maso separát	12	12	0	86	94	109,30
P01 - bourárny a porcovny	1 080	1 019	-61	1 725	1 692	98,09
P02 - masné výrobny	778	741	-37	936	923	98,61
P03 - polotovary a mleté maso	659	621	-38	764	752	98,43
P04 - ostatní výroba potravin	15	12	-3	21	17	80,95
P05 - třídírna a balírna vajec	4	5	1	20	20	100,00
P06 - zpracování ryb	101	99	-2	113	113	100,00
P07 - mléko - přímý prodej ze dvora	488	508	20	512	411	80,27
P09 - mrazírny	40	40	0	74	65	87,84
P10 - ostatní výrobny	28	35	7	28	34	121,43
P12 - Zvěřina	157	158	1	252	208	82,54
P13 - Výroba pro přímý prodej mléčných výrobků	181	203	22	254	258	105,95
P21 - Sběrná a stáčecí místa medu	125	130	5	135	141	104,44
P22 - Registrované výrobny medu a včelích produktů	61	71	10	68	74	108,82
P23 - Schválené a registrované výrobny medu a včelích produktů	48	51	3	60	64	106,67
V20 - ostatní provozy	46	42	-4	81	83	102,47
Restaurace	14 806	17 435	2 629	4 769	2 668	55,94

Tabulka č. 4a) Přehled kódů závad

Kód	Popis
A	Sledovatelnost
B	Manipulace s produkty
C	Označení výrobků
D	Administrativa, vedení dokumentace
E	Čištění, sanitace
F	Údržba provozu
G	Školení zaměstnanců
H	Použití pitné vody
I	Stavební dispozice
J	Nakládání s VŽP
K	HACCP
L	Správná výrobní a hygienická praxe
M	Ostatní (s nutností popisu)
N	Informace o potravinovém řetězci, vč. nedostatků v identifikaci

Tabulka č. 4b) Přehled zjištěných závad u provozů schválených pro trh EU

Datum provedení akce od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018																
Typ jednotky	Celkový počet akcí	Počet akcí se závadou	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
Jatky	1 311	19		1	1	4	15							1	1	
Bourárny	2 584	23			3	4	16	1					1	3		
Mrazírny maso	766	16	4	5	6	2	4	1					1	12		
Drůbeží porážky	235	5		1		1	4	1	1					1		
Porcovny drůbeže	785	10		1	1	1	4	1						4	1	
Mrazírny drůbeží maso	488	10	6	5	8	2	1	1	1	1		1		7		
Masné výrobny	2 604	70	2	4	26	1	24	3					4	20	2	
Zpracovny vajec	111	3						3				1		4		
Třídírny a balírny vajec	320	2					1					1				
Zpracovny ryb	335	5		1	1	1	1		1				1	1		
Maso králíků a farm. zvíře	256	4			1	1	1	1								
Zvěřina	441	3		1	1		1	1				1				
Mlékárny	1 124	27			7	4	12	1		1				10		
Střevárny	81	1					1									
Hlemýždi	24	0														
Mrazírny ostatní produkty	844	12	1	1	5	1	1	1					1	9		
Výrobny polotovarů a mletého masa	1 259	33	3	1	22	1	8	3					2	11	1	
Výrobny potravin s malým obsahem masa	222	0														
Maloobchod	28	3										1		3		
Zpracovny potravinářské želatiny	0	0														
Zpracovny potravinářského kolagenu	0	0														
Výrobny separátu	88	5					5									
CELKEM	13 906	251	16	21	82	23	99	18	3	2	0	5	10	86	5	0

Tabulka č. 4c) Přehled zjištěných závad u provozů pro přímý prodej konečnému spotřebiteli

Datum provedení akce od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018

Typ jednotky	Celkový počet akcí	Počet akcí se závadou	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
Bourárny a porcovny	1 262	21	1	2	2	4	10	5				1	1	6		
Masné výrobny	907	33	1	2	5	5	7	6			1	1	4	19	1	
Polotovary a mleté maso	740	28	3		7	3	6	4			1	1	4	17	1	
Výrobky s malým podílem živočišné suroviny	10	0														
Třídírna a balírna vajec	21	0														
Zpracování ryb	112	1		1										1		
Mléko - přímý prodej ze dvora	405	6					3	1						3		
Med	281	4	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
Mrazírny	65	0														
Ostatní výrobny	108	1					2						1			
Zvěřina	205	3	1					1				1		2		
Výroba pro přímý prodej mléčných výrobků	236	12	4	4	5	5	11	3	1	1	2	1	2	12		
Restaurace	4 769	199	141	105	83	11	46	39	2	1	1	5	20	157	2	
CELKEM	9 121	308	152	114	104	28	85	59	3	2	5	10	32	218	4	0

Tabulka č. 5a) Přehled počtu auditů podle nařízení EP a R (ES) č. 854/2004

Schválené provozy	2016	2017	2018
Jatky	55	79	88
Bourárny	92	139	142
Mrazírny maso	42	47	51
Drůbeží porážky	7	14	8
Porcovny drůbeže	28	37	40
Mrazírny drůbeží maso	25	41	25
Masné výrobny	103	150	157
Zpracovny vajec	4	4	5
Třídírny a balírny vajec	15	11	12
Zpracovny ryb	15	9	19
Maso králíků a farm. zvířete	17	15	14
Zvěřina	25	27	27
Mlékárny	43	58	74
Střevárny	2	4	2
Hlemýždi	0	1	0
Mrazírny ostatní produkty	43	27	48
Výrobny polotovarů a mletého masa	42	62	70
Výrobny potravin s malým podílem živočišné suroviny	4	9	12
Zpracování potravinářské želatiny Zpracování potravinářského kolagenu		0	0
Výrobny separátu	2	8	4
CELKEM	564	742	798

Tabulka č. 5b) Přehled počtu auditů podle nařízení EP a R (ES) č. 854/2004 – provozy pro prodej konečnému spotřebiteli

Provozy	2016	2017	2018
Bourárny	4	9	5
Masné výroby	3	6	6
Výroby polotovarů a mletého masa	1	2	3
Ostatní výroby	0	1	2
Třídírny a balírny vajec	0	0	0
Zpracovny ryb	1	2	1
Mléko - prodej ze dvora	0	0	1
Med	1	4	2
Mrazírny	2	1	0
Zvěřina	0	1	1
Výroba pro přímý prodej mléčných výrobků	0	0	0
CELKEM	17	26	21

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol podle jednotlivých typů provozů na rok 2018 je uvedena v JIVVPK bod 4.3.3. odd. 3.2 - SVS

Tabulka č. 6) Přehled správních řízení zahájených z podnětu KVS a dalších vybraných opatření KVS za ČR v roce 2018

Typ správního aktu	2018
Opatření na místě podle § 53 odst. 1 VZ - bezprostřední zákrok	399
Příkaz o uložení závazného pokynu "na místě" § 150 odst. 5 SŘ	0
Správní rozhodnutí o pokutě	82
Správní rozhodnutí o uložení závazného pokynu	2
Správní rozhodnutí na místě podle § 143 SŘ	1
Správní rozhodnutí o náhradě nákladů za dodatečnou kontrolu	0
Správní rozhodnutí o uložení MVO	25
Správní rozhodnutí o odejmutí povolení	0
Správní řízení o odejmutí schválení	0
Správní rozhodnutí o pozastavení schválení	0
Příkaz o uložení závazného pokynu § 150 odst. 1 – 4 SŘ	20
Příkaz o uložení pokuty podle § 90 z. č. 250/2016 Sb., za použití § 150 odst. 1 až 4	1 472
Správní rozhodnutí o jiném správním trestu	2
Příkaz o uložení pokuty "na místě" § 91 -92 Z.č. 250/2016 Sb.	156
Předání jinému příslušnému orgánu	41
Celková výše uložených pokut včetně blokových v Kč	18 103 355

ÚSKVBL

Do tohoto systému úředních kontrol je ÚSKVBL zapojen národní referenční laboratoří pro sledování reziduí veterinárních léčiv, která provádí analýzy látek skupiny A a reziduí sedativ (sk. B2d) vyhlášky č. 291/2003 Sb., v aktuálním znění, ve vzorcích potravin živočišného původu odebraných v rámci:

- plánu pravidelného sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících v potravinovém řetězci v ČR, který provádí ÚVS SVS,
- plánu kontroly reziduí a kontaminantů v dovážených komoditách ze třetích zemí na pohraniční veterinární stanici (PVS) Praha – Ruzyně, který provádí ÚVS SVS,
- běžného veterinárního hygienického dozoru, který provádí KVS/MěVS.

Výsledky těchto analýz předává ÚSKVBL příslušným orgánům státního veterinárního dozoru (KVS/MěVS včetně PSV Praha - Ruzyně a ÚVS SVS), kterým slouží jako podklady pro jejich rozhodnutí. ÚVS SVS výsledky monitoringu hodnotí a každoročně předkládá Komisi vždy do 31. března, dále je předkládá MZe a zveřejňuje je formou informačního bulletinu na oficiálních stránkách ÚVS SVS (viz zpráva z úředních kontrol SVS ČR – 6.b).

Dále se ÚSKVBL podílí na tomto systému úředních kontrol prostřednictvím mimořádných inspekcí provedených ve spolupráci s příslušnými krajskými veterinárními správami SVS v případě pozitivních nálezů zakázaných látek nebo nevyhovujících nálezů reziduí VLP ve vzorcích živočišných tkání nebo produktů.

SZPI

9.1 b) Úřední kontroly potravin a hygieny potravin, celkové výsledky

(V kapitole jsou zahrnuty potraviny jiného než živočišného původu a potraviny živočišného původu)

Kontrolu dodržování potravinového práva v roce 2018 koncipovala SZPI se zřetelem k strategickým cílům Víceletého plánu, jeho cílům operativním a rovněž cílům Střednědobé koncepce SZPI stanovené pro období 2016-2018, a operativně ji modifikovala s ohledem na aktuální dění v oblasti výroby, distribuce a prodeje potravin. Prioritní zaměření tedy spočívalo v kontrole bezpečnosti, dodržování provozní hygieny u provozovatelů potravinářských podniků, v odhalování falšování a stejně tak i v kontrole dodržování ostatních požadavků potravinového práva. O kontrolních zjištěních byla informována mnoha způsoby veřejnost s cílem posílit důvěru spotřebitelů v systém úředních kontrol.

Základním dokumentem pro plánování kontrol SZPI v roce 2018 byl, tak jak tomu je každým rokem, Plán ústředně řízených kontrol. Ten si dlouhodobě zachovává standardní strukturu, která zahrnuje oddíl kontrol tematických, kontrol celoročních a kontrol doporučených.

Kontroly tematické jsou obvykle koncipované s ohledem na určité specifické problémy, nedostatky či podezření, které byly identifikovány v rámci vyhodnocení výsledků kontrolní činnosti předchozího období. V roce 2018 byly zaměřeny např. na kontrolu charakteristických vlastností olivových olejů, kontrolu povinností při nabízení doplňků stravy podporujících sexuální výkonnost v sexshopech včetně internetového prodeje, ale rovněž také na potraviny ozářené, jejichž sledování probíhá každým rokem.

Zaměření celoročních kontrol (to jsou obvykle rozsáhlé kontroly probíhající po celý rok nebo podstatnou část roku) vyplývalo především z některých konkrétních dokumentů, ale také u nich byla zohledněna zjištění a výsledky analýzy kontrol získané v roce předešlém. V rámci kontrol celoročních se uskutečnily např. mikrobiologická kontrola potravin, kontrola cizorodých látek v potravinách, kontroly KLASA, kontroly regionálních potravin nebo

kontrola fritovacích olejů v provozovnách společného stravování. Nutno doplnit, že v těchto jmenovaných případech se jedná o každoroční, i když do jisté míry modifikovaná sledování.

Doporučené kontroly Plánu ústředně řízených kontrol pro rok 2018 byly předloženy k možnému využití a zahrnutí do ročních či krátkodobých plánů krajských inspektorátů.

Audity, jako jedna z forem kontroly, jejímž cílem je prověřit funkčnost systémových opatření provozovatelů potravinářských podniků, probíhaly v roce 2018 na základě ročního programu sestaveného z návrhů krajských inspektorátů.

V roce 2018 se uskutečnila také celá řada kontrol mimořádných, metodicky řízených ústředně, avšak mimo roční Plán, jako reakce na závažná aktuální zjištění nebo podezření z nedodržení potravinového práva.

Základním dokumentem, který určoval plánování kontroly v roce 2018 na úrovni krajů, byly plány kontrol inspektorátů pro rok 2018 včetně plánů kontrol komplexních (to je kontrol zaměřených na ověření rizik bezpečnosti potravin, zda je podnik registrován, na hygienické požadavky, systémy HACCP, případně další požadavky).

Plány inspektorátů jsou vždy sestaveny s ohledem na zaměření a na rozsah Plánu ústředně řízených kontrol a na kapacitní možnosti laboratoří. Přitom je důsledně uplatňována analýza rizika a požadavek rovnoměrného rozložení kontrol v celém segmentu uvádění potravin na trh.

Podstatnou část činnosti krajských inspektorátů představovala šetření na základě podnětů, zejména spotřebitelů a účast na kontrolách mimořádných, metodicky vedených z ústředí.

Průběžně v roce 2018 probíhaly a zdokonalovaly se rovněž kontroly s určitým specifickým zaměřením, jako jsou kontroly internetového prodeje, dovozových potravin, ekologické produkce, reklamy, prvovýroby, anebo chráněných označení, pokračovaly kontroly ve společném stravování, označování, zdravotních a výživových tvrzení atd.

Vyhodnocení dosažených cílů kontrolní činnosti roku 2018 bylo provedeno na několika úrovních. Plán ústředně řízených kontrol byl jako celek vyhodnocen v dokumentu Vyhodnocení Plánu ústředně řízených kontrol pro rok 2018, které, mimo jiné, obsahuje jednotlivé kontroly z Plánu i kontroly mimořádné, stručný popis jejich zaměření, cíle a reálně dosažené výsledky. Cíle Plánu byly splněny. S Vyhodnocením Plánu ústředně řízených kontrol byli seznámeni členové „Porady vedení SZPI“ (vrcholový management SZPI). Další (a podrobnější) vyhodnocení kontrol, respektive jejich cílů a dosažených výsledků, proběhlo jednak v rámci zpráv zpracovaných po ukončení každé kontroly Plánu ústředně řízených kontrol a také v rámci zpráv zpracovaných po ukončení každé kontroly z plánů inspektorátů.

9.2 b) Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

V roce 2018 provedli inspektoři SZPI celkem 43 401 vstupů do provozoven potravinářských podniků, provozoven společného stravování, celních skladů a internetových obchodů.

Bylo provedeno 25 067 kontrol v maloobchodní síti, 14 290 v provozovnách společného stravování, 5 868 ve výrobě, 1 876 ve velkoskladech, 599 v prvovýrobě, 1 v celních skladech a 1 040 v ostatních místech (např. při přepravě apod.).

V roce 2018 bylo zjištěno celkem 3 514 nevyhovujících šarží potravin a ostatních výrobků.

Počty nevyhovujících šarží podle **země původu** jsou následující: 1 226 šarží bylo původem z ČR, 897 pocházelo ze států EU (mimo ČR) a 239 ze třetích zemí. U 1 152 nevyhovujících šarží nebyl původ uveden. Z uvedeného vyplývá, že nejvyšší počet nevyhovujících šarží byl původem z ČR. To je dáno převažující tuzemskou produkcí na našem trhu, a to především u některých skupin výrobků (pekařských, cukrářských, mléčných, masných, lahůdek atd.).

Dalším důvodem může být také větší množství kontrolních míst potravin, které pocházejí z ČR, oproti potravinám dovozovým.

Rozdělení počtu nevyhovujících šarží podle **místa kontroly** je následující: v maloobchodní síti bylo zjištěno 2744 šarží, ve velkoobchodě 99 šarží a na ostatních místech bylo jako nevyhovující hodnoceno 545 šarží.

Z pohledu jednotlivých **komodit** byla nejvyšší procenta nevyhovujících šarží zjištěna u čokolád a cukrovinek (53,9 %), medu (46,3 %), škrobu a škrobových výrobků (45,5 %), dehydratovaných výrobků, tekutých ochucovadel, dresinků, soli a hořčice (44,3 %), ostatních potravin včetně potravin zmrazených (43,8 %), přídatných a aromatických látek (37,5 %), kávy, kávovin a čajů (34 %), nealkoholických nápojů (31,6 %) vajec a vaječných výrobků (30,3 %), zmrzliny a mražených krémů (29,5 %), skořápkových plodů (28,2 %), přírodních sladidel (25 %), výroby vína (23,9 %), těstovin (23,9 %), zpracované zeleniny a zpracovaných hub (22,3 %), jedlých tuků a olejů (21,7 %).

Tabulka č. 1: Počty kontrol (vstupů do provozoven), 2007 – 2018

Rok	Místo kontroly					
	Maloobchod	Výroba	Velkoobchod	Společné stravování	Ostatní	Celkem
2007	19 781	7 956	1 854	-	81	29 672
2008	22 426	7 994	1 961	-	78	32 459
2009	25 428	7 366	1 861	-	151	34 806
2010	28 534	6 705	2 076	-	221	37 536
2011	25 845	10 266	2 667	-	194	35 871
2012	26 088	9 001	1 858	-	269	35 136
2013	25 961	8 967	1 728	-	567	35 686
2014	25 394	9 011	2 665	-	584	35 361
2015	21 710	8 296	1 969	15 051	470	43 483
2016	26 292	8 968	2 352	10 114	1 068	45 159
2017	27 077	9 653	2 081	11 522	792	45 530
2018	25 067	5 868	1 876	14 290	1 040	43 401

Data jsou aktuální ke dni 29. 01. 2019.

Tabulka č. 2: Počty nevyhovujících vzorků podle komodit 2008 – 2018

Komodita	Nevyhovující vzorky (počet), rok										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brambory	150	147	108	58	76	125	92	107	127	129	81
Cukrářské výrobky a těsta	105	77	89	43	50	50	62	50	46	54	22
Káva, kávoviny, čaj	75	56	62	22	50	37	51	30	23	31	64
Čerstvá zelenina, čerstvé houby	938	464	501	400	452	441	546	326	303	309	323
Čerstvé ovoce	644	329	440	330	288	437	384	246	192	291	276
Čokoláda, cukrovinky	387	405	402	415	308	615	505	557	361	383	444
Dehydrat. výrobky a ochucovadla	311	75	109	151	117	86	100	59	60	64	132
Drůbež, vejce	154	73	-	-			-	-			
Vejce, vaječné výrobky	-	-	14	11	92	38	18	21	10	13	20
Jedlé tuky a oleje	35	25	19	21	20	26	37	16	28	23	28
Kakao, směsi kakaa s cukrem	2	2	1	0	10	3	2	7	9	1	0
Káva pražená, extrakty	43	30	-	-			-	-			
Koření	35	20	34	13	34	23	24	26	11	31	23
Lihovarnické výrobky	128	84	76	51	308	84	40	56	30	27	27
Luštěniny, olejnatá semena	28	21	28	21	23	28	54	25	37	31	36
Masné výrobky	533	524	423	310	514	442	398	369	505	287	301
Med	16	14	5	20	24	40	49	66	17	31	37
Mléčné výrobky	354	351	290	187	238	280	371	265	712	138	207
Mlýnské obilné výrobky	99	50	98	91	85	53	59	62	49	48	61
Mrazírenské výrobky	65	78	-	-			-	-			
Nealkoholické nápoje	91	101	92	128	153	61	214	243	217	155	198
Obilniny	5	8	17	11	11	2	3	3		1	2
Pekařské výrobky	279	299	243	204	191	163	223	227	300	219	212
Pivo	22	13	20	39	25	23	29	35	48	68	56
Pokrmý	-	-	-	-	-	-	-	60	76	75	111
Přídavné, aromatické látky	4	0	13	1	0	3	16	6	0	8	3
Přírodní sladidla	7	4	2	3	2	4	6	0	5	1	6
Ryby, vodní živočichové	51	85	110	93	51	34	37	48	78	31	30
Studená kuchyně	265	250	204	93	74	96	96	75	74	76	54
Skořápkové plody	58	60	51	59	59	51	50	42	41	26	77

Škrob, škrobové výrobky	7	5	2	3	0	7	4	1	1	4	5
Tabákové výrobky	6	4	19	2	2	3	2	22	0	19	0
Těstoviny	67	46	61	65	37	19	14	8	17	22	26
Vína jiná než réвовá	8	4	4	5	27	13	7	1	4	4	5
Víno	518	575	397	361	317	392	448	515	552	274	310
Výrobky z brambor	4	12	19	6	16	8	4	11	9	12	10
Zmrzliny, mražené krémy	50	42	50	145	74	75	43	69	98	61	79
Zpracované ovoce a zelenina	238	164	-	-			-	-			
Zpracované ovoce	-	-	103	80	70	108	59	52	75	60	36
Zpracované zelenina a houby	-	-	155	90	133	122	109	53	34	71	73
Zvláštní výživa, doplňky stravy	132	104	164	74	118	66	103	52	40	69	81
Naklíčená semena a klíčky										2	0
Ostatní, nezařazené	-	10	58	28	46	28	17	25	27	30	56
Celkem	5 878	4 581	4 483	3 634	4 095	4 086	4 276	3 841	4 233	3 184	3 512

Pozn. v roce 2010 byl změněn číselník komodit, proto jsou některé položky nevyplněné.
Data jsou aktuální ke dni 29. 01. 2019.

Kontrola mikrobiologických požadavků

Kontrola dodržování mikrobiologických požadavků na potraviny probíhala v roce 2018 v laboratořích, a některá hodnocení, např. zda potraviny nevykazují nežádoucí změny způsobené mikrobiální činností, popřípadě nežádoucí růst mikroorganismů (plísňě viditelné pouhým okem, hniloba), byla prováděna přímo na místě kontroly (v prodejnách, ve skladech apod.)

V roce 2018 bylo dodržování mikrobiologických požadavků zkontrolováno celkem u 5 741 vzorků potravin, pokrmů, ledu a balených vod, z toho bylo zkontrolováno 1 792 šarží přímo na místě a 3 949 prostřednictvím odebraných vzorků v laboratořích. Kontrolou na místě bylo zjištěno 146 šarží nevhodných k lidské spotřebě, v laboratořích pak bylo zjištěno 116 nevyhovujících vzorků. Kromě běžně prováděných kontrol byla součástí zjišťování úrovně mikrobiologické čistoty potravin tzv. plánovaná mikrobiologická kontrola. Počty kontrolovaných šarží z této kontroly jsou zahrnuty v celkovém přehledu kontrolovaných vzorků. Dále byly odebírány vzorky z míst, zařízení a předmětů používaných při výrobě potravin a pokrmů – z celkového počtu 1 494 vzorků jich nevyhověly dva.

Z hlediska jednotlivých potravinářských oborů bylo nejvíce šarží, které nebyly po provedené kontrole považovány za bezpečné, zjištěno v masných výrobcích (45 šarží), v mléčných výrobcích (35 šarží) a v čerstvé zelenině (28 šarží) a. Nejčastější příčinou porušení bezpečnosti byl nárůst plísňě viditelné pouhým okem, hniloba a kažení způsobené mikrobiální činností.

Výsledky laboratorních rozborů

Mikrobiologické rozborů potravin podle požadavků stanovených nařízením Komise (ES) č. 2073/2005, o mikrobiologických kritériích pro potraviny, v platném znění, jsou zajišťovány externími akreditovanými laboratořemi Eurofins Bel/Novamann s.r.o., pracoviště Nové Zámky a EUROFINS CZ, s.r.o., pracoviště Praha - Hloubětín. Rozborů balených vod na mikrobiologické požadavky stanovené vyhláškou č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a způsobu jejich údržby, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, zajišťují rovněž externí laboratoře EUROFINS CZ, s.r.o., pracoviště Praha - Hloubětín a Eurofins Bel/Novamann s.r.o., pracoviště Piešťany. Další mikrobiologické rozborů zabezpečily laboratoře Výzkumného ústavu veterinárního lékařství, v. v. i. v Brně a laboratoř SZPI v Praze. Všechny externí akreditované laboratoře zajišťující rozborů splňují požadavky na úřední laboratoře podle nařízení (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách, v platném znění.

Z celkem 2 455 vzorků potravin, pokrmů, ledu a balených vod odebraných na mikrobiologická vyšetření do laboratoří byl zaznamenán nevyhovující výsledek u 116 vzorků. Příčinou porušení mikrobiologických kritérií bezpečnosti potravin byly nálezy patogenní bakterie *Listeria monocytogenes*, a to ve dvou šaržích výrobků studené kuchyně (pomazánka hummus, bramborový salát). *Salmonella* spp. byla nalezena ve dvou šaržích masných polotovarů, v jedné šarži čerstvého kuřecího masa, ve dvou šaržích cukrářských výrobků (větrník, kokosová roláda), dále v jedné šarži lahůdkářského salátu (rumvajs salát) a v pokrmu zeleninový salát. *Escherichia coli* produkující shigatoxin byla prokázána ve studeném pokrmu (tatarký míchaný biftek).

U 61 šarží nebalených zmrzlin bylo překročeno kritérium hygieny výrobního procesu pro indikátorové mikroorganismy čeledi *Enterobacteriaceae*. V jednom rozpracovaném masném pokrmu (kuřecí steak) pak bylo překročeno kritérium hygieny výrobního procesu pro *Escherichia coli*.

V rámci provozů společného stravování byly z výrobníků a tvořítek ledu odebírány vzorky ledu určeného do nápojů ke zjištění úrovně zabezpečení hygienického prostředí výroby. Z výsledků mikrobiologického vyšetření vyplývá, že 44 vzorků ledu nevyhovělo, v 9 případech se jednalo o překročení zdravotních limitů pro *Escherichia coli* a intestinální enterokoky a v 35 případech pouze o překročení hygienických limitů pro koliformní bakterie a počty kolonií rostoucí při 22 °C a 36 °C a *Clostridium perfringens*.

Dále byly zjištěny 2 nevyhovující vzorky odebrané z míst, zařízení a předmětů používaných při výrobě potravin a pokrmů z hlediska přítomnosti *Listeria monocytogenes*.

Tabulka č. 3: Výsledky kontroly mikrobiologických požadavků 2018

Komodita	Celkem kontrolovaných vzorků	Kontrola na místě	Rozbory v laboratořích		
		Nevhodné k lidské spotřebě z důvodu hniloby, kažení nebo rozkladu	Celkem vyšetřených vzorků	Nevhodné k lidské spotřebě z důvodu zjištění mikroorganismu/ parazita	Nevyhovující požadavkům na jakost/hygienu výrobního procesu/z hlediska nárůstu plísní
Zvláštní výživa, doplňky stravy	39	0	29	0	0
Ryby, vodní živočichové	80	0	74	0	0
Maso balené, masné polotovary, masné výrobky	788	45	332	3 (<i>Salmonella</i> spp.)	0
Lahůdkářské výrobky a ostatní výrobky studené kuchyně	496	3	376	2 (<i>L. monocytogenes</i>) 1 (<i>Salmonella</i> spp.)	0
Čokoláda, cukrovinky	50	0	27	0	0
Med	30	1	30	0	0
Koření	26	0	24	0	0
Dehydratované výrobky, tekutá ochucovadla, dresinky, sůl, hořčice	8	0	8	0	0
Balené vody – kojenecké, pramenité, přírodní minerální vody a balené pitné vody	83	0	76	0	0
Jedlé tuky, oleje	3	0	1	0	0
Luštěniny, olejnatá semena	19	1	11	0	0
Mléčné výrobky	469	35	157	0	0
Zpracované ovoce	44	1	4	0	0
Zpracovaná zelenina, zpracované houby	86	0	78	0	0
Naklíčená semena a klíčky	9	0	9	0	0
Čerstvá zelenina, čerstvé houby	229	28	46	0	0
Čerstvé ovoce	264	19	23	0	0
Skořápkové plody	76	1	12	0	0

Komodita	Celkem kontrolovaných vzorků	Kontrola na místě	Rozbory v laboratořích		
		Nevhodné k lidské spotřebě z důvodu hniloby, kažení nebo rozkladu	Celkem vyšetřených vzorků	Nevhodné k lidské spotřebě z důvodu zjištění mikroorganismu/ parazita	Nevyhovující požadavkům na jakost/hygienu výrobního procesu/z hlediska nárůstu plísní
Výrobky z brambor	11	1	0	0	0
Škrob, škrobové výrobky	2	0	0	0	0
Mlýnské obilné výrobky	46	0	25	0	0
Těstoviny	12	0	2	0	0
Pekařské výrobky	186	1	36	0	0
Cukrářské výrobky a těsta	492	1	455	2 (<i>Salmonella</i> spp.)	0
Zmrzliny, mražené krémy	218	0	216	0	61 (Enterobacteriaceae)
Káva, kávoviny, čaj	10	0	1	0	0
Vejce, vaječné výrobky	10	0	3	0	0
Ostatní potraviny jinde nezařazené včetně zmrazených (např. led určený do nápojů)	102	0	101	9 (<i>Escherichia coli</i> , enterokoky)	35 (koliformní bakterie, počet kolonií při 22 °C a 36 °C, <i>Clostridium</i> <i>perfringens</i>)
Pokrmý – gastro	359	9	299	1 (<i>Salmonella</i> spp.) 1 (<i>E. coli</i> produkující shigatoxin)	1 (<i>E. coli</i>)
Celkem	4 247	146	2 455	19	97
Hygiena PPP	1 494	0	1 494	0	2 (<i>L. monocytogenes</i>)
CELKEM	5 741	146	3 949	19	99

Přehled kontroly vybraných skupin cizorodých látek

V roce 2018 bylo v rámci kontroly cizorodých látek zkontrolováno celkem 4 449 šarží potravin, z nichž 161 bylo nevyhovujících. Nejvyšší počet odebraných vzorků byl zaměřen na stanovení pesticidů, konzervačních látek, mykotoxinů a barviv.

Za účelem stanovení pesticidů bylo odebráno 1 194 šarží potravin. Nadlimitní množství reziduí pesticidů bylo zjištěno u 35 šarží. Jednalo se zejména o vzorky balených vod, čajů, ovoce (především jablek) máku a zeleniny.

Ve skupině mykotoxinů byla z počtu 453 kontrolovaných šarží pět vyhodnoceno jako nevyhovující. Jednalo se o rozinky a bylinný čaj s nadlimitním množstvím ochratoxinu A, dále o fíky s nadlimitním množstvím aflatoxinu B1.

Do skupiny chemických prvků jsou zařazeny jak minerální látky jako sodík, draslík, hořčík, selen, vápník, zinek atp., tak také chemické prvky kontaminující (arzen, cín, olovo, kadmium, měď, rtuť atp.). Celkem bylo zkontrolováno 353 šarží. Z toho byly tři šarže potravin nevyhovující. V případě kontaminujících chemických prvků se jednalo o překročení povoleného nejvyššího přípustného množství kadmia ve vzorku celeru, v případě minerálních látek se jednalo o překročení povoleného množství vápníku a dále byl identifikován kovový hořčík ve vzorku doplňku stravy.

Obsah polycyklických aromatických uhlovodíků (PAH) byl kontrolován celkem u 62 šarží potravin, všechny šarže vyhověly.

Obsah barviv byl kontrolován u 372 šarží potravin, nevyhovělo jich 13. Nevyhovující rozbory byly zaznamenány u nečokoládových cukrovinek a medů, dále u vín, u vzorků ryb a mořských plodů a nealkoholických nápojů. V případě šesti šarží byla zjištěna přítomnost barviv ve výrobcích, které se nesmí přibarvovat vůbec. Byly to šarže medu a červeného vína. V ostatních případech, např. u nečokoládových cukrovinek a nealkoholických nápojů se jednalo o přítomnost barviv, která nebyla deklarována na obalu, nebo bylo překročeno jejich povolené množství.

Obsah konzervačních látek byl kontrolován celkem u 666 šarží potravin, nevyhovělo 11 šarží. Nevyhovujícím analytem byl nejčastěji celkový oxid siřičitý u zeleniny a zeleninových výrobků, moštových hroznů a dále kyselina sorbová v moštových hroznech a ve víně.

Ve čtyřech případech z celkového počtu nevyhovujících šarží se jednalo o nedodržení deklarace na obalu, a to u vzorků zeleniny a zeleninových výrobků. V ostatních případech bylo zjištěno překročené maximální přípustné množství konzervační látky ve výrobku.

Obsah sladidel byl kontrolován celkem u 148 šarží potravin. Všechny byly vyhovující.

Tabulka č. 4: Přehled vybraných skupin cizorodých látek (pesticidy, kontaminanty, aditivní látky)

Cizorodé látky	Celkový počet kontrolovaných šarží	Počet nevyhovujících šarží
Pesticidy	1 194	35
Kontaminanty		
Mykotoxiny	453	5
Chemické prvky	353	3
PAH (polycyklické aromatické uhlovodíky)	62	0
Aditivní látky		
Barviva	372	13
Konzervanty	666	11
Sladidla	148	0

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Kontrola reklamy

Kontrolu reklamy podle zákona č. 40/1995 Sb. prováděla SZPI v roce 2018 potřeby po celý kalendářní rok, kompetence k ní SZPI nabyla k 17. srpnu 2015, tedy ke dni, kdy v účinnost vstoupil zákon č. 202/2015 Sb. V roce 2018 uskutečnila SZPI 73 kontrol reklamy u 53 kontrolovaných osob. Bylo zjištěno šíření 94 nevyhovujících reklamních sdělení. Stejně jako v předchozích letech se nejvíce kontrol reklamy (a také nejvíce nevyhovujících zjištění) týkalo doplňků stravy.

V roce 2018 byli poprvé jako kontrolované osoby rozeznáváni i šířitelé (které bylo doposud možno využít pouze jako zdroj informací). Tito jsou nyní solidárně odpovědnými spolu se zadavateli reklamy, nicméně pouze v zákonem vymezených oblastech. Uloženo bylo 89 opatření.

Kontrola v provozovnách společného stravování

Státní zemědělská a potravinářská inspekce vykonává dozor v provozovnách společného stravování od 1. 1. 2015, kdy byly kompetence SZPI v rámci novely zákona o potravinách rozšířeny i na poskytování stravovacích služeb.

Stěžejní oblastí výkonu dozoru SZPI jsou na základě mezirezortní dohody zařízení společného stravování otevřeného typu jako např. restaurace, provozovny rychlého občerstvení, cukrárny, pivnice, herny, bary, stravování v rámci maloobchodu.

Koncepce kontroly SZPI ve společném stravování v roce 2018 vycházela z plánu komplexních kontrol a ústředně řízených tematických kontrol. V segmentu provozovatelů poskytujících stravovací služby věnuje SZPI dlouhodobě velkou pozornost zejména kontrole hygienických požadavků stanovených v nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin. Kontroly v provozovnách společného stravování v roce 2018 byly rovněž zaměřeny na prověření povinnosti provozovatelů zpřístupnit spotřebitelům informaci o alergenních látkách.

Dlouhodobým cílem kontrolní činnosti SZPI v oblasti stravovacích služeb je rovněž postihovat případy klamání spotřebitele a falšování potravin.

V průběhu roku 2018 provedli inspektoři SZPI celkem 14 292 kontrol provozoven společného stravování, při 3 457 kontrolách bylo zjištěno porušení platných právních předpisů. Nejčastějším důvodem nevyhovujícího zjištění při kontrolách v provozovnách společného stravování bylo porušení hygienických požadavků. Z celkového počtu 7 488 kontrol zaměřených na hygienické požadavky bylo při 2 074 kontrolách zjištěno nedodržení požadavků stanovených nařízením (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin, což představuje 27,7 %.

Problémy s dodržováním hygienických požadavků ukázaly i výsledky cílené kontrolní akce zaměřené na dodržování mikrobiologických požadavků stanovených nařízením (ES) č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny při výrobě točených a kopečkových zmrzlin. Ze 116 odebraných vzorků nebalených točených a kopečkových zmrzlin s mléčnou složkou bylo nesplnění kritéria hygieny výrobního procesu zjištěno u 43 vzorků (37,1 %), u kterých byla překročena limitní hodnota stanovená pro ukazatel přítomnost bakterií *Enterobacteriaceae*.

Dalším typem kontrol, kdy mikrobiologické ukazatele indikují problémy s dodržováním hygienických požadavků, jsou kontroly zaměřené na výrobce ledu určeného zejména k přípravě nápojů. Při těchto kontrolách je ověřován zdroj pitné vody, ze které je led vyráběn, a zjišťováno, zda je vyrobený led pro spotřebitele bezpečný. Celkem bylo odebráno 85 vzorků ledu, u 40 vzorků bylo zjištěno nedodržení limitních hodnot stanovených vyhláškou č. 252/2004 Sb. kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu. V 7 případech se jednalo o překročení zdravotních limitů pro (intestinální) enterokoky a *Escherichia coli* a v 33 případech o překročení hygienických limitů pro koliformní bakterie a počty kolonií při 22°C a 36°C.

Vysoká frekvence případů, kdy nejsou dodržovány legislativní požadavky pro provozování potravinářských podniků, svědčí o obecně nižší úrovni znalostí a o problémech s naplňováním základních požadavků potravinového práva u velké části provozovatelů společného stravování. Výsledky kontrol v provozovnách společného stravování v roce 2018 v tomto

směru korespondují s výsledky kontrol provedených SZPI v předchozích letech.

V řadě případů se jednalo o nesplnění elementárních hygienických požadavků, které vedlo k uložení zákazu užívání provozovny nebo její části. V průběhu roku 2018 bylo z důvodu nepřijatelných hygienických podmínek uzavřeno celkem 67 provozoven společného stravování. Uzavřené provozovny společného stravování představovaly 37,6 % všech uzavřených potravinářských provozoven (178). V porovnání s lety 2015 – 2017 došlo k výraznému poklesu počtu uzavřených provozoven společného stravování, což svědčí o dílčím zlepšení situace.

Důležitou oblastí, na kterou se kontroly SZPI v roce 2018 zaměřovaly, byla povinnost provozovatelů společného stravování zpřístupnit spotřebiteli informace o alergenních látkách použitých při přípravě pokrmů, která byla do zákona o potravinách zapracována na základě nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.

Inspektoři SZPI provedli v průběhu roku 2018 celkem 3 738 kontrol, při kterých bylo prověřeno, zda provozovatelé spotřebitelům zpřístupnili informaci o alergenních látkách v nabízených pokrmech. Nesplnění této informační povinnosti bylo zjištěno u 288 kontrol (tj. přibližně v 7,7 % kontrol). Ačkoliv problémy s poskytováním informací o alergenních látkách přetrvávají, v porovnání se stavem v letech 2015 a 2016, kdy informace o alergenech nebyly poskytnuty v souladu s požadavky právních předpisů v 12 -18 % kontrol, došlo ke zlepšení situace. Mezi časté nedostatky při kontrolách zaměřených na alergenní látky patřilo uvedení nepřesných nebo neúplných informací, absence povinných informací u určité části sortimentu, deklarace alergenů pomocí číselných kódů bez jejich vysvětlení. Při kontrolách byla rovněž prověřována pravdivost poskytovaných údajů o alergenech. Kontroly ukázaly, že v některých případech poskytované informace o alergenech nesouhlasily s použitou recepturou nebo složením a označením použitých surovin, laboratorními rozbory byla prokázána nedeklarovaná přítomnost alergenní látky.

V roce 2018 věnovala SZPI velký prostor také kontrolám, při kterých bylo prověřováno, zda nejsou k přípravě pokrmů používány fritovací tuky a oleje vykazující známky nepřijatelného stupně tepelného rozkladu a nejsou vhodné k lidské spotřebě. Cílená kontrolní akce byla provedena v 77 provozovnách společného stravování, zejména v restauracích a provozovnách rychlého občerstvení. Při kontrolní akci bylo hodnoceno celkem 93 vzorků fritovacích tuků a olejů, 20 vzorků (21,5 %) bylo posouzeno na základě senzorického hodnocení a podpurného stanovení obsahu polárních látek (TPM) a polymerních triacylglycerolů (PTG) jako potravina nevhodná k lidské spotřebě, respektive nevhodná k přípravě pokrmů.

Kontrola označování a jakosti

Důležitou součástí činnosti SZPI je kontrola označování potravin a výrobků a kontrola dodržování jakostních požadavků.

Výsledky kontroly označování zahrnují kontrolu údajů uvedených na obalech potravin a výrobků, na jejich vnějších obalech a na dokumentech, které se k nim vztahují. Při kontrole označování se posuzuje, zda byly uvedeny všechny povinné údaje a zda byly uvedeny správným způsobem (jak formálně požadují právní předpisy); dále také pravdivost uváděných údajů, jestli je spotřebitel správně informován o vlastnostech potravin, není-li uváděn v omyl, není-li klamán (zda se nejedná o potraviny falšované). Výsledky kontrol označování zahrnují rovněž kontrolu dodržování dat použitelnosti a dat minimální trvanlivosti. Kontrola jakosti probíhá v přímé návaznosti na kontrolu označování. Zahrnuje kontrolu jakostních požadavků závazně stanovených právními předpisy anebo jakostních požadavků, které provozovatel deklaruje nad rámec právních předpisů. Kontrola jakosti a označování chrání ekonomické

zájmy spotřebitelů a přispívá k vytváření rovných podmínek na trhu pro všechny provozovatele.

V rámci kontroly označování bylo v roce 2018 zkontrolováno celkem 4 036 šarží potravin, z nichž bylo celkem 1 753 šarží potravin nevyhovujících. Při kontrole analytických požadavků (fyzikální a chemické požadavky na jakost) se jednalo celkem o 272 nevyhovujících šarží a při kontrole senzorických požadavků (smyslové jakostní požadavky) bylo zjištěno celkem 1 150 nevyhovujících šarží.

Kontrola výroby

Koncepce kontroly ve výrobě potravin v roce 2018 vycházela z plánu ústředně řízených kontrol, z plánu auditů provozovatelů potravinářských podniků, z rizikové analýzy žadatelů z řad prvovýrobců o dotace, dále z plánů jednotlivých inspektorátů a rovněž z aktuální situace během roku 2018 (například kontroly ve výrobě k došetření nedostatků v maloobchodě, které byly evidentně způsobeny výrobcem). Cílem kontrol výroby potravin a prvovýrobců bylo především posoudit dodržování ustanovení příslušných právních předpisů týkajících se požadavků na osobní a provozní hygienu a požadavků na systémy vnitřní kontroly výrobců se zaměřením na bezpečnost potravin (především požadavky nařízení (ES) č. 852/2004, v platném znění). Inspektoři rovněž kontrolovali, jak výrobci dodržují své vlastní kontrolní postupy založené na zásadách HACCP.

V průběhu roku 2018 uskutečnili inspektoři SZPI celkem 5 868 kontrol provozoven výrobců potravin (provozovatelů těch potravinářských podniků, kteří vyrábějí nebo balí potraviny, pokrmů nebo surovin) a 599 kontrol bylo provedeno u prvovýrobců potravin (provozovatelů potravinářských podniků, kteří se zabývají pěstováním plodin včetně sklizně či sběrem volně rostoucích plodů). V rámci těchto jednotlivých kontrol ve výrobě potravin byly provedeny kontroly s cíleným zaměřením na hygienu, na zavedené systémy založené na zásadách HACCP, na prověření funkčnosti tohoto systému, na posouzení úrovně sledovatelnosti, dále na označování, dokumentaci včetně záznamů, data použitelnosti a trvanlivosti apod., u prvovýroby navíc i na dodržování právních předpisů při zemědělském hospodaření v rámci v rámci tzv. „Cross Compliance“ – kontroly podmíněnosti za účelem čerpání určitých typů zemědělských dotací a podpor. Kontrolami tak bylo prověřeno 3 566 provozoven potravinářských podniků zabývajících se výrobou potravin a 467 provozujících prvovýrobu. U některých provozovatelů potravinářských podniků byly kontroly provedeny opakovaně. Důvodem pro to byla např. kontrola plnění opatření nebo nutná vyšší četnost kontrol jako výsledek hodnocení rizika daného provozu.

V roce 2018 prováděla SZPI u výrobců potravin také kontroly s cíleným zaměřením na splnění dalších ustanovení právních předpisů. Jednalo se například o odběry vzorků pro kontrolu bezpečnosti a jakosti potravin, o hodnocení správné obchodní úpravy potravin přímo na provozovně, o kontroly průvodní dokumentace k potravinám, o kontroly obalů nebo o kontroly plnění uloženého opatření apod.

Kontroly postupů souvisejících se zemědělskou prvovýrobou

SZPI kontroluje, zda jsou ve fázích před sklizní a po sklizni dodržovány hygienické požadavky pro prvovýrobu a související postupy uvedené v příloze I části A nařízení EP a R (ES) č. 852/2004. Ověřuje, zda PPP do nejvyšší možné míry zajistil, aby produkty prvovýroby byly chráněny před kontaminací s přihlédnutím k jejich pozdějšímu zpracování a zda jím vyprodukované zemědělské výrobky nebo potraviny splňují požadavky na bezpečnost a sledovatelnost potravin dle článku 14, resp. článku 18 nařízení EP a R (ES) č. 178/2002.

U prvovýrobců, kteří čerpají určité typy zemědělských dotací a podpor, rovněž ověřuje dodržování právních předpisů při zemědělském hospodaření v rámci Kontroly podmíněnosti

(Cross Compliance). Kontrolami podmíněnosti je ze strany SZPI ověřováno dodržování povinných požadavků na hospodaření PPH 4/1-7 uvedených v Příloze II nařízení EP a R (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky, a to v člancích 14, 17, 18, 19 nařízení EP a R (ES) č. 178/2002.

V roce 2018 bylo provedeno celkem 579 kontrol, při kterých bylo prověřeno celkem 427 provozoven provozujících prvovýrobu. Požadavky na bezpečnost potravin byly hodnoceny ve 402 případech, na hygienické podmínky v 92 případech. V 340 případech bylo ověřováno splnění základních povinností ze strany PPP (zejména zahájení výkonu činnosti), v 396 případech požadavky na sledovatelnost dle nařízení EP a R (ES) č. 178/2002, jakostní požadavky v 18 případech a požadavky na označování ve 21 případech.

V rámci provedených úředních kontrol u prvovýrobců nebyly v 10 případech dodrženy požadavky stanovené právními předpisy.

V roce 2018 bylo provedeno 317 kontrol podmíněnosti v oblasti veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin. Při kontrolách podmíněnosti bylo v jednom případě zjištěno porušení kontrolovaných požadavků.

Kontrola ozařovny

Na území ČR byly ošetřovány potraviny a suroviny ionizujícím zářením v jediné schválené ozařovně na ozařování potravin, ve společnosti Bioster, a.s., Veverská Bítýška.

Ve společnosti Bioster, a.s. proběhly v roce 2018 ze strany SZPI celkem dvě kontroly, při kontrole nebyly zjištěny skutečnosti vedoucí k odejmutí povolení k ozařování potravin.

V roce 2018 bylo ošetřeno ozařovnou Bioster, a.s. celkem 17,4 tun potravin a surovin. Absorbovaná dávka záření byla v rozpětí 2,99 - 9,98 kGy. Veškeré výsledky kontrol jsou hlášeny Evropské komisi v pravidelných ročních intervalech.

Zařízení používané k ozařování potravin ve společnosti Bioster, a.s. je v souladu se zákonem č. 263/2016 Sb., Atomový zákon, zdrojem ionizujícího záření (ZIZ), k jehož používání je potřeba povolení. Vydání povolení k používání ZIZ je v kompetenci Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB), který na uvedeném pracovišti vykonává rovněž kontrolní činnost z hlediska zajištění radiační ochrany, zabezpečení radionuklidového zdroje a zvládání radiační mimořádné události.

Společnost Bioster, a.s., je držitelem povolení SÚJB čj. 6243/2011 ze dne 21. 3. 2011 k provozu pracoviště III. kategorie s průmyslovým ozařovačem a povolení SÚJB čj. 3415/2011 ze dne 28. 2. 2011 k nakládání se zdroji ionizujícího záření způsobem používání.

Kontrola obchodu

Cílem kontrol obchodu s potravinami bylo především posoudit dodržování ustanovení příslušných právních předpisů týkajících se požadovaného způsobu prodeje, šarží prodávaného zboží, dále požadavků na osobní a provozní hygienu a požadavků na systémy vnitřní kontroly prodejců se zaměřením na bezpečnost potravin (především požadavky nařízení (ES) č. 852/2004, v platném znění). Inspektoři rovněž kontrolovali, jak prodejci dodržují své vlastní kontrolní postupy založené na zásadách HACCP.

Inspektoři SZPI uskutečnili v roce 2018 celkem 25 067 kontrol provozoven v maloobchodní síti a 1 876 kontrol bylo provedeno ve velkoskladech. 668 kontrol náleželo internetovému obchodu. Kontrolovány byly zejména ty povinnosti, které mohou prodejci přímo ovlivnit, což představuje například bezpečnost potravin v souvislosti s podmínkami skladování, dodržování teplotních režimů u chlazených a mražených potravin, dodržování hygienických požadavků při prodeji potravin, správnost údajů uváděných při prodeji nebalených

či zabalených potravin, vybavení prodejen podle sortimentu prodávaného zboží, dodržování dat použitelnosti a minimální trvanlivosti apod. Kontrola prověřila celkem 14 775 provozoven potravinářských podniků zabývajících se prodejem potravin v maloobchodu, 879 provozoven velkoobchodních potravinářských podniků. I v obchodní sféře musely být některé provozovny kontrolovány v daném roce vícekrát, a to ze stejných důvodů jako tomu bylo u výrobců.

Při pohledu vzorky šarží jednotlivých komodit v obchodní síti byla kontrola v roce 2018 zaměřena nejvíce na čerstvou zeleninu a čerstvé houby, a to jak na výrobky z tuzemska, tak zejména na ty ze zahraničí. Komoditami s častější frekvencí kontrol v roce 2018 pak také byly čerstvé ovoce a masné výrobky. Avšak náležitá pozornost byla zaměřena také na další komodity (např. víno a pekařské výrobky), které jsou významné z pohledu spotřebního koše, popřípadě se vyskytl jiný důvod věnovat jim zvýšenou kontrolní pozornost. Značná pozornost byla také věnována kontrole hygienických podmínek prodeje a kontrole systémů bezpečnosti potravin založených na zásadách HACCP. Velká pozornost byla věnována odběru vzorků v hygieně provozovatelů potravinářských podniků (např. stěry z prostředí). Nedílnou součástí kontrol SZPI v roce 2018 bylo posouzení úrovně sledovatelnosti. Pokud však byly v obchodní síti zjištěny nedostatky, které evidentně nevznikly jako důsledek nesprávného postupu prodejce, ale byly způsobeny pochybením některého z dodavatelů výrobků (jako je třeba neodpovídající označení balených výrobků, některé typy porušení bezpečnosti potravin anebo případy falšovaných potravin), sloužily pak především jako podněty k dořešení takových případů v místě jejich vzniku – tedy u zpracovatele, balírny, předchozího distributora nebo u dovozce.

Kontrola internetového obchodu

Kontrola dodržování požadavků potravinového práva a předpisů týkajících se ochrany spotřebitele a reklamy při prodeji potravin prostřednictvím internetových obchodů včetně prodeje prostřednictvím sociálních sítí probíhala kontinuálně v průběhu celého roku. SZPI při kontrole využívá jak standardní nástroje a metody, tak specifické zákonné oprávnění k provedení kontrolního nákupu.

Ke konci roku 2018 bylo v informačním systému SZPI zaregistrováno 1 656 provozovatelů potravinářských podniků nabízejících potraviny prostřednictvím internetového obchodu, ať už se skladem nebo bez skladu. Inspektoři SZPI provedli v roce 2018 celkem 668 kontrol přímo zaměřených na internetový prodej. Z tohoto počtu byla v 90 případech kontrola realizována včetně kontrolního nákupu z příslušných e-shopů nebo sociálních sítí. Velké množství kontrol bylo provedeno na základě podnětů spotřebitelů.

Internetový prodejce nabízející potraviny je z hlediska potravinového práva považován za provozovatele potravinářského podniku a SZPI proto kontroluje, zda prostřednictvím internetu na trh uvádí bezpečné a jakostní potraviny a dodržuje ostatní požadavky (hygiena, způsob přepravy, skladování a manipulace s potravinami, oznámení o zahájení činnosti aj.). Velká pozornost je věnována také kontrole uváděných informací o potravinách včetně nepovolených zdravotních a výživových tvrzení a kontrole nekalých obchodních praktik.

Největší zastoupení při kontrole internetového prodeje měly v roce 2018 opět doplňky stravy. Tyto výrobky např. na hubnutí, růst svalů, klouby nebo proti alkoholismu jsou často nabízeny na webových stránkách v českém jazyce za české koruny, ale dodavatel mnohdy sídlí mimo území kompetence českých kontrolních úřadů, SZPI na svých webových stránkách vytvořila a postupně aktualizuje seznam těchto potenciálně rizikových webových stránek.

Kontroly medu

V roce 2018 bylo odebráno 81 šarží medu, u 30 z nich byla jako původ medu uvedena Česká republika, u 35 šarží šlo o „směs medů ze zemí EU a zemí mimo EU“, u 2 šarží o „směs medů ze zemí mimo EU“, u 1 šarže o med z EU a u ostatních 13 šarží byly uvedeny jiné konkrétní

země než je ČR. Z celkového počtu odebraných šarží již nevyhovělo 40, u 16 šarží byla na obale uvedena jako původ medu Česká republika, ale z toho se u 5 šarží se jednalo o med neexistujících společností.

U 50 odebraných šarží byla jako země výroby uvedena ČR, u 8 šarží nebyla země výroby uvedena, u 23 šarží byl med vyroben mimo území ČR. Ze 40 nevyhovujících šarží jich bylo 21 vyrobeno v ČR, u 5 šarží nebyla země výroby uvedena a 14 šarží medu bylo vyrobeno v jiné zemi, než je ČR.

Nejčastěji zjišťovaným nedostatkem byla příliš nízká aktivita enzymu diastáza, která byla zjištěna u 23 šarží. U 10 šarží byl zjištěn nadlimitní obsah hydroxymethylfurfuralu (HMF), u 16 šarží nevyhovující botanický původ medu, u 7 šarží bylo zjištěno klamání ohledně geografického původu medu, u 8 šarží neodpovídala vodivost druhu medu uvedenému na obale. U 4 šarží byl med dobarven barvivem E150d, u 7 šarží byly zjištěny cizí cukry, z toho se ve 4 případech jednalo o nadlimitní obsah sacharózy. U 1 šarže nevyhověl součet glukózy a fruktózy a u 1 šarže byl vyšší obsah látek nerozpustných ve vodě, než je povoleno. U některých šarží nevyhovělo více parametrů zároveň.

Kontrola charakteristických vlastností **olivových olejů**

Dle nařízení Komise (EHS) č. 2568/91 musí každý členský stát zajistit ověřování údajů deklarovaných na etiketě olivových olejů. Minimální počet kontrolovaných šarží je závislý na množství olivového oleje uváděného na trh, ale protože kontroly v předešlých letech ukázaly vysoké procento nevyhovujících šarží, bylo v roce 2018 zkontrolováno šarží více, konkrétně 26. Cílem kontrol bylo prověřit, zda extra panenské a panenské olivové oleje splňují fyzikální a chemické parametry, dále bylo provedeno také senzorické hodnocení a u kontrolovaných osob rovněž prověřeno, zda mají zavedeny systém a postupy pro sledovatelnost potravin.

U všech olejů byly provedeny analýzy, které mají mj. prokázat případné falšování olivových olejů jinými druhy olejů, přičemž všechny tyto výsledky byly vyhovující.

U kontrolovaných olejů bylo dále provedeno senzorické hodnocení, které slouží k potvrzení deklarované kategorie olivového oleje (v tomto případě byly všechny oleje deklarovány jako extra panenské). Z 26 hodnocených šarží bylo 7 vyhodnoceno jako nevyhovující. Oproti letem předešlým, kdy jako nevyhovující bylo vyhodnoceno i více než 50 % hodnocených extra panenských olivových olejů, došlo v roce 2018 k dalšímu snížení počtu nevyhovujících – na 27% (v roce 2017 to bylo 35 % nevyhovujících). Zvýšený dozor nad olivovými oleji tedy má pozitivní dopad na sortiment nabízený spotřebitelům. Přesto výsledky kontrol stále ukazují na to, že se do ČR, která není produkční zemí olivového oleje, dovážejí oleje, které často neodpovídají deklarované kategorii olivového oleje.

Kontrola potravin (surovin) zaměřená na přítomnost **genetické modifikace**

SZPI má v JIVVPK zařazenu pravidelnou celoroční tematickou kontrolu potravin (surovin), které mohou obsahovat nebo být vyrobeny z geneticky modifikovaných plodin - zejména kukuřice, sóji, rýže a papáje.

V rámci kontrol se zaměřením na přítomnost genetické modifikace realizovaných v roce 2018 bylo v Národní referenční laboratoři pro identifikaci GMO a DNA fingerprinting - VÚRV analyzováno celkem 43 vzorků potravin (surovin): 10 vzorků sóji a sójových výrobků, 14 vzorků rýže a produktů z rýže, 14 vzorků kukuřice a výrobků z kukuřice, 3 vzorky čerstvé papáje a 2 vzorky lněného semínka.

Cílem kontrolní akce bylo zejména ověřit, zda nejsou v České republice na trh uváděny potraviny obsahující nebo vyrobené z dosud nepovolených geneticky modifikovaných odrůd sóji, kukuřice, rýže a papáje, které nejsou v EU schváleny pro použití v potravinách. Současně

byla ústředně řízená akce zaměřená rovněž na prověření zvláštních požadavků na označování a sledovatelnost stanovených v nařízení (ES) č. 1829/2003 a nařízení (ES) č. 1830/2003.

V rámci ústředně řízené kontroly byla u jednoho vzorku zjištěna přítomnost genetické modifikace, která nebyla schválena pro potraviny na základě nařízení (ES) č. 1829/2003. Informace o tomto záchytu byla oznámena v systému RASFF.

Kontrola ekologické produkce

SZPI byla Ministerstvem zemědělství pověřena kontrolami pravidel ekologické produkce ve 3. čtvrtletí roku 2016.

V roce 2018 provedla SZPI při kontrolách ekologické produkce celkem 231 kontrolních vstupů u 130 kontrolovaných osob. Pochybení bylo zjištěno celkem ve 2 případech. V prvním případě šlo o e-shop, který nebyl registrován v kontrolním systému ekologické produkce, ve druhém případě pak o konvenční potravinu, která byla neoprávněně označena výrazem odkazujícím na ekologický způsob produkce.

Cílem kontrolní akce bylo ověření dodržování pravidel ekologické produkce, která jsou stanovena nařízením (ES) č. 834/2007, nařízením (ES) č. 889/2008, nařízením (ES) č. 1235/2008, zákonem č. 242/2000 Sb. a vyhláškou č. 16/2006 Sb. Z větší části byly kontroly zaměřeny na maloobchodní prodejce, neboť v předchozích člancích řetězce provádí kontroly rovněž pověřené soukromé kontrolní organizace.

Potraviny ošetřené ionizujícím zářením

SZPI se pravidelně věnuje kontrole potravin potenciálně ošetřených ionizujícím zářením a o výsledcích informuje Evropskou komisi. Cílem kontrolní akce je ověřit, zda jsou ošetřené potraviny řádně označeny a zda jsou ošetřovány pouze potraviny, u nichž to povolují právní předpisy.

Z celkového počtu 22 analyzovaných šarží potravin se podařilo ověřit ozáření u 17 šarží. Jedna šarže nevyhověla. Jednalo se o doplněk stravy - Suns Chitosan Fat Blocker žensh sibiřský, u vzorku se prokázalo ošetření ionizujícím zářením. Jedná se o potravinu, jejíž složku uvedenou ve složení je možno ozářit v souladu s vyhláškou, informace o ošetření ionizujícím zářením nebyla přitom uvedena na obale. U pěti vzorků potravin nebylo možné ošetření ionizujícím zářením ověřit, nebylo možné z nich izolovat dostatečné množství křemičitých minerálů.

Audity u provozovatelů potravinářských podniků

Audit je jedna z forem kontroly SZPI, jejímž cílem je prověřit funkčnost systémových opatření provozovatelů potravinářských podniků (dále jen PPP). Od roku 2008 jsou audity PPP využívány systematicky a od tohoto roku pravidelně vzniká program auditů obsahující seznam PPP, které budou v daném kalendářním roce auditovány.

V roce 2018 inspektoři SZPI uskutečnili celkem 75 auditů PPP. Pokud se týká místa kontrolních akcí, tak bylo auditováno 121 pracovišť. Audit PPP tak v některých případech zahrnoval prověření více jak jedné provozované potravinářské činnosti. Nejčtenějšími auditovanými činnostmi byla výroba potravin (byla součástí 89 auditů; zvláště obory „Pekařské výrobky“ – 14, či „Studená kuchyně“ – 9). Následují auditované ostatní činnosti, především ty obchodní (byly součástí 20 auditů; zvláště obor „Velkosklady“ – 8, a také „Maloobchod“ - 4) následované auditovanými činnostmi ve společném stravování (14; zvláště pak obor „Restaurace“ - 11).

Systém rychlého varování (Rapid Alert System for Food and Feed – RASFF)

V roce 2018 bylo prostřednictvím NKM RASFF distribuováno **celkem 2 811** oznámení, tj. 191 originálních oznámení **týkajících se ČR** a souvisejících 2 620 dodatečných informací.

ČR odeslala do systému RASFF celkem 47 originálních oznámení. 43 případů se týkalo kontroly trhu a z toho 28 případů spadalo do kompetence SZPI. V čtyřech případech se jednalo o kontrolu dovozu. Druhou kategorií jsou oznámení přijatá systémem RASFF. V nich figurují produkty vyrobené v ČR, distribuované přes ČR nebo ty, které byly dodány ze zahraničí na český trh.

V roce 2018 **přijala ČR** celkem 144 originálních oznámení, z toho 83 oznámení spadalo do kompetence SZPI.

Nad rámec případů, které se bezprostředně týkají ČR, rozeslalo NKM RASFF v roce 2018 12 informativních oznámení v kategorii Novinka, včetně souvisejících dodatečných informací.

Více viz Bod 4.3.4. Odd. 3.13. JIVVPK.

Systém správní pomoci a spolupráce (AACS)

SZPI je národním kontaktním místem pro systém správní pomoci a spolupráce (NKM AACS) a styčným místem zajišťujícím výměnu informací týkajících se možných nedodržení s použitím klamavých podvodných praktik v rámci sítě Food Fraud Network.

Více viz Bod 4.3.4 Odd. 3.13 JIVVPK.

Za rok 2018 bylo prostřednictvím NKM AACS distribuováno celkem 441 zpráv, žádostí a reakcí. ČR **odeslala** celkem **30** případů, z toho 16 případů šetřila SZPI. Z jiných členských států bylo systémem AACS **přijato 67** případů, z toho 44 spadalo do kompetence SZPI. Přenos informací mezi ČR a ostatními členskými státy probíhal také formou bilaterální e-mailové komunikace.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů potravinářských a krmivářských podniků a ostatních příslušných výrobců a provozovatelů podniků

V roce 2018 uložila SZPI celkem 12 397 zákazů v celkové výši 53 625 509,- Kč. Z toho u výrobců potravin bylo uloženo celkem 49 zákazů v celkové výši 124 655,- Kč, v obchodech bylo uloženo 6 730 zákazů v celkové výši 40 272 773,- Kč na šarže tuzemského původu a 5 517 zákazů v celkové výši 13 232 187,- Kč na šarže zahraniční. K potravinářským výrobkům, u nichž byly zakazy nejčastěji ukládány, patřily mléčné výrobky (uloženo celkem 2 492 zákazů v celkové výši 302 195,- Kč a masné výrobky (uloženo celkem 2 370 zákazů v celkové výši 426 692,- Kč). Z ostatních oborů pak následovala čokoláda a cukrovinky (1 071 zákazů v celkové výši 539 171,- Kč), pekařské výrobky (uloženo 806 zákazů v celkové výši 282 279,- Kč) a studená kuchyně, u níž bylo uloženo 651 zákazů v celkové výši 57 854 Kč.

Největší finanční objem zákazů (33 503 921 Kč) byl uložen v oboru víno a v oboru čerstvé ovoce (13 655 216 Kč). Za zmínku stojí finanční objem zákazů v oboru luštěniny, olejnatá semena, jejichž výše dosáhla 2 048 534 Kč, a dále v oboru čokoláda, cukrovinky s finanční výši zákazů 539 171 Kč.

V roce 2018 bylo pravomocně skončeno 2 216 správních řízení vedených s provozovateli potravinářských podniků, v nichž byly uloženy pokuty v celkové výši 100 594 000,- Kč.

Ve správních řízeních o deliktech provozovatelů potravinářských podniků byla rovněž uložena povinnost nahradit náklady správního řízení v celkové výši 1 012 000,- Kč.

Nejvíce pokut ve správním řízení bylo uloženo za porušení následujících ustanovení právních předpisů (v závorce je uveden počet případů):

čl. 4 nařízení (ES) č. 852/2004 – nedodržení hygienických požadavků při uvádění potravin do oběhu (1093);

čl. 5 nařízení (ES) č. 852/2004 – nedodržování postupů založených na zásadách HACCP (431);

čl. 14 nařízení (ES) č. 178/2002 – uvádění na trh potravin škodlivých pro zdraví nebo nevhodných k lidské spotřebě (271);

čl. 16 nařízení (ES) č. 178/2002 – uvádění do oběhu klamavě označených potravin (9);

čl. 7 nařízení (EU) č. 1169/2011 – uvádění zavádějících informací (505);

§ 3 odst. 1 zákona o potravinách – porušení povinností provozovatele potravinářského podniku (235);

§ 10 odst. 1 písm. b) zákona o potravinách – uvádění do oběhu potravin s prošlým datem použitelnosti (859)

§ 3 odst. 1 písm. k) zákona o potravinách – nedodržení stanovené teploty při uchovávání potravin (59);

§ 10 odst. 2 zákona o potravinách – neoddělené umístění a označení potravin s prošlým datem minimální trvanlivosti (645);

§ 3 odst. 1 písm. q) zákona o potravinách – neprodlené nevyřazení nevyhovujících potravin z dalšího oběhu (39);

§ 3 odst. 1 písm. r) zákona o potravinách – nezabezpečení dokladů o původu potravin (154);

§ 27 zákona o vinohradnictví a vinařství – nedodržení požadavků na jakost vína (151);

§ 30 zákona o vinohradnictví a vinařství – řádné nevedení evidenčních knih v odvětví vína (66);

čl. 80 odst. 2 nařízení (EU) č. 1308/2013 – uvádění do oběhu produktů z révy vinné podrobených nepovoleným enologickým postupům (42);

čl. 147 odst. 1 nařízení (EU) č. 1308/2013 – uvádění do oběhu produktů v odvětví vína bez průvodních dokladů (31);

čl. 76 nařízení (ES) č. 1308/2013 – nedodržení požadavků obchodních norem u ovoce a zeleniny (220);

čl. 52 odst. 1 nařízení (ES) č. 607/2009 – uvádění do oběhu produktů v odvětví vína označených v rozporu s nařízením (36).

Tabulka č. 5: Sankce pravomocně uložené v letech 2011 – 2018 za nejčastěji porušovaná ustanovení právních předpisů

Právní předpis	Ustanovení	Počet pravomocně uložených pokut v letech						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
nařízení (ES) č. 178/2002	čl. 14	311	330	327	361	339	236	271
nařízení (ES) č. 178/2002	čl. 16	237	350	357	351	83	22	9
nařízení (ES) č. 178/2002	čl. 18	95	167	211	338	228	108	81
nařízení (ES) č. 852/2004	čl. 4	484	580	809	1 320	1601	1099	1093
zák. č. 110/1997 Sb.	§ 3	208	163	239	312	401	490	877
zák. č. 110/1997 Sb.	§ 8	97	101	128	202	280	179	137
zák. č. 110/1997 Sb.	§ 10 odst. 1 písm. b) / § 10 odst. 1 písm. c)	483	426	620	715	841	642	623
zák. č. 110/1997 Sb.	§ 11 odst. 1 písm. d) / § 10 odst. 2	482	366	536	567	600	391	529
zák. č. 321/2004 Sb.	§ 16	12	21	53	121	76	33	9
zák. č. 321/2004 Sb.	§ 27	52	34	52	78	63	73	151
nařízení (ES) č. 852/2004	čl. 5	156	267	341	508	600	346	431
nařízení (ES) č. 1234/2007	čl. 113a odst. 3*	132	123	195	182	174	141	220
zák. 110/1997 Sb.	§ 6	228	329	338	211	23	6	5
zák. č. 146/2002	§ 11 odst. 1 písm. c)	143	75	147	87	148	112	146
nařízení (ES) č. 1234/2007	čl. 120c odst. 4**	39	41	73	108	72	72	42
nařízení (ES) č. 607/2009	čl. 52 odst. 1	31	45	72	123	76	76	46
nařízení (EU) č. 1169/2011	čl. 7	-	-	-	57	389	389	505

Pravomocně uložené pokuty v roce 2018 (pokuty, které v roce 2018 nabyly právní moci), které dosáhly ve finančním vyjádření největší výše.

- **Pokuta 6 500 000,-** Kč uložena maloobchodnímu řetězci za velké množství přestupků týkající se např. uvádění potravin se zavádějícími informacemi, s prošlým datem použitelnosti atd. a dále přestupků ve vztahu k hygienickým nedostatkům na provozovně.
- **Pokuta 2 250 000,-** Kč uložena maloobchodnímu řetězci za vícero přestupků týkající se např. uvádění potravin se zavádějícími informacemi o množství a složení, nejakostní potraviny atd.
- **Pokuta 1 830 000,-** Kč uložena provozovateli potravinářského podniku, který uváděl do oběhu velké množství vína, přičemž porušil podmínky pro uvedení jeho názvu.

- **Pokuta 1 700 000,-** Kč uložena maloobchodnímu řetězci za vícero přestupků týkající se např. uvádění potravin s prošlým DP, nejakostních potravin a přestupků v oblasti hygieny atd.
- **Pokuta 1 485 000,-** Kč uložena maloobchodnímu řetězci za vícero přestupků např. uvádění potravin nevhodných k lidské spotřebě, potravin obsahujících nedeklarovanou alergenní látku, potraviny s prošlým DP a DMT + přestupky týkající se hygieny na provozovně atd.
- **Pokuta 1 450 000,-** Kč uložena maloobchodnímu řetězci za vícero přestupků (uvádění do oběhu potraviny s prošlým datem použitelnosti, nevyhovění jakostních parametrů u potravin, hygiena provozovny).
- **Pokuta 1 400 000,-** Kč uložena provozovateli potravinářského podniku za vícero přestupků, kdy uváděl do oběhu větší množství vína, jež bylo podrobena nepovolenému enologickému postupu.
- **Pokuta 1 400 000,-** Kč uložena maloobchodnímu řetězci za vícero přestupků zejména související s poskytováním zavádějící informace o složení, hmotnosti potravin a výživových hodnot.
- **Pokuta 1 350 000,-** Kč uložena provozovateli potravinářského podniku, který uváděl do oběhu velké množství vína, přičemž porušil podmínky pro uvedení jeho názvu.
- **Pokuta 1 300 000,-** Kč uložena provozovateli potravinářského podniku, který ačkoliv se jednalo o velkého prodejce vína, nevedl řádně evidenci o zásobách a o zpracování vína.

Tabulka č. 6: Přehled o uložených opatřeních a sankcích – SZPI 2012-2018

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Uložená opatření a sankce						
Zákaz výroby a dalšího uvádění do oběhu - počet	15 513	13 895	13 114	12 945	11 837	12 397
Zákaz výroby a dalšího uvádění do oběhu - výše v Kč	32 366 407	16 914 975	46 137 513	18 260 111	28 133 593	53 625 509
Ukončená správní řízení - počet	1 577*	1 861**	2 651**	2 876**	2 172 **	2 216 **
Ukončená správní řízení - výše v Kč	64 271 500 *	99 429 300 **	141 304 500	127 429 500 **	111 450 300 **	100 594 000 **

* včetně pořádkových pokut dle zákona o státní kontrole

** včetně pokut za přestupky/správní delikty podle zákona o kontrole. Data jsou aktuální ke dni 11. 01. 2018.

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

Vzdělávací iniciativy

Pro zaměstnance SZPI jsou každoročně organizovány vzdělávací aktivity s přímým dopadem na zajištění účinného provádění služeb úředních kontrol. Konkrétně se jedná o interní vzdělávací akce a oborové porady pořádané SZPI pro zaměstnance zapojené do kontrolní činnosti, kde renomovaní lektori jak z akademické, tak i komerční sféry, realizují přednášky a semináře na požadovaná témata. Současně se zaměstnanci SZPI také účastní externích vzdělávacích akcí i konferencí, kde získávají především aktuální informace ke kontrolovaným komoditám i vývoji příslušné legislativy. Mezi prioritní témata roku 2018 i nadále patřily bezpečnost potravin, novinky z oblastí jednotlivých kontrolovaných komodit a téma společného stravování.

V roce 2018 se uskutečnilo v oblasti kontrolní činnosti 136 vzdělávacích akcí s účastí 3 351 osob. Zaměstnanci kontrolní sféry se zúčastnili například následujících vzdělávacích akcí:

Název kurzu
Zásady darování potravin - požadavky zákona č. 110/1997 Sb.
Kontrola kvality pitné vody: vlastní zdroje - studny, zásobování menšími vodovody, nádrže na pitnou vodu na výletních lodích poskytujících stravovací služby
Školení a semináře v rámci čerstvé ovoce a zelenina (legislativa, hodnocení jakosti, poznávání vad a škůdců, odběr vzorků)
Kontrola ekologické produkce
Gastrozařízení, zařízení pro maloobchod a malovýrobu
Výroba destilátů - bezpečnost a jakost
Zdravotní a výživová tvrzení
Kontrola chráněných označení a zaručených tradičních specialit
Zaškolení nových inspektorů pro kontrolu objemu čepovaných nápojů
Čaj - od plantáže do šálku - pěstování (oblasti), zpracování, fermentace, druhy, vlastnosti
Pěstování bylin - způsob pěstování, rychlení, ošetřování, balení, distribuce čerstvých "kuchyňských bylin"
Závazné postupy při odběrech úředních vzorků na kontaminanty podle postupů stanovených v právních předpisech EU
Kontrola hygienických požadavků v provozovnách společného stravování, maloobchodu a velkoobchodu
Kontaminanty v potravinách (zaměřeno na pesticidy a mykotoxiny)

Vedle odborných vzdělávacích akcí byly každoročně také realizovány pro inspektory kurzy zaměřené na oblast komunikačních dovedností. Cílem je napomoci inspektorům se lépe orientovat v chování různých osobností, se kterými přijdou při kontrolní činnosti do styku, a tak posílit jejich profesionalitu při jednání s kontrolovanými osobami.

Prokazování falšování potravin

V roce 2018 v souladu s Bodem 4.3.3 Odd. 3.2 JIVVPK proběhla řada kontrol, jejichž součástí bylo prověření, zda nejsou falšovány potraviny, jako je med, doplňky stravy, víno, částečně zkvašený hroznový mošt, čerstvé ovoce, olivové oleje, těstoviny, masné výrobky aj.

Audity

V roce 2018 byly audity u provozovatelů již zavedenou formou úřední kontroly a doplňovaly komplexní kontroly, které však nadále zůstávají páteřními kontrolami SZPI zaměřenými na bezpečnost potravin.

V roce 2018 provedli inspektoři SZPI celkem 48 740 vstupů do provozoven potravinářských podniků (ve výrobě, v maloobchodní síti, ve velkoskladech, ve společném stravování, v prvovýrobě, v celních skladech a v ostatních místech, jako například v internetových obchodech, při přepravě apod. Auditů provozovatelů potravinářských podniků bylo provedeno celkem 75. Z výsledků SZPI za rok 2018 je tak patrné, že audity provozovatelů potravinářských podniků představují pouze 0,15 % z kontrolní činnosti úřadu.

Při srovnání s počtem ostatních hloubkových kontrol (v roce 2018 bylo provedeno 8 048 komplexních kontrol provozovatelů potravinářských podniků) činí 75 auditů PPP jen 0,93 %. Zvolený počet auditů na rok 2018 byl totožný ve srovnání s rokem 2017, což bylo dáno možnostmi kontrolní činnosti SZPI. Audit nicméně zůstává nedílnou součástí kontrolní činnosti SZPI jako metoda, která poskytuje nejen našemu úřadu, ale i auditovaným osobám z řad potravinářských výrobců nejkomplexnější pohled na skutečné fungování potravinářských podniků. I když výrazný vzrůst podílu auditů v dalších letech se vzhledem ke stanoveným zdrojům SZPI nedá očekávat. V roce 2018 proběhla revize vnitřního předpisu SZPI týkajícího se pravidel pro provádění auditů SZPI.

Viz také Bod 4.3.3 Odd. 3.2. JIVVPK.

Komplexní kontroly

V roce 2018 proběhla revize vnitřního předpisu SZPI týkajícího se postupů při provádění komplexních kontrol hygienických podmínek při výrobě a uvádění potravin do oběhu. V samotném textu revize vnitřního předpisu SZPI se projeví zásadní změny související s úpravou metodiky kontroly a následně úpravou nového informačního systému kontrolního a právního (dále jen IS KOPR), a to technicky zajistit prostřednictvím IS KOPR proces plánování komplexních kontrol v takových intervalech, které odpovídají rizikovosti provozu. Nově byla nastavena možnost v odůvodněných případech (např. při uzavření provozovny) stanovit provozovně „režim zvýšeného dozoru“, kdy by se termín další komplexní kontroly nestanovoval na základě výpočtu – obecného algoritmu. Revize provedla úpravu frekvence komplexních kontrol tak, aby byla zvýšena frekvence komplexních kontrol v provozovnách společného stravování, a zároveň aby navržený systém plánování komplexních kontrol respektoval vnitřní limity SZPI pro výkon komplexních kontrol.

Střednědobá koncepce kontroly doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu

V souvislosti s dlouhodobě problematickou situací v oblasti prodeje doplňků stravy je potřeba posílit kontrolu doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu, zvýšit informovanost provozovatelů potravinářských podniků a upravit zásady vzájemné součinnosti MZd, MZe a SZPI. Za tímto účelem byla v rámci SZPI sestavena pracovní skupina, jejímž úkolem je sjednocovat kontrolní postupy, navrhovat systémová opatření, určovat priority kontroly, poskytovat odbornou pomoc a konzultace při řešení složitých případů.

Intenzivní kontroly SZPI v této oblasti se prioritně zaměřují na takové potraviny, které nebyly notifikovány MZe (doplňky stravy), resp. MZd (potraviny pro zvláštní výživu), dále především na doplňky stravy obsahující složky, jejichž použití v doplňcích stravy je zakázané nebo omezené právními předpisy a doplňky stravy obsahující farmakologicky účinné látky, které nejsou deklarovány ve složení výrobku nebo jejichž množství představuje ohrožení zdraví spotřebitelů.

Zvláštní pozornost je věnována rovněž zdravotním a výživovým tvrzením, a to zejména z pohledu neschválených zdravotních tvrzení, léčebných tvrzení, tvrzení týkajících se vývoje a zdraví dětí a tvrzení o snížení rizika onemocnění.

Předmětem kontrol SZPI je rovněž přítomnost dosud neschválených nových potravin. Jedním z důležitých cílů koncepce je zvýšit frekvenci a intenzitu kontrol doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu nabízených prostřednictvím internetových obchodů, které se v předchozím období ukázaly jako rizikové z hlediska nabídky nebezpečných potravin a rovněž z hlediska klamání spotřebitelů.

SZPI usiluje o zvýšení ochrany zájmů spotřebitelů rovněž alternativními cestami, jejichž cílem by mělo být zlepšení povědomí spotřebitelů o možných rizicích spojených s prodejem doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu, zejména při prodeji přes internet. Webové stránky SZPI jsou jedním z účinných nástrojů, které SZPI využívá k informování provozovatelů potravinářských podniků o platných právních předpisech nebo zjištění nebezpečných výrobků. Závažná zjištění nebezpečných a klamavě označených výrobků jsou rovněž umisťována na webu SZPI v sekci Potraviny na pranýři.

Viz Bod 4.3.3 Odd. 3.2 JIVVPK.

Metodika pro kontroly v provozovnách společného stravování

V souvislosti s novou kompetencí SZPI ke kontrole v provozovnách společného stravování byla formou revize relevantních vnitřních předpisů SZPI upravena metodika kontroly tak, aby vnitřní předpisy SZPI postihovaly specifika kontrol ve společném stravování.

Více viz Bod 4.3.3 Odd. 3.2. a Bod 4.3.3. Odd. 3.11. JIVVPK

Spolupráce s ostatními úřady a institucemi v ČR

SZPI dlouhodobě spolupracuje s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v rámci systému ProCoP při poskytování informací podnikatelům o požadavcích na výrobky a o fungování vnitřního trhu v oblasti volného pohybu potravin. Inspekce se aktivně zapojovala do řešení případů týkajících se zjištění nekalých obchodních praktik, včetně nekalých obchodních praktik použitých vůči spotřebitelům pocházejícím z jiných členských států EU (prostřednictvím elektronického komunikačního systému CPCS – Consumer Protection Cooperation System). SZPI je taktéž zapojena do systému SOLVIT, v němž členské státy spolupracují při účelném řešení problémů, jež vznikají v důsledku nesprávné aplikace právních předpisů v oblasti vnitřního trhu ze strany orgánů veřejné moci.

Velmi úzká spolupráce při výkonu úředních kontrol je průběžně realizována se Státní veterinární správou. Jedná se především o kontrolu nevyhovujících potravin živočišného původu u jejich výrobců či dovozců zjištěných ze strany SZPI v obchodní síti nebo jsou SZPI předávány ze strany SVS adekvátní informace o kontrolních zjištěních učiněných u výrobců.

Permanentní spolupráce na vysoké úrovni je mezi SZPI a Generálním ředitelstvím cel při kontrolách potravinářských komodit dovážených ze třetích zemí. Časté a účinné jsou společné kontroly zaměřené na původ dováženého nebo přepravovaného vína.

Z dalších dozorových orgánů lze uvést i spolupráci s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským při kontrolách prováděných u prvovýrobců a dále pak kontroly SZPI prováděné na základě analýzy údajů Registru vinic, který Ústav vede.

Úzkou spolupráci SZPI udržuje se Státním zdravotním ústavem ohledně hodnocení rizika potravin a se Státním ústavem pro kontrolu léčiv při řešení výrobků deklarovaných zejména jako doplňky stravy, které hraničí s léčivy.

Inspekce pokračovala ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví, na jehož činnost navazuje v rámci kontrol dodržování práv duševního vlastnictví, a to zejména kontrol chráněných zeměpisných označení potravin a chráněných označení původu potravin.

Radiační monitoring

V členských státech EU je organizován monitoring výskytu radiace, který zahrnuje složky životního prostředí (půda, voda, ovzduší) a celý potravinový řetězec (rostliny, krmiva, zvířata, potraviny). SZPI je členem Celostátní radiační monitorovací sítě a spolupracuje se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB) v monitorování radioaktivní kontaminace (aktivita radionuklidu ¹³⁷Cs) na celém území ČR.

Ochrana spotřebitele

V oblasti ochrany spotřebitele má SZPI úzké odborné kontakty. SZPI je aktivním členem Odborné sekce Kvalita v ochraně spotřebitele Rady kvality České republiky a rovněž je členem pracovní skupiny Potraviny a spotřebitel České technologické platformy pro potraviny.

V roce 2018 spolupracovala SZPI se Státní správou hmotných rezerv (SSHR) při poskytování informací při záměru pořízení hmotných rezerv, konkrétně trvanlivých potravin (surovin) rostlinného původu při jejich naskladnění do úložišť SSHR.

SZPI navázala v roce 2018 spolupráci se zájmovým sdružením právnických osob CZ.NIC (správce domény CZ) v oblasti identifikace kontrolovaných osob v rámci kontroly internetového obchodu.

Spolupráce s dalšími organizacemi

V průběhu roku 2018 SZPI dále spolupracovala v různých oblastech potravinářství, zemědělství a potravinového práva těmito organizacemi:

- Potravinářská komora ČR
- Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR
- Státní zdravotní ústavy (SZÚ)
- Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)
- Fakulta zahradnická Mendelovy univerzity v Brně
- Masarykova univerzita v Brně
- Fakulta potravinářské a biochemické technologie VŠCHT v Praze
- Fakulta veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity Brno
- Česká asociace pro speciální potraviny (ČASP)
- Společnost pro bezlepkovou dietu, o. s.
- Klub celiaků Brno
- Zelinářská unie Čech a Moravy
- Ovocnářská unie České republik
- Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i.
- Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
- Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův brod, s. r. o.
- Český svaz pivovarů a sladoven
- Českomoravský svaz minipivovarů
- Unie destilátérů
- Český svaz zpracovatelů masa v Praze
- Českomoravský svaz mlékárenský v Praze
- Českomoravská komora odborových svazů – Odborná sekce Kvalita v ochraně spotřebitele
- Sdružení českých spotřebitelů, z.ú.
- Českomoravská drůbežářská unie, o. s.
- Sdružení drůbežářských podniků
- Česká technologická platforma pro potraviny (ČTPP) – pracovní skupina Potraviny a spotřebitel
- Časopis MASO

Více viz Bod 4.3.3 Odd. 3.7 JIVVPK.

Zajištění dalších zdrojů

Informačně komunikační infrastruktura SZPI je tvořena komplexním souborem technologií od prověřených dodavatelů, na různých platformách zaměřených na procesní i datovou integraci heterogenních softwarových systémů a aplikací provozovaných v několika podsystémech se specifickým řešením.

Systémy jsou integrovány v osmi lokálních sítích, které jsou propojeny pomocí virtuální privátní sítě na bázi stabilní hybridní technologie MPLS. Tato je centrálně spravována a proaktivně provozně i bezpečnostně monitorována moderními HW a SW prostředky. V lokálních sítích na všech lokalitách jsou v síťové infrastruktuře začleněna výkonná síťová zařízení FortiGate, která zajišťují komplexní ochranu sítě SZPI a ochranu internetové konektivity proti bezpečnostním hrozbám. Tím je zabezpečena vysoká spolehlivost a kvalita síťových spojení a služeb, kam patří i hlasové služby pevné sítě, které jsou realizovány na platformě IP telefonie.

Nad informačně komunikační infrastrukturou SZPI je provozován provozní dohledový systém PRTG a výkonný systém bezpečnostního monitoringu IBM Security QRadar SIEM, který je doplněn o funkcionality Nessus.

V loňském roce došlo k dokončení realizace kompletní výměny zastaralé strukturované kabeláže na jednotlivých inspektorátech, čímž byla dokončena koncepce modernizace v rámci celé SZPI na jednotnou kategorii Cat. 6.

Ve spojení s narůstajícími požadavky na provoz sítě a plynulé zvyšování její zátěže byla zajištěna záložní sekundární linka mimo dodavatele primárního připojení tak, aby byly potřeby úřadu plně pokryty i v případě výpadku jednoho z dodavatelů.

Z hardwarového rozšíření a pravidelných obnov byla dále pořízena nová multifunkční zařízení, aby byl zajištěn plynulý provoz úřadu jako celku s přihlédnutím na nové kompetence a personální rozšíření.

Průběžně byly v období roku 2018 prováděny úpravy aplikačního programového vybavení jednotlivých podsystémů informačního systému SZPI v souvislosti s aktuálními požadavky uživatelů, či v souvislosti s požadavky legislativy.

Změny v organizaci nebo řízení příslušných orgánů

V roce 2018 nedošlo na SZPI k výraznějším změnám v organizaci nebo řízení, byly provedeny pouze dílčí organizační změny, spočívající především v přeřazení zaměstnanců v rámci již existujících organizačních útvarů, a v rámci personálních změn došlo i ke změně počtu služebních míst „inspektor“ na počet 277.

Viz také Bod 4.3.2. Odd. 3.5. JIVVPK.

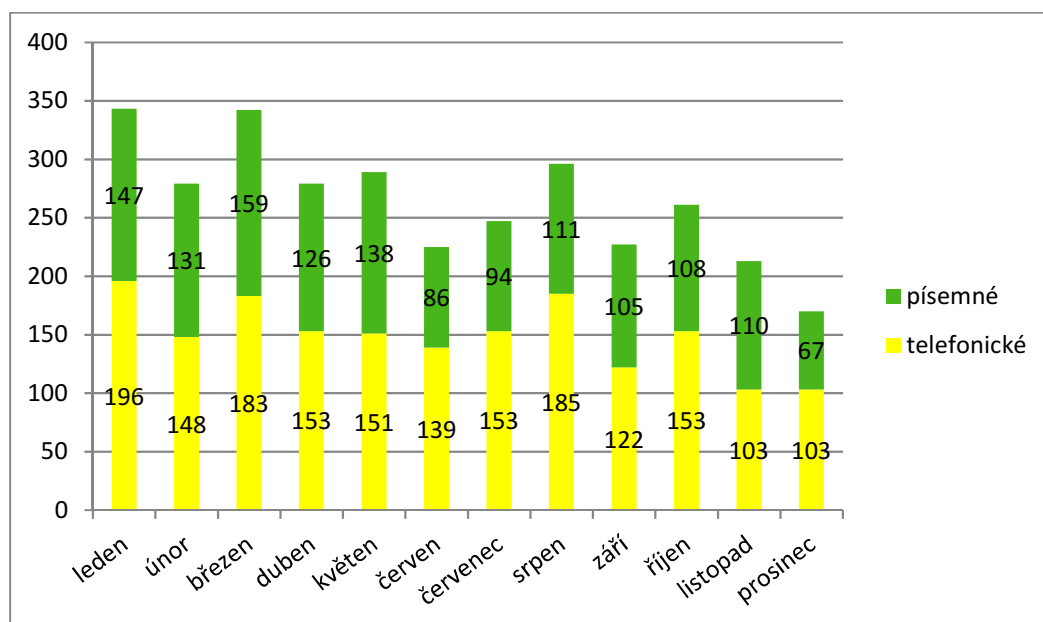
Poskytnutí pokynů nebo informací PPP

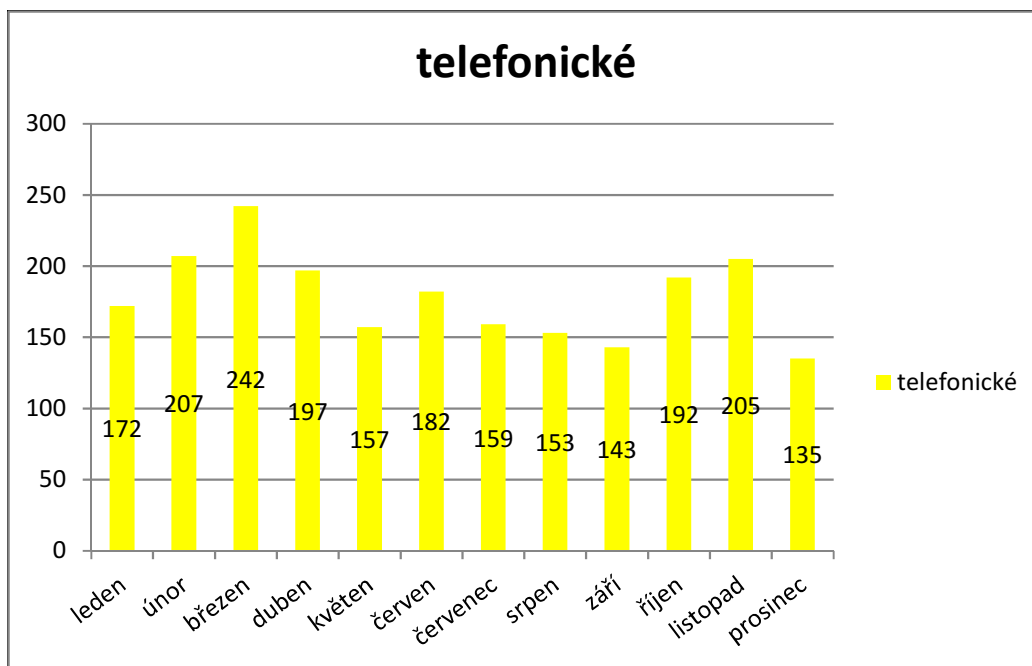
V roce 2018 se na SZPI se svými dotazy obrátilo celkem 6 616 osob a subjektů. Osmdesát procent z nich (celkem 5 376 tazatelů) kontaktovalo Ústřední inspektorát SZPI. Zde Odbor kontroly, laboratoří a certifikace zaevidoval dotazy od celkem 888 nejrozličnějších žadatelů o informace (z nichž 449 bylo podáno písemně, 439 telefonicky). Dále v rámci ÚI SZPI tiskový mluvčí a jeho zástupce obdrželi souhrnně v průběhu celého roku dotazy od 1 317 tazatelů z oblasti médií. Zbývající čtvrtina tazatelů (celkem 1 240 žadatelů o informace) pak pro získání odpovědi na svůj dotaz kontaktovala některý z regionálních inspektorátů SZPI.

V rámci Ústředního inspektorátu SZPI funguje při Oddělení komunikace se spotřebiteli speciální informační telefonní linka a e-mailová adresa, kde jsou vyřizovány nejrozličnější dotazy veřejnosti. V roce 2018 využilo této služby celkem 3 171 tazatelů. Tímto způsobem kontaktovalo SZPI 1 789 žadatelů o informace telefonicky a 1 382 osob písemně. Některé z dotazů byly podány v cizím jazyce. Konkrétně se jednalo o 52 zpráv, a to v angličtině. Nejčastěji se jednalo podnikatele, kteří u SZPI zjišťovali podmínky dovozu potravin do České republiky, zahájení činnosti (často v oblasti veřejného stravování v restauraci či ve stánku), případně se ptali na uvádění doplňků stravy na český trh. Menší část zahraničních tazatelů pak podávala k SZPI podnět ke kontrole nebo se doptávala na hygienické požadavky v různých podnicích z hlediska spotřebitelů.

Nejvíce se na OKS se svými dotazy obraceli podnikatelé (či osoby teprve uvažující o podnikání v oblasti potravinářství) a dále spotřebitelé. V roce 2018 telefonicky kontaktovalo OKS 1 607 podnikatelů a 156 spotřebitelů. Písemnou formu položení svých otázek zvolilo 992 podnikatelů a 347 spotřebitelů. Jako již tradičně spotřebitelé raději používali písemnou komunikaci. Podnikatelé se naopak na OKS obraceli telefonicky, což je z jejich pohledu patrně rychlejší cesta k získání informací. Rozložení množství dotazů určených pro OKS v průběhu roku dle typu komunikace dále přibližuje graf 1.

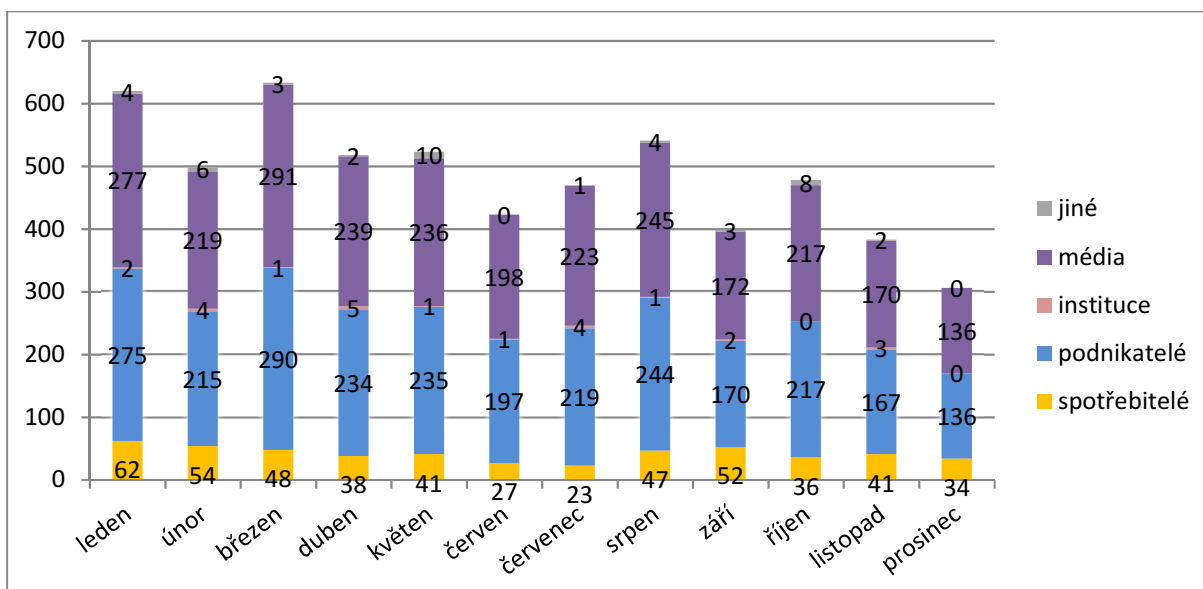
Graf 1: Dotazy veřejnosti směřované na Oddělení komunikace se spotřebiteli ÚI SZPI v roce 2018

Vývoj počtu dotazů směřovaných na Oddělení komunikace se spotřebiteli a tiskovému mluvčímu SZPI v průběhu roku 2018 dle typu tazatele popisuje Graf 2. V rámci kategorie „institute“ se již tradičně jednalo nejčastěji o dotazy živnostenských a finančních úřadů, jiných dozorových organizací (např. Celní správy ČR, krajských hygienických stanic), zástupců obecních úřadů či ministerstev a dále škol (SŠ a VŠ). Skupina „jiné“ pak zahrnuje zejména studenty, žádající o podklady pro své písemné práce a usilující o stáž u SZPI, a dále žadatele o zaměstnání u SZPI.

Graf 2: Dotazy veřejnosti určené Oddělení komunikace se spotřebiteli ÚI a tiskovému mluvčímu SZPI dle typu tazatele v roce 2018

Nejčastější tazatelé, tedy podnikatelé, využívali infolinku a informační e-mail SZPI jako již tradičně k dotazům týkajícím se zahájení činnosti v potravinářství (typicky se jednalo o výrobu bylinných směsí, džemů, sirupů, cukrářskou výrobu a prodej vín). Dále podnikatelé zjišťovali podmínky dovozu potravin z EU i ze třetích zemí (šlo například o dovoz olivových olejů z Řecka a Tuniska, často nejrůznějších potravin z Itálie, Německa a Ukrajiny).

Podnikatelé také od SZPI žádali potvrzení, že jsou u naší instituce registrováni jako podklad pro získání dotací od SZIF. „Evergreenem“ jsou i otázky ke správnému označování potravin. V posledních letech jsou také obvyklé dotazy k zahájení tzv. bezobalového prodeje potravin.

Co se týče spotřebitelů, obvykle se na SZPI obracují s dotazy k označování potravin (výrobce, země původu), s žádostí o rozbor potravin podezřelých zakoupených či doma dlouho skladovaných. V roce 2018 se ve větší míře spotřebitelé také dotazovali na možnosti přinesení vlastních obalů do vinoték či běžných provozoven, kde se setkávali s odmítnutím ze strany prodejců. Častým tématem dotazů této části veřejnosti jsou také problémy s objednáváním a užíváním doplňků stravy, zejména v případě tohoto zboží objednaného online. Spotřebitelé také obvykle citlivě reagují na nejruznější medializované kauzy z oblasti potravin. V průběhu roku 2018 tak ve větší míře kontaktovali SZPI ve vztahu k pesticidům v jablcích či v čajích.

V roce 2018, oproti minulému roku vzrostl počet obdržených žádostí o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Formální požadavky dané žádosti o informace naplnilo celkem 72 dotazů (o 17 žádostí více oproti roku 2017). Z tohoto počtu 19 dotazů obdržely regionální inspektoráty SZPI. Čtyři žádosti bylo rozhodnutím ve správním řízení odmítnuto zcela, sedm žádostí bylo odmítnuto částečně a jedna žádost byla odložena. Stejný systém jako v loňském roce zůstal při vyřizování žádostí o potvrzení informací, jež jsou provozovatelům potravinářských podniků známy (tj. že jsou SZPI vedeni v evidenci a že je u nich prováděna kontrola). Vyřizování uvedených žádostí je nastaveno přes příslušný formulář dostupný všem podnikatelům na www stránkách SZPI. Žádosti tedy již nejsou vyřizovány v režimu zákona č. 106/1999 Sb. Jednalo se o celkem 289 žádostí. Tento počet je zahrnut v celkovém počtu dotazů veřejnosti směřovaných na SZPI.

Pozastavení nebo zrušení rozhodnutí

V roce 2018 nabylo právní moci 162 rozhodnutí ÚI o odvolání proti rozhodnutí inspektorátu o uložení pokuty provozovateli potravinářského podniku, z nichž bylo v 90 případech napadené rozhodnutí potvrzeno, v 55 případech byla provedena změna napadeného rozhodnutí (včetně změn formálního charakteru), v 10 případech bylo napadené rozhodnutí zrušeno a vráceno příslušnému inspektorátu k novému projednání a rozhodnutí, ve 2 případech bylo napadené rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno, v 5 případech bylo odvolání podáno opožděně.

Pozastavení nebo odmítnutí přenesených úkolů

V roce 2018 nedošlo k pozastavení nebo odmítnutí přenesených úkolů.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Strategické cíle v Plánu kontrol (společné i pro oblast 8)

Plnění strategických a operativních cílů stanovených JIVVPK věnovala Státní zemědělská potravinářská inspekce v roce 2018 prioritní pozornost. Tyto cíle se promítají prakticky do všech činností souvisejících s kontrolou a jsou v odpovídající míře zohledněny i v certifikovaném systému managementu jakosti. Lze je identifikovat ve strategických dokumentech SZPI jako je Politika jakosti a Střednědobá koncepce SZPI.

Kontroly dodržování hygienických požadavků v potravinářských provozech (prevence pro zajištění bezpečnosti potravin), kontroly bezpečnosti potravin a ochrana spotřebitele před klamavě prezentovanými a falšovanými potravinami tvořily v roce 2018, stejně jako v letech předchozích, základ jak kontrol plánovaných a organizovaných ústředním inspektorátem, tak i kontrol jednotlivých inspektorátů SZPI.

Do oblasti prevence byly zaměřeny především tzv. komplexní kontroly a audity provozovatelů. Do oblasti bezpečnosti potravin pak plánovaná mikrobiologická kontrola potravin a plánovaná kontrola cizorodých látek v potravinách, z těch dalších např. mimořádná

kontrola zaměřená na rezidua pesticidů v jablkách, provozovny rychlého občerstvení s nabídkou kebabu, gyrosu zaměřená na dodržování mikrobiologických kritérií a hygienických požadavků. Na odhalení falšování se soustředily např. kontroly přírodních polotvrdých sýrů, kontrola výrobků s deklarovaným obsahem wasabi, jahod a meruněk, kontrola masových konzerv a další.

V roce 2018 pokračovaly kontroly prvovýroby, z části realizované rovněž ve fázi kontrol zemědělských produktů před sklizní.

Velká pozornost v roce 2018 byla zaměřena na uplatnění správných postupů při odběrech vzorků (s využitím průběžně novelizovaného interního předpisu stanovujícího zásady odběru a přípravy vzorků surovin, potravin a ostatních výrobků), což lze považovat za důležitý předstupeň naplnění cíle pro systematické odběry vzorků za různými účely jejich prověřování.

Pokračovaly kontroly chráněných označení, rutinní kontroly dovozu potravin rostlinného původu ze třetích zemí a kontroly dodržování pravidel ekologické produkce, zejména u maloobchodních prodejců.

Odpovídající pozornost byla věnována kontrolám prodeje potravin na internetu. Kontrola dodržování požadavků potravinového práva a předpisů týkajících se ochrany spotřebitele a reklamy při prodeji potravin prostřednictvím internetových obchodů včetně prodeje prostřednictvím sociálních sítí probíhá kontinuálně v průběhu celého roku. SZPI při kontrole využívá jak standardní nástroje a metody, tak specifické zákonné oprávnění k provedení kontrolního nákupu.

Průběžně v roce 2018 probíhala kontrola reklamy, což je kompetence stále ještě relativně nová, od srpna 2015.

Velkou část kapacit SZPI opět soustředila do oblasti veřejného stravování. SZPI zde dlouhodobě věnuje velkou pozornost zejména kontrole hygienických požadavků, zaměřuje se také na prověření povinnosti provozovatelů zpřístupnit spotřebitelům informaci o alergenních látkách a na odhalování případů klamání spotřebitele a falšování potravin. V roce 2018 SZPI uskutečnila kontroly, zda nejsou k přípravě pokrmů používány fritovací tuky a oleje vykazující známky nepřijatelného stupně tepelného rozkladu a nejsou vhodné k lidské spotřebě.

V oblasti právních činností se SZPI v roce 2018 podílela na vzniku 4 zákonů, spolupodílela se na vzniku 5 prováděcích vyhlášek k různým zákonům a na tvorbě právních předpisů EU.

Důkazem plnění stanovených operativních cílů v roce 2018 bylo také průběžné informování veřejnosti o výsledcích kontrol různými prostředky, především prostřednictvím webu Potraviný na pranýři, televize, rozhlasu a tiskových zpráv, které jsou dosažitelné na internetových stránkách SZPI. Komunikace SZPI s veřejností je založena na principu transparentnosti a otevřenosti.

Důkazem plnění stanovených cílů byla intenzivní spolupráce SZPI s ostatními úřady státní správy, kdy probíhalo vzájemné poskytování informací, sjednocování metodiky kontrol a předávání podnětů (s Ministerstvem zemědělství, Státní veterinární správou, celními úřady, Státním zdravotním ústavem, krajskými hygienickými stanicemi, Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským atd.). Pokračovala spolupráce i s různými profesními, zájmovými a odbornými institucemi v různých oblastech potravinářství, zemědělství a potravinového práva a intenzivně se v roce 2018 rozvíjela také přeshraniční spolupráce a výměna informací s úřady v jiných zemích.

Na SZPI bylo v roce 2018 zřízeno jednotné kontaktní místo (Single Contact Point), které koordinuje komunikaci probíhající v systémech RASFF a AAC za celou ČR. Rámec systému RASFF tvoří hlášení přímého nebo nepřímého rizika pro lidské zdraví pocházejícího

z potravin, krmiv nebo předmětů ve styku s potravinami a opatření směřujících k odstranění rizikových výrobků z trhu. Účelem AAC je účinné vymáhání potravinového práva ve všech případech, které mají přeshraniční přesah. Pokud výsledky úředních kontrol vyžadují přijetí opatření ve více než jednom ČS, poskytují si příslušné orgány vzájemnou správní pomoc, a to na požádání nebo z vlastního podnětu. SZPI je koordinačním místem v rámci národní sítě kontaktních míst RASFF a sítě styčných míst AAC a administrátorem on-line aplikací pro uživatele z ostatních dozorových orgánů.

Vysoká pozornost byla v roce 2018 věnována informačnímu systému SZPI a jeho technické základně, které vytvářejí zázemí pro operativní, pravidelnou a účinnou kontrolu. V roce 2018 byla pozornost výrazně zaměřena zejména na kybernetickou bezpečnost, k výraznému vývoji došlo na úseku technického vybavení. Zajištěn byl upgrade stávajících a tvorba nových vnitřních předpisů, průběžně byly v období roku 2018 prováděny úpravy aplikačního programového vybavení jednotlivých podsystémů informačního systému. V rámci rozvoje nového IS KOPR probíhaly a probíhají soustavné práce na vývoji funkcionalit.

Více viz Bod 4.3.1. Odd. 3.3 JIVVPK.

V roce 2018 se úspěšně rozvíjel management jakosti. Systém managementu jakosti je neustále zlepšován a každoročně prověřován externí autoritou v rámci dozorových a recertifikačních auditů. V roce 2018 SZPI úspěšně absolvovala dozorový audit systému.

Prioritní pozornost byla věnována rovněž vzdělávání zaměstnanců, včetně vzdělávání v zahraničí. Jeho základem pro rok 2018 byl Plán vzdělávání, který zahrnoval vzdělávání odborné, manažerské, v komunikačních dovednostech, počítačové, jazykové i další druhy vzdělávacích aktivit. O výborné vzdělanosti pracovníků SZPI svědčí i to, že byli v roce 2018 žádanými lektory v zahraničí.

V současné době SZPI taktéž disponuje 94 auditory a manažery bezpečnosti potravin.

Tabulka č. 7: Počet vzdělávacích akcí a počet zaměstnanců SZPI na vzdělávacích akcích v letech 2014 – 2018.

	2014	2015	2016	2017	2018
Počet vzdělávacích akcí	240	271	354	383	347
Počet účastníků SZPI	3 658	4 153	5 291	6 312	6 023

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Tabulka č. 8: Přehled vynaložených přímých prostředků na vzdělávání zaměstnanců SZPI v tuzemsku a zahraničí v letech 2014 – 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Vložené na školení a vzdělávání Kč	3 675 000	4 203 000	3 950 000	5 138 000	5 730 000
Účastnické poplatky na konference Kč	509 000	822 000	666 000	804 000	530 000
Celkem Kč	4 184 000	5 025 000	4 616 000	5 942 000	6 260 000

Data jsou aktuální ke dni 7. 01. 2019.

Na rok 2018 byly naplánovány celkem 4 tematické kontroly, všechny tyto kontroly se dle Plánu uskutečnily.

Na rok 2018 bylo dále naplánováno 10 celoročních kontrol, všechny se uskutečnily. Kromě toho se v roce 2018 uskutečnilo 14 kontrol mimořádných.

Přehled ústředně řízených kontrol, včetně kontrol mimořádných

Tematické kontroly

- Kontrola charakteristických vlastností olivových olejů dle nařízení (EHS) č. 2568/91
- Kontrola povinností při nabízení doplňků stravy podporujících sexuální výkonnost v sexshopech včetně internetového prodeje
- Kontrola ozářených potravin
- Kontrola částečně zkvašeného hroznového moštu (vč. burčáku) a odběry vzorků hroznů, moštů a vody pro tvorbu standardů na stanovení izotopových parametrů produktů

Celoroční kontroly

- Plánovaná mikrobiologická kontrola potravin v roce 2018
- Plánovaná kontrola cizorodých látek v potravinách v roce 2018
- Kontrola potravin (surovin) zaměřená na přítomnost genetické modifikace (GM)
- Kontroly KLASA
- Kontroly Regionálních potravin
- Kontrola ekologické produkce
- Kontrola fritovacích olejů v provozovnách společného stravování
- Kontrola druhu masa se zaměřením na podniky veřejného stravování
- Kontrola prodeje sudového vína ve vinotékách a jiných podobných provozovnách
- Radiační monitoring

Mimořádné kontroly

- Kontrola ovoce a zeleniny a výrobků z nich v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“
- Mimořádná kontrola informační povinnosti dle vyhlášky č. 172/2015 Sb.
- Kontrola oznamovací a uskladňovací povinnosti dle zákona č. 321/2004 Sb.
- Mimořádná kontrola balených vod
- Mimořádná kontrola konopných čajů
- Mimořádná kontrola přírodních polotvrdých sýrů
- Kontrola máku z dovozu se zaměřením na obsah morfinu
- Wasabi, kontrola výrobků s deklarovaným obsahem wasabi
- Mimořádná kontrola reziduí vybraných veterinárních farmak u drůbeže a vajec ze zahraničí
- Mimořádná kontrola českých jahod a meruněk
- Mimořádná kontrola masových konzerv
- Mimořádná kontrola provozoven rychlého občerstvení s nabídkou kebabu, gyrosu zaměřená na dodržování mikrobiologických kritérií a hygienických požadavků
- Kontroly vybraných CHZO a CHOP v tržní síti – kampaň EU
- Mimořádná kontrola reziduí pesticidů v jablkách

Bezpečnost potravin

Pokud se týká kontrolních zjištění se zaměřením na přítomnost cizorodých látek (sumární výsledky z monitoringu cizorodých látek a z dalších kontrol), podíl nevyhovujících vzorků byl v roce 2018 na úrovni 3,6 %.

Tabulka č. 9: Procenta nevyhovujících vzorků na obsah cizorodých látek

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
% nevyhov.	4,5	4,1	4,7	3,6	4,5	5,8	5,3	5,2	4,3	4,3	3,6

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Tabulka č. 10: Výsledky kontroly mikrobiologických požadavků

Rok	Počty vzorků a % nevyhovujících						
	Celkem	Nevhodné k lidské spotřebě		Škodlivé pro zdraví		Nevyhovující na jakost	
		Počet	% N	Počet	% N	Počet	% N
2006	2 908	247	8,5	14	0,48	10	0,34
2007	4 178	350	8,4	33	0,78	3	0,07
2008	3 625	339	9,4	21	0,58	11	0,30
2009	3 491	251	7,2	13	0,37	22	0,63
2010	3 843	245	6,4	7	0,18	11	0,29
2011	4 066	208	5,1	6	0,15	5	0,12
2012	5 293	237	4,4	4	0,08	35	0,66
2013	4 768	387	8,1	4	0,08	18	0,38
2014	4 650	378	8,1	5	0,11	5	0,11
2015	5 899	219	3,7	7	0,12	38	0,64
2016	5 250	217	4,1	15	0,28	52	0,99
2017	5 089	169	3,3	25	0,50	50	0,98
2018	5741	146	2,5	19	0,33	99	1,72

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Z hlediska jednotlivých potravinářských oborů bylo nejvíce šarží, které nebyly po jejich kontrole považovány za bezpečné, zjištěno v masných výrobcích (45 šarží), v mléčných výrobcích (35 šarží) a v čerstvé zelenině (28 šarží).

Klamání spotřebitele

Jedná se zejména o kontroly jakostních znaků v návaznosti na správnost označování potravin; kontroly zaměřené na odhalování falšování, klamání, uvádění spotřebitele v omyl.

Výsledky kontrolovaných analytických ukazatelů - fyzikální a chemické požadavky na jakost a výsledky kontroly označování (počty nevyhovujících šarží) poukazují na určité rozdíly mezi jednotlivými roky 2007 - 2018, ale tyto rozdíly nelze vysvětlovat jako nějaký jednoznačný trend poklesu či vzestupu.

Tabulka č. 11: Počet nevyhovujících šarží

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jakost Analytika	603	585	580	536	588	507	452	396	400	340	272
Označování	2 636	1 849	1 849	1 633	1 856	1 649	1 931	1 710	2 472	1 598	1 753

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Možné důvody zjištěného stavu:

- široké a proměnlivé spektrum znaků, které je třeba sledovat; objevují se nové metody falšování, což vyžaduje nové kontrolní přístupy a zavádění nových laboratorních metod na odhalování falšování,
- dynamická, rychle se měnící situace na trhu s potravinami, objevují se nové způsoby nabízení potravin spotřebiteli v obchodech,
- ne vždy jsou zjištěné nedostatky v označování, popř. v analytickém složení potravin kvalifikovány jako klamání, velice často se jedná „jen“ o chybějící či nesprávně uvedené údaje, aniž by docházelo ke klamání spotřebitele, tedy jde o méně závažná pochybení.

Kontrola hygieny a systémů založených na zásadách HACCP

Výsledky kontroly plnění hygienických podmínek právních předpisů a kontroly systémů HACCP u provozovatelů potravinářských podniků v roce 2018 je zajímavé srovnat s předchozími roky (viz tabulka č. 19). Počet zkontrolovaných provozoven drží SZPI již sedmým rokem nad hranicí 11 000 kontrol (v roce 2018 to představovalo dokonce počet 19 687). Tento setrvalý stav představuje důsledné metodické uplatňování plánu frekvence komplexních kontrol a auditů provozovatelů potravinářských podniků do praxe a je tedy víceméně očekávaný.

Počet zkontrolovaných provozoven v roce 2018 odpovídá novému trendu SZPI zajistit plánováním optimální frekvenci komplexních kontrol a auditů. Pravidelné opakování kontrol vychází z posouzení rizika každé provozovny, a to takovým způsobem, že:

Provozovny klasifikované s vysokým rizikem jsou ze strany inspektorátů SZPI kontrolovány takto:

- výrobci a balírny - alespoň jednou za 18 měsíců;
- společné stravování - alespoň jednou za 24 měsíců;
- ostatní, např. maloobchod - alespoň jednou za 36 měsíců.

Provozovny klasifikované jako středně rizikové jsou ze strany inspektorátů SZPI kontrolovány takto:

- společné stravování - alespoň jednou za 30 měsíců;
- výrobci a balírny - alespoň jednou za 54 měsíců;
- provozovny klasifikované jako středně rizikové, ale s doporučenou četností kontrol z vybraných řad maloobchodu, jsou kontrolovány jednou za 72 měsíců
- ostatní, např. maloobchod - alespoň jednou za 72 měsíců.

Provozovny klasifikované jako málo rizikové jsou ze strany inspektorátů SZPI kontrolovány takto:

- společné stravování - alespoň jednou za 78 měsíců;
- výrobci a balírny - alespoň jednou za 96 měsíců;
- provozovny klasifikované jako málo rizikové, ale s doporučenou četností kontrol z řad maloobchodu, jsou kontrolovány jednou za 120 měsíců.

Nastavení tohoto systému jednoznačně sleduje ustálit roční počet zkontrolovaných provozoven hloubkovými (komplexními) kontrolami na úrovni cca 12 000, což SZPI každoročně ve víceletém plánu kontrol opakovaně deklaruje.

Pozitivní je skutečnost, že se ve srovnání minulých šesti let nezměnil ani v roce 2018 podíl provozoven s porušením právních předpisů v poměru s celkovým počtem zkontrolovaných provozoven. V roce 2018 činil 38,2 %, v roce 2017 činil 35,5 % v roce 2016 to bylo 37,7 %, v roce 2015 35,4 %, v roce 2014 36,6, v 2013 pak 37,7 % a v roce 2012 necelých 34 %, a konečně v roce 2011 necelých 37%. Zůstává také zachován obecně vysoký stupeň zavedení a vedení systémů bezpečnosti potravin založených na zásadách HACCP v ČR, byť tento závěr platí více pro výrobní podniky, než pro maloobchod.

Tabulka č. 12: Výsledky kontroly hygieny a systémů založených na zásadách HACCP

Rok 2018	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	6 467	1 876	25 067	33 410
Počet zkontrolovaných PPP	4 033	879	14 775	19 687
Počet PPP s porušením celkem	1 360	276	5 882	7 518
- z toho typ porušení HACCP	73	3	231	307
- z toho typ porušení obecná hygiena	551	32	1 657	2240
Rok 2017	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	10 493	2 081	27 077	39 651
Počet zkontrolovaných PPP	3 904	718	8 208	12 830
Počet PPP s porušením celkem	1 031	251	3 267	4 549
- z toho typ porušení HACCP	194	18	664	876
- z toho typ porušení obecná hygiena	708	65	1 818	2 581
Rok 2016	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	10 031	2 352	26 292	38 675
Počet zkontrolovaných PPP	3 633	767	6 892	11 292
Počet PPP s porušením celkem	958	249	3 045	4 252
z toho typ porušení HACCP	224	28	627	879
z toho typ porušení obecná	636	65	1 786	2 487
Rok 2015	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	8 897	1 969	21 710	32 576
Počet zkontrolovaných PPP	3 214	676	7 477	11 367
Počet PPP s porušením celkem	960	204	2 855	4 019
- z toho typ porušení HACCP	237	22	617	876
- z toho typ porušení obecná hygiena	644	66	1 600	2 310
Rok 2014	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	9 565	2 665	25 394	37 624
Počet zkontrolovaných PPP	3 490	699	8 548	12 737
Počet PPP s porušením celkem	1 064	222	3 371	4 657
- z toho typ porušení HACCP	247	34	815	1 096
- z toho typ porušení obecná hygiena	727	74	1 833	2 634
Rok 2013	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	9 478	1 728	25 961	37 167
Počet zkontrolovaných PPP	3 482	639	8 192	12 313
Počet PPP s porušením celkem	1 129	193	3 325	4 647
z toho typ porušení HACCP	275	29	883	1 187
z toho typ porušení obecná hygiena	772	78	1 866	2 716
Rok 2012	Výrobci a balírný	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	9 431	1 858	26 088	37 377
Počet zkontrolovaných PPP	3 226	700	7 484	11 410
Počet PPP s porušením celkem	1 006	229	3 013	3 829
z toho typ porušení HACCP	243	37	812	976
z toho typ porušení obecná hygiena	718	73	1 683	2 148

Rok 2011	Výrobci a balírní	Distributoři a dopravci	Maloobchodníci	Celkem
Počet kontrol	9 765	1 867	25 845	37 315
Počet evidovaných PPP	6 930	2 526	20 981	27 754
Počet zkontrolovaných PPP	3 765	737	8 807	11 895
Počet PPP s porušením celkem	1 145	267	3 498	4 392
z toho typ porušení HACCP	280	53	1 293	1 497
z toho typ porušení obecná hygiena	888	111	2 343	2 941

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Sledovatelnost, kontrola dokumentace

Tabulka č. 13: Sledovatelnost, čl. 18 nařízení EP a R (ES) č. 178/2002

Ukazatel	Rok	Četnost kontrol	% nevyh. zjištění
Sledovatelnost čl. 18 nařízení č. 178/2002	2006	1 147	8,3
	2007	3 847	5,6
	2008	6 382	4,96
	2009	12 087	3,5
	2010	14 959	2,1
	2011	13 748	1,3
	2012	12 539	3,1
	2013	15 359	4,5
	2014	14 788	5,3
	2015	15 241	2,6
	2016	15 748	2,3
	2017	17 397	1,4
	2018	18 847	1,4

Data jsou aktuální ke dni 15. 05. 2019.

V roce 2018 je patrné setrvání na snížení počtu nevyhovujících zjištění vzhledem k předchozímu období let 2012 – 2017, jak to vyplývá z tabulky č. 20. Zastavil se jak trend navyšování počtu nevyhovujících zjištění při zvyšování počtu kontrol sledovatelnosti (četnost kontrol), tak i trend každoročního postupného navyšování počtu nevyhovujících zjištění. Navýšení samotných kontrol sledovatelnosti v roce 2018 souvisí se snahou SZPI nejen odhalovat nekalé obchodní praktiky maloobchodních prodejců, ale také se projevilo zaměření na původ potravin v provozovnách společného stravování. V trendu kontrol ve společném stravování (a nejen sledovatelnosti) tak pokračovala SZPI i v roce 2018.

Podněty ke kontrole

Tabulka č. 14: Vyhodnocení **podnětů** ke kontrole

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přijaté podněty	2 383	2 563	3 076	6 098	5 541	4 920	5 334	4 988	4 627	3 929

Data jsou aktuální ke dni 09. 01. 2019.

Jednou z častých kontrol, které SZPI provádí, je řešení podnětů přijatých ze strany spotřebitelů anebo postoupených jinými kontrolními orgány a institucemi. V roce 2018 přijala SZPI celkem 3 929 podnětů, což je o 698 podnětů méně než v roce 2017. Z celkového počtu podnětů bylo 1 288 vyhodnoceno jako oprávněných, 1 925 jako neoprávněných. Zbývající část zatím není uzavřena, nebo byly podněty řešeny jinak, např. postoupením jinému kontrolnímu orgánu nebo instituci.

Podněty se z hlediska jednotlivých komodit nejčastěji týkaly masa a masných výrobků, pekařských výrobků, mléčných výrobků, pokrmů, čerstvého ovoce, čerstvé zeleniny a hub.

Na základě podnětů bylo zkontrolováno celkem 3 687 šarží potravin a výrobků, z nichž nevyhovělo 847 šarží. Z hlediska nejvyššího procentuálního zachytu byly vyhodnoceny jako nejproblematictější následující komodity: masné výrobky, čokoláda a cukrovinky, čerstvá zelenina, čerstvé ovoce a mléčné výrobky.

Velmi vysoký počet podnětů obdržených na SZPI lze hodnotit jako:

- zvyšující se zájem spotřebitelů o potraviny a jejich jakost,
- projev nespokojenosti spotřebitelů s některými potravinami na trhu,
- projev nespokojenosti spotřebitelů s chováním některých prodejců,
- projev důvěryhodnosti úřadu, otevřenosti úřadu směrem ke spotřebiteli,
- důsledek nastavení rychlých komunikačních cest, jak ve směru ke spotřebiteli, tak i mezi orgány dozoru.

Více viz Bod 4.3.3. Odd. 3.2. a Odd. 3.7. JIVVPK.

Potraviny na pranýři

Web Potravin na pranýři byl spuštěn 10. 7. 2012 a od spuštění do konce roku 2018 jej navštívilo 4,9 milionu uživatelů, konkrétně za rok 2018 to bylo téměř 400 tisíc návštěvníků. Web přináší informace o nevyhovujících šaržích potravin zjištěných v rámci úřední kontroly SZPI, uzavřených provozovna a tematicky zaměřených kontrolách.

Web je členěn do tří sekcí – Potravin, Provozovny a Tematické kontroly a je designově propojen s oficiální webovou stránkou SZPI – www.szpi.gov.cz.

Více viz Bod 4.3.3 Odd. 3.2 JIVVPK

K projektu Potravin na pranýři se dne 15. 11. 2016 připojila i Státní veterinární správa, která začala v sekci Potravin zveřejňovat nevyhovující šarže potravin zjištěné úřední kontrolou. Výsledky za roky 2016 a následující tedy již zahrnují záznamy obou dozorových orgánů.

Tabulka č. 15: Počty nevyhovujících šarží potravin zveřejněných na webu Potravin na pranýři, 2012 - 2018

Rok	Celkem	Nejakostní	Falšované	Nebezpečné
2012	728	138	172	418
2013	652	171	227	254
2014	592	174	230	188
2015	653	184	228	241
2016	837	246	262	329
2017	679	174	192	313
2018	538	114	142	282

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

Tabulka č. 16: Počty nevyhovujících šarží potravin zveřejněných na webu Potraviný na pranýři v roce 2018 dle jednotlivých dozorových orgánů

2018	Zveřejněné šarže na PnP	Kategorie		
		Nebezpečné	Falšované	Nejakostní
SZPI	465	234	132	99
SVS	73	48	10	15
Celkem	538	282	142	114

Data jsou aktuální ke dni 07. 01. 2019.

V roce 2018 bylo zveřejněno celkem 178 uzavřených provozoven či jejich částí, z toho v kategorii maloobchod 85, pivnice, bar nebo herna 19, restaurace 32, rychlé občerstvení 11, výroba 20, velkoobchod 5, výroba a rozvoz jídel 1, čerpací stanice 3, přeprava 1. Záznamy je možné zobrazit jako seznam, nebo pro lepší přehled na mapě ČR. V průběhu roku 2018 byly dále zveřejňovány i nové Tematické kontroly.

Web Potraviný na pranýři zvítězil v letech 2012, 2013 a 2014 v anketě Křišťálová lupa – Cena českého Internetu v kategorii Veřejně prospěšná služba, v níž vítěze určilo hlasování veřejnosti.

SZPI využívá pro komunikaci se spotřebiteli moderní technologie. Spotřebitelům je k dispozici zdarma ke stažení mobilní aplikace Potraviný na pranýři pro „chytré“ mobilní telefony a tablety (více viz Bod 4.3.3 Odd. 3.2 JIVVPK).

Informace z webu Potraviný na pranýři jsou spotřebitelům dále komunikovány prostřednictvím sociálních sítí, konkrétně Facebooku, Twitteru a Instagramu.

Trendy, výsledky a závěry SZPI popsané ve výše uvedených bodech a kapitolách lze hodnotit jako:

- průběžné plnění úkolů formulovaných zákonem č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci,
- plnění povinností uložených členským státům v čl. 17 nařízení (ES) č. 178/2002 pro zajištění dodržování potravinového práva,
- postupné naplňování vize a cílů SZPI (jsou formulované mj. v Politice jakosti SZPI a Střednědobé koncepci SZPI),
- průběžné plnění strategických cílů stanovených JIVVPK,
- informací o stabilizovaném stavu bezpečnosti potravin v ČR,
- informací o stabilizovaném stavu v oblasti jakosti potravin, označování potravin a poskytování úplných a pravdivých údajů o potravinách spotřebiteli,
- důkaz, že SZPI je orgánem dozoru otevřeným pro spolupráci, koordinaci a komunikaci
- důkaz, že SZPI pracuje na zlepšení důvěry spotřebitelů v systém úředních kontrol.

Více viz Bod 4.3.3. Odd. 3.2. JIVVPK.

2B) a 7B) REŽIMY JAKOSTI ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN, VÍN A LIHOVIN

SVS

9.1 Úřední kontroly

V roce 2018 bylo zaregistrováno 28 podniků vyrábějících potraviny s chráněným názvem. Z toho 1 vyrábějící potraviny s chráněným označením původu (dále jen CHOP) a 3 podniky vyrábějící potraviny s chráněným zeměpisným označením (dále jen CHZO), ostatní vyráběly pouze zaručeně tradiční speciality (dále jen ZTS). Minimální doporučená frekvence kontrol byla stanovena centrálně, a to 1 x ročně. V roce 2018 nebylo zjištěno žádné porušení.

Tabulka č. 1: Počty kontrol potravin s chráněným označením (ZTS, CHOP, CHZO)

Provoz	Počet subjektů	Změny počtu subjektů	Plánovaný počet kontrol	Skutečný počet kontrol	Počet závad	% plnění plánu
2016	34	-2	34	31	1	91,2
2017	31	-3	31	23	1	74,2
2018	28	0	28	28	0	100

9.1.2 Potraviny s označením KLASA, Regionální potravina

Kontroly KLASA

Bylo zkontrolováno 85 výrobců oceněných značkou kvality KLASA. V pěti případech bylo při kontrole zjištěno pochybení, z toho v případě jednoho výrobce u dvou výrobků. Ve dvou případech se jednalo o mléčný výrobek, v jednom případě o tatarskou omáčku a ve třech případech o masné výrobky.

Kontrola potravin s označením Regionální potravina

Při kontrolách regionálních potravin bylo zkontrolováno 81 výrobců. Byly zjištěny celkem závady (u dvou mléčných a dvou masných výrobků).

SZPI

9.1 Úřední kontroly

V roce 2018 bylo provedeno 171 kontrol: – hodnoceno na místě nebo odebráno do laboratoře bylo 165 šarží potravin označených CHZO/CHOP, z nichž 2 byly vyhodnoceny jako nevyhovující (tedy zhruba 1,2 % případů).

Více viz Bod 4.3.3. Odd. 3.2. JIVVPK.

9.1.2 Potraviny s označením KLASA, Regionální potravina

Kontroly KLASA

V roce 2018 bylo provedeno 108 kontrol potravin oceněných značkou kvality KLASA, v rámci kterých bylo přezkoumáno 207 šarží potravin; všechny šarže byly vyhovující.

Viz také Bod 4.3.3. Odd. 3.2. JIVVPK.

Tabulka č. 1: Kontrola potravin s označením Regionální potravina

Inspektorát	Název značky	Počet zkontrolovaných		Zaměření a výsledky kontrol
		provozoven	potravin	
Praha	Regionální potravina Středočeský kraj	17	15	Při kontrolách se inspektoři zaměřili zejména na původ surovin a jejich dosledovatelnost. Kontrolou těchto ukazatelů nebyly zjištěny nedostatky. Dále byla kontrola zaměřena na hygienické podmínky při výrobě a uvádění na trh, označování, senzorické popř. laboratorní hodnocení. V roce 2018 u 2 oceněných potravin značkou Regionální potravina byla ukončena výroba. Dvě hodnocené potraviny – Džem z českých malin a džem z kvalitních českých jahod, nevyhověly ve znaku refraktometrická sušina – limit min. 60 %, skutečnost – džem maliny 54%, džem jahody 49%.
Ústí nad Labem	Regionální potravina Ústeckého kraje	12	12	Kromě podmínek v metodice byla kontrola zaměřena na hygienické podmínky při výrobě a uvádění na trh, označování, senzorické popř. laboratorní hodnocení – jakost a bezpečnost, uchovávání potravin a surovin, HACCP, sledovatelnost surovin a na výrobní technologie. Výsledky kontrol potravin, které byly podrobeny kontrole, vyhověly požadavkům pravidel až na jedno (COOC FOOD s.r.o., Janov nad Nisou 347, Janov nad Nisou 46811 - P963-50014/18), kdy bylo zjištěno nedodržení specifických podmínek uvedené v Hlavě I Pravidla pro udělení značky "Regionální potravina“, kapitola 2. písm. b) Metodiky – ocenění následně odebráno.
	Regionální potravina Libereckého kraje	6	7	
Plzeň	Regionální potravina Plzeňského kraje	6	7	Kontrola byla zaměřena na původ surovin a jejich sledovatelnost, na výrobní technologie, dodržování hygienických požadavků, HACCP a kontrolu označení výrobků. Kontrolou nebyly zjištěny závady.
	Regionální potravina Karlovarského kraje	2	4	
Brno	Regionální potravina Zlínského kraje	12	12	U potravin oceněných značkou kvality Regionální potravina, byl předmětem kontroly odběr vzorků, senzorické posouzení na místě, prověření kvalitativních a jakostních požadavků vyplývajících z platné právní legislativy, požadavků dle Metodiky pro udělování značky Regionální potravina, dále pak
	Regionální potravina Jihomoravského kraje	10	11	

				hygiena provozu při výrobě potravin. Kontroly byly zaměřeny zejména na původ surovin a jejich sledovatelnost. V roce 2018 bylo 23 potravin oceněných značkou kvality Regionální potravina hodnoceno jako vyhovujících, současně bylo zjištěno, že u 1 oceněné potraviny není značka již používána.
Olomouc	Regionální potravina Olomouckého kraje	11	11	Kontrola plnění požadavků stanovených pro značku Regionální potravina. Kontrola hygienických požadavků. Kontrola plnění požadavků stanovených pro značku Regionální potravina – nedostatky nezjištěny. Kontrola dodržování zákonných požadavků, včetně laboratorního hodnocení. V jedné provozovně (Labumix s.r.o.) zjištěny nedostatky v dodržování hygienických požadavků, které byly na základě vydaného opatření odstraněny. ----- Při kontrole bylo zjištěno, že níže uvedená kontrolovaná osoba není výrobcem nebalené potraviny oceněné značkou Regionální potravina, pro region Olomoucký kraj v kategorii: ostatní, rok vyhlášení 2017. Loštický šáteček je vyráběn v provozovně v Lošticích - IČO: 10024000, Ing. Zbyněk Poštulka, Komenského 325, 78983 Loštice. Mgr Blanka Poštůlková, Dis., IČO: 03637328 je dcera provozovatele Ing. Zbyňka Poštulky, která má provozovnu v Olomouci na Denisové ulici. Výroba výrobku LOŠTICKÝ ŠÁTEČEK probíhá v Lošticích, následně jsou hotové výrobky uváděny na trh, vystaveny k prodeji v chladicí vitrině na provozovně v Lošticích a část je převezena do prodejny v Olomouci v Denisové ulici. Kontrolou bylo zjištěno, že výrobek LOŠTICKÝ ŠÁTEČEK je vyráběn na provozovně IČO:10024000, Ing. Zbyněk Poštulka, Komenského 325, 78983 Loštice. Regionální potravina na výrobek LOŠTICKÝ ŠÁTEČEK je udělena IČO: 03637328, Mgr Blanka Poštůlková, Dis., Protokol č. P947-80053/18
	Regionální potravina Moravskoslezského kraje	8	8	

Tábor	Regionální potravina Jihočeského kraje	10	5	Kontrola plnění zákonných a nadstandardních požadavků, kontrola výrobní technologie, dodržování hygienických požadavků, jakosti, sledovatelnosti u surovin používaných k výrobě regionálních potravin. Všechny kontrolované Regionální potraviny byly vyhovující.
	Regionální potravina Kraje Vysočina	11	3	
Hradec Králové	Regionální potravina Královéhradeckéh o kraje	10	10	Kontroly u provozovatelů potravinářských podniků byly zaměřeny přednostně na hodnocení podmínek specifikace potraviny (v rámci Regionální potraviny) - na odběr vzorků pro senzorické hodnocení oceněných potravin na místě, dále na dodržování jakosti a bezpečnosti potravin, na kontrolu označování včetně užívání loga Regionální potravina, na dodržování hygienických požadavků včetně kontroly zavedení jednoho ze stálých postupů založeného na zásadách HACCP podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin, dále také na receptury a používání přídatných látek při výrobě potravin, na kontrolu sledovatelnosti surovin a potravin i na kontrolu materiálů určených pro styk s potravinami. V rámci běžné kontroly byla provedena u PPP také kontrola ukončení používání loga Regionální potraviny - logo z obalu oceněné potraviny bylo odstraněno. Dále bylo při kontrolách zjištěno: - ve dvou případech kontrolovaná osoba nepoužívá při označování výrobku logo RP z důvodu nedostupnosti suroviny - v jednom případě byla výroba oceněného výrobku přesunuta mimo daný region - ve dvou případech byla výroba výrobku ukončena - v jednom případě bylo konstatováno porušení povinností potravinového práva – oceněný výrobek nebyl označen logem RP (nedodržení Metodiky pro udělování značky "Regionální potravina" Hlava II bod 4. písmeno a) a e)).

2C) a 7C) KONTROLA EKOLOGICKÉ PRODUKCE

MZe

9.1 Úřední kontroly

Příslušným orgánem pro ekologickou produkci je Ministerstvo zemědělství.

Na kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství dohlíží jako zodpovědný úřad odbor environmentální a ekologického zemědělství Ministerstva zemědělství.

Ze strany odboru environmentálního a ekologického zemědělství je prováděn dozor nad činností kontrolních subjektů prostřednictvím příslušných auditů (supervizí). V roce 2018 bylo provedeno 54 supervizí na podnicích (39 supervizí inspektorů) v průběhu kontroly a dále kontrola na ústředí každé kontrolní organizace (4 kontroly). Při auditech nebylo zjištěno závažné porušení povinností tří kontrolních organizací. Příslušný orgán zjednal nápravu a kontrolní organizace byla sankcionována pokutou.

Odbor environmentální a ekologického zemědělství dále provádí státní kontroly v souladu s § 4 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve smyslu § 2 a § 28 zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Kontroly probíhají v případě podezření na porušování legislativy ekologického zemědělství nebo z důvodu ověření důležitých skutečností před vydáním správního rozhodnutí. V roce 2018 byl zkontrolován 1 podnik a nebylo stanoveno nápravné opatření. Konkrétní údaje o dozoru nad kontrolami ekologické produkce za rok 2018 podle přílohy XIIIc nařízení Komise (ES) č. 889/2008 jsou uvedeny v tabulce.

Dále viz JIVVPK bod 4.3.2. odd. 3.8., bod 4.3.3. odd. 3.2 a odd. 3.11.

9.3 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

Inspektoři kontrolních organizací pověřených Ministerstvem zemědělství uskutečnili v roce 2018 celkem 7 480 kontrol u 5 629 kontrolovaných subjektů. Z těchto kontrol bylo 596 neohlášených, zbytek tvořily ohlášené kontroly podle nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

Tabulka Celkové počty kontrol u subjektů v letech 2015 - 2018

	2015	2016	2017	2018
Počet registrovaných subjektů	4 881	4 869	5 265	5 629
Počet provedených kontrol	5 797	6 760	6 835	7 480
- z toho neohlášených	457	491	542	596

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany osob podnikajících v ekologickém zemědělství

Při zjištění neshody činnosti osob podnikajících v ekologickém zemědělství s pravidly stanovenými nařízením Rady (ES) č. 834/2007, nařízením Komise (ES) č. 889/2008 nebo zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, které nebyly ošetřeny povolenou výjimkou, byla uplatněna následující opatření:

odepření certifikátu	23
podnět na zahájení řízení o přestupku	51
z toho počet vydaných rozhodnutí ve správním řízení	32
počet odebraných vzorků	753

Upozornění ekologickým podnikatelům či bioproducentům byla zasílána zejména z důvodu drobných opomenutí, které nemají vliv na integritu bioprodukce, neúplné evidence nebo nesplnění oznamovací povinnosti na kontrolní organizaci. Certifikáty vydávají kontrolní organizace a také rozhodují o odepření vydání. Většinou se jedná o situaci, kdy byl vyprodukován nebo do oběhu uveden produkt, který nesplňoval požadavky ekologického zemědělství. Pokud byl již výrobek uveden na trh, musí být stažen z trhu a odstraněno označení bio, zároveň dojde k podání podnětu k zahájení správního řízení.

Vydaná rozhodnutí v řízení o přestupku jsou většinou z důvodu porušení právních předpisů při absenci výjimky k provádění zákroků na zvířatech, přivedení nepovoleného počtu konvenčních zvířat na ekofarmu při rozšiřování stáda, neověření certifikátu dodavatele, použití nepovolených přípravků na ochranu rostlin nebo použití nepovolených látek při čištění a dezinfekci, nezabránění kontaminace nepovolených přípravků na ochranu rostlin, nedoložení povinných evidencí, krmení zvířat konvenčním krmivem, použití konvenčního osiva bez předem udělené výjimky, nedodržení pravidel při dovozu bioproduktů ze třetích zemí, nezajištění podmínek ustájení a welfare zvířat.

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících kontroly

Vzdělávací iniciativy

Pro zaměstnance kontrolních organizací byly v roce 2018 organizovány četné vzdělávací aktivity s přímým dopadem na zajištění účinného provádění kontrol. Každoročně probíhá školení všech kontrolních organizací, které je organizačně i odborně zajišťováno MZe. Témata školení jsou volena na základě aktuálních požadavků kontrolních organizací. Mezi prioritní témata roku 2018 patřila otázka welfare hospodářských zvířat. Každá kontrolní organizace organizuje také své vlastní školení pro inspektory i ostatní zaměstnance organizace.

Spolupráce s ostatními úřady a institucemi v ČR

Ministerstvo zemědělství zapojilo do kontrol kromě ÚKZÚZ také SZPI a SVS, které kontrolují pravidla ekologické produkce zejména tam, kam nesahají kompetence kontrolních a certifikačních organizací.

SVS

9.1 Úřední kontroly

V rámci kontrol subjektů, podnikajících v ekologickém zemědělství, uskutečnila SVS v roce 2018 celkem 61 kontrolu. V šesti případech byl zjištěn nedostatek, přičemž zjištěné nedostatky se přímo netýkaly porušení pravidel ekologické produkce, jednalo se o chyby v označování nebo nedostatky hygieny provozu.

3) SYSTÉM KONTROL DOVOZU ZVÍŘAT A ŽIVOČIŠNÝCH PRODUKTŮ

SVS

9.1 Úřední kontroly

Kontroly na pohraniční veterinární stanici

V roce 2018 byly na PVS Praha-Ruzyně podrobeny kontrole celkem 793 zásilky. Z toho 207 zásilek tvořily produkty živočišného původu, z nichž 28 bylo odmítnuto. V porovnání s rokem 2017, kdy bylo odmítnuto 37 zásilek živočišných produktů, došlo v roce 2018 k poklesu o 9 zásilek. V souladu s aktuálním Plánem kontroly nepovolených látek, reziduí, látek kontaminujících a patogenních organismů v dovážených živočišných produktech ze třetích zemí byly ze 4 zásilek odebrány vzorky k laboratornímu vyšetření. Všechny testované zásilky vyhověly stanoveným parametrům.

Zvířata se na celkovém objemu podílela 586 zásilkami, z nichž žádná nebyla odmítnuta. Importována byla pouze zvířata kategorie O, tzn. ostatní zvířata včetně zvířat pro zoologické zahrady. Podrobný přehled zásilek, které byly na PVS zkontrolovány v roce 2018, uvádí tabulka č. 1.

V porovnání s rokem 2017, kdy bylo kontrole podrobena 768 zásilek, z toho 208 zásilek produktů živočišného původu a 560 zásilek živých zvířat, došlo v roce 2018 k celkovému nárůstu kontrolovaných zásilek o 25 zásilek. V případě živočišných produktů se počet snížil o 1 zásilku, u zvířat se počet zásilek navýšil o 26 zásilek. Podrobný přehled zásilek, které byly zkontrolovány v roce 2017, uvádí tabulka č. 2.

Počet odmítnutých zásilek oproti roku 2017 klesl ve skupině živočišných produktů o 9 zásilek a ve skupině zvířat o 14 zásilek. Laboratorně bylo v roce 2018 vyšetřeno o 1 zásilku produktu živočišného původu méně než v roce 2017. Srovnání let 2017 a 2018 je uvedeno v tabulce č. 3.

Tabulka č. 1: Přehled zásilek v roce 2018

	Celkový počet došlých zásilek	Odmítnuté	Laboratorní vyšetření	Tranzitní zásilky na vstupu	Tranzitní zásilky na výstupu
HC - celkem	142	23	2	0	0
Teplota prostředí	123	17	2	0	0
Chlazené	12	4	0	0	0
Mražené	7	2	0	0	0
NHC - celkem	65	5	2	0	0
Teplota prostředí	38	4	2	0	0
Chlazené	27	1	0	0	0
Mražené	0	0	0	0	0
Produktů celkem	207	28	4	0	0
U	0	0	0	0	0
E	0	0	0	0	0
O	586	0	0	0	0
Živých zvířat celkem	586	0	0	0	0

Tabulka č. 2: Přehled zásilek v roce 2017

	Celkový počet došlých zásilek	Odmítnuté	Laboratorní vyšetření	Tranzitní zásilky na vstupu	Tranzitní zásilky na výstupu
HC - celkem	131	27	4	0	0
Teplota prostředí	92	24	3	0	0
Chlazené	37	2	1	0	0
Mražené	2	1	0	0	0
NHC - celkem	77	10	1	0	0
Teplota prostředí	36	3	1	0	0
Chlazené	41	7	0	0	0
Mražené	0	0	0	0	0
Produktů celkem	208	37	5	0	0
U	0	0	0	0	0
E	0	0	0	0	0
O	560	14	0	0	0
Živých zvířat celkem	560	14	0	0	0

Legenda k tabulkám č. 1 a 2:

HC Human Consumption - produkty pro lidskou spotřebu

NHC Non Human Consumption - produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě

U Ungulatae - kopytníci: skot, prasata, ovce, kozy, volně žijící a domácí lichokopytníci

E Equidae - registrovaní koňovíti podle definice ve směrnici Rady 90/426/EHS

O Other - ostatní zvířata (včetně zvířat v zoologické zahradě)

Pozn. Prováděcím rozhodnutím Komise 2012/450/EU ze dne 27. července 2012, kterým se mění rozhodnutí 2009/821/ES, pokud jde o seznam stanovišť hraniční kontroly, bylo po předchozí žádosti ze strany ČR zrušeno schválení PVS Praha-Ruzyně na Letišti Václava Havla Praha pro kontrolu zvířat kategorie E (registrovaní koňovíti podle definice ve směrnici Rady 90/426/EHS).

Tabulka č. 3: Srovnání zásilek v letech 2017 a 2018

	Počet zásilek	Z toho živočišné produkty	Z toho živá zvířata	Z toho odmítnuté	Z toho laboratorně vyšetřeno
2017	768	208	560	51	5
2018	793	207	586	28	4

Kontroly na letištích s mezinárodním provozem

V rámci neobchodního přesunu zvířat v zájmovém chovu byly v roce 2018 při celní kontrole zjištěny nedostatky u 9 psů a 3 koček dovážených ze třetích zemí. Tato zvířata byla převezena na PVS, kde o nich bylo rozhodnuto v souladu s čl. 35 nařízení EP a R (EU) č. 576/2013. Celkem 3 psi a 1 kočka byli po provedení kontroly propuštěni do volného oběhu, 2 psi se vrátili zpět do třetí země původu a 4 psi a 2 kočky byli umístěni do izolace pod úředním dohledem do splnění podmínek pro vstup.

V souladu s nařízením Komise (ES) č. 206/2009 prováděly celní orgány také v roce 2018 kontroly zásilek produktů živočišného původu dovážených cestujícími ze třetích zemí pro osobní spotřebu. V rámci této kontrolní činnosti celní orgány zabavily produkty o celkové hmotnosti 1 080,999 kg, z toho masa a masných výrobků 958,161 kg, mléka a mléčných výrobků 113,018 kg a jiných produktů živočišného původu 9,82 kg.

Vzhledem k tomu, že se v roce 2018 neměnila pravidla pro dovoz zvířat v zájmovém chovu (nařízení EP a R (EU) č. 576/2013) a pro dovoz produktů živočišného původu pro osobní spotřebu (nařízení Komise (ES) č. 206/2009), nebylo ze strany SVS v roce 2018 školení celních orgánů na tato témata realizováno.

Organizace spolupráce

Spolupráce s celními orgány byla v roce 2018 realizována nejen na úrovni centrální, tj. mezi ÚVS SVS a GRČ, ale rovněž na úrovni místní (regionální) mezi MěVS a CÚ Praha-Ruzyně a dále mezi KVS a místně příslušnými celními úřady (kontroly zvířat a produktů na mezinárodních letištích).

Další spolupráce na centrální úrovni byla realizována s MŽP (dovozy CITES zvířat a produktů) a ministerstvem dopravy (facilitační výbor).

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany dovozců

Nedostatky zjištěné při kontrolách dovozu veterinárního zboží na PVS (a na základě toho nepropuštění zboží do ČR, resp. EU), jsou dovozcům vždy vysvětleny. Kromě vlastního výkonu úředních kontrol je prioritou SVS zajištění informovanosti odborné i laické veřejnosti o pravidlech a podmínkách dovozu veterinárního zboží ze třetích zemí. O vysoké úrovni obecné informovanosti svědčí nízký podíl odmítnutých zásilek na celkovém počtu dovezených zásilek – v roce 2018 připadalo na 793 importované zásilky 28 zásilek odmítnutých.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

Opatření k zajištění účinného fungování úředních kontrol jsou realizována formou školení pracovníků provádějících tyto kontroly. V roce 2018 provedla ÚVS SVS celkem 2 školení úředních veterinárních lékařů/asistentů PVS.

Účinné fungování úředních kontrol a důslednost úředních veterinárních lékařů dokládají mj. odmítnuté zásilky. Za rok 2018 bylo odmítnuto 28 zásilek produktů živočišného původu (podrobnosti viz v bodě 9.1.)

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Na základě výsledků úředních kontrol na PVS v roce 2018 a vzhledem k tomu, že dovozy ze třetích zemí nebylo ohroženo zdraví lidí ani zvířat v ČR či jinde v EU, lze konstatovat, že stanovené cíle byly naplněny.

4) SYSTÉM KONTROL KRMIV A VÝŽIVY ZVÍŘAT

ÚKZÚZ

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) kontroluje dodržování požadavků na bezpečnost a jakost krmiv.

9.1 Úřední kontroly krmiv a výživy zvířat

Zaměření cílených kontrol v roce 2018:

- kontrola přítomnosti zpracovaných živočišných bílkovin
- kontrola přítomnosti dioxinů, furanů, PCB a dalších POP
- používání a označování povolených GMO, výskyt nepovolených GM forem
- kontrola přítomnosti těžkých kovů
- monitoring výskytu mykotoxinů v krmných směsích a v krmivech na farmách
- kontrola přítomnosti dusitanů, vinylthiooxazolidonu, teobrominu, fluoru, melaminu
- kontrola glycerolu z výroby biopaliv používaného jako krmná surovina
- kontrola používání nepovolených stimulátorů nebo inhibitorů růstu
- kontrola používání kokcidostatik v souladu s povolením doplňkové látky
- kontrola kontaminace krmiv kokcidostatiky nebo léčivy
- kontrola kontaminace krmiv pesticidy
- kontrola obsahu doplňkových látek s maximálním povoleným limitem
- kontrola obsahu mykotoxinů v ekologických krmivech
- kontrola přítomnosti reziduí pesticidů v ekologických krmivech
- kontrola přítomnosti GMO v ekologických krmivech

Ročních pracovních cílů a strategických záměrů předpokládaných ve vnitrostátním plánu kontrol bylo dosaženo.

V roce 2018 inspektoři ÚKZÚZ sledovali plány HACCP, správné praxe a dekontaminační programy v provozech, kde jsou používána léčiva a kokcidostatika. Samokontrolní mechanismy provozovatelů byly zahrnuty v analýze rizika používané pro plánování kontrol.

Při kontrole označení a odběru vzorků k analýze se inspektoři zaměřovali také na kontrolu krmiv ze třetích zemí a kontrolu, zda nejsou spotřebitelé uváděni v omyl, nedochází ke klamání zákazníků či falšování krmiva.

Rovněž v případě kontrol ekologického zemědělství ÚKZÚZ dosáhl stanovených pracovních cílů a strategických záměrů. Byl proveden plánovaný počet kontrol v oblasti ekologické prvovýroby, a to včetně kontroly ekologických krmiv.

V souvislosti s úředními kontrolami ekologického zemědělství bylo v roce 2018 odebráno 122 vzorků. Byly odebírány vzorky rostlinného materiálu, půdy a krmiv, přičemž tyto vzorky byly analyzovány na přítomnost reziduí pesticidních látek, nepovolených v ekologickém zemědělství. Vybrané vzorky krmiv byly rovněž analyzovány na GMO a mykotoxiny. V případě 4 kontrolovaných subjektů byly odebrané vzorky vyhodnoceny jako nevyhovující z pohledu nálezů reziduí pesticidů nepovolených v ekologické produkci. U těchto 8 vzorků byla překročena povolená hladina 0,01 mg/kg (+50 % nejistota). Jeden případ (subjekt na orné půdě) byl předán na MZe jako podnět na správní řízení, tři případy pak byly na MZe předány formou informace.

Tabulka č. 1: Plán a plnění 2018

OBLAST	PLÁN	PLNĚNÍ
Kontroly krmiv celkem	2 513	2 346
kontroly krmivářských provozů	1 565	1 426
Kontroly prvovýroby	948	920
Vzorky celkem	1 159	1 105
z toho vzorky ke kontrole jakosti	435	384
vzorky krmiv odebraných na EZ stanovení (pesticidy, GMO, monitoring mykotoxinů),	44	38
vzorky k cílené kontrole	724	721

Tabulka č. 2: Četnost kontrol podle činnosti prováděné výrobcem

KONTROLOVANÉ ČINNOSTI	POČET KONTROL/ROK
Výrobce krmných surovin	0,5 - 1
Výrobce DL	1 - 2
Výrobce premixů	2 - 3
Výrobce krmných směsí	1 - 4
Uvádění do oběhu (dodavatelé, distributoři)	0,1 - 0,5
Dovozci	0,5 - 1
Prvovýroba	kontroly podmíněnosti
Prvovýroba – faremní mícháreny	1 - 1,5
Mobilní mícháreny	1

Úřední kontroly

V roce 2018 ÚKZÚZ navštívil 1 667 subjektů, u kterých provedl 2 346 úředních kontrol krmivářských provozů. Počet kontrol v jednotlivých typech provozů strukturovaných podle registrovaných činností uvádí tab. 3. Počty kontrol u jednotlivých subjektů uvádí tab. 4. Kontroly jsou plánované pro jednotlivé provozy, proto se neuvádí plánované počty kontrol subjektů.

Tabulka č. 3: Celkové počty zkontrolovaných provozů v roce 2018

	Výroba krmných surovin	Výroba krmných směsí	Výroba doplňkových látek	Výroba premixů	Prvovýroba – faremní mícháreny	Prvovýroba – ostatní (vč. CC)	Mobilní výrobní	Uvádění krmiv na trh
Provozy registrované/ zkontrolované	311/194	286/349	9/10	15/27	383/354	28 214/526	57/56	1 805/607
Provozy schválené/ zkontrolované	9/6	102/293	7/9	25/68	0/0	0/0	0/0	220/117
Celkem evidované/ zkontrolované *	315/197	332/472	14/15	31/74	383/354	28 214/526	57/56	1 837/617

* některé provozy jsou zároveň registrované i schválené

Tabulka č. 4 Celkové počty kontrol u subjektů a provozů v roce 2018

	Počet evidovaných subjektů	Počet zkontrolovaných subjektů	Počet zkontrolovaných provozů
Subjekty mimo prvovýrobu*	1 730	1 261	1 820
Prvovýroba - CC	19 232	406	526
Celkem	21 035	1 667	2 346

Cílené kontroly přítomnosti zakázaných nebo nežádoucích látek

Zpracované živočišné bílkoviny v krmivech

Kontrola je zaměřena na možnou kontaminaci krmiv zpracovanými živočišnými bílkovinami (PAP). V roce 2018 bylo takto prověřeno 31 vzorků krmných směsí. Přítomnost nepovolených zpracovaných živočišných bílkovin nebyla v žádném vzorku zjištěna.

Tkáň suchozemských živočichů v rybí moučce

Cílem kontroly je zachytit přítomnost tkání suchozemských živočichů v rybí moučce také v souvislosti s povolením používat rybí moučku do mléčných krmných směsí pro přežvýkavce. Mikroskopicky bylo prověřeno 20 vzorků rybí moučky. Jeden vzorek falšované rybí moučky byl posouzen jako nevyhovující, s vysokým podílem částic chrupavek a kostí ptáků. Metodou polymerázové řetězcové reakce byla ve vzorku potvrzena přítomnost DNA drůbeže.

Vybrané perzistentní organické polutanty (POP)

V rámci kontroly bylo analyzováno 20 vzorků krmiv a krmných surovin, žádný vzorek nebyl vyhodnocen jako nevyhovující. PCB byly sledovány zároveň s dioxiny, aby bylo možné posoudit expozici zvířete všem těmito toxinům. Naměřené hodnoty byly velmi nízké, obvykle pod mezí detekce 0,5 µg. Pro PCB dosud nebyly stanoveny prahové hodnoty.

Dioxiny, furany a PCB dioxinového typu

Cílenou kontrolou bylo analyzováno celkem 45 vzorků, zejména rybí moučka, krmné směsi nebo minerální krmiva. Všechny vzorky byly vyhodnoceny jako vyhovující.

Monitoring mykotoxinů

V rámci této kontroly se zjišťuje přítomnost aflatoxinů B1, B2, G1 a G2, zearalenonu, ochratoxinu A, fumonisinů B1 a B2, deoxynivalenolu, T2 a HT2 toxinu, beauvericinu, enniatinů A, A1, B, B1 a nivalenolu. Bylo odebráno 62 vzorků krmiv a krmných surovin. Nebylo zjištěno překročení limitu ani doporučených směrných hodnot.

Těžké kovy v krmivech

Inspektoři odebrali 100 vzorků krmných surovin pro zjištění nežádoucího obsahu těžkých kovů. Byl sledován obsah olova, kadmia, arsenu a rtuti a monitorován obsah niklu. Všechny analyzované vzorky vyhověly stanoveným limitům.

Další nežádoucí látky v krmivech

Tato cílená kontrola zjišťuje obsah dusitanů, fluoridů, vinylthiooxazolidonu a theobrominu.

Dusitany

V rámci cílené kontroly bylo odebráno 10 vzorků krmiv pro stanovení obsahu dusitanů. Všechny vzorky byly vyhodnoceny jako vyhovující. Limit pro dusitany je 15 mg/kg pro krmné směsi nebo 30 mg/kg rybí moučky.

Fluoridy

Bylo odebráno 10 vzorků krmných surovin nebo krmných směsí pro různé druhy hospodářských zvířat za účelem stanovení obsahu fluoridů. Všechny analyzované vzorky vyhověly maximálním povoleným limitům obsahu fluoridů.

Vinylthiooxazolidon

Vinylthiooxazolidon se vyskytuje v krmivech s obsahem řepky. V 15 vzorcích kompletních směsí pro drůbež nebylo zjištěno překročení maximálního povoleného limitu nežádoucí doplňkové látky.

Teobromin

Sleduje se v krmivech s obsahem kakaových slupek, kakaa, čokolády a dalších výrobků z cukrovinek. Bylo odebráno 20 vzorků kompletních krmných směsí, jeden vzorek krmiva pro selata překročil maximální povolený limit theobrominu.

Melamin

Bylo odebráno 10 vzorků kompletních krmných směsí pro psy, kočky ke stanovení obsahu melaminu a kyseliny kyanurové. Výsledky všech analyzovaných vzorků se pohybovaly pod mezí detekce analytických přístrojů.

Přítomnost kokcidiostatik

Cílená kontrola ověřuje, zda se doplňkové látky nevyskytují v krmivech pro druhy či kategorie zvířat, pro které nejsou povoleny nebo zda jejich obsah nepřekračuje povolený limit. V rámci kontroly dodržování maximálních povolených limitů nevyhnutelné křížové kontaminace kokcidiostatik bylo odebráno celkem 93 vzorků kompletních, doplňkových a minerálních krmných směsí a premixů. Byl zachycen jeden případ překročení maximálního limitu rezidua monensinu u krmné směsi určené pro chov prasat.

V rámci cílené kontroly byla rovněž sledována hladina rezidua v krmivech, které byly vyrobeny bezprostředně po použití kokcidiostatik. Bylo prověřeno 33 vzorků odebraných z nejrizikovější první míchačky následně vyráběných krmiv. Stanovený limit byl překročen u dvou vzorků.

Dodržování dalších limitů doplňkových látek

Při této kontrole se sledovalo dodržování maximálních limitů mědi, zinku, manganu, železa, selenu, jódu, vitaminu A a vitaminu D₃. Odebráno bylo 50 vzorků krmných směsí. Převažovala kompletní krmiva pro výkrm prasat a drůbeže. Překročení limitu sledovaných DL bylo zjištěno u 3 vzorků.

Kontaminace krmiv léčivy

V rámci kontroly bylo odebráno 21 vzorků z celých partií krmných směsí, vyrobených ihned po medikovaných krmivech. Jedno krmivo překročilo stanovenou úroveň 1 % účinné medikační látky, kterou ÚKZÚZ po dohodě s ÚSKVBL toleruje jako maximální povolený limit nevyhnutelné křížové kontaminace léčiv.

Dále byl sledován obsah účinné látky léčiva v první míchačce krmiva, vyráběného ihned po medikované krmné směsi. Kontrola byla zaměřena na účinnost dekontaminačního programu provozovatele. Jako maximální vyhovující hladina byla po dohodě s ÚSKVBL stanovena rovněž přítomnost 1 % obsahu medikační látky, aplikované v předchozí výrobě. Bylo analyzováno 17 vzorků krmiv. Nevyhověl 1 vzorek doplňkové směsi pro telata ČOT překročením obsahu reziduí doxycyclinu a tiamulinu. Výrobci krmiva bylo uloženo opatření zvýšit účinnost dekontaminačního programu pro zabránění křížové kontaminace krmiv.

Parametry glycerolu, používaného jako krmná surovina

Bylo odebráno 18 vzorků surového glycerínu, u kterých byl stanoven obsah glycerolu, hmotnost netěkavých organických látek (NOZ), obsahy sodíku, draslíku a metanolu. Nevyhovělo 8 vzorků, v jednom případě byl překročen maximální povolený obsah methanolu, v jednom případě neodpovídal deklarovaný obsah glycerolu, v ostatních případech nebyly dodrženy deklarované obsahy sodíku, draslíku nebo popela.

Kontrola pesticidů

Přítomnost pesticidů byla zjišťována u 81 vzorků převážně obilovin. Zjištěné hodnoty účinných látek se obvykle pohybovaly pod mezí detekce přístrojů a všechny vzorky byly vyhovující.

Přítomnost a označování GMO

V rámci této kontroly jsou sledovány genetické modifikace v krmných surovinách a krmivech. Jedná se zejména o kukuřici, rýži, sóju, řepku a kompletní i doplňkové krmné směsi. Část vzorků byla analyzována v laboratoři VÚRV Ruzyně. Ve vzorcích se sleduje přítomnost povolených modifikací a náležité označení krmiv, obsahujících GM složky, a také přítomnost modifikací nepovolených. Bylo prověřeno 45 vzorků krmiv. Jeden vzorek s nedeklarovaným obsahem geneticky modifikované sóji byl vyhodnocen jako nevyhovující.

Zakázané stimulatory nebo inhibitory růstu

Bylo prověřeno 20 vzorků převážně krmných směsí pro prasata a skot, zda neobsahují nepovolené antibiotické stimulatory. Rovněž se kontrolují vedlejší výrobky procesů kvašení, zdali neobsahují antimikrobiální látky, které se používají při zpracování k regulaci kvasných procesů. Všechny vzorky byly vyhovující a analyty se pohybovaly pod hranicí detekce.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Úřední kontroly ověřují dodržování požadavků při provozování všech registrovaných činností krmivářských podniků. Aktuální legislativní požadavky jsou implementovány do kontrolních listů, které mají inspektoři v terénu k dispozici. Je tak zajištěn koordinovaný výkon kontroly ve všech regionech. Pokud je zjištěno porušení předpisů, zjišťuje se závažnost závady i její rozsah. Závažné závady se obvykle řeší uložením zvláštního opatření, nutného pro odstranění příčiny a eliminaci následků. Po uplynutí stanovené lhůty se ověřuje splnění požadavku nápravy. Méně závažné – marginální závady je provozovatel schopen odstranit neprodleně a náprava stavu je prověřena před ukončením úřední kontroly.

Inspekce v roce 2018 zaznamenala 29 závad neodstranitelných v průběhu kontroly a 88 závad marginálních. Nejčastějšími závažnými závadami bylo používání doplňkových látek v rozporu s jejich povolením, zjištění obsahu nežádoucích látek v krmivu, nejakostní krmiva, falšování krmiv nebo nerespektování pravidel označování krmiv uváděných na trh. Marginální závady se týkaly zejména chyb označování a skladování krmiv.

Závažné závady se objevily v obdobné četnosti jako v předchozím roce, počet marginálních závad se zvýšil.

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

Zjištěná porušení ve výrobních postupech provozovatelů i v rámci hodnocení vzorků odebraných krmiv se převážně týkají méně závažného nedodržení deklarované jakosti, zejména obsahu základních nutričních látek nebo stopových prvků, ale také nedostatků v dekontaminačním programu.

Inspektoři provedli v rámci kontrolních aktivit úřední odběr 1 105 vzorků krmiv. Nevyhovujících vzorků bylo zjištěno 110 případů (9,95 % nevyhovujících). Nedodržení deklarované jakosti bylo zjištěno u 94 vzorků. Nejčastěji nevyhověly deklarované obsahy hrubého proteinu, popela, vitamínu A, vitamínu E, stopových prvků mědi, zinku, manganu, železa a selenu. Zjištěná nejakost krmiv neohrožuje bezpečnost potravinového řetězce, zdraví zvířat ani životní prostředí.

Úřední kontrolou byly zachyceny vzorky falšovaných krmiv se záměrně pozměněným obsahem. Šlo o rybí moučku s vysokým podílem drůbežích tkání a jeden případ krmných kvasnic s obsahem nepůvodních rostlinných a minerálních komponent. Rovněž bylo zjištěno 11 vzorků krmiv ohrožujících bezpečnost. Většinou šlo o překročení limitu povoleného pro doplňkové látky, nejčastěji Se a Zn, což způsobuje riziko pro životní prostředí. Dále byly doplňkové látky používány v rozporu s povolením (špatně dávkovaná kokcidiostatika), v jednom případě byla zjištěna přítomnost nežádoucí látky theobrominu v krmivu pro selata, ve dvou případech kontaminace kokcidiostatiky nebo léčivy v krmivech následně vyráběných po výrobě medikovaných krmiv a v jednom vzorku glycerolu byl zjištěn obsah methanolu.

Dále bylo znalecky posouzeno 727 vzorků krmiv, které byly analyzovány na objednávku jejich výrobců nebo provozovatelů, kteří tyto produkty uvádějí na trh či jiných zájemců o znalecké posouzení poskytnutých vzorků krmiv. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 46 zakázkových vzorků.

9.2.2.1 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků

Za nejzávažnější považujeme kontaminaci doplňkovou látkou s reziduálním efektem v potravinovém řetězci (kokcidiostatika nebo léčiva), výskyt dalších nežádoucích látek v množství vysoce překračujícím povolené limity nebo použití nedovolené koncentrace doplňkové látky pro určité druhy a kategorie zvířat. Takové případy se vyskytují v relativně malé míře a jejich příčinou je porušení technologického postupu selhání systému HACCP či dekontaminačního programu nebo nedostatečné vnitřní kontrolní mechanismy. Při zjištění závažných porušení legislativy zahajuje právní oddělení ústavu vždy správní řízení s uloženou sankcí. V odůvodněných případech jsou stanoveny termíny nápravných opatření s následnou dodatečnou kontrolou jejich splnění a ověření efektivity zavedených změn.

9.2.2.2 Základní příčina nedodržení požadavků

Hlavní příčinou kontaminace nebo překročení obsahu limitovaných látek je nedodržování technologického postupu, případně nedodržování vnitřních kontrolních mechanismů (např. nedodržení systémů HACCP, nedostatečné hodnocení dodavatelů krmných surovin, atd.).

V roce 2018 stagnoval počet zjištěných závad, což ukazuje, že provozovatelé ve zvýšené míře dodrželi požadavky bezpečnosti krmiv a potravin. Bylo zaznamenáno navýšení počtu drobných, marginálních závad.

9.2.2.3 Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva

Pokud jsou při úřední kontrole nalezeny produkty ke krmení, které nelze považovat za bezpečné, jsou tyto případy oznámeny prostřednictvím národního kontaktního místa Evropské komisi. Naopak všechny případy týkající se České republiky jsou z EU zasílány národnímu kontaktnímu místu v ČR, které tato oznámení zasílá členům sítě systému RASFF v ČR. Případy týkající se krmiv řeší Oddělení krmiv ve spolupráci s Odborem kontroly zemědělských vstupů.

Tabulka č. 5 : Vývoj počtu oznámení týkajících se krmiv a ČR, r. 2008 – 2018

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Oznámení EU	5	6	6	6	4	10	8	4	6	4	5
Oznámení ČR	1	0	1	1	2	4	0	0	1	0	2

V systému RASFF bylo v průběhu roku 2018 přijato 5 podnětů k provedení kontrol krmivářských provozů na území ČR. Dva případy byly zaměřeny na přítomnost semen ambrosie v krmivech, jeden případ se týkal přítomnosti DNA přežvýkavců v krmivech pro ryby, v krmivech pro psy byl zjištěn obsah olova nebo překročení limitu pro vitamín D. Všechny případy byly koordinovaně prověřeny a výsledky byly poskytnuty dalším členským státům EU.

ÚKZÚZ vložil v roce 2018 do systému RASFF dvě oznámení o zjištěném nebezpečí v krmivu původem z ČR. Týkala se vysokého obsahu nikarbazinu v premixu a překročení limitu zinku v krmivech pro psy z Itálie.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

Účinné provádění úředních kontrol je zajišťováno aplikací nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách. Úřední kontroly jsou prováděny podle metodických pokynů (dokumentovaných postupů), které jsou sestavovány tak, aby zahrnovaly požadavky legislativy a zajistily jednotný přístup inspektorů. Pokud dojde ke změně legislativy, jsou tyto pokyny patřičně aktualizovány.

Aby byla zajištěna účinnost úředních kontrol z hlediska pokrytí území, využívá ústav analýzu rizika, která je jedním z podkladů pro tvorbu ročního plánu kontrol. Tato analýza zohledňuje výsledky předchozích kontrol, druh činnosti aj. Provádění interních auditů zaměřených na systém úředních kontrol (plánování výjezdů, rotace inspektorů, zpracování protokolů, práce dle metodických pokynů atd.), taktéž přispívá k zajištění účinného provádění úředních kontrol. Na regionálních pracovištích jsou pravidelně prováděny supervize se zaměřením na koordinaci postupu a efektivitu prováděných úředních kontrol krmiv.

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů potravinářských a krmivářských podniků a ostatních příslušných výrobců a provozovatelů podniků

Z důvodu porušení požadavků legislativy nebyla v roce 2018 pozastavena ani zrušena žádná z registrací. Ke konci roku 2018 je v registračním systému ÚKZÚZ evidováno 20 800 právnických nebo fyzických osob, které požádaly o registraci krmivářských provozů pro činnost výroba, uvádění do oběhu, prvovýroba nebo doprava krmiv. Celkem je 32 205 provozů, z nichž je 303 v kategorii schválených.

V roce 2018 byly připraveny podklady pro 49 správních řízení, 11 bylo zahájeno v průběhu roku 2018. V rámci vedených správních řízení ÚKZÚZ vydal 11 rozhodnutí. Výše pravomocně uložených pokut za rok 2018 činila celkem 462 000,- Kč. Výše pokut byla stanovována v souladu se zněním čl. 55 nařízení (ES) č. 882/2004. Provozovatelé nejčastěji nedodrželi vlastní deklarovanou jakost, nezajistili dodržování maximálního obsahu nežádoucích látek v krmivech a v několika případech také došlo k falšování krmiv nebo použití doplňkových látek v rozporu s jejich povolením. Ve většině případů řešených správních řízení bylo zjištěno porušení více legislativních požadavků bezpečnosti krmiv ve smyslu čl. 4 odst. 1 a nařízení č. 767/2009 a § 3 odst. 1 zákona o krmivech (např. nedodržení stanovených limitů pro doplňkové látky při výrobě a uvádění krmiv na trh, překročení povolených obsahů nežádoucích látek a produktů v krmivech, nedodržení deklarovaného složení krmiva, aj.).

Tabulka č. 6: Důvodné příčiny pro zahájení správního řízení

Ustanovení legislativy, které bylo porušeno	Oblast porušení	Počet případů
čl. 11 odst. 1 písm. a) Nařízení EP a R (ES) č. 767/2009	Falšování krmiv	1
čl. 4, 11, a 15 Nařízení EP a R (ES) č. 767/2009	Nedodržení požadavků na označení krmiv	4
čl. 4 Nařízení EP a R (ES) č. 767/2009 a čl. 5 Nařízení 183/2005	Ohrožení nezávadnosti krmiv	4
čl. 3 odst. 1 Nařízení EP a R (ES) 1831/2003	Použití doplňkové látky v rozporu s povolením	2

9.4.2. Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

Jedním z hlavních opatření, které pomáhá ověřovat a zlepšovat úřední kontroly, je systém interních auditů všech činností ústavu. Výkonem interních auditů je pověřen Odbor auditu a řízení kvality (OARK).

Podrobněji uvedeno v kapitole 11 - Audity.

Interní a externí školení zaměstnanců

ÚKZÚZ provádí během každého roku řadu školení a seminářů za účasti vlastních nebo externích lektorů. V roce 2018 byla tato školení zaměřena na platné postupy při provádění kontrol, na změny v legislativě a jejich výklad, na systém úřední kontroly podle nařízení č. 882/2004 a na zásady HACCP a na postupy při posouzení křížové kontaminace. Každoročně probíhá rovněž zvláštní školení zbožiznalců k postupům pro vyhodnocování vzorků.

Pro oblast ekologického zemědělství (EZ) byli inspektoři proškoleni v metodách odběru vzorků, interpretaci výsledků analýz, zásadách označování ekologických krmiv a v problematice posuzování možného použití nepovolených přípravků na ochranu rostlin.

Z externích školení se mohli inspektoři zúčastnit semináře o legislativě krmiv (Feed Law), hygieně krmiv (Feed Hygiene), HACCP, ekologickém zemědělství (Organic Farming a školení AEKO) nebo dalších seminářů.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Počty úředních kontrol jsou plánovány na základě analýzy rizik. Systém zohledňuje počty provozů, které mají být kontrolovány, rozsah prováděných činností v provozu, pozici a význam subjektu na trhu a rovněž počet a rozsah závad i nevyhovujících vzorků krmiv, zjištěných v uplynulém období. Četnost kontrol je stanovena s ohledem na rozsah prováděných činností provozovatele. Provozy, které dosáhly nadprůměrných výsledků při úředních kontrolách v uplynulém období, jsou bonifikovány snížením frekvence kontroly. Naopak zvýšená četnost kontroly je zaměřena na provozovatele se zjištěnými nedostatky a závadami. Po ukončení ročního cyklu jsou výstupy analýzy rizik aktualizovány a využity pro sestavení nového plánu kontrol. Primárním cílem systému je diferencovat četnost kontroly ÚKZÚZ s ohledem na důslednost provozovatelů při dodržování krmivářské legislativy a zaměřit kontrolní aktivity na více rizikové provozy a v nich prováděné činnosti.

Inspektoři se při kontrolách výrobců krmiv primárně zaměřovali na funkčnost zavedeného systému HACCP a v provozech výrobců krmiv, kteří používají kokcidiostatika nebo krmiva medikují, se pravidelně prověřuje dodržování a účinnost dekontaminačního programu, aby se minimalizovalo riziko kontaminace krmiv. Tyto preventivní postupy jsou považovány za klíčové prvky udržení bezpečnosti krmiv.

Počet vzorků odebíraných při cílených kontrolách a monitoringu krmiv (721 vzorků) převyšuje počty krmiv odebíraných ke kontrole jakosti (384 vzorků). Laboratorní analýzy a spektrum sledovaných nežádoucích látek v souladu se stanovenými cíli jsou zaměřeny na oblasti důležité pro udržení bezpečnosti potravinového řetězce.

Tabulka č. 7: Porovnání plánu a skutečného plnění kontrolní činnosti v letech 2013 až 2018

Oblast	Plán 2013	Plnění 2013	Plán 2014	Plnění 2014	Plán 2015	Plnění 2015	Plán 2016	Plnění 2016	Plán 2017	Plnění 2017	Plán 2018	Plnění 2018
Kontroly celkem	2 580	2 387	2 115	2 115	2 579	2 308	2 349	2 186	2 513	2 212	2 513	2 346
Vzorky celkem	1 688	1 757	1 679	1 563	1 707	1 600	1 441	1 446	1 214	1 283	1 159	1 105
Monitoring	110	105	143	120	112	147	115	116	60	60	60	62
Cílené kontroly	1 028	1 050	1 021	1 038	921	931	826	837	709	706	664	659

V roce 2018 bylo při celkovém počtu 2 346 provedených kontrol zjištěno 29 závad závažných a 88 závad marginálních. Plán kontrol byl dodržen na 93 %. Inspektoři odebrali 1 105 vzorků, 110 vzorků bylo nevyhovujících. Pro účely sledování obsahu mykotoxinů v krmivech inspektoři odebrali v roce 2018 celkem 62 vzorků krmiv u výrobců, dodavatelů, včetně vzorků krmiv zkrmovaných zvířatům na farmách.

Údaje uvedené výše poukazují na nutnost zaměřit kontrolní činnosti více na zakázané a nežádoucí látky v krmivech, na doplňkové látky v krmivech včetně kokcidiostatik a na přesnější zmapování výskytu těchto látek v rámci ČR tak, aby došlo k dalšímu snížení rizika pronikání takových látek do potravinového řetězce.

Podle analýzy rizika byla stanovena četnost, se kterou jsou provozy v jednotlivých letech kontrolovány. Kontroly jsou zaměřeny zejména na provozy, kde v uplynulém roce byla uložena zvláštní opatření, na výrobce s velkým počtem nevyhovujících vzorků, dále také na provozy, kde jsou používány nebo vyráběny doplňkové látky, zejména kokcidiostatika, která mohou přímo ovlivnit bezpečnost krmiv a zdraví zvířat a lidí. Přestože prioritou je kontrola krmiv pro zvířata s produkcí potravin, kontroly jsou směřovány také na krmiva pro domácí zvířata.

Tabulka č. 8: Celkové počty odebraných vzorků podle jednotlivých činností

Rok 2018	Počet vzorků	
Subjekty	analyzováno	Nevyhovujících
Výrobci krmných surovin	50	6
Výrobci doplňkových látek	3	0
Výrobci premixů	56	12
Výrobci krmných směsí	547	56
Dovozci	15	1
Distributoři	64	10
Dodavatelé	151	19
Prvovýroba	187	3
Mobilní mícháreny	6	0
Ostatní (např. zahraniční subjekt)	6	3
CELKEM	1 105	110
Sledování zakázaných a nežádoucích látek	721	19
Ověření deklarace	384	91

Tabulka č. 9: Celkové počty odebraných vzorků podle druhu krmiva

Rok 2018	Počet vzorků	
Typ výroby	Analyzováno	Nevyhovujících
Krmné suroviny	296	14
Doplňkové látky	14	0
Premixy	51	18
Kompletní krmné směsi	521	51
Doplňkové krmné směsi	132	13
Minerální krmiva	90	14
Ostatní	1	0
CELKEM	1 105	110

Vzorky byly odebírány ke kontrole deklarovaných znaků nebo při podezření na porušení právních předpisů. Inspektoři se zaměřovali především na krmiva pro hospodářská zvířata, nejčastěji krmné směsi, kde bylo také nejvíce nevyhovujících vzorků. Zároveň byl formou monitoringu nebo cílených kontrol sledován výskyt zakázaných nebo nežádoucích látek a produktů v krmivech.

9.1 Úřední kontroly krmiv

Kontroly, zaměřené na dodržování požadavků zdravotní nezávadnosti krmiv, prováděli úřední veterinární lékaři v hospodářstvích a ve schválených a registrovaných provozech – výrobních krmných směsí a závodech na výrobu krmiv pro zvířata v zájmovém chovu. Z krmných směsí byly sledovány zejména krmné suroviny a finální krmné směsi pro prasata a drůbež. Stejně tak byla krmiva kontrolována v rámci exportu a obchodování se třetími zeměmi.

Z pohledu zdravotní nezávadnosti byly vyšetřovány kompletní krmné směsi zejména pro drůbež a prasata na možnou kontaminaci salmonelou. Místem odběru vzorků krmiva byly výrobní kompletních krmných směsí a také přímo samotná hospodářství s chovem drůbeže a prasat. Celkem bylo za rok 2018 odebráno 706 vzorků krmiva, v žádném nebyla zjištěna přítomnost salmonel.

Tabulka č. 1 Kontrola zdravotní nezávadnosti krmiv - monitoring salmonel na hospodářstvích

	Brojleři	Krůty	Nosnice	Reprodukční chovy	Prasata
Počet hospodářství	124	55	87	97	231
Počet vzorků	125	56	90	101	261

Tabulka č. 2 Kontrola zdravotní nezávadnosti krmiv - monitoring salmonel ve výrobních krmiv (VKZ)

	Krmná směs (KS) pro drůbež	KS pro prasata	KS pro skot	KS ostatní (králíky)
Počet VKZ	21	28	3	1
Počet vzorků	29	39	4	1

Vyšetřování krmných surovin a krmných směsí na obsah chemických prvků, zbytků pesticidních látek, nepovolených veterinárních léčiv, na přítomnost mykotoxinů, případně antikokcidik v krmivech pro finální fázi výkrmu je součástí kontroly zdravotní nezávadnosti v rámci veterinárního hygienického dozoru. Krmiva s vyšším než přípustným obsahem kontaminujících látek a reziduí mohou být významným zdrojem potenciální zdravotní závadnosti surovin a potravin živočišného původu. Cestou vody k napájení zvířat mohou být podávány veterinární léčivé přípravky, případně i zakázaná léčiva. Proto se veterinární dozor soustředí na ta krmiva a krmné suroviny, případně vodu, které tvoří významnou složku v krmné dávce určitého druhu jatečných zvířat, nebo mohou být - na základě zkušeností z minulých let - zdrojem kontaminace.

Krmiva vymezuje zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláška č. 295/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Maximální obsah chemických prvků, pesticidů, mykotoxinů, dioxinů a doplňkových látek stanovuje směrnice EP a Rady 2002/32/ES.

V krmivech a krmných surovinách živočišného původu byly zjištěny nevyhovující nálezy v 0,20 %. Jednalo se o nálezy nevyhovujících koncentrací doplňkových látek – antikokcidik v krmných směsích pro brojleři (narsin, salinomycin, monensin) a krůty (lasalocid). Jednotlivé případy byly řešeny ve spolupráci s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (dále jen ÚKZÚZ).

V krmivech pro hospodářská zvířata nebyla prokázána rezidua zakázaných veterinárních léčivých přípravků ani nebyla zjištěna nepovolená medikace. Také dovážená krmiva vyhověla všem platným limitům.

9.2 Celkové dodržování požadavků

9.2.1 Četnost a druh případů nedodržení

Krmné suroviny živočišného původu

Vyšetřování krmných surovin a krmiv živočišného původu na přítomnost reziduí a kontaminantů (cizorodých látek) se soustředilo na dovážené rybí moučky a na některé výrobky asanačních ústavů (kafilemní tuky).

U dovážených rybích mouček nebyly zjištěny nevyhovující koncentrace sledovaných reziduí a kontaminantů. Zjištěné koncentrace chlorovaných pesticidů, BFR a obsahy těžkých kovů byly pod hodnotami maximálních limitů. Koncentrace kontaminujících dioxinů a DL-PCB vyhověla maximálním limitům. Z tohoto pohledu je kvalita rybích mouček vyhovující. Přesto je nutné stále sledovat rybí moučky pocházející z oblasti Baltského moře, kde je všeobecně známa větší kontaminace některých druhů ryb dioxiny (treska, sled' aj.). Také obsah těžkých kovů a arzenu je nutné v rybích moučkách nadále kontrolovat.

Vzorky krmných surovin živočišného původu (kafilemních tuků) neobsahovaly nadlimitní množství polychlorovaných bifenylnů (PCB) a dioxinů.

Kompletní a doplňková krmiva

U kompletních krmiv, krmných směsí pro drůbež, byly zjištěny v několika případech nevyhovující koncentrace doplňkových látek nebo jejich obsah byl prokázán ve směsích, kde jejich přítomnost není povolena. Jednalo se o lasalocid a monensin (1x), narazin (3x) a salinomycin (2x). Krmné směsi pro drůbež jsou poměrně často kontaminovány reziduí doplňkových látek (kokcidiostatik) v důsledku nevyhnutelné křížové kontaminace. Jednotlivé případy nevyhovujících krmiv byly řešeny ve spolupráci s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (dále jen „ÚKZÚZ“). Byla provedena řada opakovaných a cílených vyšetření. V příslušných chovech byla nařízena opatření k nápravě stavu, především důkladné vyčištění krmných zásobníků a krmných cest.

Rezidua nepovolených látek a ostatních veterinárních léčivých přípravků nebyla zjištěna v žádném vzorku kompletních a doplňkových krmiv, a to ani v krmných směsích pro jednotlivé druhy (králíky, prasata, skot) a v kategorii hospodářských zvířat. Stejně tak koncentrace kontaminantů (chemických prvků, chlorovaných uhlovodíků) nepřekročily v žádném z vyšetřených vzorků povolené hygienické limity. Většinou byl jejich obsah neměřitelný. V jednom vzorku krmiva pro ryby byla naměřena vyšší koncentrace celkového arzenu. Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/32/ES musí na žádost kompetentní autority odpovědný hospodářský subjekt provést analýzu, aby prokázal, že obsah anorganického arzenu je nižší než 2 mg.kg⁻¹. Zjištěná koncentrace anorganického arzenu vyhověla. Limity pro mykotoxiny nebyly v žádném vzorku překročeny.

Voda používaná pro napájení zvířat

Vyšetřování vod k napájení hospodářských zvířat se provádí za účelem zjištění případné aplikace nepovolených léčiv. Tato vyšetření se však provádí jen v případě důvodného podezření nebo při cíleném dohledávání pozitivních nálezů u hospodářských zvířat, nebo namátkovým způsobem. V roce 2018 bylo vyšetřeno celkem pět vzorků vod k prokázání přítomnosti nepovolených látek a zakázaných látek. Ani v jednom případě nebyly zjištěny měřitelné koncentrace, což znamená, že v žádném případě nebyla zjištěna rezidua, svědčící o ilegálním použití těchto látek.

9.2.2 Analýza případů nedodržování

S ohledem na to, že neshody byly zjištěny ojediněle jen v případě kontaminace krmných směsí rezidui doplňkových látek, lze říci, že v těchto případech s největší pravděpodobností došlo k nežádoucí křížové kontaminaci krmných směsí v průběhu jejich výroby ve výrobních krmných směsí nebo i nedodržením technologie výkrmu v chovech zvířat (smísení krmné směsi v zásobnících, nedostatečné čištění krmných cest, záměna krmné směsi, aj.).

Rezidua nepovolených látek a ostatních veterinárních léčivých přípravků nebyla zjištěna v žádném vzorku kompletních a doplňkových krmiv, včetně krmných směsí pro jednotlivé druhy (králíky, prasata, skot) a kategorie hospodářských zvířat. Stejně tak koncentrace kontaminantů (chemických prvků, chlorovaných uhlovodíků) nepřekročily v žádném z vyšetřených vzorků povolené hygienické limity. Většinou byl jejich obsah neměřitelný. Limity pro mykotoxiny nebyly v žádném vzorku překročeny.

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržování

Počet případů, ve kterých byl zaznamenán výskyt neshody s ohledem na přípustné hladiny reziduí stanovené pro finální krmné směsi, krmné suroviny a doplňková krmiva, byl nízký. Rovněž tak i výskyt nežádoucí kontaminace organickými a anorganickými kontaminanty v případě finálních krmných směsí byl velmi sporadický ve velmi nízkých hladinách.

9.2.2.2 Povaha rizika vyplývající z nedodržování

Rizika vyplývající z neshod je možné považovat za malá až zanedbatelná, vzhledem k jejich ojedinělému výskytu a přijímaným opatřeními v chovech zvířat a s ohledem na další nakládání a použití živočišných produktů.

9.2.2.3 Základní příčina případů nedodržování

Za hlavní příčiny neshod lze nadále určit selhání lidského faktoru při výrobě krmných směsí, jejich přepravě a manipulaci v zemědělských podnicích, nekázeň v chovech zvířat při zkrmování krmných směsí v průběhu výkrmu s ohledem na druh a kategorii zvířete.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

Zvýšit důraz na samokontrolu u výrobců a přepravců krmných směsí, zajistit důsledné dodržování čistících programů a postupů na dopravních cestách krmiv. Nadále úzce spolupracovat s ÚKZÚZ na řešení všech případů neshody a ohrožení zdraví zvířat a kontaminace potravinového řetězce.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Strategickým cílem SVS v oblasti úředních kontrol krmiv je především:

- a) ve vztahu k činnostem, které jsou zabezpečovány orgány veterinárního dozoru maximálně využívat platnou legislativu k tomu, aby do oběhu byla uvolňována pouze zdravotně nezávadná krmiva, která nemají negativní vliv na zdraví zvířat. V případě uvedení zdravotně závadných krmiv do oběhu musí být neprodleně přijata adekvátní opatření k zajištění jejich stažení z oběhu,
- b) úřední kontroly krmiv provádět s cílem zajistit maximální ochranu zdraví zvířat před negativními činiteli, kteří mohou být přenášeni prostřednictvím krmiv, a zabránit tak jejich následnému postupu v potravním řetězci,
- c) úzce spolupracovat s ÚKZÚZ v případě zjištění některých neshod u krmiv, a to jak na centrální úrovni, tak i na úrovni regionální.

5 A) Systém kontrol TSE a VŽP

SVS

9.1 Úřední kontroly TSE

SVS vykonává dozor nad TSE v souladu se zákonem č. 166/1999 Sb., formou dodržování stanoveného monitoringu odběru vzorků dle přílohy III nařízení EP a R (ES) č. 999/2001. V průběhu roku 2018 bylo odebráno a vyšetřeno celkem 21 732 vzorků na BSE u skotu (tabulka 1) a 3 370 vzorků na TSE u ovcí a koz (tabulka 2).

Monitoringem TSE nebyl v roce 2018 zjištěn žádný pozitivní případ BSE a ani 1 pozitivní případ klasické/atypické klusavky (scrapie) u ovcí a koz.

Tabulka č. 1: Monitoring odběru vzorků na BSE u skotu v roce 2018

SKOT	do 48 měsíců		48 až 72 měsíců		nad 72 měsíců		CELKEM		
	ČR	dovoz	ČR	dovoz	ČR	dovoz	ČR	dovoz	CELKEM
Utracená zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podezřelá zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uhynulá zvířata	7159	21	6 010	26	7 578	85	20 747	132	20 879
Nutné porážky	311	1	266	1	253	1	830	3	833
Přeřazená zvířata	2	0	0	0	0	0	2	0	2
Normální porážky	13	0	0	0	5	0	18	0	18
CELKEM	7 485	22	6 276	27	7 836	86	21 597	135	21 732

Tabulka č. 2: Monitoring odběru vzorků na TSE u ovcí a koz (scrapie) v roce 2018

OVCE	do 12 měsíců		12 až 18 měsíců		nad 18 měsíců		CELKEM		
	ČR	dovoz	ČR	dovoz	ČR	dovoz	ČR	dovoz	CELKEM
Utracená zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podezřelá zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uhynulá zvířata	6	0	1	0	2 900	11	2 907	11	2 918
Nutné porážky	0	0	0	0	2	0	2	0	2
Normální porážky	0	0	0	0	1	0	1	0	1
Přeřazená zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domácí porážka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	6	0	1	0	2 903	11	2 910	11	2 921

KOZY	do 12 měsíců		12 až 18 měsíců		nad 18 měsíců		CELKEM		
	ČR	dovoz	ČR	dovoz	ČR	dovoz	ČR	dovoz	CELKEM
Utracená zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podezřelá zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uhynulá zvířata	0	0	0	0	444	5	444	5	449
Nutné porážky	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Normální porážky	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Přeřazená zvířata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domácí porážka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	0	0	0	0	444	5	444	5	449

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

a) Opatření k zajištění dodržování ze strany provozovatelů a výrobců

Odběr vzorků na TSE u skotu, ovcí a koz v asanačních podnicích nebo jatkách provádějí výhradně úřední veterinární lékaři, tzn., že vybírají zvířata k testování podle věkové kategorie, sami vyplňují žádanky o vyšetření a zajišťují odeslání vzorků do tří státních veterinárních ústavů - SVÚ.

Až do doby obdržení výsledků laboratorního vyšetření rychlým testem je veškeré maso zvířat určených k vyšetření na BSE na jatkách pozastaveno a uskladněno pod úředním veterinárním dozorem.

b) Opatření přijatá k zajištění účinného provádění úředních kontrol

K zajištění účinného provádění úředních kontrol je vytvořen systém dozoru a úřední kontroly jsou založeny na zpětném porovnávání údajů o vyšetření jednotlivých zvířat s údaji hlášenými chovateli do ústřední evidence (IZR).

Nedostatky v rámci systému kontrol TSE jsou řešeny v rámci komplexního veterinárně hygienického dozoru na jatkách nebo prosektorem (úředním veterinárním lékařem) v asanačních podnicích.

U chovatelů v rámci kontrol zaměřených na dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům je prováděná kontrola evidence a označování zvířat.

SVS v této oblasti spolupracuje s ČPI, která taktéž provádí kontroly evidence a označování zvířat u chovatelů.

Při zajištění monitoringu TSE byly zjištěny zejména nedostatky v evidenci a v označování zvířat (hlášení úhynů, přesunů).

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Strategickým cílem SVS v rámci systému úředních kontrol TSE je, aby při zpracování jatečných zvířat se nedostalo do oběhu maso, které musí být vyšetřeno na TSE, před samotným vyšetřením.

V případě zjištění pozitivních zvířat na TSE jsou na hospodářství původu pozitivních zvířat přijata MVO, součástí kterých jsou eradikační opatření v souladu s výše uvedenou legislativou (nařízení EP a R (ES) č. 999/2001).

ÚKZÚZ

9.1 Úřední kontroly

ÚKZÚZ vykonává dozor nad TSE na úseku kontroly dodržování zákazu zkrmování některých surovin hospodářskými zvířaty, zejména přežvýkavci.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců

Kontrola je zaměřena na možnou kontaminaci krmiv pro přežvýkavce zpracovanými živočišnými bílkovinami (PAP). U rybí moučky byla zjišťována kontaminace tkáněmi suchozemských živočichů.

V roce 2018 bylo prověřeno 31 vzorků krmiv s převahou doplňkových krmných směsí. Přítomnost nepovolených zpracovaných živočišných bílkovin nebyla v žádném vzorku zjištěna. Mikroskopicky bylo prověřeno 20 vzorků rybí moučky. V jednom vzorku lososové moučky byly zjištěny tkáně drůbeže.

5 B) Systém kontrol VŽP

SVS

9.1 Úřední kontroly VŽP

Provozy zpracovávající vedlejší živočišné produkty

V roce 2018 byl naplánován v podnicích, které zpracovávají vedlejší živočišné produkty doporučený počet úředních kontrol v počtu 870. S ohledem na tento počet stanovený JIVVPK bylo ve skutečnosti provedeno 1 057 akcí. V průběhu výše uvedeného počtu kontrol byla zjištěna závada celkem ve 14 případech provozních kontrol. Mimo tyto akce plánované v rámci JIVVPK byly provedeny i akce neplánované. Inspektory KVS jich bylo provedeno 475. Ve 4 případech byly zjištěny závady.

Část kontrol představují kontroly exportu do třetích zemí a zásilek do jiných členských států. Zásilky do členských států jsou kontrolovány pouze namátkově, export do třetích zemí musí být doprovázen veterinárním osvědčením, proto je kontrolována každá zásilka.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že cíle stanovené v JIVVPK byly s ohledem na plánované kontroly jednotlivých typů podniků dosaženy. V roce 2018 nebyly mimo kontroly určené Víceletým plánem kontrol a provedenými dalšími neplánovanými kontrolami stanoveny žádné další mimořádné centrálně vyhlášené kontrolní akce se zaměřením na konkrétní, předem určené okruhy problémů.

S ohledem na provádění namátkových kontrol sledování pohybu vedlejších živočišných produktů mezi místem původu a dalším místem zpracování byl pro jednotlivé kraje jako každoročně stanoven plán minimální četnosti křížových kontrol pohybu VŽP a získaných produktů. Inspektori KVS v těchto případech provádějí administrativní kontrolu obchodních dokladů, vedení evidence a provádění bezpečné přepravy mezi místem jejich vzniku a schváleným místem dalšího zpracování nebo likvidace.

9.2. Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Při kontrolách průběžně prováděných v roce 2018 byly inspektory KVS zjišťovány některé závady shodné pro všechny typy schválených podniků. Tyto závady se v případě kontrol ve vztahu k JIVVPK týkaly především nedostatků v systému vlastních kontrol (3×), příjmu a skladování surovin (2x) a po jednom případě stavebně technický stav, ve sledovatelnosti, označování a skladování, hygieny provozu a provozního řádu (1x).

V případě komoditních kontrol byly zjištěny nedostatky v případě použitelnosti výrobků (3×), smyslovém posouzení (1x) a sledovatelnost (1x),

V případě neplánovaných akcí byly zjištěny závady v případě systému vlastní kontroly (2x), hygieny přepravy surovin (1x) a příjmu a skladování surovin (1x).

Obecně lze konstatovat, že nedodržení, nebo odchýlení se od stanovených požadavků bylo s ohledem na počet kontrolovaných subjektů, četnost kontrol s ohledem na Víceletý plán kontrol a provedené neplánované kontroly, zjištěno ve velmi malé míře. Závady nevykazovaly známky systematického nedodržování nebo úmyslného porušování požadavků a měly s ohledem na možná rizika spíše nevýznamný charakter. Nedošlo ke vzniku takových rizik, která by měla za následek ohrožení zdraví lidí nebo zvířat.

Tak jako v předchozích letech lze konstatovat, že při provádění kontrol nebylo prokazatelně zjištěno, že by ze strany provozovatelů docházelo k nedodržování požadavků stanovených platnou legislativou nebo snaze se kladeným požadavkům cíleně vyhýbat. Jednalo se spíše o nižší povědomí a znalost požadavků platných předpisů, nedostatečnou pečlivost a odpovědnost osob, které zajišťovaly přepravu vedlejších živočišných produktů, jejich příjem a skladování, nebo příslušných pracovníků v případě zabezpečování administrativních úkonů při vedení evidence a dokumentace.

9.2.2 Analýza nedodržení

Obecně lze konstatovat, že nedodržení nebo odchýlení se od stanovených požadavků bylo s ohledem na počet kontrolovaných subjektů, četnost kontrol s ohledem na VPK a provedené neplánované kontroly zjištěno ve velmi malé míře. Závady nevykazovaly známky systematického nedodržování, nebo úmyslného porušování požadavků. Měly s ohledem na možná rizika spíše nevýznamný charakter. Nedošlo ke vzniku takových rizik, která by měla za následek ohrožení zdraví lidí nebo zvířat.

Tak jako v předchozích letech lze konstatovat, že při provádění kontrol nebylo prokazatelně zjištěno, že by ze strany provozovatelů docházelo k nedodržování požadavků stanovených platnou legislativou nebo se kladeným požadavkům cíleně vyhýbat. Jednalo se spíše o nižší povědomí a znalost požadavků platných předpisů, nedostatečnou pečlivost a odpovědnost osob, které zajišťovaly přepravu vedlejších živočišných produktů, jejich příjem a skladování, nebo příslušných pracovníků v případě zabezpečování administrativních úkonů při vedení evidence a dokumentace.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

Úřední kontroly jsou inspekory prováděny se zaměřením na soulad dodržování podmínek, za kterých byly příslušné podniky schváleny v návaznosti na příslušné předpisy. Dochází k porovnání schválených podmínek s aktuálním stavem při kontrole. V případě neshod jsou přijímána opatření k nápravě – inspektorem na místě, nebo příslušným úřadem po předání podnětu inspektorem k zahájení administrativního postupu pro sjednání nápravy.

Aplikace nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 umožňuje zajistit účinné provádění úředních kontrol. Pro zajištění jednotného provádění kontrol jsou ze strany centrálního úřadu zajišťovány pro inspekory porady a školení a dále vydávány metodické návody nebo doporučení.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Úřední kontroly jsou prováděny v souladu s postupy stanovenými příslušnými platnými evropskými, případně národními předpisy. Vzhledem k tomu, že národní plán stanovuje provést v průběhu roku kontroly u všech schválených subjektů, které nakládají s VŽP a zpracovanými produkty, je možné u každého z nich sledovat úroveň zařízení jako takového a rovněž i celkovou situaci a činnost při vlastním nakládání s nimi.

Úřední veterinární lékaři, kteří provádí kontrolní činnost, mají k dispozici archivované údaje z minulých kontrol a je tedy možné průběžně sledovat vývoj a úroveň dodržování stanovených požadavků na schválený druh činnosti subjektu. Takto prováděná kontrolní činnost efektivně dokumentuje neshody, tím usnadňuje jejich rozbor a hodnocení a následně rozhodování jak dosáhnout jejich odstranění. Jedním ze základních principů kontrolní činnosti není pouze rozhodování o odstranění neshod. Neoddělitelnou součástí kontrolní činnosti je zejména předcházení jejich vzniku při nakládání s VŽP a zpracovanými produkty. Jedná se především o specificky zaměřenou konzultační a osvětovou činnost určenou vedení zpracovatelských subjektů při vyjasňování některých požadavků platné legislativy.

Průběžně prováděnou činností na regionální úrovni zabezpečovanou příslušnými KVS je vedení a aktualizace seznamů schválených subjektů k nakládání s VŽP a zpracovanými produkty.

Celkový počet úředních kontrol stanovený národním plánem byl splněn.

6 A) Systém kontrol výroby medikovaných krmiv, distribuce a používání veterinárních léčiv

ÚSKVBL

9.1 Úřední kontroly

Úřední kontroly prováděné ÚSKVBL v roce 2018 byly stejně jako v předchozích pěti letech zaměřeny tak, aby zajistily plnění cílů stanovených v příslušných plánech úředních kontrol.

Kontroly zaměřené na identifikaci případů ilegálního či nedovoleného ošetření zvířat byly plánovány na základě dat získaných o distribuci veterinárních léčivých přípravků (VLP).

Kontroly prováděné u veterinářů i chovatelů byly zaměřeny na kontrolu správného používání léčiv, dodržování ochranných lhůt, vedení záznamů a identitu dokumentace chovatele a ošetřujícího veterinárního lékaře a také na používání VLP s indikačním omezením, VLP s obsahem návykových látek.

Cílem kontrol veterinárních lékařů bylo i dodržování kaskády při používání humánních léčivých přípravků (LP se zakázanými látkami pro potravinová zvířata, LP s obsahem návykových látek, LP s obsahem antimikrobiálních látek včetně veterinárních léčivých přípravků s indikačním omezením).

Byla prováděna kontrola nakládání s látkami, které mají anabolické, protiinfekční, protiparazitární, protizánětlivé nebo hormonální působení a které mohou být využity pro výrobu veterinárních léčivých přípravků.

Byla prováděna kontrola výdeje vybraných veterinárních léčivých přípravků vázaných na recept v lékárnách, se zaměřením na potravinová zvířata, inspektoři se zaměřili také na kontrolu distribuce a prodeje vyhrazených léčivých přípravků.

Pracovníci Odboru inspekce se zaměřili také na kontrolu výskytu neschválených veterinárních přípravků na trhu v ČR.

Dále oblast dozoru nad trhem zahrnovala kontrolu internetového prodeje VLP, kde zaznamenáváme postupný nárůst v počtu šetřených podnětů.

Podrobné cíle úředních kontrol pro oblast dozoru nad výrobou medikovaných krmiv a pro oblast dozoru nad trhem jsou uvedeny také v JIVVPK na příslušné časové období.

V roce 2018 bylo provedeno celkem 250 kontrol. V tomto roce bylo provedeno o 22 kontrol více než v roce 2017 (provedeno 228 kontrol), o 11 kontrol více (provedeno 239) jako v roce 2016.

Cíle plánu kontrol byly dodrženy a překročeny. V porovnání s rokem 2017 se jedná o navýšení počtu kontrol.

Byla nadále prohlubována spolupráce s dalšími orgány státní správy (ÚVS SVS, KVS SVS, ÚKZÚZ, Inspektorátem pro omamné a psychotropní látky) formou výměny informací, společných seminářů, jednání či kontrol.

Byly provedeny společné kontroly s KVS SVS při došetřování nevyhovujících nálezů reziduí léčiv v surovinách a potravinách živočišného původu, které jsou zaměřeny na dokumentaci o používání, výdeji, předepisování VLP a jejich skladování.

V roce 2018 proběhlo jedno setkání s představiteli ÚKZÚZ (na téma mezilaboratorní testy a další možnosti spolupráce v této oblasti a předány byly informace o stavu návrhu nařízení o medikovaných krmivech).

Dále probíhala spolupráce s ÚKZÚZ při řešení případu neoprávněné výroby a prodeje medikovaných krmiv pro ryby.

Připomínkován byl zákon o krmivech.

ÚSKVBL pokračoval ve spolupráci se SVS na aktualizaci formuláře pro předávání informací do informačního systému SVS o medikaci krmiv - řešeno formou e-mailové korespondence - výměna informací z praxe při používání on-line formulářů, aktualizace seznamů (medikované premixy, seznam výrobců MK). Při periodických systémových inspekcích byli výrobci, kteří ještě zasílají veterinární předpisy na medikovaná krmiva e-mailem nebo poštou instruováni, jak on-line formulář pro předávání předpisů na medikovaná krmiva vyplňovat.

Rovněž probíhala spolupráce ÚSKVBL se Spolkem pro komodity a krmiva v oblasti předávání odborných informací z oblasti dozoru nad výrobou medikovaných krmiv a informací, týkajících se aktualizace legislativy v oblasti výroby medikovaných krmiv, respektive návrhu nařízení pro medikovaná krmiva.

V roce 2018 byly vypracovány „Note from Czech authorities“ k návrhu nařízení o medikovaných krmivech, dále pokračovala příprava podkladů pro jednání attaché (trialog) a jednání COREPER1. V závěru roku se ÚSKVBL podílel na lingvistické kontrole anglické a české verze textu nařízení o medikovaných krmivech.

Plánované kontroly, neplánované kontroly a mimořádné kontroly

Z údajů uvedených v tabulce č. 1 vyplývá, že celkový plán kontrol byl v roce 2018 splněn na 112 % (plánováno 230 kontrol, provedeno 250 kontrol).

V oblasti výroby a uvádění do oběhu medikovaných krmiv bylo naplánováno provést 26 systémových periodických inspekcí, během roku 2018 bylo provedeno 24 inspekce. Dvě inspekce z konce roku byly převedeny v souladu s možností uvedenou v SOP 023 na počátek roku 2019. Stejně jako v předchozích letech i v roce 2018 nebyla podána žádná žádost o povolení nové výroby včetně farmářského výrobce.

V oblasti dozoru nad trhem byl celkový plán kontrol 230 splněn a překročen. Podařilo se realizovat 250 inspekce, což odpovídá plnění plánu na 109 %.

U lékáren byl plán kontrol 35 inspekce rovněž téměř dodržen. Bylo uskutečněno 36 inspekce. Plán byl mírně překročen 100,4 %. Inspekce lékáren byly cíleny na kontrolu výdeje veterinárních léčivých přípravků vázaných na recept v lékárnách se zaměřením na potravinová zvířata, kontrolu výdeje veterinárních léčivých přípravků vázaných na recept bez receptu a rozbalození originálního balení.

U veterinárních lékařů bylo provedeno 51 kontrol oproti 40 naplánovaným kontrolám, tj. plán byl překročen na 125 %.

U chovatelů bylo plánováno 30 kontrol, provedeno bylo 40 kontrol, tj. plán byl splněn na 133 %.

U 11 subjektů chovatelů a veterinárních lékařů bylo zjištěno podezření na zacházení s léčivými přípravky v rozporu se zákonem o léčivech.

Naopak plán kontrolních inspekce distributorů byl splněn na 110 %. Bylo realizováno 11 kontrol, což bylo v souladu s plánem kontrol (10).

V průběhu roku 2018 bylo formou mimořádných kontrol řešeno 22 podnětů zaslaných právníky osobami nebo postoupeny od ostatních správních orgánů a to především v oblasti internetového prodeje VLP, prošetření zacházení s návykovými látkami, neoprávněného podávání VLP a předepisování VLP při poskytování veterinární péče a neoprávněné distribuce VLP, prodeje neschválených veterinárních přípravků (počty kontrol

zahrnuty v tabulce č. 1).

Dále bylo provedeno celkem 22 mimořádných inspekcí ve spolupráci s příslušnými Krajskými veterinárními správami SVS a to především v případě pozitivních nálezů zakázaných látek nebo nevyhovujících nálezů reziduí VLP ve vzorcích živočišných tkání nebo produktů. (Přehled plánovaných kontrol a provedených inspekci ÚSKVBL je zahrnut v tabulce č. 1).

Tabulka č. 1: Přehled plánovaných a provedených inspekci ÚSKVBL v letech 2015 - 2018

	Rok 2015			Rok 2016			2017			2018		
Druh inspekce	Plán	Provedeno	Plnění plánu	Plán	Provedeno	Plnění plánu	Plán	Provedeno	Plnění plánu	Plán	Provedeno	Plnění plánu
VÝROBA VLP – MEDIKOVANÁ KRMIVA												
Periodická systémová	24	22	92%	31	28	90 %	27	26	96%	26	24	92%
Změna s inspekci	3	3	100%	3	3	100 %	2	2	100%	8	8	100%
Nová povolení k výrobě MK	2	2	100%	1	0	0 %	0	0	100%	0	0	100%
Kontrolní	3	1	33%	2	1	50%	2	2	100%	0	0	100%
CELKEM	32	28	88%	37	32	86 %	31	30	97%	34	32	94%
OBLAST DOZORU NAD TRHEM												
Kontroly u distributorů	16	8	50%	9	11	122 %	8	8	100%	10	11	110%
Kontroly v lékárnách	25	34	136%	30	33	110 %	35	34	97%	35	36	110%
Kontroly u vet. lékařů / chovatelů	40/30	48/26	10%/87 %	50/40	31/36	62%/90%	40/33	41/29	1103/88 /	40/30	51/40	135/133
Kontroly v obchodní síti ¹	54	21	39%	122	124	102%	112	114	102%	113	113	100%
Kontroly distribuce u výrobců	2	0	0%	2	0	0%	1	0	0	1	0	0
Kontroly prodejců vyhrazených léčiv ²	40	90	225%	122	124	102%	112	113	101%	113	113	100%
CELKEM	207	227	110%	220	207	94%	229	226	99%	199	211	106%
CELKEM	239	255	107%	257	239	93%	260	256	98%	230	250	109%

¹ zahrnuje i inspekce chovatelských výstav

² kontroly prodejců vyhrazených léčiv jsou zároveň i kontrolami v obchodní síti

³ kontroly distribuce u výrobců VLP jsou prováděny v rámci periodických systémových inspekci. V roce 2017 nevyplývala potřeba provedení kontroly u výrobce VLP zaměřené pouze na aktivity týkající se distribuce léčiv.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Popis použitého systému třídění nedodržování

Kompetence ÚSKVBL jsou definovány především zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech, a dále jsou uvedeny v zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů a v zákoně č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů. Kontroly jsou dále cíleny na jednotlivé typy provozovatelů (výrobce léčiv, držitel rozhodnutí o registraci, distributor, výrobce medikovaných krmiv, lékárna, veterinární lékař/veterinární technik, chovatel, prodejna chovatelských potřeb, prodejce vyhrazených VLP), jejichž povinnosti jsou stanoveny především v zákoně o léčivech.

Rozdělení zjištěných případů nedodržování podle použitého systému třídění

V roce 2018 bylo na základě provedených kontrol v oblasti kontroly trhu a výroby medikovaných krmiv zahájeno 27 správních řízení.

Přehled porušení za rok 2013 - 2018 včetně příslušných legislativních ustanovení je uveden v tabulce č. 2

Tabulka č. 2: Přehled porušení a příslušná legislativní ustanovení za rok 2013 – 2018 (správní řízení)

Oblast činnosti	Zákon o léčivech – ustanovení	Počet porušení legislativních ustanovení					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Distributoři	§ 77 odst. 1 písm. c) – distribuce neoprávněným odběratelům	0	3	2	2	1	0
	§ 77 odst. 1 písm. g) – porušení pravidel SDP a pokynů ÚSKVBL	0	0	0	0	0	1
	§ 5 a § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/1995 o regulaci reklamy - zakázaná reklama na VLP jejichž výdej je vázán na předpis; zakázaná reklama na neregistrované VLP	1	0	0	2	0	0
Lékárny a prodej VVLP	§ 82 odst. 1 – výdej LP na předpis bez předpisu	3	3	2	0	2	3
	§ 82 odst. 2 nebo odst. 6 – výdej LP a prodej VVLP neoprávněnými osobami	0	3	1	0	0	1
	§ 80 odst. 1 – neoprávněné předepisování VLP	1	1	0	1	0	0
	§ 83 odst. 6 písm. b) – výdej LP a vedení evidence v nesouladu se správnou lékařskou praxí	0	0	0	0	1	0
	§ 84 odst. 2 – nezákonný zásilkový výdej LP bez oprávnění	1	6	0	0	3	0
	§ 85 odst. 1 – zásilkový výdej neregistrovaného LP nebo LP na předpis bez předpisu	1	1	0	0	2	0
	§ 82 odst. 3 písm. c) – narušování celistvosti originálního balení	1	1	1	1	0	0
	§ 75 odst. 3 – neoprávněná distribuce	0	1	0	0	0	0
Výrobci MK	§ 73 odst. 1 – výroba MK v rozporu s požadavky v povolení k výrobě MK	1	0	0	0	0	0
	§ 73 odst. 7 písm. d) – použití medikovaného premixu v rozporu s rozhodnutím o registraci	1	0	0	0	0	0
	§ 64 písm. j) a § 64 písm. h) – při výrobě MK nedodržení povolení k výrobě a nepožádání předem o změnu povolení k výrobě	0	1	0	0	0	0
	§ 73 odst. 1 - chybné předepsání MK						1
Výrobci LP (kromě MK)	§ 62 odst. 1 – výroba VLP neoprávněnou osobou – bez povolení	0	0	0	0	0	0
	§ 64 písm. b) – výroba VLP v rozporu s rozhodnutím o registraci	0	0	0	0	0	0
	§ 64 písm. h) – nepodání žádosti o změnu povolení k výrobě VLP	0	0	0	0	0	0
	§ 64 písm. j) – nedodržení pravidel správné výrobní praxe	0	1	0	0	0	0
Držitelé rozhodnutí o registraci VLP	§ 33 odst. 3 písm. a) – vlastnosti VLP neodpovídají registrační dokumentaci	5	2	2	0	0	0
	§ 35 odst. 1 – nepodání žádosti o změnu registrace	0	0	0	0	0	0
	§ 16 odst. 2 písm. c) s odkazem na § 13 odst. 2 písm. c) – dočasné opatření o pozastavení používání a uvádění do oběhu VLP podezřelého na nežádoucí účinek nebo závadu v jakosti s následkem možného ohrožení zdraví nebo života zvířat, nebo zdraví osob	1	6	0	2	1	3
	§ 71 odst. 1 písm p zákona o veterinární péči	0	0	1	2	0	0

Prodejci chovatel. potřeb	§ 82 odst. 6 – prodej VVLP neoprávněnými osobami	0	1	2	3	0	1
	§ 25 – uvádění neregistrovaných VLP na trh	1	5	0	1	1	3
	§ 23 odst. 4 písm. a) – prodávající osoba bez odborné způsobilosti	2	1	2	10	2	0
	§ 23 odst. 4 písm. b) – nepodání oznámení o zahájení prodeje VVLP	1	0	0	7	1	1
	§ 23 odst. 4 písm. c) – prodej jiných než vyhrazených VLP	1	1	2	1	4	3
	§ 23 odst. 4 písm. f) – nákup vyhrazených VLP od neoprávněného dodavatele	0	0	0	0	0	0
	§ 75 – neoprávněná distribuce	1	0	0	0	0	0
	§66 odst. 1 písm. a) zákona o veterinární péči	0	0	0	1	0	1
	§7 (1) b nedodržení pokynů k zacházení s VLP	0	2	1	1	0	0
	§23 (4) g – neprůkazná evidence skladových zásob	0	1	0	1	0	0
	§23 odst. 4 d – prodej proexspirovaných léčiv	0	0	0	1	0	0
Veterinární lékaři	§ 9 odst. 1 písm. f) – používání neregistrovaných LP	0	2	1	1	0	0
	§ 9 odst. 3 – použití VLP v rozporu s pravidly pro jejich používání (tzv. kaskáda) nebo použití s indikačním omezením bez předchozího stanovení citlivosti původce onemocnění	0	2	0	0	1	1
	§ 9 odst. 9 – neinformování chovatele zvířat produkujících živočišné produkty určené k výživě člověka o ochranné lhůtě, která musí být dodržena	0	2	2	4	7	3
	§ 9 odst. 11 - použití LP při poskytování veterinární péče bez vedení záznamů	3	3	6	9	9	7
	§ 7 odst. 1 písm. b) – nedodržení pokynů k zacházení s LP dle SPC	0	0	0	1	2	0
	§ 23 odst. 2 písm. a) – použití VLP po uplynutí doby jejich použitelnosti	0	0	1	0	1	1
	§ 23 odst. 4 písm. a) – prodej vyhrazených VLP osobou bez odborné způsobilosti	0	0	1	1	2	0
	§ 74 odst. 1 a 2 – vystavení předpisu na MK v rozporu s požadavky	0	2	0	0	0	0
	§ 82 odst. 1 – výdej LP na předpis bez předpisu	1	0	1	0	2	3
	§ 82 odst. 2 – výdej LP neoprávněnými osobami	1	1	1	2	0	1
	§ 82 odst. 3 - nevedení příslušné evidence skladových zásob LP	0	0	0	0	0	0
	§ 84 odst. 2 – nezákonný zásilkový výdej LP	1	0	1	0	24	1
	§ 75 odst. 3 – distribuce léčiv bez povolení k distribuci	2	0	1	0	0	0
Chovatelé	§ 9 odst. 11 - použití LP při poskytování veterinární péče bez vedení záznamů	0	1	1	2	2	7
	§ 9 odst. 12 – použití LP při poskytování veterinární péče neoprávněnou osobou					0	0
	§ 7 odst. 2 – zacházení s léčivy neoprávněnou osobou	1	0	0	1	0	0
	§ 62 odst. 1 – dovoz neregistrovaných VLP ze třetích zemí	0	0	1	1	0	0
	§ 25 odst. 1 – nereg. léčivo prodávané přes internet	0	0	1	1	1	4

U distributorů došlo v roce 2018 oproti období 2016 – 2017 ke snížení počtu porušení zákona o léčivech, kdy docházelo k distribuci VLP neoprávněným osobám.

U lékáren v roce 2018 byly zjištěny 3 případy výdeje LP na předpis bez předpisu a v jednom případě došlo k prodeji neoprávněnými osobami.

U výrobců medikovaných krmiv byl v roce 2018 zjištěn pouze případ chybného předepsání medikovaného krmiva. Časový plán inspekcí pro rok 2018 byl dodržen. Disproporce v počtu provedených inspekcí vznikla tím, že 2 inspekce z prosince 2018 byly převedeny do roku 2019 v souladu s SOP 023.

U držitelů rozhodnutí o registraci VLP bylo v roce 2018 ve 3 případech ÚSKVBL rozhodnuto o dočasných opatřeních s cílem snížit riziko plynoucí se závady v jakosti nebo z podezření na nežádoucí účinky VLP (nejčastěji se jednalo o omezení uvádění určitých šarží na trh a stažení ovlivněných šarží z trhu).

U prodejců chovatelských potřeb byl v roce 2018 zaznamenán pokles porušení, kdy osoby prodávající VVLP nebyly odborně způsobilé k této činnosti - pouze jeden případ. Ve 3 případech byl zjištěn prodej jiných než vyhrazených VVLP a rovněž ve 3 případech byly prodávány neregistrované VLP.

V případě veterinárních lékařů bylo v roce 2018 zaznamenáno celkem 17 porušení zákona, z toho 7 porušení se týkalo používání léčivých přípravků při poskytování veterinární péče s nedostatky v dokumentaci při vedení záznamů. Další porušení zákona o léčivech se týkala neinformování chovatele zvířat produkujících živočišné produkty určené k výživě člověka o ochranné lhůtě, která musí být dodržena – 3 případy. Dále bylo zjištěno porušení jako výdej VLP na předpis bez předpisu – 3 porušení a nedodržení pokynů zacházení s VLP dle SPC nebo použití VLP po uplynutí doby použitelnosti. U některých subjektů došlo k několika porušením najednou.

U chovatelů zvířat byl v roce 2018 zjištěn nárůst - 7 případů - jako použití léčivých přípravků při poskytování veterinární péče bez vedení záznamů a prodej neregistrovaného léčiva přes internet - 4 případy.

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

9.2.2.1 Výskyt případů nedodržení

Četnost porušení zákona o léčivech zjištěných v roce 2018 vykazuje na rozdíl od roku 2017 pokles u výrobců medikovaných krmiv. U chovatelů zvířat došlo obdobně jako v předchozích letech k porušení použití LP při poskytování veterinární péče bez vedení záznamů a použití neregistrovaného léčiva prodávaného přes internet. U porušení zákona o léčivech ze strany lékáren se jedná o setrvalý stav (výdej VLP na předpis bez předpisu a nezákonný zásilkový výdej bez oprávnění).

U veterinárních lékařů došlo obdobně jako v předchozích letech k porušení použití LP při poskytování veterinární péče bez vedení záznamů nebo s nedostatečně podrobným vedením záznamů o předepisování, výdeji a použití léčiv, dále k neinformování chovatele zvířat produkujících živočišné produkty určené k výživě člověka o správné ochranné lhůtě, která musí být dodržena.

Rovněž u distributorů v roce 2018 oproti roku 2017 došlo k poklesu počtu zjištěných porušení legislativních ustanovení. Pouze v jednom případě se jednalo o distribuci neoprávněným odběratelům.

Nejčastější typy a důvody zjištěných porušení jsou uvedeny výše v tabulce č. 2. Výsledky kontrol neukazují specifické časové nebo prostorové rozložení porušení zákona o léčivech.

9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků

Všechny zjištěné případy porušení zákona o léčivech mohou mít negativní dopad na bezpečné používání veterinárních léčiv. Jako nejrizikovější lze posoudit závalu v jakosti VLP, která může ohrozit zdraví nebo život zvířat. Dále je vysoce rizikové porušení povinnosti ze strany veterinárních lékařů, kde se nachází podstatné nedostatky ve vedení záznamové dokumentace o předepisování, výdeji a používání léčiv a kteří po použití, při výdeji nebo předepsání léčivých přípravků neinformují chovatele zvířat produkujících živočišné produkty určené k výživě člověka o správné ochranné lhůtě, která musí být dodržena, aby tak z pohledu ochrany veřejného zdraví bylo zajištěno, že takto získané potraviny jsou z pohledu obsahu reziduí bezpečné.

Také nezákonný zásilkový výdej léčivých přípravků, prodej neregistrovaných léčiv, výdej léčivých přípravků vázaných na veterinární předpis, bez tohoto předpisu patří mezi vysoce riziková porušení zákona o léčivech, kdy se léčivé přípravky dostávají do rukou osob, které nemají odpovídající vzdělání a zkušenosti a může dojít k závažným nežádoucím účinkům.

9.2.2.3 Základní příčiny nedodržení požadavků

Pohnutky vedoucí provozovatele a osoby zacházející s léčivy k porušování zákona o léčivech jsou především neznalost příslušných zákonných ustanovení, záměrné ulehčení práce nedostatečným vedením záznamů u veterinárních lékařů a chovatelů a dále snaha získat výhodu na trhu a vyjít vstříc požadavkům zákazníků. Porušování zákona o léčivech nebylo spojeno s náklady na dodržování příslušných ustanovení ze strany provozovatelů.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů (dle zákona o léčivech)

Na základě podnětů z inspekci nebo na základě výsledků analýz odebraných vzorků bylo v roce 2018 zahájeno 27 správních řízení (v roce 2017 bylo zahájeno 33 správních řízení, v roce 2016 48 správních řízení, v roce 2015 33 správních řízení, v roce 2014 bylo zahájeno 33 správních řízení. V průběhu roku 2018 byly uloženy pokuty v celkové výši 404 000,- Kč. Tyto jsou příjmem státního rozpočtu. Nejvyšší pokuta byla 40 000,- Kč, nejnižší 4 000,- Kč.

V rámci správních řízení byla v souladu s ust. § 79 odst. 5 správního řádu uložena povinnost uhradit náklady řízení v paušální výši 1 000,- Kč. Celkem byly uhrazeny náklady ve výši 5 000,- Kč.

ÚSKVBL v současné době nevyužívá blokových pokut, všechny správní delikty a přestupky jsou řešeny správním řízením.

ÚSKVBL s cílem poskytnout aktuální informace z oblasti veterinárních léčiv pořádá každoročně odborné semináře/školení jichž se mohou provozovatelé (ve smyslu zákona o léčivech) zúčastnit (viz tabulka č. 3). V roce 2018 nebyl uspořádán seminář, z důvodu očekávání přijetí nové legislativy týkající se veterinárních léčivých přípravků a medikovaných krmiv.

Tabulka č. 3 Přehled počtu seminářů/školení pořádaných ÚSKVBL v letech 2015 – 2018

Rok	Počet seminářů
2015	1
2016	2
2017	3
2018	0

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

ÚSKVBL přijal k zajištění efektivního provádění úředních kontrol následující opatření:

Změna kontrolních postupů

V roce 2018 byl novelizován zákon o veterinární péči (zákonem č. 302/2017 a v souvislosti s novelou zákona byly v roce 2018 upraveny kontrolní postupy ÚSKVBL, byl aktualizován checklist pro provádění inspekce u chovatele.

Spolupráce s ostatními OSS

Byla nadále prohlubována spolupráce s dalšími orgány státní správy (ÚVS SVS, KVS SVS, ÚKZÚZ, Inspektorátu pro omamné a psychotropní látky) formou výměny informací, společných seminářů, jednání či kontrol. Byly provedeny společné kontroly s KVS SVS při došetřování nevyhovujících nálezů reziduí léčiv v surovinách a potravinách živočišného původu, které jsou zaměřeny na dokumentaci o používání, výdeji, předepisování VLP a jejich skladování, byla provedena společná kontrola s Inspektorátem pro omamné a psychotropní látky zaměřená na nákup vstupních surovin, výrobu a distribuci veterinárního léčivého přípravku s obsahem návykové látky, byly provedeny kontroly používání přípravků s obsahem návykových látek. V rámci spolupráce s Policií ČR a podezření na nelegální činnost byly šetřeny cesty distribuce veterinárního léčivého přípravku s obsahem návykové látky.

Uskutečnila se schůzka pracovníků ÚKZÚZ a ÚSKVBL na téma návrh nařízení EU pro medikovaná krmiva. Byly podány informace o stavu návrhu nařízení a diskutován návrh limitů kontaminace necílových krmiv v návaznosti na tvorbu nařízení o medikovaných krmivech.

Dále se uskutečnila schůzka mezi ÚSKVBL a ÚKZÚZ k přípravě mezilaboratorních testů, týkajících se medikovaných krmiv a medikovaných premixů.

ÚSKVBL pokračoval ve spolupráci se SVS na úpravě on-line formuláře pro předávání informací do informačního systému SVS o medikaci krmiv - řešeno formou e-mailové korespondence - výměna informací z praxe při používání on-line formulářů, aktualizace seznamů (medikované premixy, seznam výrobců MK).

Spolupráce se Spolkem pro komodity a krmiva (SKK) v oblasti předávání odborných informací z oblasti dozoru nad výrobou medikovaných krmiv, informací týkajících se návrhu nového nařízení o medikovaných krmivech.

Cílené kontroly

V roce 2018 pokračovala spolupráce s KVS SVS v oblasti šetření případů pozitivních nálezů zakázaných látek nebo nevyhovujících nálezů reziduí VLP ve vzorcích živočišných tkání nebo produktů. Celkově bylo provedeno 10 cílených mimořádných společných kontrol zaměřených na šetření nadlimitu reziduálních látek v rámci monitoringu cizorodých látek v potravním řetězci.

Dále bylo v roce 2018 formou cílených mimořádných kontrol řešeno 22 podnětů zaslaných právníckými osobami nebo postoupených od ostatních správních orgánů a to především v oblasti internetového prodeje VLP, neoprávněného podávání VLP a předepisování VLP při poskytování veterinární péče a neoprávněné distribuce VLP.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Na základě výsledků úředních kontrol provedených v roce 2018 lze konstatovat, že byly naplněny klíčové cíle stanovené v příslušných plánech.

V roce 2018, stejně jako v období 2016 - 2017, byly inspekce více zaměřeny právě na vedení záznamů o použití léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (včetně povinnosti veterinárního lékaře informovat chovatele potravinových zvířat o ochranné lhůtě), sledování správného používání antimikrobních látek u chovatelů a veterinárních lékařů, aby byla omezena rizika vzniku rezistencí mikroorganismů nesprávným používáním, dále na oblast používání léčivých přípravků s indikačním omezením a dále na zacházení s návykovými látkami. Byla zdůrazňována potřeba vedení precizní dokumentace veterinárním lékařem, která přispívá k ochraně zdraví zvířat, lidí i životního prostředí a v neposlední řadě i ochraně samotného veterinárního lékaře při vyloučení možnosti zneužití návykových látek.

Výsledky úředních kontrol za rok 2018 dokládají mírný pokles zjištěných nedodržení požadavků zákona o léčivech v oblasti vedení záznamů o použitých léčivech veterinárními lékaři (celkem 7 porušení) a rovněž pokles porušení v oblasti neinformování chovatele zvířat produkujících živočišné produkty určené k výživě člověka o ochranné lhůtě, která musí být dodržena 3 porušení oproti 7 v roce 2017. Velké množství podnětů zaslaných na ÚSKVBL se týká především internetového prodeje léčiv. V ostatních kontrolovaných oblastech se jedná převážně o shodu s rokem 2017.

Byl vytvořen účinný systém monitorování, plánování a provádění inspekcí v oblasti vedení záznamů o použití léčivých přípravků při poskytování veterinární péče včetně povinnosti veterinárního lékaře informovat chovatele potravinových zvířat o ochranné lhůtě, kontroly prodeje vyhrazených veterinárních léčiv, kontroly výdeje veterinárních léčiv v lékárnách. Účinný systém provádění inspekcí a monitorování nápravných opatření je zaveden i v případě kontrol prováděných u výrobců veterinárních léčivých přípravků, léčivých látek, distributorů a výrobců medikovaných krmiv.

6 B) Systém kontrol reziduí veterinárních léčiv

SVS

9.1 Úřední kontroly

Systém monitoringu reziduí a kontaminantů (cizorodých látek)

Podrobnosti viz ve Víceletém národním plánu kontrol bod 4.3.3. odd. 3.2.

9.2 Celkové dodržování požadavků u provozovatelů

Vzhledem k relativně nízkému procentu záchytu nevyhovujících výsledků lze hodnotit zdravotní nezávadnost surovin a potravin živočišného původu z pohledu obsahu cizorodých látek nadále za příznivou. Za podstatné zjištění však musíme považovat průkazy reziduí veterinárních léčiv – antimikrobik. Dále jsou také podstatná zjištění reziduí zakázaných barviv používaných k lécení nebo prevenci u chovaných ryb, zvláště pstruhů (suma malachitové a leukomalachitové zeleně).

Chovatelé a osoby, které vyrábějí a zpracovávají živočišné produkty, se podílejí na kontrole přítomnosti reziduí a kontaminantů tím, že poskytují součinnost orgánům veterinární správy k plnění plánu monitoringu. Chovatelé mají zakázáno podávat zvířatům nepovolené veterinární léčivé přípravky, a dále povinnost při podávání povolených látek dodržovat ochranné lhůty nařízené SVL a důsledně a pravdivě vyplňovat příslušné formuláře informace o potravinovém řetězci (IPŘ), obsahující údaje o případné léčbě s použitím veterinárních léčivých přípravků (VLP) s jinou, než nulovou ochrannou lhůtou při odeslání chovaných zvířat na jatka.

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

V roce 2018 zajistila Státní veterinární správa (SVS) v laboratořích státních veterinárních ústavů (SVÚ) a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) celkem 90 341 vyšetření na obsah reziduí a kontaminantů (o 16 151 vyšetření více než v roce 2017). Z celkového počtu bylo 87 718 vyšetření plánovaných vzorků, dále 764 vyšetření vzorků v případech podezření, 1 553 vyšetření vzorků z jiných zemí Evropské unie a 306 vyšetření vzorků dovážených komodit ze třetích zemí. Zastoupení nevyhovujících nálezů bylo celkem 0,16 % (oproti 0,11 % v roce 2017).

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

V krmivech byly nevyhovující výsledky u 0,20 % vyšetřených vzorků. Jednalo se o nálezy nevyhovujících koncentrací doplňkových látek – antikokcidik v krmných směsích pro brojlerů (narasin, salinomycin, monensin) a krůty (lasalocid). Jednotlivé případy byly řešeny ve spolupráci s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ). V krmivech pro hospodářská zvířata nebyla prokázána rezidua zakázaných veterinárních léčivých přípravků ani nebyla zjištěna nepovolená medikace krmiv. Také dovážená krmiva ze zemí Evropské unie i třetích zemí vyhověla všem platným limitům.

Vzorky syrového ovčího, kozího a kravského mléka vyhověly ve všech případech stanoveným limitům. V žádném vzorku slepičích a křepelčích vajec nebyla zjištěna nevyhovující koncentrace sledovaných reziduí a kontaminantů. Med vyhověl stanoveným limitům pro chemické prvky a také limitům všech ostatních vyšetřovaných chemických látek. Rezidua veterinárních léčiv nebyla v medu zjištěna.

Ze skupiny nepovolených látek byla zjištěna zvýšená hladina anabolického steroidu nortestosteronu ve třech vzorcích moči prasat ve výkrmu. Tento androgenní steroid se v těle vyskytuje přirozeně, avšak v nízkých hladinách. Šetřením v chovech původu zvířat

ani při dalším vyšetření vzorků moči jiných zvířat nebylo prokázáno použití nepovolených látek s hormonálním účinkem jako růstových stimulatorů. U skotu, ovcí a koz ani u farmově chované zvěře nebyla zjištěna rezidua nepovolených a zakázaných látek. V chovech sladkovodních ryb byla opět zjištěna rezidua nepovolené látky – malachitové zeleně, respektive její metabolické formy – leukomalachitové zeleně. Ve dvou případech byla koncentrace těchto látek nad rozhodovací limit (2 µg/kg) zjištěna v chovech pstruhů. Ryby byly posouzeny jako nepoživatelné a bylo zakázáno jejich uvedení na trh. V ostatních pěti chovech pstruhů byla rezidua také prokázána, avšak v koncentracích pod maximální přípustnou koncentraci. Závažné bylo zjištění měřitelné koncentrace reziduí chloramfenikolu ve svalovině kapra. Šetřením na místě a vyšetřením dalších vzorků (ryby, voda, krmivo) nebylo prokázáno použití tohoto zakázaného léčiva pro zvířata určená k produkci potravin.

V roce 2018 byla rezidua antimikrobik zjištěna celkem u šesti hospodářských zvířat a to ve svalovině a vnitřnostech jedné prasnice (oxytetracyklin), v ledvinách dalších dvou prasnic (bezylpenicilin, dihydrostreptomycin), dále ve svalovině a vnitřních orgánech dojnice (bezylpenicilin, dihydrostreptomycin, neomycin, linkomycin), býka (tulathromycin) a telete (oxytetracyklin). Tato zjištění většinou svědčí o nedodržení ochranné lhůty po poslední aplikaci léku nebo o použití léku v rozporu s příbalovou informací, kdy je např. aplikováno větší množství přípravku, než je předepsáno výrobcem.

U drůbeže nebyly zjištěny nevyhovující hodnoty ani v jednom z případů sledovaných reziduí léčiv a kontaminantů.

Vzhledem k relativně nízkému procentu zachytu nevyhovujících výsledků lze hodnotit zdravotní nezávadnost surovin a potravin živočišného původu z pohledu obsahu reziduí VLP za příznivou. Za podstatná zjištění však musíme považovat nadále průkazy reziduí veterinárních léčiv – antimikrobik u hospodářských zvířat a důkazy používání nepovolených látek (malachitová zeleně) k léčení nebo prevenci onemocnění u chovaných ryb, zvláště pstruhů.

9.4. Opatření k zajištění účinnosti

V roce 2018 nebyl shledán důvod pro vyhlášení mimořádné kontrolní akce z důvodu aktuálních závažných zjištění reziduí veterinárních léčivých přípravků.

V případech, kdy jsou prokázána konfirmačními metodami rezidua veterinárních léčivých přípravků nebo rezidua pesticidů, ale i látek kontaminujících včetně tzv. těžkých kovů a průmyslových polutantů v surovinách a potravinách živočišného původu a krmivech pro hospodářská zvířata, přijímá SVS příslušná opatření, která směřují k zamezení dalšího postupu škodlivé látky v potravním řetězci a tím k ochraně spotřebitele. Jedná se především o okamžité vydání předběžného opatření, v rámci něhož se pozastavuje pohyb zvířat na farmě, zákaz porážení hospodářských zvířat, pozastavení uvolnění zboží pro jeho distribuci včetně stažení příslušné partie s nevyhovujícím výsledkem z obchodní sítě. Tato opatření, včetně uložení pokut farmářům nebo provozovatelům potravinářských podniků, jsou uplatňována v rámci hygienického dozoru na základě prvotních výsledků monitoringu reziduí a kontaminantů na základě reprezentativního počtu vzorků vyšetřované partie. V roce 2018 pokračovala spolupráce SVS s ÚSKVBL v oblasti šetření případů nálezů reziduí veterinárních léčiv včetně zakázaných látek v živočišných tkáních nebo produktech a šetření případů nežádoucích účinků.

9.5. Prohlášení o celkové výkonnosti

Systém státního dozoru nad dodržováním požadavků příslušné legislativy Společenství a národní legislativy chovateli hospodářských zvířat a provozovateli potravinářských podniků formou monitorování přítomnosti reziduí a kontaminantů u živých hospodářských zvířat

a v jejich produktech je velice účinný o čemž svědčí dosažení relativně nízkého procenta nevyhovujících vzorků surovin, potravin a krmiv pro hospodářská zvířata. Je to výsledek soustavného tlaku na chovatele hospodářských zvířat a výrobce potravin na dodržování pravidel pro výrobu zdravotně nezávadných potravin.

Rezidua nepovolených hormonálních látek u skotu, ovcí a koz, prasat, králíků, drůbeže a farmově chované zvěře nebyla prokázána.

Celkově lze hodnotit zdravotní nezávadnost surovin a potravin živočišného původu z pohledu obsahu reziduí veterinárních léčivých přípravků jako příznivou. Systém kontroly nakládání s veterinárními léčivými prostředky a kontroly případných reziduí v živočišných produktech je postupně více zaměřován na kritické fáze produkce potravin živočišného původu (hospodářství a příjem zvířat a surovin pro výrobu potravin).

Systém monitoringu je každoročně aktualizován na základě předchozích zjištění. Pružně reaguje na doporučení Komise, referenčních laboratoří EU, Evropského úřadu pro bezpečnost potravin v zaměření vyšetřování na nově zjištěné škodlivé látky z hlediska hodnocení rizika.

V roce 2018 zajistila Státní veterinární správa v laboratořích státních veterinárních ústavů a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) celkem 90 341 vyšetření v rámci monitoringu reziduí a kontaminantů (o 16 151 vyšetření více než v roce 2017). Z celkového počtu bylo 87 718 vyšetření plánovaných vzorků, dále 764 vyšetření vzorků v případech podezření, 1 553 vyšetření vzorků z jiných zemí Evropské unie a 306 vyšetření vzorků dovážených komodit ze třetích zemí. Zastoupení nevyhovujících nálezů bylo celkem 0,16 % (0,11 % v roce 2017). Celkový nárůst počtu vyšetření byl způsoben především zvýšením počtu vzorků hospodářských zvířat (sval, játra, ledviny, krev, moč), vzorků chovaných ryb a vzorků hotových potravinářských výrobků odebíraných u výrobců a v místech určení. Se zvýšením počtu vzorků a počtu vyšetření souvisí i vyšší četnost záchytu nevyhovujících výsledků především u cíleně odebraných vzorků od chovaných sladkovodních ryb, jiných hospodářských zvířat a potravinářských výrobků.

ÚSKVBL

Do tohoto systému úředních kontrol je ÚSKVBL zapojen národní referenční laboratoří pro sledování reziduí veterinárních léčiv, která provádí analýzy látek skupiny A a reziduí sedativ (sk. B2d) vyhlášky č. 291/2003 Sb., ve znění vyhlášky č. 51/2012 Sb., ve vzorcích napájecích vod, krmiv, živých zvířat, surovin a potravin živočišného původu.

Výsledky těchto analýz předává ÚSKVBL příslušným orgánům státního veterinárního dozoru (KVS/MěVS včetně PSV Praha-Ruzyně a ÚVS SVS), kterým slouží jako podklady pro jejich rozhodnutí.

8) Systém kontrol dovozu potravin rostlinného původu

SZPI

9.1. Úřední kontroly

Dozor nad dovozem potravin rostlinného původu ze třetích zemí vykonává SZPI v úzké spolupráci s orgány celní správy. Kontrola dovozu je zaměřena zejména na rizikové komodity, které dle bezprostředně závazných předpisů EU podléhají zvláštnímu režimu dovozu a při vstupu musí být podrobeny systematické nebo namátkové kontrole. SZPI má stanoveny i další komodity, které dle výsledků kontroly v trhu považuje za rizikové a které jsou kontrolovány již při dovozu.

9.2. Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

V roce 2018 bylo platných několik přímo použitelných předpisů, které upravovaly dovoz potravin, které mohou na území Unie vstoupit pouze přes určené místo vstupu či dovozu. Jednalo se o nařízení (ES) č. 669/2009, nařízení (EU) č. 884/2014, nařízení (EU) č. 2016/6, nařízení (EU) č. 2015/17, nařízení (EU) 2017/186 a a rozhodnutí Komise č. 2011/884/EU. Do 7. prosince 2018 bylo platné nařízení (EU) č. 885/2014, které následně nahradilo nové, obecnější, nařízení (EU) 2018/1660. Při dovozu komodit dle výše uvedené legislativy byl prověřován soulad s touto legislativou, u každé zásilky byla provedena dokladová kontrola a dle stanovené frekvence i kontrola totožnosti a fyzická kontrola s odběrem vzorků na laboratorní analýzu.

Dle nařízení (ES) č. 669/2009, tzv. zesílené úřední kontroly, bylo v roce 2018 přes Letiště Václava Havla Praha dovezeno celkem 82 zásilek. Jednalo se o 77 zásilek čaje z Číny a dvě zásilky sušených meruněk z Turecka, 1 zásilku ananasu z Beninu, 1 zásilku chilli z Indie a 1 zásilku mraženého chilli z Vietnamu. Vzorky byly odebrány z celkem 13 zásilek, v šesti případech (5x čaj z Číny a 1x mražené chilli z Vietnamu) byl výsledek nevyhovující a zásilky nebyly propuštěny do volného oběhu.

Nařízení (EU) č. 884/2014 stanoví přísnější režim dovozu (oproti nařízení (ES) č. 669/2009) u potravin, u kterých je možné riziko kontaminace aflatoxiny. V průběhu roku 2018 bylo dle toho nařízení do ČR dovezeno celkem 149 zásilek. Jednalo se o 111 zásilek lískových ořechů z Turecka, 12 zásilek arašídů z Číny, 10 zásilek fiků z Turecka, 14 zásilek arašídů z Argentiny, 1 zásilku lískových ořechů z Ázerbájdžánu, 1 zásilku paprik z Egypta. Při úředních kontrolách byly odebrány vzorky z celkem 17 zásilek. Tři vzorky (arašídů z Argentiny, lískové ořechy z Ázerbájdžánu a paprika z Egypta) nevyhověly legislativním limitům pro kontaminující látky a zásilky nebyly propuštěny do volného oběhu.

Nařízení (EU) č. 885/2014 stanoví přísnější podmínky dovozu pro okru a listy curry z Indie. Od 8. prosince 2018 bylo nahrazeno novým obecnějším nařízením (EU) 2018/1660. V roce 2018 však přes ČR nebyla dovezena žádná zásilka dle uvedených nařízení.

Nařízením (EU) č. 2016/6 stanoví podmínky pro dovoz některých komodit pocházejících nebo odesílaných z Japonska. V roce 2018 byla dle nařízení dovezena pouze 1 zásilka, která byla v souladu s legislativou.

Dle nařízení (EU) č. 2015/175, které stanoví požadavky na dovoz guarové gumy původem z Indie (riziko kontaminace dioxiny a pentachlorfenolem), nebyla v roce 2017 dovezena žádná zásilka.

Dle rozhodnutí č. 2011/884/EU je při dovozu kontrolováno, zda zásilky rýže z Číny či produkty z ní vyrobené nejsou geneticky modifikované. V roce 2018 nebyla dovezena žádná zásilka.

Rovněž dle nařízení (EU) č. 2017/186, které je zaměřeno na dovoz komodit, kde je rizikem mikrobiologická kontaminace, nebyla v roce 2017 do ČR dovezena žádná zásilka.

U níže uvedených předpisů platí mírnější režim dovozu - komodity mohou na území Unie přes ČR vstoupit přes kterýkoliv celní úřad. U každé zásilky je prováděna dokladová kontrola a fyzická dle četnosti stanovené nařízením. Zásilky musí doprovázet potřebné dokumenty (osvědčení, certifikáty apod.) v souladu s příslušným předpisem.

Takto jsou při dovozu kontrolovány i klíčky a semena určená k nakličování (na přítomnost vybraných patogenních mikroorganismů) dle nařízení (EU) č. 211/2013. Tyto komodity však v roce 2018 nebyly do ČR dovezeny.

Dle nařízení (ES) č. 1635/2006 jsou kontrolovány volně rostoucí houby z vybraných třetích zemí, postižených jadernou havárií v Černobylu, a to na hladinu radioaktivní kontaminace. V roce 2018 byla do ČR dovezena 1 zásilka, která byla na základě odebraného vzorku vyhodnocena jako vyhovující.

Od 10. 7. 2015 je platné nařízení (EU) č. 2015/949, kterým se schvalují předvývozní kontroly prováděné některými třetími zeměmi u některých potravin, pokud jde o přítomnost některých mykotoxinů. V případě provedení předvývozní kontroly by frekvence fyzických kontrol měla být menší než 1 %. U zásilek bez předvývozní kontroly je frekvence kontrol stanovena dle vlastní analýzy rizika členskými státy. SZPI mimo jiné sleduje i dovoz arašídů z USA, které byly v minulosti zařazeny na tomto nařízení. V roce 2018 bylo zkontrolováno 9 zásilek arašídů. Vzorky byly odebrány ze 4 zásilek, přičemž všechny byly vyhodnoceny jako vyhovující.

V roce 2018 platil zákaz dovozu listů pepře betelového z Bangladéše a sušených fazolí z Nigérie – tyto zákazy nebyly při dovozech do ČR tyto porušeny.

Při dovozu jsou sledovány i komodity, které byly na základě zjištění kontrol v trhu vyhodnoceny jako rizikové a nejsou zařazeny do seznamů komodit, u nichž je dovoz zpřísněn evropskými právními předpisy – v roce 2018 šlo o para ořechy z Bolívie, gumovité cukrovinky ze všech třetích zemí a pšenice ostatní z USA, která byla v dubnu 2018 z rizikové analýzy vyjmuta. Celkem bylo v tomto období dovezeno 31 zásilek a z jedné zásilky byl odebrán vzorek na laboratorní hodnocení. U žádné zásilky nebylo zjištěno pochybení.

V roce 2018 bylo dovezeno 11 zásilek, na které se nevztahují žádné přímo použitelné předpisy. Kontroly těchto zásilek byly provedeny z podezření na nedodržení právních předpisů. Vzorky byly odebrány ve čtyřech případech. Při kontrole nebylo zjištěno pochybení.

Dle výše uvedených předpisů bylo v roce 2018 dovezeno celkem 284 zásilek. Do laboratoře byly odebrány vzorky z 32 zásilek. Celkem 11 zásilek nebylo propuštěno do volného oběhu.

Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě bylo na jednotlivé inspektoráty hlášeno celkem 41 zásilek (z toho tvořilo 14 zásilek čerstvé ovoce a 27 zásilek čerstvá zelenina), inspektoři SZPI vystavili v roce 2018 celkem 22 certifikátů (6 certifikátů vystaveno při dovozu čerstvého ovoce, 16 certifikátů při dovozu čerstvé zeleniny).

Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 3 zásilek zeleniny, na které byly vystaveny 3 certifikáty o shodě s obchodními normami Unie pro čerstvé ovoce a zeleninu.

U zásilek kontrolovaných při dovozu a nepropuštěných do volného oběhu v důsledku nevyhovujícího laboratorního zjištění nejsou ukládány pokuty, ukládají se opatření, kterými jsou stanoveny následné postupy.

Více viz Bod 4.3.3. odd. 3.2. JIVVPK.

Kontrola informační povinnosti dle vyhlášky č. 172/2015 Sb.

V období od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 bylo na SZPI doručeno 250 146 hlášení potravin. Všechna hlášení byla oznámena pomocí webové nahlašovací aplikace SZPI.

Podle nahlášené komodity a dalších kritérií se rozhodovalo, zda se zrealizuje kontrola v místě určení. Kontrola přímo v místě určení byla provedena u 1 184 nahlášených potravin. Při hodnocení na místě byl nevyhovující stav zjištěn u 6 šarží.

Z vybraných potravin byly odebírány vzorky do laboratoře, kde byly sledovány následující analyty: rezidua pesticidů (jablka, zelí, brambory, mrkev, papriky, rajčata, hrušky, česnek, mák), chlorečnany (mrkev, brambory, rajčata), těžké kovy (jablka, zelí, mrkev, brambory, doplňky stravy), streptomycin u jablek, polyaromatické uhlovodíky (jablka, zelí), morfinové alkaloidy u máku. Dále byly laboratorně prokazovány následující skutečnosti:

- odrůdová pravost a jednotnost u brambor;
- soulad obsahu jednotlivých funkčních látek s deklarací na obalu u doplňků stravy;
- parametry odhalující falšování vína, např. přídavek syntetického glycerolu, vody apod.

Za uvedené období bylo odebráno 214 vzorků do laboratoře. Nevyhovující výsledek byl zjištěn u 11 šarží.

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Při dovozu ze třetích zemí byl nevyhovující stav zjištěn celkem v 11 případech.

Jednalo se o:

- 5 případů čaje z Číny, které nevyhověly v obsahu reziduí pesticidů;
- 1 případ maraženého chilli z Vietnamu, které nebylo doprovázeno požadovanými doklady;
- 1 případ arašídů z Argentiny, které nevyhověly v obsahu aflatoxinů;
- 1 případ lískových ořechů z Ázerbájdžánu, které nevyhověly v obsahu aflatoxinů;
- 1 případ papriky z Egypta, která nevyhověla v obsahu aflatoxinů;
- 1 případ surových kakaových bobů, které nevyhověly požadavkům pro lidskou spotřebu;
- 1 případ polyakrilátu sodného, který není povolen jako potravinářská přídatná látka.

Při kontrolách na místě v případě kontrol informační povinnosti dle vyhlášky č. 172/2015 Sb. byl nevyhovující stav zjištěn celkem u 6 šarží – ve všech případech z důvodu nevyhovujícího označení potravin, ve dvou případech rovněž z důvodu nevyhovující jakosti či kalibru. Pokud jde o laboratorní analýzy, nevyhovující výsledek byl zjištěn u 11 šarží. Šlo o:

- 5x brambory, u kterých deklarovaná odrůda neodpovídala skutečnosti;
- 1x jablka z důvodu obsahu reziduí pesticidů;
- 3x doplňky stravy z důvodu deklarace na obalu, která neodpovídala skutečnosti;
- 2x mák – v jednom případě z důvodu obsahu reziduí pesticidů, ve druhém z důvodu překročení maximálního povoleného množství sumy morfinových alkaloidů.

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

S ohledem na počet provedených kontrol bylo při dovozu ze třetích zemí zjištěno nedodržení požadavků pouze v malé míře. V posledních letech je rovněž patrné zlepšení stavu v případě přísných podmínek dovozu u komodit, které mohou do Unie vstoupit výhradně prostřednictvím určeného místa vstupu. Na základě analýzy rizika byl v průběhu roku 2018 upraven seznam komodit, který je vypracováván na národní úrovni, a na jehož základě jsou komodity na tomto seznamu rovněž kontrolovány již při vstupu do Unie. Co se týče

charakteru nedodržení, nejčastěji se jedná o překročení povoleného limitu pro kontaminující latky, případně o nesoulad v požadované dokumentaci.

Více viz Bod 4.3.3. odd. 3.2. JIVVPK.

V případě kontrol informační povinnosti je počet nevyhovujících zjištění, vzhledem k počtu nahlášených zásilek, poměrně nevýznamný. To je do jisté míry dáno tím, že na základě analýzy rizika byly problémové komodity intenzivněji kontrolovány, a došlo tak ke zlepšení nevyhovujícího stavu.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Cílem kontroly dovozu potravin ze třetích zemí je ochrana zdraví spotřebitelů. Toho je dosahováno jak postupy uvedenými v přímo použitelných předpisech EU, které upravují kontrolu dovozu rizikových komodit, tak kontrolní činností SZPI při vstupu potravin na území unie prostřednictvím České republiky.

Při dovozových kontrolách jsou plněny frekvence uvedené v přímo použitelných předpisech. Díky čtvrtletním reportům Komisi o provedených kontrolách a jejich výsledcích a díky hlášení v systému RASFF je situace na trhu neustále přezkoumávána a předpisy aktualizovány tak, aby reflektovaly nejnovější zjištění v oblasti porušení potravinářské legislativy.

Kromě komodit uvedených v předpisech EU má SZPI vytvořený seznam rizikových komodit, které jsou rovněž kontrolovány již při vstupu do Unie. Tento seznam byl v roce 2018 opět aktualizován a jedna komodita z něj byla odstraněna, neboť její dovoz již nepřestavuje významné riziko. Ve spolupráci s celními Úřady navíc probíhají kontroly při podezření z porušení legislativy. Těmito mechanismy je zajištěno dodržování cíle, tudíž ochrany spotřebitele.

Nejinak tomu je při kontrole informační povinnosti, stanovené vyhláškou č. 172/2015 Sb. Na základě aktuálních zjištění na trhu a analýze rizika je stanovena frekvence kontrol komodit ve vyhlášce uvedených. Díky tomu za dobu účinnosti vyhlášky došlo ke zlepšení nevyhovujícího stavu u některých komodit.

9 A) Systém kontrol zdraví rostlin

ÚKZÚZ

9.1 Úřední kontroly

Oblast kontrol uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh

V rámci postregistrační kontroly bylo v roce 2018 odebráno 44 vzorků POR, u kterých se ověřovalo, zda svými vlastnostmi a složením splňují požadavky předepsané specifikace. Jednalo se jednak o vzorky uvedené v plánu postregistrační kontroly pro rok 2018, ale také o vzorky, u kterých bylo podezření, že jejich složení neodpovídá podkladům předloženým ÚKZÚZ v rámci řízení o povolení POR.

Plán postregistrační kontroly POR 2018 pro účely odběru vzorků POR k laboratorním analýzám byl zpracováván a vydán v rámci dokumentace k ISO 9001.

Tabulka č. 1 Přehled počtu odebraných vzorků POR je uveden v následující tabulce:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet vzorků POR odebraných k laboratorním analýzám celkem	48	51	36	55	40	51	44
Počet odebraných vzorků POR ze souběžného obchodu	27	34	14	23	11	4	4
Počet odebraných vzorků ostatních POR	21	17	22	32	29	47	40

Vlastnosti a složení vzorků POR ze souběžného obchodu byly porovnány s vlastnostmi a složením příslušných referenčních POR.

U přípravků, které nevyhověly předepsaným požadavkům, bylo vydanými nařízeními o mimořádných rostlinolékařských opatřeních (dále jen „MRO“) zakázáno uvádět předmětné šarže POR na trh, případně byla zvolena jiná vhodná opatření k nápravě, např. formou výzvy.

Tabulka č. 2 Přehled vydaných nařízení o MRO je shrnut do následující tabulky:

	Počet odebraných vzorků POR k laboratorní analýze	Počet vzorků POR, které vyhověly požadavkům pro uvádění na trh a použití	Počet vzorků POR, které nevyhověly požadavkům pro uvádění na trh a použití	Počet vydaných nařízení o MRO
POR ze souběžného obchodu	4	4	0	0
Ostatní POR	40	18	22*	7

* v patnácti případech byla zjištěna odchylky od dané specifikace, které však neměly vliv na bezpečnost a účinnost POR

Případy, kdy analyzované POR nevyhověly požadavkům pro uvádění na trh a použití, byly vyhodnoceny jako uvedení nepovoleného POR na trh (viz čl. 28 odst. 1 nařízení EP a R (ES) č. 1107/2009).

Pro rok 2018 stanovoval Plán technické a analytické činnosti, který byl vydán formou nařízení ředitele Sekce zemědělských vstupů, provést 540 kontrol plnění povinností u distributorů inspektory Odboru kontroly zemědělských vstupů.

Inspektoři jednotlivých oddělení Odboru kontroly zemědělských vstupů provedli v roce 2018 625 kontrol distributorů z toho 28 následných kontrol. Mezi nejčastějšími typy závad patřil prodej a skladování POR s prošlou dobou použitelnosti nebo nepovoleného POR a závady v označování a balení. K odstranění nedostatků zjištěných při těchto kontrolách byla vydána opatření k nápravě. Celkem bylo vydáno 32 opatření.

Z výše uvedeného vyplývá, že počtů plánovaných kontrol bylo dosaženo. Co se týká počtu odebraných vzorků, tak zde byl plán také splněn, vzhledem k tomu, že Plán technické a analytické činnosti jich předepisoval 42.

Ke kontrolám následným nebo jiným neplánovaným ÚKZÚZ přistupuje v případě potřeby ověřit nápravu stavu zjištěného kontrolou plánovanou, případně v případě potřeby ověřit zjištění získaná jiným způsobem (podnět třetí osoby, sdělení jiného úřadu, ...).

Tabulka č. 3 Přehled zjištěných porušení a vydaných OÚ:

Předmět kontroly	Porušená ustanovení právních předpisů	Počet porušení	Počet porušení řešených ÚO
Uvádění nepovoleného POR na trh (včetně exspirovaných)	čl. 28 odst. 1 nařízení EP a R č. 1107/2009	31	18
Označování a balení POR	čl. 65 odst. 1 nařízení EP a R (ES) č. 1107/2009 v provedení dle čl. 1, přílohy I., nařízení Komise č. 547/2011	24	5
Kontrola skladování a distribuce POR	§ 31a, 46a, 46b, 46c, 47, 59 a 60 zákona o rostlinolékařské péči	74	28
Kontrola pomocných prostředků	§ 54 a 55 zákona o rostlinolékařské péči	9	4
Kontrola propagace POR	čl. 66 nařízení EP a R č. 1107/2009	8	4
Kontrola přebalování POR	§ 31b zákona o rostlinolékařské péči	0	0

Oblast kontrol nakládání s přípravky na ochranu rostlin (dále také „POR“, nebo přípravky)

V oblasti kontrol nakládání s POR u profesionálních uživatelů POR bylo dosaženo cílů stanovených plánem kontrol pro rok 2018 včetně strategického cíle JIVVPK (viz oddíl 3.3, ÚKZÚZ, oblast POR, cíl 1). Byly prováděny jak plánované kontroly žadatelů a nežadatelů o dotace, tak kontroly na podnět v souvislosti s hlášenými úhyny včel, úlety POR a nadlimitními výskyty reziduí POR ve vodě (viz. JIVVPK bod 4.3.3. odd. 3.2 - ÚKZÚZ).

V roce 2018 bylo provedeno celkem 1 337 kontrol uživatelů POR, z nichž bylo cca 77 % plánovaných, a to 406 národních kontrol, 332 kontrol podmíněnosti a 293 kontrol delegovaných SZIF na základě „Smlouvy o součinnosti“.

Tabulka č. 4 Přehled výsledků kontrol nakládání s POR dle typu kontroly

Typ kontroly používání POR	Počet kontrol celkem					Počet kontrol se závadami z celkového počtu kontrol				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Kontroly podmíněnosti (CC)	522	390	431	396	394	27	28	21	27	17
Národní kontroly	1 246	1 145	1 197	878	650	74	55	50	18	14
Kontroly delegované SZIF	289	619	532	515	293	3	3	5	11	1

Na základě analýzy provedených kontrol v předchozích letech v souvislosti se zhodnocením plnění cílů „Národního akčního plánu (NAP) k bezpečnému používání pesticidů“ za období 2013 - 2017 a pokračováním NAP v dalším období 2018 - 2022 přistoupil ÚKZÚZ na celém území ČR k navýšení počtu kontrol v době aplikace POR, a to v souvislosti s opakovanými nadlimitními výskyty reziduí POR ve zdrojích pitné vody, požadavky na ochranu včel s ohledem na aplikaci přípravků nebezpečných a zvláště nebezpečných pro včely a také novými legislativními požadavky týkajícími se používání POR na pozemcích sousedících s oblastmi využívanými širokou veřejností, které jsou účinné od 1. 12. 2017.

V roce 2018 bylo provedeno celkem 153 kontrol při aplikaci POR, z čehož bylo 139 plánovaných národních kontrol. Při dvou kontrolách bylo zjištěno porušení.

Kontroly při aplikaci POR byly realizovány jak s odběrem vzorku postřikové kapaliny a rostlin, popř. půdy, tak také bez odběru vzorků. Z celkového počtu kontrol nakládání s POR tvořily kontroly při aplikaci POR cca 10 %.

Oblast ochrany proti škodlivým organismům

Stanovený cíl pro rostlinolékařské kontroly byl v roce 2018 splněn. Dále viz JIVVPK bod 4.3.1. odd. 3.3 - ÚKZÚZ.

ÚKZÚZ provádí všechny dovozní kontroly, které se týkají rostlin a rostlinných produktů, které jsou potravinou nebo potravinovou surovinou a jsou zároveň jmenovitě stanoveny předpisem EU jako kontrolní objekt (viz JIVVPK bod 4.3.3. odd. 3.2 - ÚKZÚZ).

Při dovozní rostlinolékařské kontrole sledovaných komodit ze třetích zemí počty kontrol u sledovaných komodit závisí na vývoji situace na trhu a nelze je plánovat dopředu. Dovozní kontrola byla provedena u 1413 zásilek zeleniny a 1373 zásilek ovoce. Zásilky většinou pocházely z Asie. ÚKZÚZ nevyužívá sníženou četnost kontrol, ale dovozní kontroly provádí u všech příchozích zásilek, které přichází přes vstupní místa České republiky.

Rostlinolékařská kontrola v místech produkce a skladování u nesadbových brambor předpokládá každoročně cca 700 kontrol - v rámci soustavné rostlinolékařské kontroly a v rámci rostlinolékařského dozoru (viz JIVVPK bod 4.3.3. odd. 3.2 - ÚKZÚZ). Počty kontrol jsou každoročně upřesňovány na základě fytosanitární situace v České republice i ostatních členských státech EU.

V rámci soustavné rostlinolékařské kontroly bylo v roce 2018 v místech produkce provedeno celkem 51 kontrol nesadbových brambor. Kontroly byly prováděny vizuální prohlídkou a namátkovým odběrem standardních reprezentativních vzorků z partií brambor

pro laboratorní testování na zjištění výskytu škodlivých organismů.

V místech prodeje nebo obchodního skladování nesadbových brambor provedli v rámci rostlinolékařského dozoru pracovníci ÚKZÚZ v roce 2018 celkem 617 kontrol a šetření ohledně dodávek nesadbových brambor – konzumních. Kontroly byly prováděny vizuální prohlídkou partií brambor a namátkovým odběrem standardních reprezentativních vzorků z partií brambor pro laboratorní testování na zjištění výskytu škodlivých organismů. Součástí kontrol a šetření byly i kontroly požadovaného označení a dokumentace.

V rámci kontrol zdravotního stavu byly u nesadbových brambor kontroly zaměřeny na zjištění výskytu následujících škodlivých organismů:

Clavibacter michiganensis subsp. *sepedonicus* - původce bakteriální kroužkovitosti bramboru

Ralstonia solanacearum - původce bakteriální hnědé hniloby bramboru

Globodera pallida - háďátko nažloutlé

Globodera rostochiensis - háďátko bramborové

Synchytrium endobioticum - původce rakoviny bramboru

Epitrix cucumeris, *E. papa*, *E. subcrinita* a *E. tuberis* – karanténní druhy dřepčků rodu *Epitrix*

Rozsah kontrol odpovídal fyto-sanitární situaci v České republice i ostatních členských státech EU, strategické cíle 2 a 3 (viz. JIVVPK bod 4.3.1. odd. 3.3 – ÚKZÚZ) byly naplněny a bude v nich pokračováno beze změny.

Dovozní rostlinolékařská kontrola (dovoz ze třetích zemí) rostlin a rostlinných produktů (viz JIVVPK bod 4.3.3. odd. 3.2 - ÚKZÚZ). V rámci dovozní rostlinolékařské kontroly zásilek původem ze třetích zemí bylo v roce 2018 pracovníky ÚKZÚZ zkontrolováno celkem 1 373 zásilek ovoce a 1 413 zásilek zeleniny (vč. listové), které jsou potravinou nebo surovinou k jejich výrobě a které jsou zároveň jmenovitě stanoveny směrnici Rady 2000/29/ES jako kontrolovaná komodita. Oproti předchozím rokům dochází k postupnému navyšování počtu odbavovaných zásilek, což koresponduje s vyšším využíváním letecké přepravy pro dopravu těchto komodit. V případě zjištění podezření z výskytu škodlivého organismu byl z dané partie odebrán vzorek a odeslán do diagnostické laboratoře ÚKZÚZ k analýze pro potvrzení nebo vyvrácení tohoto podezření. Přehled o rozsahu provedených kontrol dle druhu komodity je uveden v příložené tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Přehled o dovozních rostlinolékařských kontrolách r. 2018

Komodita	Druh komodity	Množství	mj.
<i>Annona L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	189	kg
<i>Apium graveolens</i>	Rostlina - Neurčená k pěstování – listí	348	kg
<i>Citrus L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	324	kg
<i>Capsicum L.</i>	zelenina	974	kg
<i>Eryngium L.</i>	zelenina	792	kg
<i>Fortunella</i>	ovoce	93	kg
<i>Limnophila L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	0	kg
<i>Malus</i>	ovoce	0	kg
<i>Mangifera L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	974	kg
<i>Momordica L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	664	kg
<i>Ocimum L.</i>	zelenina	979	kg
<i>Passiflora</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	367	kg
<i>Psidium L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	550	kg
<i>Prunus L.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	84	kg
<i>Solanum</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	706	kg
<i>Syzygium Gaertn.</i>	ovoce a zelenina s výjimkou hluboce zmrazených	168	kg

* zásilka může obsahovat i několik partií rostlin, rostlinných produktů

S ohledem na počet zásilek a jejich frekvenci ÚKZÚZ nadále nevyužívá nařízení Komise (ES) č. 1756/2005, které členským státům EU při splnění určitých podmínek umožňuje sníženou četnost dovozních rostlinolékařských kontrol s ohledem na počet zásilek a polohu ČR. Touto strategií kontrol je dosahováno splnění stanoveného cíle 1 (viz JIVVPK bod 4.3.1. odd. 3.3 – ÚKZÚZ), v uvedeném strategickém cíli bude ÚKZÚZ pokračovat nadále beze změny.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

Oblast přípravků na ochranu rostlin

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Tabulka č. 6 Přehled kontrol nakládání s POR u profesionálních uživatelů POR v roce 2018 dle druhu a četnosti nedodržení požadavků

Druh porušení	Počet případů porušení
Použití nepovoleného POR	3
Použití nepovoleného POR v ekologickém zemědělství	1
Použití POR do nepovolené plodiny (PPH 10/2)	8
Překročení povoleného dávkování POR (10/3)	3
Použití POR v ochranném pásmu vodního zdroje v rozporu s pokyny k ochraně vod (PPH 10/4)	8
Aplikace POR v rozporu s požadavky na ochranu včel (PPH 10/5)	1
Zasažení rostlin mimo pozemek, na kterém byla prováděna aplikace POR (10/6)	2
Použití POR v rozporu s požadavky na ochranu vodních organismů (PPH 10/7)	1
Použití POR v rozporu s požadavky na ochranu podzemní vody (PPH 10/1)	1
Překročení maximálního počtu ošetření POR v plodině	1
Nedodržení požadavků na vedení záznamů o použitých POR a pomocných prostředcích	4
Používání POR fyzickou osobou bez odborné způsobilosti k nakládání s POR	5
Neposkytnutí údajů o spotřebě POR	1
Nedodržení požadavků na skladování POR	1
Nedodržení oznamovací povinnosti v souvislosti aplikací POR, které jsou označeny jako nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely	2
Nedodržení oznamovací povinnosti v souvislosti aplikací POR pro hubení hlodavců	1
Nedodržení povinnosti v souvislosti s použitím POR klasifikovaného jako akutně toxický kategorie 1 nebo 2	1

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

9.2.2.1 Případy nedodržení

Z kontrolovaných požadavků v oblasti používání POR bylo nejčastěji zjišťováno porušení požadavku PPH 10/2, PPH 10/4, PPH 10/3, které spadají do závazných podmínek při používání POR viz tabulka v bodu 9.2.1. Tyto požadavky patří každoročně do skupiny nejčastěji zjišťovaných porušení v porovnání s ostatními hodnocenými požadavky, které jsou předmětem kontroly nakládání s POR u profesionálních uživatelů. Z tabulky v bodu 9.2.1 vyplývá, že druhou nejčastěji zjišťovanou závadou je nakládání s POR osobou bez odborné způsobilosti a vedení záznamů o aplikovaných POR v rozporu s právními předpisy.

9.2.2.2 Povaha rizika vyplývajícího z nedodržování požadavků

a) možný významný dopad na člověka, zvířata nebo rostliny;

Nedodržení požadavků PPH 10 v oblasti používání POR má významný vliv na zdraví lidí, suchozemských obratlovců, včel a životní prostředí s čím souvisí, také absence osoby odborně způsobilé k nakládání s POR.

b) popis možných závažných důsledků nebo "rizika";

Při nesprávném použití POR se zvyšuje pravděpodobnost nadlimitního výskytu reziduí POR v konečném produktu určenému k potravinářským účelům nebo jako krmivo pro hospodářská zvířata. Nedodržení pokynů k ochraně vod může způsobit znehodnocení podzemního nebo povrchového zdroje pitné vody a v důsledku výskytu reziduí použitých POR může poškodit zdraví lidí a zvířat.

Pokud je aplikace POR provádění osobou bez odborné způsobilosti, zvyšuje se riziko ohrožení zdraví nejen této osoby, ale i ostatních osob nacházejících se v okolí. V důsledku nesprávné aplikace POR může dojít k úhynu suchozemských obratlovců, včel, kontaminaci zdrojů pitné vody atd.

9.2.2.3 Základní příčiny nedodržení požadavků

Příčinou nedodržení požadavků při nakládání s POR je:

- nedodržování návodu k použití POR s příslušnými omezeními z hlediska ochrany vodních zdrojů, vodních organismů, včel a dalších necílových organismů,
- neověření informace o platnosti ochranných pásem vodních zdrojů (OPVZ) nebo pásem hygienické ochrany vod (PHO) na obhospodařovaných pozemcích před plánovanou aplikací POR. S tím souvisí absence jednoho zdroje informací (informačního systému státní správy), kde by byly tyto podklady o vymezení OPVZ pro veřejnost k dispozici včetně aktualizace vrstev v průběhu roku (na základě rozhodnutí místně příslušných vodoprávních úřadů),
- nedodržení rozsahu použití POR uvedeného v návodu – tj. použití POR do nepovolené plodiny,
- provádění aplikace POR za nevhodných povětrnostních podmínek, kdy dochází k úletům POR na necílové plochy.

Oblast ochrany proti škodlivým organismům (roślinolékařské kontroly)

Úředními kontrolami provedenými v porostech nesadbových brambor a v místech jejich skladování byl zjištěn výskyt cyst háďátka bramborového (*Globodera rostochiensis*) v celkem čtyřech vzorcích zeminy odebraných ze tří pozemků, na kterých byly pěstovány konzumní brambory, a výskyt původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanacearum*) ve dvou vzorcích hlíz konzumních brambor původem z Egypta.

V místech prodeje nesadbových brambor bylo ve čtyřech případech zjištěno, že brambory nebyly označeny registračními čísly pěstitele/balírny. Tím nebyl splněn zvláštní požadavek stanovený zvláštního požadavku stanoveného v příloze č. 4, části A, oddílu II, bodě 18. 5. vyhlášky č. 215/2008 Sb. Tento požadavek je stanoven i směrnicí Rady 2000/29/ES a plnění tohoto požadavku je povinné pro všechny členské státy EU.

V jednom případě navíc nebyl prodáváč schopen sdělit původ nabízených konzumních brambor.

V rámci **dovozní rostlinolékařské kontroly zásilek původem ze třetích zemí** bylo v roce 2018 celkem pozastaveno 14 zásilek z důvodu potvrzeného výskytu karanténního škodlivého organismu (jednalo se o porušení ustanovení v § 7 odst. 1 a nesplnění požadavku stanoveného v § 21 odst. 1 písm. a) zákona o rostlinolékařské péči). Jednalo se o škodlivé organismy *Liriomyza* spp., Tephritidae. Další 7 zásilek bylo pozastaveno z důvodu absence

roślinolékařského osvědčení nebo neuvedení zvláštních požadavků v rostlinolékařském osvědčení. Zásilky pocházely Laosu, Vietnamu a Kambodže. U všech zásilek bylo úředním opatřením nařízeno jejich zničení.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

a) Opatření přijatá k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů - odejmutí nebo pozastavení schválení, nápravná opatření, sankce

Oblast uvedení přípravků na ochranu rostlin na trh

U POR, které nevyhověly z hlediska laboratorní kontroly předepsaným požadavkům, bylo vydanými ÚO nebo MRO zakázáno uvádět předmětné šarže POR na trh a stanoveny další povinnosti, případně byl zvolen jiný postup nápravy, např. formou výzvy.

Případy, kdy analyzované POR nevyhověly požadavkům pro uvádění na trh a použití, byly vyhodnoceny jako uvedení nepovoleného POR na trh (viz čl. 28 odst. 1 nařízení EP a R č. 1107/2009), případy byly za výše uvedený správní delikt předány Oddělení legislativnímu a právnímu k zahájení správního řízení o uložení pokuty.

Při zjištění nedodržení podmínek stanovených v povolení POR nebo v povolení k souběžnému obchodu podle čl. 52 nařízení EP a R č. 1107/2009 popř. povolení dalšího prostředku a při zjištění nedodržení povinností distributorů POR jsou pro zjednání nápravy vydávána ÚO, či MRO popř. zvolen jiný způsob opatření vedoucí k nápravě, v odůvodněných případech zahájeno správní řízení o uložení pokuty.

Pro příslušné inspektory jsou pravidelně pořádány školení k provádění kontrol a konzultace s oddělením legislativním a právním.

Oblast nakládání s POR u profesionálních uživatelů

V roce 2018 byla v 28 případech pravomocně uložena sankce za porušení povinností při nakládání s POR.

Oblast ochrany proti škodlivým organismům

V případě zjištění výskytu cyst hádátka bramborového (*Globodera rostochiensis*) byla nařízena mimořádná rostlinolékařská opatření (MRO) v souladu s vyhláškou č. 75/2010 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Po potvrzení výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanacearum*) v hlízách konzumních brambor původem z Egypta byla tato skutečnost notifikována Itálii a Německu, které byly odesílateli brambor do ČR. Oběma případy se zabývaly i EK a Egypt. V ČR nebyla přijata žádná opatření, jelikož při následných kontrolách v prodejní síti a v balírnách již nebyly nalezeny žádné hlízy z pozitivně testovaných partií egyptských brambor. Při nesplnění zvláštního požadavku, tj. neo značení balení konzumních brambor registračním číslem, byly odebrány úřední vzorky a testovány na přítomnost původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis* subsp. *Sepedonicus*) a původce bakteriální hnědé hniloby brambor (*Ralstonia solanacearum*), výsledky laboratorních testů neo značených brambor byly negativní. V případech chybějících registračních čísel pěstitelů nebo balíren jsou tyto subjekty vyzvány k nápravě, v případě dodávek originálně zabalených brambor z ostatních členských států EU se oznamuje rostlinolékařské službě příslušného členského státu nesplnění zvláštního požadavku.

U všech pozastavených zásilek v rámci dovozní rostlinolékařské kontroly zásilek původem ze třetích zemí bylo úředním opatřením nařízeno zničení zásilky, a to spálením.

b) Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

Oblast nakládání s POR u profesionálních uživatelů

Jedním z hlavních opatření, které pomáhá ověřovat a zlepšovat úřední kontroly, je systém interních auditů všech činností ÚKZÚZ. Výkonem interních auditů je pověřen Odbor auditu a řízení kvality (OARĚK). Kromě interních auditů jsou prováděny v rámci jednotlivých odborů plánované vnitřní kontroly dodržování metodických postupů pro provádění kontrol. V roce 2018 bylo provedeno v oblasti nakládání s POR 35 vnitřních kontrol.

Interní a externí školení zaměstnanců

Inspektoři ÚKZÚZ jsou každoročně před zahájením kontrol proškoleni v oblasti aktualizovaných metodických postupů, změnách v legislativě a úpravách informačních systémů, které používají v rámci kontrolní činnosti. Dále se účastní seminářů z rostlinolékařské problematiky, aplikace kontrolního a správního řádu.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Oblast uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh

Cílu 2 pro oblast přípravků uvedeného v JIVVPK je postupně dosahováno, jsou zpřesňovány případně zaváděny nové metodické pokyny týkající se kontroly distribuce přípravků. Novelou zákona o rostlinolékařské péči (účinnost od 1. 12. 2017) vznikla nová povinnost registrování distributorů uvádějících na trh přípravky na ochranu rostlin pro profesionální uživatele (cíl 4, který tedy můžeme považovat za splněný). Registr distributorů přípravků vede ÚKZÚZ a v roce 2018 bylo vyřízeno 215 žádostí o zápis do tohoto registru. Po 30. 6. 2018 již nesmí zemědělci a další uživatelé získávat přípravky pro profesionální uživatele od jiného, než registrovaného distributora.

Podíl vzorků POR podrobených laboratorním analýzám a nevyhovujících požadavkům pro uvádění na trh a použití byl v roce 2018 opět vyšší než minulé roky. Jednalo se především o neshodu kvalitativních parametrů POR s dokumentací.

ÚKZÚZ v návaznosti na zjištění nesouladu s požadavky pro uvádění na trh a použití uložil pro předmětné analyzované šarže POR opatření se zákazem jejich uvádění na trh a používání.

Díky specializaci a posílení inspektorů pro kontrolu distribuce POR se i v roce 2018 podařilo zrealizovat více než 600 kontrol uvádění POR na trh.

Oblast nakládání s POR u profesionálních uživatelů

V rámci kontrol dodržování povinností v souvislosti s nakládáním s POR byla v roce 2018, obdobně jako v předchozích letech, zjištěna v největším počtu z celkového počtu kontrol se závadou tato porušení - použití POR v rozporu s pokyny k ochraně vod v II. stupni ochranného pásma vodního zdroje (PPH 10/4), použití POR do nepovolené plodiny (PPH 10/2), překročení max. povolené dávky POR (PPH 10/3) a nakládání s POR osobou bez odborné způsobilosti.

Porušení požadavků PPH 10/2 a 10/4 bylo zjištěno také při dvou kontrolách prováděných při aplikaci POR.

Z celkového počtu 1 337 kontrol nakládání s POR bylo v roce 2018 zjištěno cca 2 % kontrol se závadou.

Kontroly dodržování požadavků na používání POR byly realizovány jak ze záznamů o použití POR, tak při aplikaci POR. Z celkového počtu kontrol nakládání s POR tvořily kontroly při aplikaci POR cca 10 %.

Na počtu kontrol se závadou v posledních letech v porovnání s předchozím obdobím se podílí plánování kontrol používání POR formou rizikové analýzy nejen u kontrol podmíněnosti (CC), ale také u kontrol národních, a to již od roku 2011, ale také specializace inspektorů pro kontroly používání POR, ke které došlo na konci roku 2010. Plánovaný počet národních kontrol byl na základě doporučení auditu DG Sanco/2013-6647 doplněn o kontroly nežadatelů o dotace, čímž je zajištěna kontrola všech typů subjektů, kteří nakládají s POR jak v oblasti zemědělství, tak i v jiných odvětvích. Analýzou výsledků kontrol používání POR u zemědělských subjektů, jakožto žadatelů o dotace, tzn. podílu kontrol se závadami k celkovému počtu provedených kontrol, lze konstatovat, že znalost zemědělských subjektů v oblasti povinností ze zákona o rostlinolékařské péči a prováděcích předpisů na úseku POR je na vysoké úrovni, k čemuž přispívá ÚKZÚZ semináři, které pořádá pro zemědělskou veřejnost nebo aktivně vystupuje na akcích pořádaných jinými organizacemi. Na svých webových stránkách ÚKZÚZ průběžně zveřejňuje aktuální informace z oblasti POR včetně on-line Registru POR, který je v rámci aktualizace doplněn jednou denně o nově vydaná povolení POR.

V souvislosti s nadlimitními koncentracemi reziduí POR ve zdrojích pitné vody dle výsledků monitoringu ČHMÚ bylo v roce 2018 provedeno 53 cílených kontrol u vytipovaných subjektů nacházejících se v rizikových oblastech. Na základě kontrol zemědělských subjektů hospodařících v daných lokalitách nebylo zjištěno použití nepovolených přípravků. V jednom případě bylo jisté nedodržení požadavků z hlediska ochrany vod.

V návaznosti na vyhodnocení naměřených hodnot reziduí POR v podnětech KHS, obcí, vodárenských společností Odborem přípravků na ochranu rostlin (dále jen „OPOR“) v rámci ÚKZÚZ se zohledněním výše limitů pro povolování POR, byl v jednom případě podnět prověřen kontrolou u subjektu hospodařícího v OPVZ, a to s výsledkem bez zjištění porušení požadavků na používání POR. V případech s výskytem metabolitů acetochlor ESA a alachlor ESA nebylo nutné prověřovat kontrolou s ohledem na zkušenosti z předchozích let a vyjádření OPOR, že pravděpodobný výskyt je z dřívějšího povoleného použití, tzn. stará zátěž, jak je také uvedeno v NAP k bezpečnému používání pesticidů v ČR pro období 2018 – 2022. V ostatních případech byly provedeny úkony předcházející kontrole, na jejichž základě bylo vyhodnoceno, že není nutné pokračovat kontrolou.

Oblast ochrany proti škodlivým organismům

Na základě analýzy závad zjištěných v rámci rostlinolékařského dozoru v místech prodeje nebo skladování nesadbových brambor nepředstavovalo nedodržení dané povinnosti z hlediska bezpečnosti potravin žádné riziko pro lidi nebo zvířata. Také z hlediska hospodářského významu, tzn. možného přenosu škodlivého organismu na rostliny bramboru určené k pěstování (sadbové brambory), bylo riziko přenosu velmi malé, neboť se jednalo o brambory určené k přímému konzumu.

Z celkového počtu 617 kontrol nesadbových brambor v místech produkce, prodeje nebo obchodního skladování byly v roce 2018 zjištěny 4 závady (chybějící reg. čísla), tj. 0,65 %.

Dle výsledků kontrol zásilek původem ze třetích zemí, které byly prováděny v rámci dovozní rostlinolékařské kontroly, byl v některých případech zjištěn karanténní škodlivý organismus, Nadále platí, že zachycené organismy nepředstavují pro ČR nebezpečí z hlediska hospodářského významu, tzn. neúnosných ekonomických dopadů, protože riziko možného zavlečení škodlivého organismu do prostředí produkce pro ostatní rostlinné komodity je minimální. Dovážené komodity byly určeny k přímé spotřebě a je vyloučeno, že by se zachycené organismy mohly usídlit ve vnějším prostředí. Problémem v některých případech může být kvalita dovážené produkce (řešeno individuálně).

Dle celkového zhodnocení výsledků kontrol provedených v roce 2018 v rámci rostlinolékařského dozoru v místech prodeje nebo skladování nesadbových brambor a při dovozní rostlinolékařské kontrole zásilek rostlinných komodit původem ze třetích zemí lze konstatovat, že cíle stanoveného v rámci plánu kontrol, tzn. včasné zjištění výskytu karanténního škodlivého organismu v zásilce a nařízení opatření k zabránění zavlečení tohoto organismu na území ČR, bylo dosaženo.

9 B) Systém kontrol reziduí pesticidů v potravinách

SVS

9.1 Úřední kontroly

Státní veterinární správa v rámci národního programu reziduí a kontaminantů (cizorodých látek) podle vyhlášky MZe č. 291/2003 Sb., provádí každoročně vyšetřování surovin a potravin živočišného původu také na přítomnost reziduí pesticidních látek včetně insekticidů. Mimo plán monitoringu cizorodých látek probíhá také každoročně vyšetřování přítomnosti reziduí vybraných pesticidů v určených potravinách (surovinách) v rámci „Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů“ podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, o maximálních limitech reziduí (MLR) pesticidů v potravinách jak rostlinného, tak i živočišného původu, a krmivech, kterým byla stanovena harmonizovaná pravidla pro rezidua pesticidů na úrovni EU respektive podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/660 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2018, 2019 a 2020 s cílem zajistit dodržování MLR pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduím pesticidů.

Na rozdíl od roku 2017 nebyl odborný důvod k vyhlášení mimořádné kontrolní akce ke zjištění stavu kontaminace prostředí chovů a obsahu reziduí pesticidů v potravinách živočišného původu. Důvodem byl především fakt, že rozsáhlá mimořádná kontrolní akce zaměřená na kontaminaci pesticidy, zejména biocidy včetně fipronilu (kauza reziduí ve vejcích z Nizozemska a Belgie) neprokázala u našich chovatelů a producentů potravin v roce 2017 žádný problém.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobců

S výjimkou měřitelných koncentrací chlorovaných pesticidů na hranici meze stanovitelnosti, nebyla rezidua těchto látek zjišťována v hodnotách nad stanovené maximální limity reziduí (MLR).

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Analyzované zbytky pesticidů v rámci běžného monitoringu pesticidů ani v rámci „Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů“ neprokázaly v žádném vzorku potravin a surovin živočišného původu překročení maximálních přípustných limitů. Z hlediska zdravotní nezávadnosti potravin živočišného původu představují zanedbatelné riziko (s výjimkou případných havarijních událostí).

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

V roce 2018 nebyla v rámci monitoringu CL, stejně jako v předchozích letech, zjištěna rezidua pesticidních látek ze skupiny organofosforových insekticidů, karbamátů a pyretroidů v potravinách a surovinách živočišného původu. Obsah chlorovaných pesticidů a reziduí organofosforových insekticidů ve všech případech vyhověl požadovaným limitům. Všechny hodnoty byly v intervalu do 50% stanovených limitů. Také výsledky vyšetření vzorků živočišných produktů v rámci „Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů“ neprokázaly z hlediska zdravotní nezávadnosti potravin živočišného původu významná množství reziduí pesticidů.

9.4. Opatření k zajištění účinnosti

Vzhledem k tomu, že v posledních letech nedošlo k záchytu nevyhovujících výsledků v rámci kontroly reziduí pesticidů v surovinách a potravinách živočišného původu, nebylo nutné

zavádět další opatření k zajištění účinnosti, což prokázaly již výsledky mimořádných vyšetření z roku 2017, kdy všechny vzorky byly vyhovující.

9.5. Prohlášení o celkové výkonnosti

Strategickým cílem SVS v oblasti kontrol reziduí pesticidů v potravinách je kontrola dodržování platné legislativy ze strany chovatelů hospodářských zvířat, výrobců krmiv a provozovatelů potravinářských podniků se zaměřením na odhalení případného uvádění do oběhu potravin nebo krmiv zdravotně závadných z důvodu reziduí a kontaminantů přítomných v potravině nebo v krmivu v nadlimitním množství. V případě již uvedení zdravotně závadné potraviny nebo krmiva do oběhu okamžité zajištění jejich stažení z oběhu.

Rezidua pesticidů v krmivech, surovinách a potravinách živočišného původu nepředstavují v současné době problém na rozdíl od minulé dekády, kdy byla rezidua chlorovaných pesticidů zjišťována relativně často i v nadlimitních hodnotách.

SZPI

9.1 Úřední kontroly

Viz zejména Bod 4.3.3. Odd. 3.2. JIVVPK

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů a výrobků

SZPI dle Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů 2018-2020 v ČR (dále VKPPRP), který zohledňuje požadavky prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/662 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2018, 2019 a 2020 s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduím pesticidů, v roce 2018 odebrala celkem 906 vzorků, u kterých bylo provedeno 413 547 rozborů. Nález pesticidní látky byl prokázán u 74,6 % odebraných vzorků potravin. Vícenásobný nález reziduí pesticidů (tzn. vzorky se zjištěnými dvěma a více účinnými látkami) byl zaznamenán u 562 vzorků.

Z celkového počtu odebraných vzorků zaujímaly potraviny původem ze států EU 55,1%, z tuzemska 17,6 %, ze třetích zemí 21,6 %. U 14 vzorků byl překročený maximální reziduální limit, což představuje z celkového počtu odebraných vzorků 1,6 % nevyhovujících.

V rámci pravidelných odběrů na stanovení reziduí pesticidů je hlavní pozornost zaměřená především na ovoce a zeleninu v čerstvém stavu, ale i mraženém nebo sušeném. Přítomnost reziduí pesticidů byla ověřena u celkem 403 vzorků zeleniny včetně čerstvých pěstovaných hub a 317 vzorků ovoce. Hodnota maximálního reziduálního limitu byla překročena u 6 vzorků čerstvé zeleniny (2x zeleninová paprika, 1x fazolové lusky, 1x hlávková kapusta, 1x květák, 1x pekingské zelí) a 6 vzorků čerstvého ovoce (3x jablka, 1x meruňky, 1x mango, 1x mandarinky).

Kromě ovoce a zeleniny byly multiresiduálními metodami vyšetřeny další komodity, jako např. obiloviny, brambory, olejnatá semena, luštěniny, rostlinné oleje, víno, ovocné šťávy, doplňky stravy, obilné příkrmy pro děti, čaj. Z celkového počtu odebraných vzorků na stanovení přítomnosti reziduí pesticidů představovaly tyto potraviny 24,0 %. Nadlimitní množství pesticidních látek bylo zjištěno ve vzorku máku a čaje.

Nad rámec národního a koordinovaného monitoringu reziduí pesticidů inspektoráty SZPI v rámci běžných kontrol došetřují případy, kdy došlo v rámci pravidelného sledování reziduí pesticidů k překročení MRL, notifikace zaslané v systému rychlého varování RASFF anebo podněty a stížnosti.

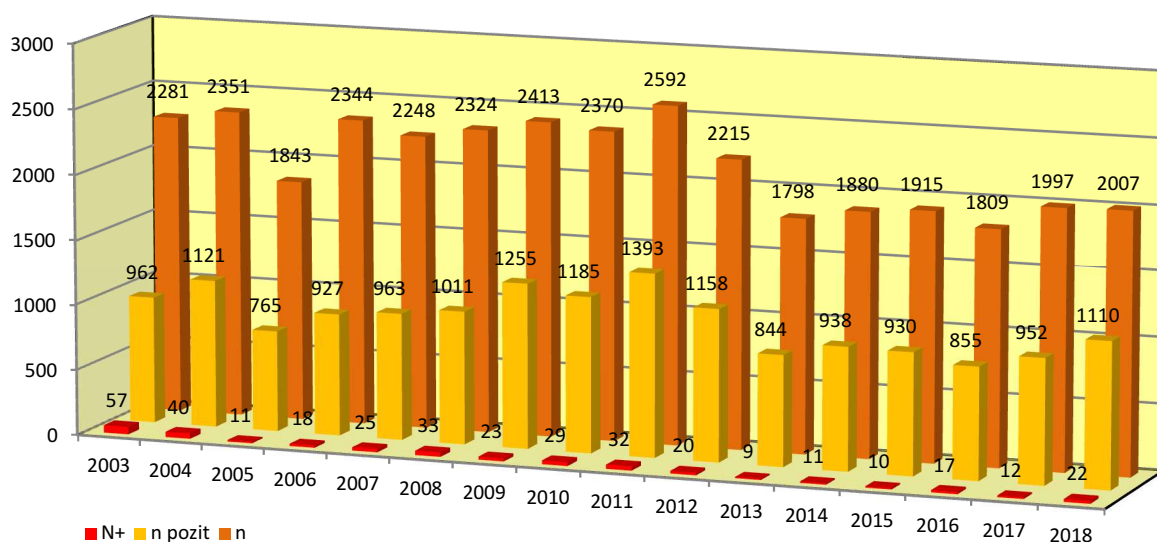
V průběhu roku 2018 byla provedena mimořádná kontrola reziduí pesticidů v jablkách. V rámci kontrolní akce bylo k analýze reziduí pesticidů odebráno 9 vzorků jablek, přičemž výsledky laboratorních rozborů byly u všech vzorků vyhovující.

Dle nařízení (ES) č. 669/2009, tzv. zesílené úřední kontroly, bylo v roce 2018 přes Letiště Václava Havla Praha dovezeno celkem 82 zásilek. Jednalo se o 77 zásilek čaje z Číny, 2 zásilky sušených meruněk z Turecka, 1 zásilku ananasu z Beninu, 1 zásilku chilli z Indie a 1 zásilku mraženého chilli z Vietnamu. Bylo odebráno celkem 13 vzorků na detekci reziduí pesticidů, u pěti zásilek (čaj z Číny) byl výsledek nevyhovující a zásilky nebyly propuštěny do volného oběhu.

Nařízení (EU) č. 885/2014 stanoví přísnější podmínky dovozu pro okru a listy curry z Indie. Od 8. prosince 2018 bylo nahrazeno novým obecnějším nařízením (EU) 2018/1660. V roce 2018 však přes ČR nebyla dovezena žádná zásilka dle uvedených nařízení.

Viz také Bod 4.3.3. Odd. 3.2. JIVVPK.

Graf: Zjištěné nálezy reziduí pesticidů v rámci monitoringu cizorodých látek v potravinách v letech 2003 – 2018

Legenda: n – celkový počet vzorků; n pozit – vzorky s pozitivním nálezem; N+ - vzorky s nadlimitním nálezem.

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

Do systému RASFF jsou notifikovány nadlimitní nálezy v potravinách, které představují vážné riziko a vyskytují se na trhu formou varování anebo v případě potravin, u kterých bylo identifikováno riziko, které nevyžadovalo rychlou akci, neboť potravina se ještě na trh jiných států nedostala anebo již na trhu jiných států nebyla, formou informace.

V případě, že hodnocením zdravotního rizika není potvrzeno, že se jedná o potravinu nebezpečnou ve smyslu článku 14 nařízení EP a R (ES) č. 178/2002, potravina není hlášena do systému RASFF.

Tabulka č. 1: Notifikované nálezy reziduí pesticidů do systému RASFF zjištěné v rámci monitoringu cizorodých látek v roce 2018

Komodita	Účinná látka	Zjištěná hodnota	Země původu	Číslo notifikace	Forma notifikace
Fazolové lusky	Clofentezin	1,6 mg/kg	Maroko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/047)
Kapusta hlávková	Chlorpyrifos	0,16 mg/kg	Polsko	2018.3335	Informace
Květák	Flonicamid Methomyl Tebuconazole	0,15 mg/kg 0,03 mg/kg 0,34 mg/kg	Polsko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/019)
Paprika	Etefon	0,28 mg/kg	Maďarsko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/066)
Paprika	Chlorpyrifos Spiroxamine	0,05 mg/kg 0,03 mg/kg	Maďarsko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/012)
Zelí pekinské	Flonicamid	0,1 mg/kg	Polsko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/044)
Jablka	Chlorpyrifos	0,19 mg/kg	Polsko	2018.0436	Varování
Jablka	Chlorpyrifos	0,20 mg/kg	Polsko	2018.1743	Varování
Jablka	Propargite	0,36 mg/kg	Polsko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/051)
Mandarinky	Fevalerate	0,088 mg/kg	Turecko	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/030)
Mango	Etofenpros	0,18 mg/kg	Brazílie	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	---
Meruňky	Formetanate	0,052 mg/kg	Itálie	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	---
Mák	MCPA a MCPB	0,25 mg/kg	ČR	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	hlášeno do systému AAC (AA 2019/038)
Čaj	Tolfenpyrad	0,044 mg/kg	Čína	nehlášeno do RASFF na základě závěrů hodnocení zdravotního rizika	---

Kontrolovaným osobám, které uvedly do oběhu potravinu obsahující nadlimitní množství pesticidu, byla v rámci správního řízení uložena pokuta za nedodržení povinnosti uvedené v nařízení EP a R (ES) č. 396/2005.

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

Cíl 2 Realizovat kontroly se zaměřením na bezpečnost potravin tak, aby ochrana lidského života a zdraví měla nejvyšší prioritu. (viz Bod 4.3.1. odd. 3.3. JIVVPK)

Cílem kontrol reziduí pesticidů je ověřit, zda jsou v potravinách dodržovány maximální reziduální limity a zamezit uvádění zdravotně závadných potravin do oběhu.

Pro Českou republiku vyplývá z nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 povinnost zavést víceletý národní kontrolní program pro rezidua pesticidů a zároveň se účastnit koordinovaného kontrolního programu Unie s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu.

Důležitým cílem SZPI je naplnění požadavků VKPPRP 2018 - 2020 v ČR, jehož součástí je koordinovaný víceletý kontrolní program Unie.

Požadavky VKPPRP v ČR pro rok 2018 co se týče počtu a rozsahu sledovaných komodit a pesticidních látek byly splněny.

Tabulka č. 2: Přehled odebraných vzorků na stanovení pesticidů v rámci monitoringu CL v letech 2004– 2018

Rok	Celkový počet vzorků	Počet vzorků s pozitivním nálezem	Počet vzorků s nadlimitním nálezem	Počet sledovaných pesticidů (včetně metabolitů)	Počet analýz
2004	762	316	7	145	70 409
2005	819	301	10	150	88 078
2006	1 100	332	3	184	125 265
2007	920	326	14	184	93 169
2008	921	369	11	338	138 490
2009	1 076	753	7	309	298 765
2010	1 076	659	16	309	333 181
2011	1 101	638	14	371	358 065
2012	1 017	668	7	405	379 927
2013	872	521	4	410	334 546
2014	839	532	5	421	327 959
2015	852	528	6	423	333 583
2016	911	574	12	444	362 934
2017	907	531	10	449	389 541
2018	906	676	14	491	413 547

Data jsou aktuální ke dni 7. 01. 2019.

9 C) SYSTÉM KONTROL REZIDUÍ PESTICIDŮ V KRMIVECH

SVS

9.1. Úřední kontroly

Vyšetřování obsahu reziduí pesticidních látek v krmivech pro hospodářská zvířata se provádí v rámci národního plánu monitoringu cizorodých látek. Krmivo může být významným zdrojem vstupu reziduí pesticidních látek a environmentálních kontaminantů do potravinového řetězce. V případě reziduí pesticidů a mykotoxinů v krmivech nebyly v roce 2018 zjištěny nadlimitní nálezy ve srovnání se stanovenými limity.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany u provozovatelů a výrobků

V případě reziduí pesticidů a mykotoxinů v krmivech nebyly v roce 2018 zjištěny nadlimitní nálezy ve srovnání se stanovenými limity.

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ kontroluje rezidua pesticidů v krmivech formou cílené kontroly. Ve vzorcích je analyzována přítomnost přibližně 140 druhů látek.

V roce 2018 bylo odebráno 20 vzorků surovin živočišného původu a dalších např. minerálních krmiv ke stanovení organochlorových pesticidů (HCB, HCH, DDT, aldrin, endrin, dieldrin, isodrin atd.) a 81 vzorků krmných surovin ke stanovení vybraných nejčastěji používaných pesticidních přípravků.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany u provozovatelů a výrobků

V rámci kontroly bylo prověřeno 81 vzorků krmných surovin a krmných směsí na dodržení stanovených limitů obsahu pesticidů. Zjištěné obsahy reziduí pesticidů se obvykle pohybovaly na úrovni nejnižší hladiny detekce přístroje.

10) SYSTÉM KONTROL POHODY ZVÍŘAT

SVS

Pro rok 2018 nastala zásadní změna v plánování dozorové činnosti v chovech hospodářských zvířat. Část subjektů ke kontrole byla vybrána na základě centrálně provedené analýzy rizika, aktualizované pro rok 2018. Jako kritéria míry rizika byly zvoleny následující parametry: počet zvířat na hospodářství, druhy chovaných hospodářských zvířat, datum poslední kontroly, nedostatky zjištěné při předchozích kontrolách a počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím roce. Další skupinu subjektů ke kontrole si na základě stanovených rizikových faktorů nově určily jednotlivé krajské veterinární správy.

Z celkového počtu 36 156 subjektů, které chovají hospodářská zvířata, bylo u 816 subjektů (2,25 %) vybráno ke kontrole 816 provozoven.

Kontroly v oblastech týkajících se ostatních činností se zvířaty byly plánovány na základě zadané minimální roční frekvence akcí nebo minimálního procenta kontrolovaných subjektů a vycházely z počtu provozoven na začátku roku 2018. V průběhu roku se plán kontrolní činnosti dále průběžně upravoval. Neplánované kontroly byly prováděny z různých důvodů, mezi které patřily změny u subjektů v průběhu roku, hlášené podněty (ve velké míře zaměřené na kontroly chovů zájmových zvířat), nálezy KVS v jiných oblastech dozorové činnosti, součinnost s ostatními orgány státní správy atp. Mezi neplánované kontroly patřily také následné kontroly plnění pokynů uložených k nápravě zjištěných nedostatků, tzv. nápravných opatření.

Celkem bylo v oblasti péče o pohodu zvířat provedeno 7 198 kontrol, z toho 484 bylo kontrol administrativních. Počet celkově předaných podnětů podle zákona č. 246/1992 Sb. k zahájení správního řízení ORP se v roce 2018 ve srovnání s rokem 2017 zvýšil. V roce 2017 bylo ORP předáno 530 podnětů, zatímco v roce 2018 jich bylo předáno celkem 589. Dále bylo celkem 8 podnětů předáno orgánům činným v trestním řízení.

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

Kontroly podmíněnosti v oblasti „Dobré životní podmínky zvířat“ byly plánovány a provedeny u subjektů s chovem hospodářských zvířat, které jsou žadateli o dotace. Kontroly byly plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika. Pro jednotlivé oblasti byla stanovena specifická kritéria míry rizika, která zohledňují zejména počet a druhy chovaných hospodářských zvířat, zjištěné nedostatky při kontrolách pohody zvířat v předchozích letech, výsledky prohlídky na jatkách, počet zvířat přemístěných do asanačního podniku a na jatka a další. Mimo plánovaných kontrol podmíněnosti jsou prováděny také mimořádné kontroly podmíněnosti, které vycházejí ze zjištěného porušení v rámci tzv. národních kontrol péče o pohodu zvířat. V případě, že byly během kontroly zjištěny nedostatky, které nebylo možné odstranit v průběhu kontroly, byl chovateli uložen závazný pokyn se stanoveným termínem k odstranění těchto nedostatků. Splnění závazného pokynu je kontrolováno během následné kontroly.

Kontroly se týkají následujících oblastí:

- PPH 11 - kontrolní požadavky vycházející ze směrnice EP a R 2008/119/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat (dále jen ochrana telat),
- PPH 12 - kontrolní požadavky vycházející ze směrnice EP a R 2008/120/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat (dále jen ochrana prasat),
- PPH 13 - kontrolní požadavky vycházející ze směrnice EP a R 98/58/ES, o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely (dále jen ochrana hospodářských zvířat),

a probíhaly mimo rámec národních kontrol péče o pohodu hospodářských zvířat v chovu.

Celkem bylo v roce 2018 naplánováno pro oblast dobrých životních podmínek zvířat 279 kontrol podmíněnosti (58 pro oblast ochrany telat, 45 pro oblast ochrany prasat a 176 pro oblast ochrany hospodářských zvířat). Porušení v případě plánovaných kontrol byla zjištěna u 2 subjektů, týkala se oblasti PPH 13.

K nejčastěji zjišťovaným nedostatkům patří nevhodný materiál k ustájení zvířat, přítomnost ostrých předmětů, které mohou zvířatům způsobit poranění, nezajištění přístupu prasatům k napájecí vodě.

Za období roku 2018 bylo uskutečněno celkem 76 mimořádných kontrol podmíněnosti pro oblast dobrých životních podmínek zvířat (13 pro oblast ochrany telat, 4 pro oblast ochrany prasat a 59 pro oblast ochrany hospodářských zvířat). V chovech telat se jednalo nejčastěji o nedodržení požadavků na ustájení a napájení. V chovech prasat patřilo k nejčastějším porušením rovněž nevhodné ustájení a nezabezpečení napájení. V případě obecné ochrany hospodářských zvířat se nejčastěji jednalo o nezabezpečení ochrany před nepříznivými povětrnostními podmínkami u zvířat chovaných na pastvinách, o nedodržení požadavku na vhodný materiál k ustájení zvířat, neposkytnutí bezodkladného ošetření v případě zvířat nemocných nebo zraněných, omezení volnosti pohybu či nezajištění dostatečného napájení a krmení.

Ze strany KVS byla chovatelům uložena nápravná opatření k odstranění nedostatků a byly současně podány podněty k projednání ORP. Celkem bylo provedeno 15 následných kontrol podmíněnosti. V rámci uskutečněných následných kontrol bylo zjištěno, že chovatelé ve stanovené lhůtě zjištěné nedostatky odstranili, s výjimkou 3 subjektů (4 kontroly).

Místní šetření a kontroly na místě pro dotační titul "Dobré životní podmínky zvířat"

Od 1. června 2015 provádí Státní veterinární správa místní šetření pro účely vydání osvědčení chovatelům, kteří požádali o dotace na opatření "dobré životní podmínky zvířat" (DŽPZ). Osvědčení slouží jako podklad pro Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) k ověření podmínek způsobilosti získání této dotace.

V roce 2018 pokračovala Státní veterinární správa v provádění místních šetření u chovatelů. Celkem bylo zkontrolováno 282 hospodářství 257 žadatelů, pro která bylo vystaveno 501 osvědčení (151 osvědčení pro podopatření zvětšení lehacího prostoru v chovech dojníc, 200 osvědčení pro podopatření zlepšení stájového prostředí v chovech dojníc, 108 osvědčení pro podopatření zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy a 42 osvědčení pro podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata).

SVS kromě vystavování osvědčení provádí od 1. 6. 2015 kontroly na místě nad dodržováním požadavků opatření DŽPZ. Tyto požadavky vycházejí z nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat. Pro kontroly byla delegována SVS na základě uzavřené dohody se SZIF. Pro dotační období 1. 6. 2017 - 31. 5. 2018 byl SVS přidělen ze strany SZIF seznam vybraných hospodářství ke kontrole. Žadatelé byli vybráni na základě analýzy rizika, pro první rok dotace byla analýza rizika nastavena ze strany SZIF. Evropskou legislativou je předepsáno, že musí být pro každý dotační rok zkontrolováno minimálně 5 % žadatelů (závisí na míře porušení).

Celkem byly kontroly na místě SVS v roce 2018 provedeny u 153 vybraných žadatelů na 268 hospodářstvích a zahrnovaly kontroly plnění podmínek u 566 podopatření (94 kontrol pro podopatření zvětšení lehacího prostoru v chovech dojníc, 154 kontrol pro podopatření zlepšení stájového prostředí v chovech dojníc, 85 kontrol pro podopatření zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy, 86 kontrol pro podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat, titul zlepšení životních podmínek pro prasnice, 85 kontrol pro podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat, titul zlepšení životních podmínek pro prasničky a 62 kontrol pro podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata).

9.1. Úřední kontroly

Stáje a prostory pro chov hospodářských zvířat

V roce 2018 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 2 148 kontrol, z toho 816 kontrol bylo naplánovaných na základě analýzy rizika, 140 mimořádných kontrol a 1 192 kontrol bylo neplánovaných. V roce 2018 byl dodržen celkový počet plánovaných kontrol. Mezi hlavní důvody pro uskutečnění neplánovaných kontrol patřily zejména podněty získané od veřejnosti a z kontrol subjektů z dozoru KVS v jiných oblastech.

Důvody neplánovaných kontrol:

- podněty občanů a spolků s podezřením na týrání zvířat,
- podněty jiných správních orgánů,
- následné kontroly plnění uložených nápravných opatření,
- kontroly na základě mimořádných událostí,
- kontroly na místě na základě předchozí administrativní kontroly,
- kontroly v rámci výstavby nebo rekonstrukce provozů,
- tematické kontroly KVS,
- kontroly vyplývající z dozoru KVS v jiných oblastech,
- prověřování chovů na základě podnětů z jatek (včetně zahraničních).

Vnitrostátní přeprava hospodářských zvířat

Podmínky při přepravě hospodářských zvířat byly u všech druhů zvířat kontrolovány podle požadavků nařízení Rady (ES) č. 1/2005. V roce 2018 bylo provedeno celkem 124 kontroly pohody zvířat přepravovaných v rámci území ČR. Pozornost byla věnována především způsobilosti zvířat k přepravě, vybavení a údržbě dopravních prostředků a odborné způsobilosti osob účastnících se přepravy.

Mezinárodní přeprava hospodářských zvířat

Obdobným způsobem byla kontrolována i mezinárodní přeprava hospodářských zvířat. Provedeno bylo v oblasti ochrany zvířat (vyjma obchodování) celkem 189 specializovaných kontrol. Kromě stavu zvířat a vybavení dopravních prostředků byly obdobně kontrolovány i administrativní povinnosti zajištění odborné způsobilosti personálu, provádění přepravy schváleným dopravcem, předložení pohotovostního plánu (důležitého pro případ vzniku mimořádné události) atd. Současně byly prováděny kontroly dopravců v sídle firmy se zaměřením na zpětné kontroly plánování cest a dodržení stanovených přestávek (vyhodnocení záznamů v knihách jízd). Bylo provedeno celkem 35 kontrol dopravců hospodářských zvířat v sídle firmy a 41 kontrol v souvislosti se schválením dopravních prostředku pro přepravu hospodářských zvířat. Nejčastějším důvodem k neplánovaným kontrolám bylo hlášení ze strany kompetentního úřadu jiného členského státu EU, které se týkalo českých dopravců nebo přepravy zásilek zvířat cizím dopravcem odbavených na území ČR.

Přeprava ostatních zvířat (mimo hospodářská)

Bylo provedeno 118 kontrol, při kterých byly kontrolovány podmínky pohody zvířat, vybavení dopravních prostředků, evidence u vozidel a odborná způsobilost personálu. I u této skupiny zvířat byly kontrolovány podmínky přepravy zvířat při mezinárodním obchodu. Kontroly se týkaly přepravy zvířat převážně českými dopravci, jednalo se zejména o skupinu zvířat zájmových určených pro další chov nebo prodej (psi, kočky, akvarijní ryby, terarijní zvířata) a zvířata ZOO.

Porážení hospodářských zvířat

Z hlediska kontroly ochrany pohody zvířat při porážení zvířat bylo v roce 2018 mimo pravidelného denního dozoru nad ochranou pohody zvířat na jatkách provedeno 171 komplexních kontrol, zejména v rámci tzv. auditů prováděných podle nařízení EP a Rady (ES) č. 854/2004 (vybavení provozu, prověření provozních a kontrolních postupů jatek

ve vztahu k ochraně zvířat, vedení dokumentace, kontroly péče o zvířata včetně ustájení, kontroly manipulace, podmínek omračování, vykrvování atd.). Kromě kontrol na jatkách bylo v průběhu roku 2018 provedeno 26 kontrol porážení hospodářských zvířat mimo jatky (včetně kontrol porážení zvěře ve farmových chovech a domácích porážek skotu).

Celkově bylo při porážení provedeno 175 plánovaných kontrol a dále bylo provedeno 22 kontrol neplánovaných.

Důvody neplánovaných kontrol:

- zintenzivnění kontrol v důsledku odhalených předcházejících závad,
- tematické kontroly realizované ve spolupráci s odborem hygieny,
- nepovolené dodávky březích plemenic na jatky.

V rámci denní kontroly na jatkách bylo provedeno 104 886 prohlídek u skotu, 46 845 u prasat a u hrabavé drůbeže 5 868 prohlídek.

Porážky pro **potřeby církví** a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat

Některým provozům jatek byla poskytnuta výjimka MZe na porážení zvláštní metodou pro potřeby církví a církevních sdružení evidovaných v ČR. Počet platných výjimek v roce 2018 byl 7 pro celkem 6 provozů jatek. V roce 2018 bylo provedeno v rámci denní kontroly porážení zvláštní metodou celkem 119 prohlídek, současně byla provedena 1 komplexní kontrola provozu jatek.

Chovy **zájmových** zvířat kromě chovů druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči

V chovech zájmových zvířat bylo v roce 2018 uskutečněno 2 555 kontrol. Nejčastější důvody ke kontrolám byly:

- podněty pro podezření z týrání zvířat,
- stížnosti na postup ÚVL při předcházejících úředních kontrolách,
- následné kontroly po zjištění závad (nejčastěji zjišťovaným nedostatkem byly nevhodné podmínky chovu, nezajištění dostatečného krmení a napájení a nezajištění odborné veterinární péče).

Chovy druhu zvířete vyžadujícího **zvláštní péči**

Celkově bylo provedeno 625 kontrol. Mimo plánované kontroly těchto chovů, které jsou stanoveny s frekvencí 1x ročně, byly provedeny neplánované kontroly z níže uvedených důvodů:

- vznik nového subjektu,
- podněty na podezření z týrání zvířat,
- podněty na nepovolený chov,
- součinnost s jiným orgánem státní správy,
- následné kontroly po zjištění závad.

Obchody se zájmovými zvířaty

V roce 2018 bylo v obchodech se zájmovými zvířaty provedeno celkem 358 kontrol. Mimo plánované kontroly obchodů se zájmovými zvířaty, které jsou stanoveny v JIVVPK (30 % subjektů), byly provedeny neplánované kontroly z těchto důvodů:

- podněty a stížnosti na nevyhovující podmínky prodáváných zvířat,
- vznik nových provozů.

Útulky a záchranné stanice pro handicapovaná zvířata

Dozor nad dodržováním požadavků ochrany zvířat v útlucích a záchranných stanicích byl vykonán prostřednictvím 171 kontrol, z toho 154 kontrol bylo provedeno v útlucích a 17 kontrol v záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata. Plánované kontroly byly u registrovaných subjektů prováděny ve stanovené frekvenci (každoročně alespoň 30 % útulků, přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět). Novelou

veterinárního zákona, která vstoupila v účinnost 1. listopadu 2017, byla stanovena definice útulku a zároveň zavedena povinnost registrace útulku u SVS. Seznam registrovaných útulků je zveřejněn na webových stránkách SVS. Stále přetrvávají podněty veřejnosti, vztahující se k podmínkám chovu zvířat v jednotlivých zařízeních, k evidenci zvířat, omezeným možnostem adopce a také nakládání s finančními prostředky daného subjektu. V této souvislosti je aktuální a stěžejní spolupráce s příslušnými obecními úřady.

Důvody neplánovaných kontrol:

- podněty a stížnosti na nevyhovující podmínky držených zvířat,
- registrace nového subjektu,
- schválení asanační činnosti (odchyt zvířat),
- vydání závazných posudků nových zařízení,
- kontrola prostorů z důvodu rekonstrukce,
- stížnosti na postup ÚVL při předcházejících úředních kontrolách.

Zoologické zahrady

V roce 2018 bylo v ZOO provedeno 25 kontrol. Z celkového počtu bylo 7 kontrol neplánovaných. Neplánované kontroly byly uskutečněny z důvodu nezbytné kontroly podmínek péče o zvířata v ZOO v souvislosti s kontrolou nově umístěných zvířat. Plánované kontroly byly provedeny v rámci kolaudace pavilonů a jako komplexní kontroly v rámci licenčního řízení (které vede Ministerstvo životního prostředí).

Cirkusy

V rámci kontrol pohody zvířat v cirkusech bylo v roce 2018 uskutečněno 20 kontrol podmínek zvířat chovaných v zimovištích cirkusů, 109 kontrol veřejných vystoupení při činnostech zařízení, která provádějí drezúru zvířat. Kontrola přepravy cirkusových zvířat proběhla v 8 případech.

Chovy pokusných zvířat (tj. kontrola chovných a dodavatelských zařízení)

V roce 2018 bylo provedeno 12 kontrol zaměřených zejména na vedení dokumentace, odbornou způsobilost personálu a péči o zvířata.

Pokusy na živých zvířatech

V ČR bylo v roce 2018 provedeno celkem 83 kontrol dodržování podmínek chovu a využití zvířat v užitelských zařízeních. Zároveň byly v 60 případech provedeny kontroly realizovaných projektů pokusů.

9.2 Celkové dodržování požadavků ze strany provozovatelů

9.2.1 Četnost a druh nedodržení požadavků

Stáje a prostory pro chov hospodářských zvířat

Ve stájích a prostorech pro hospodářská zvířata bylo provedeno celkem 2 148 kontrol, z toho 399 kontrol bylo se závadami. Zjištěné nedostatky byly řešeny předáním podnětů ORP, včetně návrhů na snížení počtu chovaných zvířat, a na umístění zvířat do náhradní péče. Dále byly tyto nedostatky řešeny přímo příkazními řízeními nebo blokovými pokutami na místě a vydáním závazných pokynů k odstranění zjištěných nedostatků. Bylo uloženo 61 závazných pokynů a v 281 případech peněžitě plnění.

Na chovy hospodářských zvířat byly podány celkem 163 podněty pro podezření z porušení zákona č. 246/1992 Sb. Většina případů nedodržení požadavků legislativy souvisí s nedostatky při zajišťování vhodných podmínek péče o zvířata. Každoročně jsou zjišťovány nedostatky v zajištění dostatečné výživy a napájení zvířat (v zimním a jarním období zejména zamrzání zdrojů vody, nedostatečná krmná dávka, nebo nedostatečné napájení v letním období). Při výkyvech počasí jsou při kontrolách velmi často zjišťovány problémy

se zajištěním vhodných zoohygienických podmínek (např. nedostatečné větrání v uzavřených objektech, nedostatečná podestýlka). V chovech skotu, prasat, ovcí a koz je z opakovaných závad zjišťováno nejčastěji nedodržení minimálních standardů u jednotlivých věkových kategorií. V chovech telat se jedná nejčastěji o nedodržení požadavků na ustájení, včetně omezování volnosti pohybu a nedostatečného napájení telat. V chovech prasat se jedná o nepřítomnost materiálu, umožňujícího prasatům etologické aktivity, nedostatečné napájení zvířat a nevhodná hustota ustájení. Dále se jedná o neprovádění izolace nemocných a poraněných zvířat nebo neposkytnutí bezodkladného ošetření a nezajištění stanovených pomůcek (např. pomůcky k pomoci při porodu). V chovech koní u individuálně využívaných zvířat je často zjišťována nekvalifikovaná péče (nevhodné ustájení, nedostatečná péče o kopyta, neléčená poranění, nezajištění odborné veterinární péče atd.), nedostatečná výživa a používání nevhodného vybavení a pomůcek (zraňující udidla, nevhodné sedláni).

Mezi další časté závady patří nedostatečná opatření zamezující úniku zvířat, nedostatečná ochrana před nepříznivými klimatickými podmínkami a nevhodné uvazování zvířat. Dále nedochází k provádění stanovených denních kontrol a odstraňování zjištěných závad chovateli. Kontroly ztěžují zjištěné souběžné závady související např. s nedodržováním podmínek evidence a identifikace zvířat, nedodržení nahlášení činnosti, přesunu zvířat, nedodržení podmínek asanační činnosti apod.

Tabulka č. 1: Nejčastěji zjišťované nedostatky při kontrolách ustájených zvířat, stájí a prostorů pro chov hospodářských zvířat

Nedostatek	Porušení legislativy
Nevhodné podmínky chovu	zákon č. 246/1992 Sb.
Nedodržení minimálních standardů (např. nevhodné ustájení)	zákon č. 246/1992 Sb.
Omezování výživy a napájení zvířat	zákon č. 246/1992 Sb.
Zanedbání péče o zdraví zvířat	zákon č. 166/1999 Sb.
Vyvolávání nepřiměřeného stresu u zvířat	zákon č. 246/1992 Sb.
Neposkytnutí pomoci a náležitého ošetření zvířatům	zákon č. 246/1992 Sb.
Neposkytnutí ochrany před klimatickými vlivy	zákon č. 246/1992 Sb.
Omezování volnosti pohybu, neumožnění odpočinku	zákon č. 246/1992 Sb.
Nedostatky v evidenci	zákon č. 166/1999 Sb.
Nedostatky při asanaci	zákon č. 166/1999 Sb.

Vnitrostátní přeprava hospodářských zvířat

V roce 2018 byly provedeny 124 kontroly, z toho u 50 kontrol se jednalo o přepravu na jatky. Závady byly zjištěny u 8 kontrol. Ve 3 případech bylo uloženo peněžité plnění a 2 podněty byly předány ORP. Závady se týkaly přepravy drůbeže a skotu. U jednotlivých kontrol bylo zpravidla zjištěno několik porušení současně. Ve dvou případech se ÚVL KVS zúčastnili šetření havárií silničního vozidla přepravujícího skot a drůbež v rámci ČR.

Tabulka č. 2: Zjištěné závady při kontrole vnitrostátní přepravy hospodářských zvířat

Nedostatek	Porušení legislativy
Chybějící nebo neplatné povolení dopravce	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Chybějící osvědčení o odborné způsobilosti řidiče a průvodce	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nevyhovující dokumentace	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Neschválený dopravní prostředek	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nedostatečné vyčištění a dezinfekce dopravního prostředku	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nezpůsobilost zvířat při přepravě	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Úhyn zvířat při přepravě	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nevhodný způsob vykládky zvířat	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Překročení kapacity ložné plochy dopravního prostředku	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005

Mezinárodní přeprava hospodářských zvířat

V roce 2018 bylo provedeno v oblasti ochrany zvířat (vyjma obchodování) 189 kontrol mezinárodní přepravy zvířat. Při kontrolách bylo v 5 případech prokázáno porušení zákona na ochranu zvířat. Závady se týkaly přepravy drůbeže, prasat a skotu. Při jednotlivých kontrolách bylo zpravidla zjištěno několik porušení současně. Některé menší závady byly odstraněny na místě. Ve 3 případech bylo uloženo peněžité plnění a 2 podněty byly předány ORP. Nedostatky zjištěné při certifikaci zahraničních subjektů byly komunikovány s příslušnými kontrolními orgány v zahraničí. V 1 případě se ÚVL KVS zúčastnili šetření havárie silničního vozidla přepravujícího 2 sportovní koně na závody do zahraničí. Zjištěné nedostatky – viz tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Zjištěné závady při kontrole mezinárodní přepravy hospodářských zvířat

Nedostatek	Porušení legislativy
Chybějící nebo neplatné povolení dopravce	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Chybějící osvědčení o odborné způsobilosti řidiče a průvodce	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nezpůsobilost zvířat při přepravě	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nepřiměřený stres při vykládce zvířat	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nepřiměřené použití elektrického pohanče	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005

Přeprava ostatních zvířat (mimo hospodářská zvířata)

Celkem bylo provedeno 118 kontrol přepravy zvířat jiných než hospodářských. Při kontrolách silniční přepravy byly 2 kontroly se závadou, v obou případech byl podán podnět ORP.

Tabulka č. 4: Zjištěné závady při kontrole přepravy ostatních zvířat mimo hospodářská zvířata

Nedostatek	Porušení legislativy
Nezpůsobilost zvířat	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Nevyhovující dokumentace	zákon č. 166/1999 Sb.

Porážení hospodářských zvířat

Z celkového počtu 171 kontrol na jatkách (mimo denní kontroly) a 26 kontrol porážení hospodářských zvířat mimo jatky bylo 6 akcí se závadami. V 5 případech byl podán podnět ke správnímu řízení obecnímu úřadu ORP. Závady týkající se subjektů mimo územní působnost KVS byly postoupeny k dalšímu šetření příslušné KVS. Zjištěné nedostatky – viz tabulka č. 5.

Tabulka č. 5: Zjištěné závady při kontrole porážení hospodářských zvířat

Nedostatek	Porušení legislativy
Neprovedení omráčení zvířete před vykrvením	nařízení EP a R (ES) č. 1099/2009
Nevhodný způsob vykrvování	nařízení EP a R (ES) č. 1099/2009
Nadměrný stres před porážkou	nařízení EP a R (ES) č. 1099/2009
Použití zakázaného způsobu znehybnění zvířete	nařízení EP a R (ES) č. 1099/2009
Úhyn zvířete před porážkou v důsledku použití špatné technologie	nařízení EP a R (ES) č. 1099/2009
Přeprava nezpůsobilého zvířete na vzdálenost větší než 100 km	zákon č. 246/1992Sb.

Denní kontrola na jatkách

Při pravidelném denním dozoru nad ochranou pohody zvířat na jatkách byly méně závažné nedostatky řešeny přímo na místě, v případě většího počtu závad nebo závažnějšího porušení byly nedostatky řešeny také administrativně, resp. byly postoupeny k dalšímu šetření příslušné KVS.

Z celkového počtu 104 886 kontrol bylo u **skotu** u 9 prohlídek v rámci běžného dozoru řešeno porušení legislativy týkající se zejména zdravotního stavu zvířat – viz tabulka č. 6.

Tabulka č. 6: Podíl zjištěných nedostatků u skotu

Nedostatek	Počet kontrol s nedostatký	Porušení legislativy
Průvodní doklady dopravce	1	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Doba přepravy	1	zákon č. 246/1992 Sb.
Dopravní prostředek	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Způsobilost a stav zvířat	5	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Vykládka	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Zranění/úhyn	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Péče před porážkou	2	zákon č. 246/1992 Sb.
Omráčení	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Vykrvení	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Zahájení zpracování	0	zákon č. 246/1992 Sb.

Z celkového počtu 46 845 kontrol bylo zjištěno 248 nevyhovujících prohlídek **prasat** z hlediska péče o pohodu zvířat, zejména pokud jde o způsobilost a stav zvířat, zranění a úhyn při přepravě – viz tabulka č. 7.

Tabulka č. 7: Podíl zjištěných nedostatků u prasat

Nedostatek	Počet kontrol s nedostatký	Porušení legislativy
Průvodní doklady dopravce	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Doba přepravy	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Dopravní prostředek	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Způsobilost a stav zvířat	128	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Vykládka	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Zranění/úhyn	120	zákon č. 246/1992 Sb.
Péče před porážkou	1	zákon č. 246/1992 Sb.
Omráčení	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Vykrvení	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Zahájení zpracování	0	zákon č. 246/1992 Sb.

Z celkového počtu 5 868 kontrol **hrabavé drůbeže** bylo u 9 nevyhovujících prohlídek řešeno porušení legislativy, nejčastěji se jednalo o zvýšenou míru zranění a úhynu zvířat – viz tabulka č. 8

Tabulka č. 8: Podíl zjištěných nedostatků u drůbeže

Nedostatek	Počet kontrol s nedostatký	Porušení legislativy
Průvodní doklady dopravce	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Doba přepravy	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Dopravní prostředek	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Způsobilst a stav zvířat	0	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Vykládka	1	nařízení EP a R (ES) č. 1/2005
Zranění/úhyn	8	zákon č. 246/1992 Sb.
Péče před porážkou	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Omráčení	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Vykrvení	0	zákon č. 246/1992 Sb.
Zahájení zpracování	0	zákon č. 246/1992 Sb.

Komplexní kontrola porážek pro **potřeby církví** a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat

Byla provedena 1 komplexní kontrola dodržování podmínek legislativy a stanovených veterinárních podmínek při provádění porážek zvláštní metodou v určených provozovnách. Kontrola proběhla bez zjištění závad.

Chovy **zájmových** zvířat (kromě chovů druhu zvířat vyžadujících zvláštní péči

Z celkového počtu 2 555 kontrol bylo 697 akcí s porušením platných právních předpisů. Ve 345 případech byl podán podnět ke správnímu řízení obecnímu úřadu ORP. Dále bylo ve 450 případech uloženo peněžité plnění a ve 42 případech uloženo závazný pokyn k odstranění nedostatků. Nejčastější zjištěné nedostatky – viz tabulka č. 9.

Tabulka č. 9: Zjištěné nedostatky při kontrole v chovech zájmových zvířat

Nedostatek	Porušení legislativy
Nevhodné podmínky chovu	zákon č. 246/1992 Sb.
Omezování výživy a napájení	zákon č. 246/1992 Sb.
Zanedbání péče o zdraví - vakcinace proti vzteklině	zákon č. 166/1999 Sb.
Nezajištění opatření proti úniku	zákon č. 246/1992 Sb.
Nevhodné omezení pohybu	zákon č. 246/1992 Sb.
Nevyžádání odborné pomoci, veterinární péče	zákon č. 166/1999 Sb.
Nezajištění přiměřených podmínek pro zachování fyziologických funkcí a potřeb zvířat	zákon č. 246/1992 Sb.
Vyvolávání nepřiměřeného stresu u zvířat	zákon č. 246/1992 Sb.
Opuštění zvířete	zákon č. 246/1992 Sb.

Chovy druhů zvířat vyžadujících **zvláštní péči**

Z počtu 625 kontrol byly závady zjištěny u 35 akcí. Bylo podáno 21 podnětů ke správnímu řízení obecním úřadům ORP. Dále bylo v 11 případech uloženo peněžité plnění a ve 4 případech uloženo závazný pokyn k odstranění nedostatků. Nejčastěji zjišťovanými nedostatky byl chov bez povolení, chov zvířat v nevhodných podmínkách a neoznámení změněných podmínek chovu.

Obchody se zájmovými zvířaty

Z počtu 358 kontrol bylo 8 kontrol se zjištěnými závadami, 5 podnětů bylo předáno obecním úřadům ORP, ve třech případech bylo uloženo peněžité plnění a v jednom případě byl uložen závazný pokyn. Zjišťované nedostatky – viz tabulka č. 10.

Tabulka č. 10: Zjišťované nedostatky v obchodech se zájmovými zvířaty

Nedostatek	Porušení legislativy
Neoznámení činnosti	zákon č. 246/1992 Sb.
Nezajištění odpovídající péče o zvířata	zákon č. 246/1992 Sb.
Nevyhovující podmínky chovu	zákon č. 246/1992 Sb.
Neposkytnutí informací o podmínkách chovu a péči o zdraví zvířat kupujícímu	zákon č. 246/1992 Sb.

Útulky a záchrané stanice pro handicapovaná zvířata

Ze 154 kontrol provedených v útulcích v roce 2018 byly při 17 kontrolách zjištěny závady. Jednalo se o provozování útulku bez registrace, dále potom o nezabezpečení zvířete proti úniku, nevhodné podmínky chovu, nezajištění odpovídající péče o zvířata, nedodržení podmínek asanace, nepředložení povinné dokumentace (seznam přijatých a vydaných zvířat, evidence úniků zvířat a doklad o odborné způsobilosti). V 11 případech bylo uloženo peněžité plnění, 5 podnětů bylo předáno ke správnímu řízení obecním úřadům ORP a dále byly uloženy 2 závazné pokyny k odstranění zjištěných nedostatků. Při 17 kontrolách provedených v záchraných stanicích byly v jednom případě zjištěny závady a byl předán podnět ke správnímu řízení obecnímu úřadu ORP (jednalo se o nepředložení povinné dokumentace - seznam přijatých a vydaných zvířat). Útulky byly kontrolovány zejména s ohledem na novou povinnost registrace útulku u SVS od 1. 1. 2018, dále pak na podmínky chovu zvířat, avšak v jednotlivých útulcích byly zároveň monitorovány také informace týkající se celkového řízení a provozu těchto zařízení. Protokoly o kontrole jsou spolu se seznamem registrovaných útulků pravidelně zveřejňovány na webových stránkách SVS a jsou přístupné veřejnosti.

Zoologické zahrady

Celkem bylo provedeno 25 kontrol chovu zvířat v ZOO provedených i v souvislosti s licenčním řízením komise MŽP pro zoologické zahrady. Při kontrolách nebyly zjištěny závady.

Kontrola cirkusů

Z 20 provedených kontrol podmínek chovu zvířat v cirkusech byly závady zjištěny při dvou kontrolách, v 1 případě bylo uloženo peněžité plnění a 1 podnět byl předán ke správnímu řízení obecnímu úřadu ORP (jednalo se o nedostatečné prostory pro chov zvířat a o mytí zvířete v automyčce za použití přípravku určeného k mytí motorových vozidel). Ze 109 kontrol veřejných vystoupení cirkusových zvířat byly při 14 kontrolách zjištěny závady a ve všech případech byl podán podnět ke správnímu řízení obecním úřadům ORP, dále ve 4 případech bylo uloženo také peněžité plnění a v jednom případě závazný pokyn k odstranění zjištěných nedostatků. Ve většině případů bylo zjištěno neoznámení konání veřejného vystoupení KVS, neoznámení činností se zvířaty, nevedení dokumentace, a dále nevhodné podmínky pro ustájení zvířat a nedovolený výcvik a využití zvířat v drezúře.

Chovná a dodavatelská zařízení pokusných zvířat

Celkem bylo provedeno 12 kontrol chovných a dodavatelských zařízení zaměřených zejména na vedení dokumentace, odbornou způsobilost personálu a kontrolu péče o zvířata v chovných a dodavatelských zařízeních. Při kontrolách nebyly zjištěny závady.

Pokusy na živých zvířatech

V roce 2018 bylo v uživatelských zařízeních celkem provedeno 83 kontrol. Při jedné kontrole byly zjištěny závažné nedostatky (subjekt prováděl pokusy nad rámec oprávnění, nenahlásil změny údajů a funkce zařízení, prováděl pokusy bez schváleného projektu pokusů, nezabezpečil vhodné prostory vzhledem k druhu pokusných zvířat, k pokusům používal toulavá a opuštěná zvířata, vedl nedostatečně evidenci, atd.). Byl podán podnět ke správnému řízení obecnímu úřadu ORP.

Z 60 provedených kontrol realizovaných projektů pokusů byly zjištěny závady při jedné kontrole (subjekt nenahlásil změny údajů týkajících se schváleného projektu pokusů). Také v tomto případě byl podán podnět ke správnému řízení obecnímu úřadu ORP.

9.2.2 Analýza nedodržení požadavků

Základem dozorové činnosti a její převážnou náplní v roce 2018 byly plánované kontrolní akce činností s hospodářskými zvířaty (národní kontroly na hospodářstvích vybraných podle analýzy rizika, kontroly hospodářství v rámci vybraných oblastí cross compliance, kontroly v rámci dotačních titulů a kontroly u dalších činností s hospodářskými zvířaty stanovené podle jednotlivých frekvencí). Většina případů nedodržení požadavků legislativy souvisela s nedostatkem při zajišťování vhodných podmínek péče o zvířata v chovu. Při dozoru nad činností v hospodářstvích byla ukládána kromě sankčních opatření ve větším rozsahu než v minulém období také nápravná opatření formou závazných pokynů s lhůtou na odstranění nedostatků. Nejčastěji byly závazné pokyny uloženy u porušení podmínek výživy zvířat a zoohygieny v chovech. V zimním a jarním období byly zjišťovány zejména nedostatky ohledně omezování výživy a napájení zvířat (zamrzání zdrojů vody nebo nedostatečné napájení v letním období, nedostatečná krmná dávka). Při výkyvech počasí byly při kontrolách zjišťovány problémy se zajištěním vhodné ochrany zvířat před nepříznivými povětrnostními vlivy a dále problémy se zajištěním zoohygienických podmínek přímo ve stájových objektech (nedostatečné větrání v uzavřených objektech, nedostatečná podestýlka). Řešeny byly také problémy s nezajištěním či znečištěním zdrojů napájecí vody.

V chovech skotu, prasat, ovcí a koz je opakovaně zjišťováno nedodržení minimálních standardů u jednotlivých věkových kategorií (nedodržování prostorových nároků, nedostatečné vybavení pro etologické aktivity). Dále se jedná o neprovádění izolace nemocných a poraněných zvířat, rutinní krácení ocásků u prasat bez přijatých opatření v chovech, nezajištění dostatečné výživy a napájení (zejména nezabezpečení čerstvé napájecí vody v chovech, nezajištění přístupu k zařízením pro krmení a napájení – zápolení mezi zvířaty). V chovech koní u individuálně využívaných zvířat je často opětovně zjišťována nekvalifikovaná péče (nevhodné ustájení, nedostatečná péče o kopyta, neléčená poranění, nezajištění odborné veterinární péče atd.), nedostatečná výživa, používání nevhodného vybavení a pomůcek (zraňující udidla, nevhodné sedláni). Problematika chovu nosnic a kuřat určených na maso byla spojována s harmonogramem odběrů vzorků pro realizaci ozdravovacího programu proti salmonelóze, ve vybraných chovech kuřat na maso bylo provedeno měření mikroklimatu, dále byly prováděny ve vztahu k vyhlášce č. 208/2004 Sb. kontroly kuřat určených na maso při porážení na jatkách. Na základě kampaní pořádaných spolky za účelem petice proti klecovým chovům zvířat proběhla od 26. 6. 2018 do 1. 9. 2018 mimořádná kontrolní akce „Nosnice“. Během kontrolní akce byla provedena kontrola v celkem 47 hospodářstvích s klecovým chovem nosnic. V několika hospodářstvích bylo zjištěno porušení platné legislativy, sankcionováni byli 2 chovatelé. V jednom případě byla při nedodržení minimálních standardů pro ochranu nosnic (nedodržení požadavků na prostor – přeplnění klecí) zahájena mimořádná kontrola podmíněnosti (porušení PPH 13/4). Na základě stanovených frekvencí a v souvislosti s termínem ukončení chovu

kožešinových zvířat v ČR (leden 2019) byly provedeny cílené kontroly ve všech registrovaných farmových chovech kožešinových zvířat se zaměřením na podmínky chovu a usmrcování. Tyto kontroly byly v roce 2018 minimálně jednou zajištěny jinou než místně příslušnou KVS.

V chovech hospodářských zvířat častokrát nedocházelo ze strany chovatelů k provádění stanovených denních kontrol a odstraňování zjištěných závad. Kontroly ztěžovaly zjištěné souběžné závady související např. s nedodržováním podmínek evidence a identifikace zvířat, nedodržením nahlášení činnosti, přesunů zvířat nedodržení podmínek asanační činnosti apod. Stále častěji se vyskytovaly případy nedostatečné součinnosti ze strany kontrolovaného subjektu, některé případy vyústily až v zmaření kontrol.

Již opakovaným faktem, který vyplývá z analýzy zjištěných porušení, je, že relativně nejvyšší počet nedostatků je zjišťován v zájmových chovech zvířat (v roce 2018 se jednalo o nálezy porušení legislativy u 27 % kontrol v chovech zájmových zvířat, v chovech hospodářských zvířat bylo porušení legislativy evidováno u 16 % kontrol). Z analýzy nedostatků lze vyvodit, že příčinou závad je zejména neznalost podmínek chovu zvířat, zvláště v důsledku podléhání módním trendům chovu některých druhů nebo plemen apod. U registrovaných, resp. schválených a povolených subjektů je - vzhledem k průběžnému veterinárnímu dozoru - zjišťován malý podíl nedostatků. Na základě podaných podnětů probíhaly neplánované kontroly zejména v chovech psů, koček a koní.

V průběhu roku 2018 byla i nadále řešena problematika chovu psů, příp. koček, se značnými počty zvířat, tzv. „množiren“. S cílem zvýšit informovanost SVS o dalších větších chovech psů byla novelou veterinárního zákona (účinnou od listopadu 2017) zavedena povinnost registrace chovatelů pěti a více fen. Do té doby měli vůči veterinární správě oznamovací povinnost pouze osoby chovající psy na základě živnostenského oprávnění. V současnosti se povinnost vztahuje i na další chovatele. Ke dni 31. 12. 2018 bylo evidováno v SVS celkem 865 chovatelů 5 a více fenami. Nesplnění oznamovací povinnosti KVS pokutovaly ve 40 případech. SVS současně podporovala osvětu chovatelů a veřejnosti v této oblasti s důrazem na odpovědnost každého budoucího i současného chovatele a s cílem odradit případné zájemce o koupi zvířat od tzv. překupníků.

SVS se i v uplynulém roce zaměřila na osvětu dětí v mateřských školách a pokračovala v realizaci projektu „Máme rádi zvířata“. Úředními veterinárními lékaři bylo poučeno o zásadách správného chování k domácím i volně žijícím zvířatům více než 7 600 dětí.

Zástupci SVS se aktivně účastnili konferencí, seminářů a jednání, kde prezentovali výsledky veterinárního dozoru z pohledu obecného i řešení konkrétních případů.

Významnou roli při kontrolách v oblasti ochrany zvířat sehrávají podněty (upozornění) na týrání, nejčastěji od jednotlivých občanů nebo organizací. Stále častěji je ale veterinární dozor zahlcován podněty, které se týkají prvotně oblasti občanskoprávních sporů, a dále opakujícími se podněty. Jedná se o mnohonásobná podání týkající se konkrétního medializovaného případu od různých občanů, kteří čerpají jen z nepřímých informací (zdrojem jsou příspěvky sdílené v sociálních sítích), s cílem zvýšit tlak, urychlit průběh a ovlivnit výsledek šetření. I všechna taková podání byla řádně evidována spisovou službou, dále zpracována a zodpovězena. Podle statistik jednotlivých KVS obdrží ročně středně velká KVS přibližně 400 podnětů. Nezanedbatelnou součástí dozoru v roce 2018 byly opakované kontroly, které vycházely ze stížností na postup kontrolního orgánu.

Tabulka č. 11: Porovnání počtu kontrol a kontrol se závadami (2017 - 2018)

	Počet kontrol 2017	Počet kontrol 2018	Rozdíl	Počet kontrol se závadami 2017	Počet kontrol se závadami 2018	Rozdíl
Stáje a prostory pro chov hospod. zvířat	2 286	2 148	- 138	330	399	+ 69
Vnitrostátní přeprava hospod. zvířat	120	124	+ 4	9	8	- 1
Mezinárodní přeprava hospodářských zvířat	228	189	- 39	0	5	+ 5
Přeprava ostat. zvířat (mimo hospod. zv.)	126	118	- 8	3	2	- 1
Porážení hospodářských zvířat	270	197	- 73	5	6	+ 1
Denní kontrola jatek	102 341 skot	104 886 skot	+ 2 545			
	48 808 prasat	46 845 prasat	- 1 963			
	5 978 drůbež	5 868 drůbež	- 110			
Porážky pro potřeby církví a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat	2	1	- 1	0	0	0
Chovy zájmových zvířat	2 364	2 555	+ 191	551	697	+ 146
Chovy zvířat vyžadujících zvláštní péči	637	625	- 12	18	35	+ 17
Obchody se zájmovými zvířaty	420	358	- 62	8	8	0
Útulky a záchr. stanice pro handicap. zvířata	163	171	+ 8	4	18	+ 14
Zoologické zahrady	33	25	- 8	0	0	0
Cirkusy - chov	17	20	+ 3	1	2	+ 1
Pokusy na živých zvířatech	82	83	+ 1	2	1	- 1

9.4 Opatření k zajištění účinnosti

9.4.1 Opatření k zajištění dodržování požadavků ze strany provozovatelů potravinářských a krmivářských podniků a ostatních příslušných výrobců a provozovatelů podniků

Celkem bylo v definovaných kontrolách v oblasti pohody zvířat uděleno: – viz související tabulka č. 12.

Tabulka č. 12: Opatření k zajištění efektivnosti

Opatření	Počet 2017		Počet 2018	
	Porušení při chovu hosp. zvířat při kontrole na hospodářství	Porušení při ostatních kontrolách v oblasti pohody zvířat	Porušení při chovu hosp. zvířat při kontrole na hospodářství	Porušení při ostatních kontrolách v oblasti pohody zvířat
Počet blokových pokut / počet pokut na „místě“ dle §91 a 92 zákona č. 250/2016 Sb.	30	47	64	96
Celková částka blokových pokut v Kč	38 200	46 600	142 100	138 100
Počet příkazních řízení	195	334	217	400
z toho počet pokut příkazem	176	307	195	367
z toho celková částka pokut příkazem v Kč	720 000	757 800	1 154 000	1 056 900
z toho počet vydaných závazných pokynů příkazem	19	27	22	33
Počet správních řízení	12	8	17	16
z toho počet pokut ve správním řízení	6	7	6	13
z toho celková částka pokut ve správním řízení v Kč	79 000	23 000	178 100	138 400
z toho počet vydaných závazných pokynů ve správním řízení	6	1	11	3
Počet podaných podnětů jiným správním orgánům	126	404	163	426

Při zjištění nedostatků podle zákona č. 246/1992 Sb. řešení spadá do kompetence jiného správního orgánu – obecních úřadů ORP; těmto orgánům byly podány podněty včetně odborných vyjádření KVS pro další řešení případů vzhledem ke zjištěným skutečnostem. Při zjištění nedodržení ustanovení zákona č. 166/1999 Sb. postupovaly KVS formou uložení blokových pokut, uložení příkazního řízení nebo zahájení správního řízení. V případě zjištění nedostatků byla dále ukládána nápravná opatření formou závazného pokynu pro odstranění nedostatků. Nedostatky týkající se zahraničních subjektů byly řešeny přímo nebo postoupeny ÚVS a nahlášeny příslušným kontrolním orgánům v zahraničí.

Při zjištění nedostatků v průběhu kontroly KVS postupovaly podle závažnosti a rozsahu zjištění a na základě druhu porušené legislativy těmito prostředky:

- 1) uložení blokové pokuty (fyzické osoby),
- 2) uložení příkazní řízení,
- 3) zahájení správního řízení,
- 4) podání podnětů jiným správním orgánům.

Při podezření na porušení ustanovení trestního zákona byly postoupeny podněty orgánům činným v trestním řízení. V roce 2018 bylo stíháno za týrání zvířat celkem 44 osob, pravomocně odsouzeno bylo 32 osob.

KVS kromě odborných vyjádření v rámci podání podnětů ORP zpracovávaly také odborná vyjádření na základě vlastních žádostí ORP nebo Policie ČR, vyplývajících z šetření na základě přímých podání. Nezanedbatelnou součástí práce KVS bylo zpracovávání závazných posudků v rámci územního, stavebního nebo kolaudačního řízení u zařízení, která spadají pod veterinární dozor.

9.4.2 Opatření přijatá k zajištění účinného fungování útvarů provádějících úřední kontroly

V roce 2018 byla stejně jako v letech předchozích uskutečněna různá potřebná školení inspektorů příslušných KVS, dále školení pro chovatele a provozovatele dalších zařízení pro činnost se zvířaty, pro zástupce obcí, krajských úřadů, okresních organizací KVL apod. Školení byla na celostátní úrovni prováděna a organizována SVS a na úrovni jednotlivých krajů příslušnou KVS. Inspektoři KVS byli dále školeni formou specializačních školení a při poradách na úseku ochrany pohody zvířat - viz tabulka 13.

Tabulka č. 13: Opatření přijatá k zajištění účinného provádění úředních kontrol

Školení – téma	Cílová skupina
Společná porada krajských inspektorů pro zdraví zvířat + krajských inspektorů pro péči o pohodu zvířat 20. – 21. 3. 2018 Konferenční sál hotelu ZOO Dvůr Králové	všechny KVS - hl. inspektoři KVS pro péči o pohodu zvířat a hl. inspektoři KVS pro zdraví zvířat ÚVS – odbor ochrany zdraví a pohody zvířat, odbor legislativní a právní, odbor interního auditu a kontroly
Porada k problematice dotací „Dobré životní podmínky zvířat“ 17. 4. 2018 Velký sál ÚVS SVS, Praha 2	všechny KVS - inspektoři KVS zodpovědní za danou problematiku ÚVS – odbor ochrany zdraví a pohody zvířat – pracovníci zodpovědní za danou problematiku
Celostátní porada inspektorů pro péči o pohodu zvířat 10. 10. 2018 VFU Brno	všechny KVS - hl. inspektoři KVS pro péči o pohodu zvířat a inspektoři pro péči o pohodu zvířat KVS ÚVS - oddělení péče o pohodu zvířat, odbor legislativní a právní, odbor interního auditu a kontroly
Odborná konference "Ochrana zvířat a welfare 2018" 11. 10. 2018 VFU Brno	všechny KVS - hl. inspektoři KVS pro péči o pohodu zvířat a hl. inspektoři KVS pro zdraví zvířat ÚVS – odbor ochrany zdraví a pohody zvířat, odbor interního auditu a kontroly
Porada krajských inspektorů pro péči o pohodu zvířat 3. - 4. 12. 2018 – Školící středisko SVÚ Praha, Praha 6 - Lysolaje	všechny KVS - hl. inspektoři KVS pro péči o pohodu zvířat ÚVS - oddělení péče o pohodu zvířat, odbor legislativní a právní, odbor interního auditu a kontroly

Z rozboru výsledků vyplývají tato opatření:

- Pozornost na úseku ochrany zvířat a péče o jejich pohodu je potřebné soustředit na odborné a organizační zajištění úkolů vyplývajících z jednání na mezinárodní úrovni (zejména veterinární výbor SCoPAFF, pracovní skupiny Evropské komise, jednání OIE).
- SVS bude při své činnosti vycházet z „Akčního plánu EK v oblasti pohody a ochrany zvířat“ a z dalších mezinárodních trendů a iniciativ.
- Při provádění stávajících národních předpisů budou uplatňovány požadavky návaznosti na legislativu EU, především na směrnici EP a R č. 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely, směrnici EP a R 2008/120/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.
- Při provádění kontrolní činnosti budou uplatňovány požadavky přímo použitelných předpisů: nařízení EP a R (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování, nařízení Rady (ES) č. 1/2005, o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností. V oblasti přepravy se kontroly zaměří zejména na soulad s požadavky legislativy, pokud se jedná o podmínky přepravy v rámci vývozu zvířat do třetích zemí.
- Konkrétní činnost se zaměří na vymáhání právních předpisů (vyhlášek) v souladu se zmocněními zákona č. 246/1992 Sb. a vydání a aktualizaci metodických pokynů pro činnost inspektorů KVS.
- Na základě výsledků kontrol v chovech hospodářských zvířat a podle rizik stanovených v ostatních oblastech budou pro rok 2019 upravena kritéria pro výběr hospodářství. Pokračujícím trendem je snížení počtu plánovaných kontrol (vyjma kontrol pro dotační tituly) tak, aby se zvětšil prostor pro neplánované kontroly.
- Pro rok 2019 pokračují kontroly požadavků Cross compliance (křížové shody) v oblasti dobrých životních podmínek zvířat v souladu s čl. 124 odst. 5 písm. b) nařízení EP a R (ES) č. 73/2009. Pro rok 2019 byla aktualizována metodika týkající se provádění výše uvedených kontrol.
- V roce 2019 pokračuje realizace dotačních titulů v oblasti dobrých podmínek zvířat včetně stanovení plánu a úpravy metodiky provádění místních šetření pro účely vystavování osvědčení a kontrol na místě.
- V případě zjištění nedostatků v rámci dozoru budou opatření zaměřena zejména na možnosti odstranění závad a další prevenci. To vyplývá i z nárůstu uložených závazných pokynů za předcházející období.
- SVS přizpůsobí průběžně svou činnost s ohledem na aktuální požadavky vyplývající ze situace na národní úrovni. V oblasti činností se zájmovými zvířaty pokračují kontroly v útulcích a v chovech s vyšším počtem zvířat.
- SVS bude realizovat a dále analyzovat a průběžně vyhodnocovat Program ochrany zvířat na poradách hlavních inspektorů KVS pro péči o pohodu zvířat.
- Orgánům EU budou zaslány informace o vyhodnocení kontrolní činnosti na úseku chovu hospodářských zvířat, přepravy zvířat a úkonech spojených s depopulací.
- SVS bude pokračovat ve vzájemné komunikaci se zástupci odpovědných orgánů ČR v oblasti přepravy zvířat, obchodování se zvířaty a v dalších oblastech.
- SVS bude pokračovat v nastoleném dialogu s nevládním sektorem (spolky a zahraniční organizace zabývající se ochranou zvířat, chovatelská sdružení apod.) s cílem zajistit účinnější provádění legislativy a případnou úpravu předpisů na základě trendů vyplývajících z aktuálních potřeb.
- V roce 2019 bude realizována intenzivní osvětová činnost pro potřeby laické i odborné veřejnosti. SVS bude nadále podporovat osvětu chovatelů a veřejnosti ve smyslu odpovědného chovatelství v oblasti chovu hospodářských zvířat, zájmových zvířat včetně druhů zvířat vyžadujících zvlášti péči.

- Informace o kontrolní činnosti SVS v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu budou pravidelně zveřejňovány a aktualizovány prostřednictvím internetu:
- MZe: <http://eagri.cz/>
- SVS: <http://www.svs.cz/>
- <https://www.facebook.com/svs.cz/>

9.5 Prohlášení o celkové výkonnosti

V rámci stanovených strategických cílů byly v roce 2018 prováděny tyto jednotlivé kontroly:

Ve stájích a prostorech pro chov hospodářských zvířat bylo provedeno celkem 2 148 kontrol, z toho 816 plánovaných na základě analýzy rizika. Ze všech provedených kontrol bylo 399 akcí se závadami (18,6 %), kdy se jedná o navýšení oproti roku 2017 (+ 69). Celkově je možné konstatovat větší záchyt nedostatků a celkové snížení počtu provedených kontrol za poslední období dvou let, a to více než jednu třetinu.

V oblasti vnitrostátní přepravy hospodářských zvířat bylo provedeno celkem 124 kontrol, kdy při 8 kontrolách byly zjištěny závady. V oblasti mezinárodní přepravy hospodářských zvířat bylo provedeno celkem 189 kontrol, kdy bylo při 5 kontrolách prokázáno porušení zákona na ochranu zvířat. V rámci přepravy ostatních zvířat mimo hospodářská zvířata bylo provedeno celkem 118 kontrol, kdy při 2 kontrolách byly zjištěny závady.

V oblasti porážení hospodářských zvířat bylo provedeno celkem 197 kontrol, z toho 175 plánovaných. Ze všech provedených kontrol bylo 6 akcí se závadami (3 %). V rámci denní kontroly na jatkách bylo provedeno celkem 161 259 kontrol, z toho bylo 270 kontrol s nedostatkem. Z celkového počtu provedených kontrol bylo 104 886 kontrol u skotu, dále 46 845 kontrol u prasat a 5 868 kontrol u hrabavé drůbeže. V oblasti porážek zvláštní metodou byla v roce 2018 provedena 1 cílená kontrola a shodně s rokem 2017 nebyly zjištěny žádné závady. Více nedostatků je evidováno v rámci komplexních kontrol na jatkách v porovnání s denní kontrolou na jatkách. Příčinou může být odstranění drobných nedostatků na místě bez následné evidence. Úřední veterinární lékaři jsou v tomto ohledu každoročně školeni. Celkově se zlepšuje vzájemná komunikace mezi veterinárním dozorem prováděným na jatkách a veterinárním dozorem v chovech (princip zpětných vazeb).

V chovech zájmových zvířat kromě druhů vyžadující zvláštní péči bylo provedeno celkem 2 555 kontrol, z těchto bylo 697 se závadami (27,3 %), což znamená výrazný nárůst počtu kontrol se zjištěnými závadami oproti roku 2017 (+146). Záchytnost nedostatků se trvale pohybuje okolo 24% z celkového počtu provedených kontrol. U chovů zvířat vyžadujících zvláštní péči bylo provedeno celkem 625 kontrol, z toho bylo 35 kontrol se závadami (5,6 %).

V obchodech se zájmovými zvířaty bylo provedeno celkem 358 kontrol, z těchto kontrol bylo 8 se závadami (2,2 %). Jedná se o mírný nárůst oproti předcházejícímu období (2017 1,9 %), což může souviset se snížením frekvence plánovaných kontrol, které mají častokrát preventivní charakter.

V útulcích a záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata bylo provedeno celkem 171 kontrol, z nich byly 17 z kontrol útulků se závadou. V útulcích mají kontroly preventivní charakter, na což ukazuje poměrně nižší záchyt nedostatků. V zoologických zahradách bylo provedeno celkem 25 kontrol, kdy při žádné kontrole nebyly zjištěny závady. V cirkusech bylo provedeno celkem 20 kontrol chovu zvířat; z těchto kontrol byly 2 akce se závadou. Bylo provedeno 109 kontrol veřejných vystoupení cirkusových zvířat a při 14 kontrolách byly zjištěny závady.

V chovech pokusných zvířat bylo provedeno celkem 12 kontrol, kdy při žádné kontrole nebyly zjištěny závady. U pokusů na živých zvířatech bylo provedeno celkem 83 kontrol, kdy při 1 kontrole byly zjištěny závady.

Na základě provedených kontrol byl IS SVS průběžně doplňován o mnohé kontrolní mechanizmy. Již pátým rokem byla realizována sloučená evidence vkládání kontrol v oblasti zdraví zvířat a oblasti péče o pohodu zvířat na hospodářstvích.

SVS při kontrolách zintenzivnila spolupráci s jinými dozorovými orgány, zejména ČPI, v rámci zefektivnění dozoru probíhají společné kontroly u chovatelů. V oblasti péče o pohodu zvířat SVS (zejména případy týrání zvířat, přeprava zvířat) pokračuje vzájemná spolupráce mezi SVS a Policií ČR. Probíhají jednání o zintenzivnění spolupráce mezi SVS a ORP.

Strategickým cílem SVS v oblasti kontroly ochrany proti týrání a péče o pohodu zvířat je pro další období nadále především:

- chov hospodářských zvířat v odpovídajících podmínkách - zajištění souladu s požadavky příslušných platných právních předpisů ČR a EU;
- plnění podmínek přepravy zvířat, včetně dlouhotrvající přepravy, se zaměřením na zajištění podmínek při vývozech do třetích zemí;
- využívání pokusných zvířat v souladu s požadavky legislativy EU;
- zajištění souladu s požadavky legislativy EU v oblasti ochrany zvířat při porážení, utrácení a jiných způsobech usmrcování;
- zajištění plnění základních požadavků legislativy v oblasti využívání zvířat při různých činnostech (chov, drezura, obchod apod.) s cílem předcházet negativním jevům ohledně zdraví a pohody zvířat;
- osvěta s ohledem na činnost a pravomoci kontrolního orgánu, povinností samotných chovatelů a odpovědnost veřejnosti pokud jde o oblast ochrany zvířat;
- efektivnější postup při zajišťování zvláštních opatření prohloubením spolupráce mezi SVS a ORP.

11) Audit

9.3.1 Audit provedené podle čl. 4 odst. 6 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004

OOVZ

Zadavatelem auditů je Ministerstvo zdravotnictví ČR. V současné době dobíhá třetí cyklus interních auditů, který byl naplánován na období 2017 – 2019. Během uvedeného období byl proveden audit ve všech 14 KHS. Auditován je obor HVPBU (v oblasti hygieny výživy a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami) a obor HDM (v oblasti školního stravování). Tyto obory vykonávají státní zdravotní dozor (dále jen SZD) v oblastech, na které se vztahují požadavky potravinového práva, a provádí SZD nad společným stravováním, včetně institucionálního, a nad předměty a materiály určenými pro styk s potravinami.

Ministerstvo zdravotnictví zpracovalo dokument pro provádění interního auditu (Standardní pracovní postup pro provádění interního auditu činností oboru hygieny výživy, předmětů běžného užívání (v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami), dětí a mladistvých (v oblasti školního stravování) v krajských hygienických stanicích, dále jen „SPP“), který stanovuje postup pro plánování, provádění a dokumentaci interního auditu. Součástí SPP je Program auditů na období 2017 – 2019 a Seznam jmenovaných auditorů.

Cílem auditů bylo ověřit, zda státní zdravotní dozor je prováděn účelně a efektivně, a zda jsou plněny hlavní cíle potravinového práva, tj. uvádění na trh bezpečných potravin a pokrmů, bezpečných předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, a dále ochrana veřejného zdraví a oprávněných zájmů spotřebitelů.

Předmětem auditu byly následující oblasti:

- doporučení z předcházejícího auditu,
- šetření podnětů týkajících se problematiky hygieny výživy,
- postupy při šetření a zjištění nebezpečných výrobků v sektoru předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami,
- šetření stravovacích služeb na zotavovacích akcích odborem HDM.

Interní audit je jednou z nejvýznamnějších složek vnitřního kontrolního systému a jeho klíčová role je ujišťovací. Hlavním cílem provedení auditu je identifikace nedostatků, které nejsou při každodenní práci OOVZ patrné, a tak různé jevy nejsou ani jako nedostatky vnímány. Identifikací nedostatků je možné přijmout následná opatření k jejich odstranění, což povede ke zlepšení výkonu státního zdravotního dozoru. Z výstupů interních auditů vyplývá, že zjištěné neshody nejsou závažného charakteru. Zobecněná suma informací z jednotlivých auditních zpráv, celkové zhodnocení zajištění dodržování požadavků potravinového práva, určení silných a slabých stránek kontrolního systému bude obsahovat Souhrnná informace z auditů, která bude zpracována po kompletním ukončení třetího cyklu interních auditů.

SVS

V organizaci SVS zajišťuje výkon auditů podle čl. 4 odst. 6 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 odbor interního auditu a kontroly ÚVS, organizačně členěný do dvou oddělení, a to oddělení interního auditu a oddělení kontroly. Svoji činnost vykonává na základě ročních programů či plánů činnosti schválených ústředním ředitelem SVS.

Oddělení interního auditu provádí kromě dalšího:

a) interní audit v oblasti systému úředních kontrol v souladu s nařízením Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat.

Cílem a účelem interních auditů systému úředních kontrol je ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s příslušnými platnými právními předpisy EU, ČR i vnitřními normativními dokumenty a vnitřními pokyny Státní veterinární správy, ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny účinně, zda jsou prováděny v souladu s JIVVPK a zda je nastavený systém úředních kontrol vhodný k dosažení cílů příslušných právních předpisů. Interní audit systému úředních kontrol sledují efektivnost, vhodnost, funkčnost a jednotnost nastaveného systému úředních kontrol prováděných KVS SVS, MěVS v Praze, SVS a ÚSKVBL.

b) interní audit v oblasti systému managementu kvality podle normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“.

Cílem a účelem interních auditů systému managementu kvality je ověřovat shodu v uplatňovaném systému managementu kvality na ÚVS SVS, KVS SVS a MěVS v Praze SVS s požadavky citované normy a ověřovat shodu mezi dokumentací systému a prováděnou činností.

Informace k auditům systému managementu kvality SVS v roce 2018 a rozsah splnění programu auditů systému managementu kvality

Funkčnost a účinnost systému managementu kvality uplatňovaného v SVS je průběžně ověřována interními audity SVS a dále s pravidelnou četností jedenkrát ročně externě dohledovými audity certifikační autority. K provádění interních auditů systému managementu kvality SVS schválilo vedení SVS pro rok 2018 „Program auditů systému managementu kvality Státní veterinární správy pro rok 2018“. Rozsah programu auditu byl zaměřen na ověřování systému řízení kvality v celém průřezu činnosti SVS. Cílem auditu bylo posouzení míry shody systému managementu kvality uplatňovaného v jednotlivých oblastech činnosti SVS s kritérii stanovenými mezinárodní normou ČSN EN ISO 9001:2015 „Systém managementu kvality - Požadavky“ (dále jen „ISO 9001:2015“).

Program auditů pro rok 2018 zahrnoval ověření systému řízení kvality u vybraných identifikovaných procesů v rámci SVS (celkem 8). Důraz byl kladen na řízení hlavních procesů, zajišťujících výkon veterinárního dozoru a odborných veterinárních činností, veterinární hygienu a ochranu veřejného zdraví, ochranu zdraví a pohody zvířat, řízení vnějších vztahů, kontroly dovozu a vývozu a řízení vztahů s EU. Stranou pozornosti nezůstaly však ani procesy podpůrné, tj. řízení organizace, auditu a kontroly, lidských zdrojů, financí a správy majetku, informačních a komunikačních technologií a veterinární legislativy.

Program auditů stanovený pro rok 2018 byl v SVS splněn v celém rozsahu. Celkem bylo provedeno 8 interních auditů systému managementu kvality SVS. Na ÚVS proběhlo 5 auditních šetření u vybraných konkrétních procesů realizovaných příslušnými organizačními útvary ÚVS. V KVS, ve kterých je uplatňován proces výkonu státního veterinárního dozoru a odborných veterinárních činností, proběhl audit v 3 namátkově vybraných KVS (KVS pro Pardubický kraj, KVS pro Jihomoravský kraj a KVS pro Královéhradecký kraj). Mimo to odbor interního auditu a kontroly ÚVS v průběhu celého roku 2018 prověřoval systém řízení kvality ve všech KVS z různých hledisek při plánovaných komplexních kontrolách KVS a při plánovaných odborných interních auditech KVS. Z výsledků auditních šetření v oblasti systému managementu kvality na SVS podle normy ISO 9001:2015 nevyplynuly v roce 2018 žádné závažné neshody. I zcela nové požadavky

revidované normy ISO 9001:2015, především požadavek plánování a identifikování rizik negativně ovlivňujících výslednou kvalitu, plánování opatření pro řešení těchto rizik a integrace opatření do pracovních postupů, včetně způsobu hodnocení jejich efektivity, byly v SVS implementovány do základních vnitřních dokumentů systému managementu kvality, zejména do Příručky kvality SVS a jsou plně integrovány do praxe jednotlivých procesů v SVS. Tyto skutečnosti byly potvrzeny i certifikační autoritou certifikující SVS, společností SGS Czech Republic, s.r.o., v rámci 2. dohledového auditu systému managementu kvality SVS provedeného v červnu 2018, a znamenaly pro SVS zdárné zajištění přechodu systému managementu kvality na novou normu ISO 9001:2015, recertifikaci systému managementu kvality podle normy ISO 9001:2015 a udělení příslušného nového certifikátu ISO 9001:2015.

Informace k interním auditům systému úředních kontrol a rozsah splnění programu auditů provedených podle čl. 4 odst. 6 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004

V roce 2018 bylo interními auditory odboru IAK uskutečněno celkem 27 auditů na vybraných 11 KVS podle Programu auditů úředních kontrol SVS pro rok 2018 na základě požadavků Nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách. Program auditů úředních kontrol SVS pro rok 2018 byl v SVS splněn v plném rozsahu. Mimořádné audity mimo schválený roční program nebyly v roce 2018 provedeny.

Audity zkoumaly nastavení a fungování systémů úředních kontrol v oblasti zdraví zvířat, označování a pohybu zvířat, péče o pohodu zvířat, hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu, dovozu a vývozu zvířat a surovin živočišného původu a jejich shodu s platnými právními předpisy České republiky, Evropské unie, vnitřními předpisy SVS a s JIVVPK.

U prověřovaných systémů se auditoři v roce 2018 soustředili detailněji na ověření dodržování vnitřních postupů a požadavků platných právních předpisů v oblastech:

- odběru vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat,
- medikovaných krmiv se zaměřením na léčiva ve formě hromadné medikace, přípravu medikovaných krmiv přímo na hospodářství u chovatele, použití premixů x koncentrátů, způsob kontroly úředními veterinárními lékaři a výkon dozoru ze strany ÚSKVBL,
- nakládání s vedlejšími živočišnými produkty na jatkách,
- vnitrostátní i mezinárodní přepravy zvířat (skot / prasata),
- neobchodních přesunů zvířat ze třetích zemí a kontroly nakládání s vedlejšími živočišnými produkty,
- provádění kontrol chovatelů - označování evidence a vnitrostátní přesuny zvířat / kontroly biologické bezpečnosti (prasata / skot),
- provádění kontrol v útulcích a záchranných zařízeních, zaměření na útulky.

Ve třech případech byl k auditu přizván odborný expert z oblasti dovozu a vývozu zvířat a oblasti živočišných produktů.

Z auditů byly zpracovány podrobné zprávy. Závěry auditních šetření potvrdily, že v žádné z auditovaných oblastí se nevyskytly závažné neshody a že úřední kontroly probíhaly v souladu s vnitřními dokumenty SVS a dle platných právních předpisů. Byly identifikovány drobné nedostatky nemající vliv na funkčnost systému jako celku, tedy bez nutnosti sestavení akčního plánu a nutnosti provedení následného („follow-up“) auditu. Audity nezjistily žádné neshody nebo jiné závažné nedostatky, vyžadující nápravná opatření. V sedmi případech vydali auditoři doporučení k auditním zjištěním, směřující ke zlepšení na krajské nebo i na centrální úrovni.

V roce 2018 byl splněn požadavek nezávislého přezkoumání, vyplývající z ustanovení čl. 4 odst. 6 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004. V listopadu roku 2018 proběhl na SVS nezávislý audit externí auditorské společnosti, zaměřený na nezávislé přezkoumání procesu interního auditu systému úředních kontrol. Závěry z auditu potvrdily, že interní audit systému úředních kontrol jsou prováděny nestranně, nezávisle, transparentně a efektivně a že interní audit systému úředních kontrol plní své cíle a poskytují objektivní výstupy.

ÚSKVBL

Interní audit

V roce 2018 byly provedeny na Odboru inspekce tři interní audit v oblasti distribuce, v oblasti správné výrobní praxe medikovaných krmiv a v oblasti správné výrobní praxe veterinárních léčivých přípravků a útvaru RAS (řešení závad v jakosti léčiv). Nebyly zjištěny zásadní neshody. K doporučením auditorů byla vypracována nápravná opatření, která jsou postupně plněna.

Plán interních auditů na rok 2018 byl splněn.

Externí audit

Dne 26. března 2018 byl SVS proveden audit systému úředních kontrol, zaměřený na systém sledování nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících v potravinovém řetězci, systém kontrol používání léčivých přípravků a látek, a systém kontrol registrace a distribuce veterinárních léčiv. Tento audit byl bez připomínek ze strany SVS.

Pravidelná dozorová návštěva ČIA proběhla ve dnech 3. prosince 2018 a 10. prosince 2018. Během návštěvy byly posouzeny změny v rozsahu prováděných zkoušek (1 zkouška byla zrušena a bylo zavedeno 7 nových, pro 6 dalších zkoušek byl rozšířen flexibilní rozsah akreditace).

Při posuzování nebyla shledána žádná neshoda ani nebylo poskytnuto žádné doporučení.

V září 2018 proběhl pravidelný audit KVS SVS v uživatelském zařízení pro využití pokusných zvířat. Při kontrole nebylo zjištěno porušení zákona č. 246/1992 Sb. v platném znění.

SZPI

Audity podle čl. 4 odst. 6 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 jsou zahrnuty do interních auditů SMJ, které SZPI provádí, konkrétně jsou to interní audit SMJ týkající se kontrolní činnosti, respektive procesu kontrola.

Rozsah splnění programu auditů

V období září 2017 – červen 2018 bylo naplánováno celkem 11 interních auditů SMJ, které byly v rámci auditního období řádně provedeny. Pouze jeden interní audit byl přesunut do následujícího auditního období. Jeden z auditů byl následný postupový audit, který prověřil nastavení stanovených opatření. V průběhu auditního období proběhly dva mimořádní interní audit. Jeden byl proveden z důvodu prověření souladu systému managementu jakosti s normou ISO 9001 a postupů v rámci přezkoumání SMJ a druhý pro ověření procesu řízení rizik dle Zákona o finanční kontrole, který byl doporučen externím dozorovým auditem.

Obecným cílem interních auditů SMJ bylo prověření, zda SMJ odpovídá vlastním požadavkům SZPI, požadavkům normy 9001 a zda je systém efektivně zaveden a udržován.

Vzhledem k tomu, že hlavním procesem SZPI je kontrolní činnost, bylo šest interních auditů SMJ zaměřeno na prověření tohoto procesu. Dále byl proveden jeden postupový audit procesu správní řízení, jeden postupový audit procesu informační technologie, jeden postupový audit procesu personální řízení, jeden postupový audit procesu řízení spisové služby a dva audity (postupový a následný) na proces zadávání veřejných zakázek a dva mimořádné audity popisované výše.

Hlavními kritérii uvedených interních auditů bylo zejména dodržování VP a legislativních požadavků.

Zjištění IA SMJ

Interní auditoři svá zjištění klasifikovali převážně jako poznámky, případně jako doporučení. Jako neshody bylo klasifikováno osm zjištění IA SMJ. Ke zjištěním z IA SMJ byla přijata nápravná, případně preventivní opatření.

Externí audit

V roce 2018 proběhl externí recertifikační audit certifikační společnosti Bohemia Certification, s.r.o., v rámci něhož nebyla stanovena žádná neshoda. Ke zjištěné neshodě byla stanovena nápravná a preventivní opatření, která byla v určeném termínu splněna.

Dosažení celkové shody s naplánovanou organizací úředních kontrol

Kontrolní činnost v SZPI má zřetelně nastavená pravidla, s pevnou organizační strukturou a definovanými pravomocemi a kompetencemi. Její organizace vychází z Organizačního řádu SZPI a Řádu kontrolní činnosti. Podrobnější metodika kontroly je popsána v navazujících vnitřních předpisech – směrnicích, metodických pokynech a metodických dopisech pro konkrétní kontrolní akce. Plánování kontrolní činnosti odborem kontroly, laboratoří a certifikace na ústředním inspektorátu vychází z analýzy rizik a má podobu ročního Plánu ústředně řízených kontrol. Jednotlivé regionální inspektoráty tento plán doplňují svými ročními plány.

Interní audity systému managementu jakosti potvrdily plnění plánu kontrol a dodržování metodiky kontroly. Bylo prokázáno, že organizace kontrolní činnosti je na vysoké úrovni. Inspektoři využívají při kontrolách vhodné kontrolní metody a výsledky kontrolní činnosti jsou správně dokumentovány.

Kontrola a vyhodnocování ročních plánů kontrolní činnosti je prováděno každoročně na nejvyšší možné úrovni – poradě vedení. Porada vedení se pravidelně, každoročně zabývá i plánováním a vyhodnocováním interních auditů. Tato hodnocení jsou přezkoumávána externím certifikačním orgánem v rámci SMJ.

Závěry z celkové efektivnosti kontrol

Při zjištění protiprávního stavu udělují inspektoři provozovatelům potravinářských podniků opatření, která jsou zaměřená na odstranění zjištěných nedostatků. Účelnost a účinnost úředních kontrol, během kterých byly zjištěny nedostatky, je ověřována následnou kontrolou zacílenou na ověření, jak provozovatel uložená opatření splnil a jaká nápravná opatření přijal. Mj. interní audity SMJ a také externí audit ověřily funkčnost nastaveného systému úředních kontrol v SZPI.

Závěry o celkové vhodnosti systémů úředních kontrol podle dosažených cílů

Vhodnost systému úředních kontrol byla v roce 2017 na SZPI prověřována paralelně několika způsoby – průběžně prováděnými interními audity systému managementu jakosti, přezkoumáním systému managementu jakosti vedením (nebyly identifikovány žádné vážné nedostatky), a dále úspěšně absolvovaným, certifikační autoritou provedeným externím auditem.

ÚKZÚZ

Úkolem Odboru auditu a řízení kvality je ověřovat vybrané administrativní, kontrolní a odborné procesy a činnosti ústavu a ve spolupráci s organizačními útvary přispět k identifikaci a následnému odstranění případných nedostatků. Prostřednictvím interních auditů prověřujeme zejména shodu s požadavky právních a interních předpisů a shodu s požadavky normy ČSN EN ISO 9001:2016.

Součástí systému interních auditů je řídicí kontrola ÚKZÚZ realizovaná v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Rozvoj, cíle i zaměření interních auditů souvisejí mimo jiné s postupnou implementací požadavků nového nařízení o úředních kontrolách v oblastech zemědělských vstupů a rostlinolékařské péče.

Hlavní cíle Odboru auditu a řízení kvality na rok 2018 jsou součástí Politiky kvality OARČK a jsou to zejména:

- efektivita systému řízení kvality,
- objektivita auditů,
- spolupráce s ostatními organizačními útvary,
- průkaznost výsledků,
- dostupnost zpráv z interních auditů.

Systém interního auditu v ÚKZÚZ vychází zejména ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a z Nařízení EP a R č. 882/2004, o úředních kontrolách. Vlastní výkon interního auditu popisuje Směrnice k provádění interních auditů, která vychází jednak z mezinárodního standardu - „Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu“ a jednak z normy ISO 1901.

V roce 2018 byly interní audity zaměřeny na funkčnost jednotlivých procesů v rámci systému rostlinolékařské péče i další procesy jako celku

- úřední kontroly trvalých kultur, odrůd, osiv, administrativní procesy, správní řízení, atd.,
- dozorové a odborné procesy související s oblastí rostlinolékařské péče,
- metodické a inspekční činnosti,
- zkušebnictví,
- systémy a kvalita řízení,
- finanční analýzy a vnitřní kontrolní mechanismy týkající se financí (VKS, hodnocení rizik, nájem, autoprovoz, příjmy a výdaje, atd.)

Zároveň s interními audity probíhají v ÚKZÚZ každoročně externí audity ČIA (akreditace laboratoří v souladu s normou ISO 17025 a ISO 17043) a systémové externí audity. V roce 2018 proběhl dozorový audit plnění požadavků podle normy ISO 9001:2008), který provedla společnost SGS Czech Republic s. r. o.

Hlavními auditovanými procesy v roce 2018, které souvisí s úředními kontrolami:

- systém úředních kontrol – komunikační vazby regionálních inspekcí na Oddělení legislativní a právní při vedení sankčních správních řízeních,
- GMO – kontroly GMO, vzorkování, distribuce vzorků mezi NRL ÚKZÚZ a VÚRV v Ruzyni,
- systém úředních kontrol hnojiv v terénu,
- systém úředních kontrol používání masokostních mouček v krmivech.

Každý audit byl analýzou procesu, kterou bylo možné provést pouze s pomocí jasně stanovených kritérií auditu podle typu a povahy auditovaného procesu. Hlavními obecnými kritérii interních auditů byly zejména:

- požadavky právních předpisů,
- požadavky technických a systémových norem a standardů,
- požadavky vnitřních předpisů ústavu.

Interní audity v ÚKZÚZ probíhají v souladu s vnitřními směrnici:

- Směrnice k provádění interních auditů,
- Směrnice pro řízení neshod, zjištění a pro nápravná a preventivní opatření
- Hospodářský řád ÚKZÚZ, kap. XIII – Vnitřní kontrolní systém.

Ve směrnici jsou základní principy a pravidla pro průběh interních auditů a to zejména:

- zásady auditování,
- plánování a program auditů,
- pravidla pro tvorbu zpráv a vypořádání výsledků z interních auditů.

Principy uvedené ve směrnici respektují požadavky mezinárodní normy ISO 19011:2011 a Mezinárodního rámce profesní praxe interního auditu. Program auditů schvaluje ředitel ústavu a slouží zároveň jako pověření ředitele ústavu k provedení interních auditů.

Výsledky interních auditů byly součástí zpráv z jednotlivých auditů včetně jejich pravidelné prezentace na poradách vedení ústavu. Výsledky auditů v rámci auditovaných procesů hodnotí zejména:

- organizační zajištění auditovaných procesů a auditovaných činností včetně jejich účinnosti,
- přidělené zdroje,
- oblasti vymezené zákonem o finanční kontrole a dalšími zvláštními právními předpisy včetně jejich plnění,
- dodržování pravidel řízení dokumentace ústavu,
- dodržování norem ISO a mezinárodních standardů, dodržování vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky auditů obsažené ve zprávách a v přezkoumání managementu kvality, slouží vedení ústavu jako zdroj informací o:

- dodržování požadavků uvedených v právních a vnitřních předpisech,
- nastavení řídicích a kontrolních systémů,
- faktické i ekonomické účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a zkušebnictví.

Popsaná koncepce interního auditu a prezentace výsledků interních auditů umožňuje přijmout nápravná, lépe však preventivní opatření v případech, kdy jsou auditem nalezeny neshody, zjištění a doporučení ve smyslu zákona o finanční kontrole, nařízení EP a R (ES) č. 882/2004 a vnitřních předpisů.

Rozsah plnění programu auditů

Tabulka údajů o výsledcích interního auditu v roce 2018

Interní audity podle typu	Údaje o interních auditech
počet plánovaných auditů u orgánu veřejné správy podle § 30 odst. 3 zákona o finanční kontrole	20
počet vykonaných plánovaných auditů u orgánu veřejné správy podle § 30 odst. 3 zákona o finanční kontrole	16
počet vykonaných interních auditů operativně zařazených mimo roční plán podle § 30 odst. 6 zákona o finanční kontrole a Nařízení EP a R č. 882/2004	0
počet vykonaných auditů celkem	16
z toho auditů podle § 28 odst. 4 písm. a), b), c) zákona o finanční kontrole	16
auditů podle 4(6), Nařízení EK č. 882/2004	4

Dosažení celkové shody s naplánovanou organizací úředních kontrol

Podkladem pro provádění úředních kontrol na jednotlivých regionech byly plány kontrol a plán odběrů vzorků pro rok 2018, metodiky a pokyny.

Interní audity úředních kontrol byly zaměřeny na plánování a plnění plánu úředních kontrol krmiv, hnojiv a GMO včetně komunikace, vazeb na Oddělení legislativní a právní, dále na organizační zajištění úředních kontrol a metodické podpory, na rotaci inspektorů při kontrolách, na záznamy z kontrol a záznamy o odběru vzorků uváděných do protokolů, na záznamy v registračním programu a v systému LPIS a dalších informačních systémech, archivaci protokolů, vyhodnocování vzorků a dohledatelnost.

Při vyhodnocení všech provedených auditů byly konstatovány drobné nedostatky, které však neovlivňují systém úředních kontrol jako celek. Během roku byly některé zjištěné nedostatky odstraněny.

Závěry o celkové efektivnosti prováděných úředních kontrol

Systém úředních kontrol pokrývá výrobní i obchodní činnosti, které se týkají krmiv, hnojiv, osiv a sadby, přípravků na ochranu rostlin, rostlinolékařské péče, trvalých kultur, kontrol podmíněnosti a následné bezpečnosti potravinového řetězce. Principy registrace a plánování kontrol zajišťují efektivní kontroly u všech provozů v souvislosti s analýzou rizik použitou při plánování a realizaci kontrolní činnosti. Efektivita úředních kontrol je hodnocena pomocí ověřování kontrolního systému, zejména jak systém pokrývá území ČR, jak hodnotí činnosti na provezech od prvovýroby přes výrobu krmiv až po uvádění na trh a do jaké míry systém kontroluje podmínky registrace/schvalování.

Závěry o celkové vhodnosti systémů úředních kontrol podle dosažených cílů
viz výkonnostní ukazatele (kap. 9.5.).

ČPI

Interní audit zajišťuje auditor ČPI, nezávislý na vlastní kontrolní činnosti a přímo podřízený ředitelce. Auditor prověřuje zejména:

- organizační a personální zabezpečení prováděných kontrol
- dodržování předepsaných postupů a metod při kontrolách
- plnění ročních a dlouhodobých plánů kontrol

- d) zpracování, vyhodnocení a archivaci kontrolních záznamů
- e) závěry z auditů jsou implementovány do metodických postupů

Na základě provedených auditů doporučuje auditorský tým úpravy a změny, které jsou projednány na poradě vedení a po případném schválení zpracovány do příslušných dokumentů.

Audity metodických pokynů jsou prováděny interním auditorem a zaměstnanci oddělení analýzy. Součástí auditu metodických pokynů je kontrola práce inspektora na hospodářství.

V roce 2018 bylo provedeno 87 auditů po celé ČR.

Program byl v roce 2018 dodržen ze 100%. U kontrol delegovaných a podmíněnosti se pro každé opatření prováděla 2 % auditů. Vzhledem k tomu, že nebylo shledáno žádné závažné porušení metodických a ani jiných pokynů nebylo nutné provádět žádná opatření.

9.3.2. Audity a inspekce kontrolních subjektů – čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 882/2004

SZPI

Mimo vlastních laboratoří disponuje SZPI i laboratořemi pověřenými pro výkon úřední kontroly. Tyto laboratoře musí splňovat články 11 a 12 nařízení (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách, v platném znění - viz JIVVPK. V návaznosti na toto nařízení byly v roce 2018 dokončeny audity z předchozího období laboratoří pověřených SZPI prováděním analýz pro úřední kontrolu potravin, konkrétně v laboratořích Státního veterinárního ústavu Praha a Intertek Food Services GmbH v Brémách (Německo). SZPI rovněž provedla několik mimořádných auditů, a to v laboratoři Výzkumného ústavu pivovarského a sladařského, a.s., Praha a pověřila další laboratoře pro výkon úřední kontroly: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a Zemský výzkumný úřad Rheinland-Pfalz v Mohuči (Německo).

V návaznosti na aktuální potřeby provádění analýz určitých znaků byl v průběhu roku 2018 splněn program auditů a auditovány byly výše uvedené laboratoře.

Ze závěrů auditů vyplynulo plnění úkolů ve všech výše uvedených laboratořích. SZPI rozhodla využívat tyto laboratoře pro účely úřední kontroly potravin.

ÚKZÚZ

Možnost přenést určité činnosti na jiné subjekty využívá ústav v případě laboratoří u analýz, pro které nemá NRL akreditaci (např. analýzy dioxinů, radioaktivní kontaminace atd.). Pověřené laboratoře musí mít potvrzení o způsobilosti k analytickým stanovením, která jsou zahrnutá do systému mezilaboratorních porovnávacích zkoušek (MPZ). Během auditů NRL ústavu hodnotí u pověřené laboratoře:

- umístění a vybavení laboratoře
- personální obsazení
- kvalitu činnosti (např. akreditace ČIA, účast v kruhových testech, osvědčení způsobilosti od jiných organizací, atd.).

Efektivita je zaručena jednak omezenou platností potvrzení o způsobilosti a výkonem periodických kontrol u pověřených subjektů.

12) Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol ČR - změny

Dne 14. 5. 2019 byl schválen Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol ČR 2019. JIVVPK je zpracován na rok 2019 vzhledem k tomu, že plánování na tříleté období skončilo v roce 2018 a nařízení EP a R (ES) č. 882/2004, podle kterého byl dokument zpracován, bude ke dni 14. 12. 2019 zrušeno a nahrazeno nařízením EP a R (EU) 2017/625.

Úprava dokumentu byla provedena tak, aby informace odpovídaly současnému stavu.

V bodě 4.3.1

oddíl 3.3 byla v provozních cílech rozšířena kontrola označení krmiv s ohledem na problematiku falšování krmiv a oblast přípravků na ochranu rostlin o požadavek zvyšovat účinnost kontrol dodržování povinností při nakládání s POR z důvodu ochrany zdraví lidí, včel, suchozemských obratlovců, zdrojů pitné vody, vodních a dalších necílových organismů.

V bodě 4.3.2

oddíl 3.5 byl v zákonu č. 234/2014 Sb. o státní službě doplněn § 10 ohledně kompetence služebního orgánu a v souvislosti s novelou zákona byly upraveny některé informace.

Z důvodu organizační změny na MZe k 1. březnu 2019 byla doplněna nová organizační struktura Sekce zemědělství a potravinářství a informace k oblasti působnosti uvedené Sekce začleněných útvarů.

Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví MZ má rovněž aktualizovanou organizační strukturu a v části MZ je doplněna informace ke kompetenci vydávat na žádost provozovatele potvrzení (free sale certificate) pro účely vývozu potravin (v rozsahu nařízení EU č. 609/2013) do států mimo Evropskou unii.

Všemi příslušnými orgány provádějícími úřední kontroly byly aktualizovány informace k lidským zdrojům.

SZPI uvedla informace k systemizaci a související úpravě vnitřní organizace, struktury a působnosti útvarů, doplnila informace k možnostem komunikace s veřejností, k dalšímu vybavení inspektorů, k dalším dvěma externím laboratorům provádějícím rozbor vzorků odebraných při úředních kontrolách a uvedla informace k účasti laboratoře v Praze na porovnávací studii na mléčnou bílkovinu.

ÚKZÚZ doplnil informace o on-line zveřejněném registru distributorů POR pro profesionální uživatele a dále informace ke kontrole a ke zkoušení POR.

V bodě 4.3.3

oddíl 3.2 MZ aktualizovalo počet provozoven a nastavení minimální frekvence kontrol.

SZPI rovněž aktualizovala počet provozoven a uvedla odkaz na registrační formulář.

SVS aktualizovala minimální frekvenci kontrol v oblasti ochrany zdraví a pohody zvířat a doplnila informace ke kontrolám odesílání zásilek zvířat do třetích zemí a k přepravě zvířat do třetích zemí, ke kontrolám dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat, k dodržování podmínek svodů koní, dále aktualizovala informace ke kontrole péče o pohodu hospodářských zvířat, ke kontrolám chovatelů včel, ke kontrolám chovatelů v souvislosti s používáním VLP a s prováděním odborných veterinárních úkonů a nově uvedla kontroly s ohledem na karanténu pro obchod s mloky v rámci EU a pro dovoz do EU.

ÚSKVBL uvedl informace k plánům kontrol a jejich rozsahu v oblasti výroby veterinárních léčivých přípravků – medikovaných krmiv a v oblasti dozoru nad trhem pro rok 2019.

ÚKZÚZ doplnil další informace k plánování četnosti kontrolní činnosti a zaměření kontrol doplnil o falšování krmiv. Aktualizoval tabulku s četností kontrol a doplnil informace ke kontrolám minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice.

Ekologické zemědělství uvedlo strategii úředních kontrol EZ na rok 2019 na základě výsledků

kontrol v předchozím období.

oddílu 3.4 MZ rozšířilo faktory pro zohlednění v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami o rizikovost subjektu a ÚKZÚZ zahrnul do základních kritérií pro kategorizaci rizik pro kontroly krmiv druh činnosti.

oddílu 3.6 SVS a ÚKZÚZ doplnily informaci k elektronickému systému spisové služby (e spisu), ÚKZÚZ navíc doplnil informaci ke kontrolám GM kukuřice v minimální vzdálenosti od státních hranic.

oddílu 3.7 SZPI doplnila informaci ke spolupráci se SÚJB.

SVS doplnila informaci ke spolupráci s Veterinární službou Armády ČR a Státním zemědělským a intervenčním fondem a dále ke společnému veterinárnímu vstupnímu dokladu.

ÚKZÚZ doplnil informaci k supervizi regionálního pracoviště ze strany metodického vedení.

oddílu 3.10 MZe aktualizovalo informace o e-školení a školení BTSF.

SVS doplnila informace o usnesení vlády č. 865 o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech (ze dne 26. října 2015) a o školení nově přijatých zaměstnanců ohledně OIS SVS.

oddílu 3.11 SZPI doplnila informace o seznamování zaměstnanců s novými nebo aktualizovanými vnitřními předpisy včetně potvrzování seznámení.

SVS doplnila informace o archivaci metodických návodů v e-spisu a opatření k veterinární ochraně státního území doplnila o zrušení registrace.

ÚKZÚZ doplnil informaci k aktualizaci metodických pokynů, ke kontrolním listům, k vystavování a evidování protokolů v oblasti rostlinolékařských kontrol v informačních systémech a k vydávání rostlinolékařských opatření o zákazu uvádění na trh a používání předmětného POR.

V bodě 4.3.4

oddílu 3.13 SZPI i ÚKZÚZ uvedly informace k systému správní pomoci a spolupráce AACs.

V bodě 4.3.5

oddílu 3.6 SVS uvedla informaci k ověřování shody systému managementu kvality a k nezávislému přezkoumání procesu interního auditu systému úředních kontrol.

V bodě 4.3.6.

oddílu 3.9 ÚKZÚZ uvedl informaci ke kompetencím inspektora při zjištění neshody, k archivaci záznamu o neshodách, k právu provozovatele podat odvolání a k povinností provozovatele vyplývajících ze zákona č. 255/2012 Sb.

Byly přepracovány nebo doplněny přehledné obrázky pro oblasti uvedené pod č. **1. b), 7 a 11.**

Dílčí návrhy do JIVVPK byly vypracovány příslušnými orgány v písemné podobě a zaslány Sekci zemědělství a potravinářství. Zpracování, koordinaci, předávání EK a archivaci dokumentu zajišťuje útvar zmíněné Sekce (oddělení pro úřední kontroly v potravinovém řetězci). Dokument podléhá schválení Výkonným výborem dozorových orgánů (tj. rozšířenou členskou základnou pro tento účel o další zástupce příslušných orgánů připravujících podklady). Odsouhlasenou verzi dokumentu příslušnými orgány následně schvaluje a podepisuje náměstek ministra Sekce zemědělství a potravinářství.

Sekce zemědělství a potravinářství zajišťuje v souladu s čl. 42 odst. 1 písm. c) nařízení EP a R č. 882/2004 předání dokumentu Evropské komisi.

13) EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

1) Údaje o ekologické produkci uvedené v příloze XIII c) nařízení 889/2008

Zpráva o úředních kontrolách v odvětví ekologické produkce

Země: Česká republika

Rok: 2018

1) Informace o kontrolách hospodářských subjektů

Číselný kód kontrolního subjektu nebo orgánu	Počet reg. hosp. subjektů na kontrolní subjekt nebo orgán	Počet registrovaných hospodářských subjektů						Počet ročních kontrol						Počet dodatečných kontrolních návštěv provedených na základě rizika						Celkový počet kontrol / kontrolních návštěv					
		Zemědělský producent *	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***	Zemědělský producent *	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***	Zemědělský producent *	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***	Zemědělský producent *	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***
CZ-BIO-001	2 345	2 012	0	164	7	0	162	2 173	0	251	8	0	256	219	0	20	1	0	1	2 392	0	271	9	0	257
CZ-BIO-002	891	673	0	59	59	0	100	673	0	59	59	0	100	48	0	30	42	0	24	721	0	89	101	0	124
CZ-BIO-003	2 337	1 870	10	247	66	52	92	1 870	10	276	96	52	83	314	1	77	43	7	57	2 184	11	353	139	59	140
CZ-BIO-004	56	9	1	2	10	0	34	9	1	2	10	0	34	0	0	0	2	0	4	9	0	0	12	0	38
CZ-BIO-005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61	0	0	0
CZ-BIO-006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45	0	0	201
CZ-BIO-007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	264	0	0	0	0	0
Celkem	5 629	4 564	11	472	142	52	388	4 725	11	588	173	52	473	581	1	127	88	7	86	5 570	11	819	261	59	760

Číselný kód kontrolního subjektu nebo orgánu nebo název příslušného orgánu	Počet registrovaných hospodářských subjektů						Počet analyzovaných vzorků						Počet vzorků, které svědčí o porušení nařízení (ES) č. 834/2007 a č. 1235/2008					
	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházející ch z akva- kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozci	Ostatní hospodářské subjekty***	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akva- kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozci	Ostatní hospodářské subjekty***	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházející ch z akva- kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozci	Ostatní hospodářské subjekty***
CZ-BIO-001	2 012	0	164	7	0	162	104	0	15	0	0	1	2	0	0	0	0	0
CZ-BIO-002	673	0	59	59	0	100	9	0	2	35	0	2	0	0	1	0	0	0
CZ-BIO-003	1 870	10	247	66	52	92	99	0	6	19	0	3	2	0	0	0	0	0
CZ-BIO-004	9	1	2	10	0	34	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-006	0	0	0	0	0	0	0	0	39	0	0	292	0	0	0	0	0	8
CZ-BIO-007	0	0	0	0	0	0	122	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0
Celkem	4 564	11	472	142	52	388	334	0	62	57	0	300	12	0	1	0	0	8

Číselný kód kontrolního subjektu nebo orgánu	Počet registrovaných hospodářských subjektů						Počet zjištěných nesrovnalostí nebo porušení (1)						Počet uplatněných opatření na dávce nebo produkční sérii (2)						Počet uplatněných opatření na hospodářský subjekt (3)					
	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé**	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty***	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé**	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty***	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé**	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty***	Zemědělstí producenti*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akvakultury	Zpracovatelé**	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty***
CZ-BIO-001	2 012	0	164	7	0	162	34	0	2	0	0	3	8	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-002	673	0	59	59	0	100	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
CZ-BIO-003	1 870	10	247	66	52	92	41	0	1	3	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-004	9	1	2	10	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-007	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	4 564	11	472	142	52	388	85	0	4	4	0	15	8	0	5	1	0	0	0	0	1	1	0	0

(1) Uvádí se pouze nesrovnalosti a porušení, které se týkají ekologického statusu produktů nebo které vedly k uplatnění opatření.

(2) Je-li zjištěna nesrovnalost ohledně souladu s požadavky tohoto nařízení, kontrolní orgán nebo kontrolní subjekt zajistí, aby označení a propagace celé dávky nebo produkční série danou nesrovnalostí dotčené neobsahovalo žádný odkaz na ekologický způsob produkce, pokud je to úměrné důležitosti požadavku, jenž nebyl splněn, a povaze a zvláštním okolnostem daných nesrovnalostí (v souladu s prvním pododstavcem čl. 30 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 834/2007).

(3) Při zjištění vážného porušení předpisů nebo porušení s dlouhodobým dopadem zakáže kontrolní orgán nebo kontrolní subjekt dotyčného hospodářskému subjektu uvádět na trh produkty, jejichž označení nebo propagace odkazuje na ekologický způsob produkce, a to po dobu, na niž se dohodne s příslušným orgánem členského státu (v souladu s druhým pododstavcem čl. 30 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 834/2007).

*Mezi zemědělské producenty patří: pouze zemědělstí producenti, producenti, kteří jsou zároveň zpracovateli, producenti, kteří jsou zároveň dovozci, ostatní kombinace producentů, které nejsou uvedeny jinde.

**Mezi zpracovatele patří: výhradně zpracovatelé, zpracovatelé, kteří jsou zároveň dovozci, ostatní kombinace zpracovatelů, které nejsou uvedeny jinde.

***Mezi ostatní hospodářské subjekty patří: obchodníci (velkoobchodníci, maloobchodníci) a ostatní hospodářské subjekty, které nejsou uvedeny jinde.

2) Informace týkající se dozoru a auditů

Číselný kód kontrolního subjektu nebo orgánu	Počet registrov. hosp. subjektů na kontrolní subjekt nebo orgán	Počet registrovaných hospodářských subjektů						Přezkoumání dokumentů a audit úřadu (4) (Počet zkontrolované dokumentace hospodářského subjektu)						Počet kontrolních auditů (5)						Počet svědeckých auditů (6)					
		Zemědělský producent*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akva-kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***	Zemědělský producent*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akva-kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***	Zemědělský producent*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akva-kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***	Zemědělský producent*	Produkční jednotky pro chov živočichů pocházejících z akva-kultury	Zpracovatelé **	Dovozci	Vývozcí	Ostatní hospodářské subjekty ***
CZ-BIO-001	2 345	2 012	0	164	7	0	162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	1	0	0	0
CZ-BIO-002	891	673	0	59	59	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	4	0	1	4
CZ-BIO-003	2 337	1 870	10	247	66	52	92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	2	0	0	2
CZ-BIO-004	56	9	1	2	10	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	4
CZ-BIO-005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CZ-BIO-007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	5 629	4 564	11	472	142	52	388	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	7	0	1	10

(4) Přezkoumání příslušných obecných dokumentů, v kterých se popisuje struktura, fungování a řízení kvality kontrolního subjektu. Audit úřadu kontrolního subjektu zahrnuje kontrolu dokumentace hospodářského subjektu a ověření řešení neshod a stížností, stejně jako minimální četnosti kontrol, používání přístupu založeného na riziku, neohlášených a následných kontrol, politiky odebrání vzorků a výměny informací s ostatními kontrolními subjekty a orgány.

(5) Kontrolní audit: příslušný orgán vykonává inspekci hospodářského subjektu s cílem ověřit dodržování provozních postupů kontrolního subjektu a ověřit jeho efektivnost.

(6) Svědecký audit: příslušný orgán přihlíží kontrole, kterou vykonává pracovník kontrolního subjektu.

*Mezi zemědělské producenty patří: pouze zemědělské producenti, producenti, kteří jsou zároveň zpracovateli, producenti, kteří jsou zároveň dovozci, ostatní kombinace producentů, které nejsou uvedeny jinde.

**Mezi zpracovatele patří: výhradně zpracovatelé, zpracovatelé, kteří jsou zároveň dovozci, ostatní kombinace zpracovatelů, které nejsou uvedeny jinde.

***Mezi ostatní hospodářské subjekty patří: obchodníci (velkoobchodníci, maloobchodníci) a ostatní hospodářské subjekty, které nejsou uvedeny jinde.

3) Závěry o kontrolním systému ekologické produkce

Číselný kód kontrolních o subjektu nebo orgánu	Odebrání povolení			Opatření přijatá k zajištění účinného fungování kontrolního systému ekologické produkce (prosazování)
	Ano/Ne	Od (data)	Do (data)	
CZ-BIO-001	NE			
CZ-BIO-002	NE			
CZ-BIO-003	NE			V průběhu roku 2018 bylo zjištěno pochybení v práci kontrolní organizace. Příslušný orgán zjednal nápravu a kontrolní organizaci uložil pokutu. Náprava bude příslušným orgánem kontrolována během roku 2019.
CZ-BIO-004	NE			
CZ-BIO-005	NE			
CZ-BIO-006	NE			
CZ-BIO-007	NE			
<u>Vyjádření o celkové výkonnosti kontrolního systému ekologické produkce:</u> Je zaveden kontrolní systém, ve kterém jsou odpovědnosti a úkoly jasně rozděleny mezi příslušný orgán, kontrolní orgán a kontrolní subjekty. Příslušný orgán kontrolní subjekty pravidelně dozoruje a komunikace a spolupráce mezi příslušným orgánem a kontrolními subjekty je celkově dobrá. Zjištěné nedostatky systému jsou průběžně řešeny a odstraňovány.				

Seznam zkratek

Seznam použitých zkratek	
AACS	Administrative Assistance and Cooperation System
AI	Aviární influenza
BFR	bromované zpomalovače hoření (Brominated Flame Retardants)
BSE	Bovinní spongiformní encefalopatie
BTSF	Better Training For Safer Food
BVD (sérokonverze)	Bovine virus diarrhoea/bovinní virová diarrhoea
CC	Cross – compliance / kontrola podmíněnosti
CL	cizorodé látky
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora / Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
ČCN	Česká cechovní norma
ČIA	Český institut pro akreditaci o.p.s.
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČR	Česká republika
DDD	Dezinfekce, deratizace, dezinsekce
DHEA	Dehydroepiandrosteron
DL-PCB	dioxinu podobné polychlorované bifenylly (Dioxine Like PCB)
DŽPZ	opatření "dobré životní podmínky zvířat"
EU	Evropská unie
EP a R (ES)	Evropského parlamentu a Rady
FCM	Food Contact Materials
FMD	Falsified Medicines Directive 2011/62/EU
FVO	Food and Veterinary Office
GŘC	Generální ředitelství cel ČR
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Point/Analýza rizika a kritických kontrolních bodů
HDM	Hygiena dětí a mladistvých
HKDL	Hodnocení krmiv a doplňkových látek
HMF	Hydroxymethylfurfural
HPAI (eradikace)	Highly pathogenic avian influenza/vysocepatogenní aviární influenza
HVPBU	Hygiena výživy a předmětů běžného užívání
IATA	International Air Transport Association
IBR	Infekční boviní rinotracheitida
IČ	Identifikační číslo
IZR	Integrovaný zemědělský registr
IS HV	Informační systém hygieny výživy
IS HDM	Informační systém hygieny dětí a mladistvých
IS PBU	Informační systém předmětů běžného užívání
IZS	Integrovaný záchranný systém
IS SVS	Informační systém SVS

JIVVPK	Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol ČR 2016-2018
KHO	Katarální horečka ovčí
KHS	Krajské hygienické stanice
KKCTN	Krajská krizová centra pro tlumení nákaz
KVL	Komora veterinárních lékařů
KVS (SVS)	Krajská veterinární správa Státní veterinární správy a Městská veterinární správa v Praze Státní veterinární správy; zkratky identifikující konkrétní KVS jsou doplněny o poslední písmeno, odpovídající písmenu v registračních značkách vozidel (KVSA – Praha, KVSE – Pardubice atd.)
KS	Krmná směs
LM	Listeria monocytogenes
LMG	Leukoforma malachitové zeleně
LOQ	Mez stanovitelnosti (koncentrace, při které je přesnost stanovení taková, že dovoluje kvantitativní vyhodnocení). Limit of quantification
LP	Léčivý přípravek
MD	Mateřská dovolená
MěVS	Městská veterinární správa v Praze Státní veterinární správy
MK	Medikovaná krmiva
MKA	Mimořádná kontrolní akce
MKZ	Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace
MG	Malachitová zeleň
MO	Ministerstvo obrany
MPZ	Mezilaboratorní porovnávací zkoušky
MRL (MLR)	Maximální reziduální limit
MVO	Mimořádná veterinární opatření
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MRO	Mimořádné rostlinolékařské opatření
MZK	Mezisklad zpráv o kontrole
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NOP	Národní ozdravovací program
nařízení EP a R	Nařízení Evropského parlamentu a Rady
NPSAL	Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec
NRL	Národní referenční laboratoř
OAŘK (ÚKZÚZ)	Odbor auditu a řízení kvality
OdK	Oddělení krmiv (ÚKZÚZ)
OIE	World Organisation For Animal Health
OKZV	Odbor kontroly zemědělských vstupů (ÚKZÚZ)
OOS	Odbor osiv a sadby
OOVZ	Orgány ochrany veřejného zdraví
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSS	Orgány státního dozoru

OV ČSV	Okresní výbor Českého svazu včelařů
PAH	Polyaromatické uhlovodíky
PAP	Zpracované živočišné proteiny
PCB	Polychlorované bifenyly
PKT	Provozovny kontrolního testování (POR)
PKZ	Protokol o kontrolním zjištění
PLS	Průvodní list skotu
POP	Perzistentní organické polutanty
PPP	Provozovatel potravinářského podniku
Program OPZ	Metodická návod č. 7/2013 Program ochrany pohody zvířat
PSMS	Pohotovostní střediska pro mimořádné situace
PSLN	Pohotovostní středisko pro likvidaci nákaz
PTFE	Polytetrafluorethylenu
PVS	Pohraniční veterinární stanice
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed (Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva)
RČ	Rodné číslo
SCHOK	Svaz chovatelů ovcí a koz
SMJ	Systému managementu jakosti
SPP IA	Standardní pracovní postup interního auditu
SZD	Státní zdravotní dozor
SZV	Sekce zemědělských vstupů (ÚKZÚZ)
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
SŘ	Správní řízení
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SVD	Státní veterinární dozor
SVL	Soukromý veterinární lékař
SVS	Státní veterinární správa
SVÚ	Státní veterinární ústav
SVVD	Společný veterinární vstupní doklad
SZIF	Státní zemědělský a intervenční fond
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
TIM	Travel Information Manual
TRACES	Trade Certificate Control and Expert System
TSE	Transmisivní spongiformní encefalopatie
ÚE	Ústřední evidence
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv
ÚVS	Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita
VLP	Veterinární léčivý přípravek
VPK	Víceletý plán kontrol
VKPPRP	Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů

VVLP	Vyhrazené veterinární léčivé přípravky
VŽP	Vedlejší živočišné produkty
WADA	Světová antidopingová agentura
ZOK	Zpráva o kontrole
ZTS	Zaručeně tradiční specialita